

A-000143

11/11/11

11/11/11

11/11/11

11/11/11

11/11/11

11/11/11

11/11/11

11/11/11

11/11/11

11/11/11

11/11/11

11/11/11

11/11/11

11/11/11

11/11/11

11/11/11

11/11/11

11/11/11

11/11/11

11/11/11

11/11/11

11/11/11

THE
Andhra Pradesh Legislative Assembly Debates
OFFICIAL REPORT

*Forty-eight day of the Third Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday the, 20th March, 1964.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

RELAXATIONS OF SERVICE RULES.

1148—

* 915 Q.—*Sarvasri V.K. Adi Narayana Reddy, C. K. Narayana Reddy (Tat. ap. Gopala Krishnayya)* :— Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether an autonomous body in the State can make relaxations of service rules in respect of its employees without the concurrence of the State Government; and

(b) whether such relaxations are binding on the State Government, if the autonomous body happens to be made a Department of the State government at a later date?

The Chief Minister (Sri K. Brahmananda Reddy) :—

It depends upon the provisions of the statute, rule or other order having the force of Law which governs the constitution of such autonomous body. Decisions would depend on the circumstances of each case.

శ్రీ. వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్ష, కొంతమంది ఉద్యోగులు గవర్నమెంటునుంచి అటానమస్ బాడీస్ కి వెడతారు. తరువాత మరల వారిని గవర్నమెంటు తీసుకొంటుంది. ఈలోగా అటానమస్ బాడీలో వుండగా కొన్ని relaxations,

జరుగుతున్నవి. అటువంటప్పుడు, employee original post ను కోరడానికి హక్కు వున్నదా లేదా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి : గవర్నమెంటు సర్వెంటు పెర్మనెంటు సర్వెంట్ అయితే అటానమస్ బాడీస్ కి lend చేస్తే అది ఏమీ రాదు. అటానమస్ బాడీస్ నుంచి తీసుకొన్న వారికి అటోనమస్ బాడీస్ create చేసేటప్పుడు ఏ రూలు పెడతామో దాని పైన ఆధారపడి వుంటుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్ష, ఇదివరకు విద్యుచ్ఛక్తి శాఖ ఒక డిపార్టుమెంటుగా వుండేది. ఇప్పుడు Electricity Board అయింది. మరల గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంటుగా వస్తుందనుకోండి. staff అంతా transfer అయినది కనుక వారిలో ఏదయినా మార్పులు చేస్తే original గా గవర్నమెంటు ఇచ్చిన post లోనే restore చేయమని అడగడానికి హక్కు వుందా లేదా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి : ఆ రూలులో ఏమీ వున్నదో నాకు తెలియదు.

శ్రీ యస్. వేమయ్య : అధ్యక్ష, ఈ డిపార్టుమెంటు నుంచి అటానమస్ బాడీస్ కి పెళ్ళినప్పుడు lien డిపార్టుమెంటులో పెట్టుకొని అక్కడకు సంపించడమా మరల గవర్నమెంటుకు రావలన్నప్పుడు అటానమస్ బాడీస్ లో lien పెట్టుకొని అక్కడకు సంపించడమా ? అవిధముగా lien వున్నట్లయితే రావలన్నా, పోవలన్నా ఇబ్బంది వుండదు. అక్కడ, అక్కడ lien లేకపోతే ఇబ్బంది వస్తుంది. ఏ విధానాన్ని అవలంబిస్తున్నారు ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి : అటానమస్ బాడీస్ వల్ల ఏమైనా rules ని relax చేస్తే, తరువాత వారు ప్లేట్ గవర్నమెంటు సర్వీసుకు తిరిగి వస్తే ఆ rules ఏమైనా బైండింగ్ అనేది ప్రశ్న. Autonomous bodies create చేసేటప్పుడు frame చేసిన rules ని బట్టి వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : Electricity Board కి transfer చేస్తున్న సమయములో ప్రత్యేకముగా rules చేసినట్లు కన్పించదు. Autonomous bodies లోకి వెళ్ళిన ఏదాదిలోగా చాలమంది ఉద్యోగులను తీసివేయడం జరుగుతోంది. గవర్నమెంటు డబ్బుపెట్టి మేనేజిమెంటు కోసము separate body ని create చేశారు. కాబట్టి గవర్నమెంటు రూల్స్ అన్ని గవర్నమెంటు సర్వీసునుంచి తీసుకొన్నప్పుడు అవలంబించాలని ప్రత్యేకమైన instructions ఇస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి : ఇదివరకు పెర్మనెంటు సర్వెంటు అయి autonomous bodies కి సంపించి వుంటాము. వారికి అవసరము లేక మరే

గవర్నమెంటు సర్వీసుకు revert అయితే old conditions అన్నీ వారికి safe-guard అయివుంటాయి.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : అధ్యక్ష. ముందు విద్యుచ్ఛక్తి శాఖను గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంటుగా ప్రభుత్వము తీసుకొన్నది. తరువాత ఇప్పుడు బోర్డు వచ్చినది. విద్యుచ్ఛక్తి శాఖలో వున్న చాలమంది ఉద్యోగులను retrench చేసిన విషయము ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినదా ? అనేకమంది అప్లికేషన్లు పెట్టుకొన్నారని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి : ఇదివరకు private undertaking గా వుంది. తరువాత గవర్నమెంటు తీసుకొనడము జరిగింది. అక్కడ సర్వీసులో వున్న వారిని గవర్నమెంటు సర్వీసులోకి తీసుకొనడము తటస్థించింది. అప్పుడు వారు అంతా safe guard చేయబడినారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్ష. Electricity Department ప్రభుత్వానిది అక్కడున్న ఉద్యోగు లందరు బోర్డుకు transfer చేయబడ్డారు. బోర్డులో రూల్సును మార్చి ఇదివరకు నుంచి సర్వీసులో వున్న వారిని తీసివేస్తున్నారు. Depute చేసినవారు వుంటే, అటానమస్ బాడీస్ ఏమైనా మార్పు చేస్తే మరల ప్రభుత్వానికి తీసుకొంటుందని ముఖ్యమంత్రిగా రన్నారు. ఎప్పుడయితే బోర్డుకి transfer చేశారో మొత్తము staff అంతా ఆ బోర్డుకి పోయినారు. బోర్డు, వారిని retrench చేస్తే old rules govern అవుతాయా ? బోర్డుయొక్క rules govern అవుతాయా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి : Autonomous bodies కి వెడితే ఎవరిని తీసివేయడము ఎక్కడా తటస్థించలేదు. నాగార్జున సాగర్ కంట్రాక్టు బోర్డు వారు ఒక case విషయములో ఏదో relax చేశారు. అది హైదరాబాదు గవర్నమెంటు ట్రైములో జరిగింది. అది relax చేస్తే గవర్నమెంటు తరువాత ఒప్పుకొన్నది. అది Public Service Commission కి పోతే ఆ relaxation ఒప్పుకోము అని, ఇతరులతో appear కావచ్చునని సర్వీసు కమిషన్ చెప్పినది. ఇది తప్ప ఇంకేమీ మా దృష్టికి రాలేదు.

'OMBUDSMAN' (GRIEVANCE-MAN) TYPE OF INSTITUTION.

1149-

*3178 Q.—Sri A. Sarveswara Rao : Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Government of India have suggested to the State Government to set up the "OMBUDSMAN" (Grievance-Man) type of institution to check administrative excesses and for prompt redressal of public grievances ;

(b) whether the Government propose to try this system?

Sri K. Brahmananda Reddy :

(a) The matter is still under consideration of the Government of India who, as is now well known, have appointed a Vigilance Commission to deal with corruption at official levels.

(b) Does not arise at this stage.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : అధ్యక్ష. Corruption కి దీనికి తేడావుంది. Administrative excesses, public grievances check చేయడానికి ఇది ఉద్దేశించబడినది. Corruption cases ని విచారించడానికి Vigilance committee ని పేస్తామని అంటున్నారు. ఈ రెండూ club చేయనక్కరలేదు. Economy దృష్ట్యా club చేస్తే చేయవచ్చు ననుకోండి. జిల్లాలో వచ్చిన ఇబ్బందులుగాని, గవర్నమెంటు లెవెల్లో వచ్చిన ఇబ్బందులు కాని ఒక ఆఫీసరు దృష్టికి తెస్తే వాటిని attend అయి ఆ ఇబ్బందులను తీర్చడముకోసము కమిటీని వేయాలి. సందాగారు ప్రయత్నము చేస్తున్నారు. మనముకూడా చేయవచ్చు. అటువంటి proposal ఏమైనా ఉందా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : 'Ombudsman' type of institution చిన్న దేశాలకు తగునేమోకాని మన దేశమువంటి పెద్ద దేశాలకు suitable కాదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఓంబిడ్మన్ కాదు అధ్యక్ష. ఓంబిడ్మన్ మాండి వారిని appoint చేసేది ఎవరంటే Sec. 55 of the Danish Constitution made provision in the law to appoint two non-members of the Parliament to deal with central and civil. అందువల్ల అక్కడ పార్లమెంటు, మనకు ఇక్కడ సివిల్ గవర్నమెంటు ఉంది. గనుక దానికి సంబంధించిన ఒకరిని వేస్తే సరిపోతుందేమో : రాజస్థాన్ లో మధుర్ అధ్యక్షతన ఏర్పడిన administrative committee తన రిపోర్టులో suggest చేశారు. మనముకూడా ఆలోచిస్తే బాగుంటుందేమో ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : ఆలోచనలో ఏమీలేదు. జిల్లా లెవెల్లో ఒక అసిషియల్ కమిటీ. దానికి కలెక్టరు చైర్మన్ గా ఉండాలని, రెండవది non-

official committee with members of the Legislative Assembly వుండాలని మొదట అనుకొన్నారు. ముందు non-official Committee వారు తనిఖీ చేయాలని, తనిఖీచేసి complainantని పిలిచి సమాధానము చెప్పాలని. ఏ దైనా case వుంటే official Committeeకి refer చేయాలని అభిప్రాయము. Non-official Committeeకి staff కలెక్టరుకు కొంత staff ఇది అంతాచూస్తే పెద్ద organisation లావుంది ఇప్పుడు ప్రభుత్వానికి అలాంటి ఆలోచన ఏమీలేదు, మనస్థితు లెవెల్లో Administrative Reforms Committee వుంది. అభి నిపారులు ఇవ్వడము జరిగింది. చాల భాగము ఒప్పుకొనడము జరిగింది. సెక్రటేరీ యట్ లెవెల్లో Organisation and Methods division వుంది. Files ఇన్ని stages పోకుండా delay తగ్గించడానికి ఎలా పీలుంట్టుందో ఆలోచిస్తున్నారు. In addition to that, I have said on the floor of the House that I am thinking of appointing a non-official committee including some officers to go into this matter further so that the delays at all levels may be cut down.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం: అద్యక్ష, ఇప్పుడు వేయదలచుకొన్న కమిటీలో అప్రొజిషన్ మెంబర్లునుకూడ వేస్తారా? లేక కేవలము పార్టీ ఆర్గనైజేషన్ అవుతుందా?

Sri K. Brahmananda Reddy: All useful members will be coopted.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం: Usefulness, uselessness అనే మాట పెట్టుకుండా అప్రొజిషన్ వారిని ఇందులో associate చేయాలని ప్రశ్న వేస్తున్నాము. అది ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: చేర్చామనే ఉద్దేశ్యము వుంది.

AGE CONCESSION TO THE TELANGANA PERSONNEL FOR ENTRY INTO PUBLIC SERVICES.

1150—

* 3135 Q.—Sri N. Prasada Rao (Put by Sri S. Vemayya): Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the Government has brought about any change in the maximum age limit of 30 years for entering into the State Service in Telangana Region;

(b) if so, the reasons therefor;

(c) whether any representations have been made to the Government in this matter; and

(d) if so the action taken thereon?

Sri K. Brahmananda Reddy:

(a) Yes, Sir. The age concession of five years over the prescribed maximum age limit given to Telangana personnel for entry into public services was discontinued from 1-4-1963.

(b) It was considered sufficient to extend the concession till 31-3-1963.

(c) Yes, Sir.

(d) The matter is under consideration.

శ్రీ యం. రాంగోపాల్ రెడ్డి: ఎంప్లాయ్మెంట్ ఎక్స్‌చేంజ్ లో ప్రతి సంవత్సరం రెండు లక్షలకుపైగా ఎన్‌రోల్ అవుతున్నాయి. పది పదిహేను వందల మందికంటే ఎక్కువ మందికి దొరకటంలేదు. వారి ఏజ్ బార్ అవుతున్నది. అందు వల్ల ఆంధ్ర, తెలంగాణా అని కాకుండా మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతటా ఏజ్ లిమిట్ కిందకు పెంచటానికి అవకాశం వున్నదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: అంతా విచారించాము. దఫాల్ వారిగా ఒకటి రెండు సంవత్సరాలు ఎక్స్‌టెండ్ చేస్తూ రిజిస్ట్రేషన్ మార్చివరకూ ఎక్స్‌టెండ్ చేయటం జరిగింది. మళ్ళీ రిజిస్ట్రేషన్ తమిళ వారు సిఫార్సు చేయటంవల్ల సర్వీస్ కమిషన్ వారిని అడిగితే వారు మూడు సంవత్సరాలు చేయండని సిఫార్సు చేయటంవల్ల లా డిపార్టు మెంటును కన్సల్ట్ చేశాము. వారు సివిల్ పోస్ట్స్ అండ్ డి. పబ్లిక్ గవర్నమెంట్ వున్నవాటిని రెండు భాగాలుగా వరిఫైజ్ చేయాలని, పబ్లిక్ ఎంప్లాయ్మెంట్ రిక్ల్యూజ్ మెంట్ టు రెసిడెన్షియల్ యాక్ట్ 1957 అయితే కొంత పొడిగించటానికి అవకాశం వుంది. కాని ఇన్ రెస్పెక్ట్ ఆఫ్ ది అదర్ పోస్ట్స్ (in respect of other posts) డిస్క్రిమినేటరీ యాటిట్యూడ్ అవుతుందనే అభిప్రాయం వెలిబుచ్చారు. (The matter is under consideration of the Government) గవర్నమెంట్ అన్ ఇండియాకు రిజిస్ట్రేషన్ సంవత్సరాలు చేస్తే బాగుంటుందని సిఫార్సు చేయబడింది.

Mr. Speaker: His suggestion is that it may be increased to 35.

Sri K. Brahmananda Reddy: No, Sir.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య: తెలంగాణా అంధ్ర అనే రేడా రేకుండా ఈ ఏజ్ ను పొడిగించటానికి ప్రయత్నించటానికి ప్రభుత్వానికి ఇబ్బందు లేవు :

Sri K. Brahmananda Reddy:— The civil posts under the State Government fall under two categories viz., those for which recruitment as to residence of 15 years of Telangana is prescribed under the rules made under the Public Home Residence Act (Central Act) and those for which no such requirement is applicable. In respect of other posts, recruitment is open both to candidates from Telangana and other areas. If a concession is given in respect of such posts, then it would amount to a discrimination against candidates who do not possess the residential qualification. The discrimination is prohibited by Article 16 (2) of the Government of India Act.

CASES REFERRED AND SETTLED THROUGH THE STATE WELFARE OFFICER.

1151—

*3179 Q.—*Sri A. Sarveswara Rao:* Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) the number of cases referred to and settled through the good offices of the State Welfare Officer, of Non-Gazetted Government Officers' in 1963-64;

(b) what are the qualifications prescribed for the post and the expenditure on this incumbent in 1963-64; and

(c) whether the Government propose to appoint three such officers to cover the entire State?

Sri K. Brahmananda Reddy:—

(a) The number of cases referred to and settled through the State Welfare Officer are 84 and 38 respectively in 1963. 10

cases have been referred to in 1964 and they are under consideration.

(b) No qualifications have been prescribed for the post and no expenditure is incurred on the incumbent. All work is done on an informal basis.

(c) No, Sir.

Sri K. V. Narayana Reddy : Who is the State Welfare Officer and what are his functions ?

Sri K. Brahmananda Reddy : At the moment the Deputy Secretary in the Local Administration Department, Mr. Locanadham has been nominated as the State Welfare Officer. His duties are to implement the measures on matters like recreation facilities, canteen and other facilities.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : యీ స్టేట్ వెల్ఫేర్ ఆఫీసర్ యొక్క పని బాగా పున్నట్లు కన్పిస్తోంది. ఆయన పనిని అన్నిచోట్లా వెల్ఫేర్ ఛీఫ్స్ చేస్తున్నారు. ఎక్కువ ఖర్చుకూడా కాదు.

In view of the work done, will this be extended to the entire Andhra Pradesh dividing it into three zones and appointing two other officers ?

Sri K. Brahmananda Reddy : At the moment it is considered that the State Welfare Officer is sufficient to look into the welfare work of the Non-Gazetted officers in the entire State and there is no need to appoint more officers.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : ఇతర డ్యూటీస్ చూసుకొంటూ దీనిని కూడా ఫుల్ టైమ్ చేయడం కష్టమేమో. అందుచేత స్టేట్ వెల్ఫేర్ ఆఫీసర్ డ్యూటీస్ ను పెజరేట్ చేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి : ఇప్పుడు చూస్తూనే వున్నాడు. సక్రమంగా జరుగుతున్నాయి. ఫలితాలు బాగానే వున్నాయనుకొంటున్నారు. దీనిలో డైరెక్ట్ గా ఆయనకు పవర్స్ లేవు. ఇండివిడ్యువల్ గ్రీవెన్సెస్ తోకి పోయి ఇంటర్ ఫియర్ కావటానికి పవర్స్ లేవు. హెడ్ ఆఫీసర్స్ తో డిస్కస్ చేసి గుడ్ ఆఫీసెస్ వాడి పున్న గ్రీవెన్సెస్ మెంబర్స్ చేయటానికి వున్నాడు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఈయన రాష్ట్ర వ్యాపితంగా అన్ని పనులను చూసుకొంటాడా ? రిప్రజెంటేషన్ ఎట్లా వెధుతుంది ? ప్రొసీజర్ ఏమిటి ?

Sri K. Brahmananda Reddy : We have got a General Staff Council where the representatives of the employees are there.

అక్కడ రైట్ చేస్తారు. చేపినతరువాత చెక్ చేస్తారు.

SECOND LANGUAGE TEST.

1152-

*3470 Q.—*Sri N. Venkata Swamy (Put by Sri S. Vemayya) :* Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether a Second class language test (Part-A. Translation) was conducted in December, 1963 for the Lower Division Clerks and other staff in the Secretariat ;

(b) whether any representations were received by the Government that the paper was too hard to answer ; and

(c) if so, the action taken thereon :

Sri K. Brahmananda Reddy :

(a) Yes, Sir. The test was conducted for members belonging to services other than the Secretariat also.

(b) No individual representations have been received. The matter was however discussed at the 15th meeting of the Andhra Pradesh Civil Services Joint Staff Council held on 21st December, 1963.

(c) The Andhra Pradesh Public Service Commission has been addressed in the matter.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య : — ఇండివిడ్యువల్ రిప్రజెంటేషన్స్ రాలే దని అన్నాడు. ఏ విధంగానైనా రిప్రజెంటేషన్స్ వచ్చి వుండాలి. ఏమైనా మొత్తం మీద పరిశోధన కఠినంగా వుందని తెలిసింది. ఎంతమంది పాస్ అయ్యారు.

Sri K. Brahmananda Reddy : The President of Andhra Pradesh Non-gazetted Officers Association and other members pressed for the standard being lowered to that of Fifth Class. The Chairman agreed to address the Andhra Pradesh Public Service Commission with a view to simplifying the questions.

చేపరుచూస్తే హార్డ్ గా వున్నట్లు కన్పిస్తున్నది. కొద్దిగా చదివి వినిపిస్తాను.

Translate the following passage into the language chosen :

“ A leader of his people, unsupported by any outward authority; a politician whose success rest not upon craft or mastery of technical devices , but simply on the convincing power of his personality; a victorious fighter who has always scorned the use of force; a man of wisdom and humility, who has conquered the brutality of Europe with the simple dignity of a human being. Generations to come, it may be, will scarce believe that such a one as this ever in flesh and blood walked upon this earth. ”

We see that the paper is very hard.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: సెకండ్ లాంగ్వేజ్ లేకుండా ఎడిమినిస్ట్రేషన్ నడిచేది చాలా పున్నాయి. చాలాచోట్ల సెకండ్ లాంగ్వేజ్ అవసరం లేదు. అక్కడ కూడా రిస్ట్రిక్ట్ చేయటం ఎందుకు? ఏజ్ లో మార్పు చేసి పాఠవారిని కూడా రమ్మన్నారు. అది మార్పుచేస్తారా?

Sri K. Brahmananda Reddy : Under the rules all persons who are holders of posts for which the prescribed qualifications are necessary will have to pass a second class language test in Telugu, Hindi or Urdu. Accordingly a second class language test was conducted by the Andhra Pradesh Public Service Commission.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం: ముఖ్యమంత్రిగారు చదివిన పాసేజ్ ఏ వింధగా ట్రాన్స్లేట్ చేయటం జరిగింది?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: కొంత మంది చేశారేమో కాని డిఫికల్ట్ గా వుందనేది పేరెంట్ గా కనిపిస్తున్నది.

FINANCIAL RELIEF TO THE STATE GOVT. PENSIONERS.

1153—

*1296 Q.—*Sarvasri P. Subbaiah and A. Sarweswara Rao :—*
Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

Whether the state Government is contemplating to provide any financial relief to State Government pensioners in view of the increased cost of living :

Sri K. Brahmananda Reddy : The request of the pensioners for increase in Dearness Allowance is being examined.

శ్రీ సర్వేశ్వరరావు : వయోవృద్ధులకు సిటీలో వుండే వారికి 25 రూపాయలు, గ్రామాలలో వుండేవారికి 15 రూపాయలు ఇస్తున్నారు. ఏ పెన్షనీర్ కు 25 రూపాయలకు తక్కువ లేకుండా చేయటానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి : అదే నేను మనవిచేశాను. చాలా సార్లు దఫాలావారి ఇంక్విరీ చేయటం జరిగింది. ఈ మధ్య కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు కొద్దిచేశారు. అవన్నీ మనసులో పెట్టుకొని చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : ఇప్పుడు వెల్ ఫేర్ ఫ్లీట్ అనే దృష్టితోటి, మన బాధ్యత ఉన్నదనే అభిప్రాయంతోటి వయో వృద్ధులు డై రెక్టుగా వారు సర్వీసులో లేనప్పటికీ కూడ కనీసం రు. 25/- సహాయం చేస్తున్నాము. ఈ పరిస్థితులనుబట్టి, సర్వీస్ చేసి రిటైర్ అయినవారు పెన్షన్ తీసుకుంటున్నారు. అందుచేత కనీసం రు. 25/- తక్కువ పెన్షన్ - అంతకు తక్కువగా ఉన్నవాళ్ళు కూడ ఉన్నారు. రూ. 25 ఏ పరిస్థితులలో కూడ ఆ పెన్షనర్ కు తక్కువ రాకూడదనే అభిప్రాయం ప్రభుత్వానికి ఉన్నదా ? ఆలోచించి ఆ విధంగా చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి : మేము ఇది ఇదివరకే ఒప్పుకున్నాము అనుకుంటాను. ఏదైతే ఇప్పుడు మనం ఓల్డ్ ఏజ్ పెన్షన్ స్కీమ్ క్రింద 15 సంవత్సరములు కనుక దాటినట్లుంటే మరి fifteen rupees అని ఏదో ఒప్పుకొన్నాము. మరి రు. 15/6 కు తగ్గకుండా ఉండాలని మేము ఇదివరకే ఉత్తర్వులు ఇచ్చినట్లున్నది.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : రు. 25/6 అని నేను అనేది, రు. 15/6 అని కాదు. No pensioner should get below Rs. 25 either in the cities or in villages.

(No answer)

శ్రీ పి. గున్నయ్య : ఈ వయో వృద్ధుల పెన్షన్ విషయంలో 2.5 సంవత్సరాల పూజ్ఞాలు మంత్రిగారు జిల్లా లెవెల్ లో డబ్బు ఇస్తున్నాము. ఖర్చు చేస్తున్నారు. అంటున్నారు. అధ్యక్ష, శ్రీ కాకుళం జిల్లాలో ఈ వయో వృద్ధులకు సంబంధించినటువంటి గ్రాంటును ఆ కలెక్టర్ ఖర్చు చేయలేదు. తదుపరి నేనుకూడ 2.5

దరఖాస్తులు ఇచ్చిన అదృష్టం. ఆ దరఖాస్తులు తహశీలుదారు చూడడు, కలెక్టరు చూడడు. అలాంటి పరిస్థితులలో తహశీలుదారుకు నేరుగా మీరు ఇచ్చినటువంటి ధర్మార్థంగా ఇచ్చినటువంటిది పంచదానికి తహశీలుదారితో సర్వాధికారాలు ఇస్తారా ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఇప్పుడు పెన్షన్ అనేవాటికి మినిమమ్ ఎంత ఇవ్వాలి అనేది ఆలోచిస్తున్నాము అన్నారు. సరే వారు రు. 25 అడుగుతున్నారు. అసలు వాళ్ళు రిటైర్ అయిన తరువాత 5, 6, 8 సంవత్సరాల వరకు కూడ వాళ్ళకు పేమెంట్లు రావడంలేదు. కనీసం సెకండ్ ఇయర్ అయినా పెన్షన్ ఆయేటట్లు, అతను రిటైర్ అయేటప్పటికి అక్కొంట్లు పూర్తి అయేటట్లు చేస్తారా ? అది ఏమన్నా బచ్చితంగా....

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి : ఇదివరకు అనేకసార్లు ఈ ప్రశ్న రావడం తమకు తెలుసు. మేము దానికూడ సెపరేట్ గా స్టాఫ్ ను కూడ పెట్టినాము. చాల క్లియర్ అయిపోయినాయి. కొన్ని కేసులు ఉంటే వుండవచ్చు. లేవని నేను అనను. But it is very difficult to explain here, Sir. అప్పటికీ కూడాను 75 % కి తక్కువ కారుండా ఇంటరీమ్ పెన్షన్ కూడ ఇవ్వమని చెప్పినాము. ఏదైనా ఒకటి, అర ఉంటే ఉన్న వేమో. అవికూడ అనేకమైనటువంటి ఎన్ క్వయరీస్ లేకపోతే క్వరీస్ ఏవో ఉండి ఉంటాయి.

FINANCIAL AID TO THE PHYSICALLY DISABLED AND HANDICAPPED PERSONS.

1154-

*3554 Q.—Sri. A. Sarveswara Rao :— Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

whether any Scheme is under active consideration of the Government for giving financial aid to the physically disabled and handicapped persons and pension to destitute widows ?

Sri K. Brahmananda Reddy : No separate scheme for giving financial aid to the physically disabled and handicapped persons is under consideration of Government. All destitute persons of 65 years of age and above including widows are eligible for Old Age Pension and in the case of the physically handicapped destitute Government have recently reduced the age of eligibility from 65 to 60 years.

Sir, I have already spoken about this in my budget speech. With regard to those who are physically handicapped, the age of 65 has been reduced to 60. Further, for people who have lost their limbs and all that, for supplying limbs, I have mentioned in the budget speech that some amount has been ear-marked so that they could be supplied these artificial limbs.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : ఇప్పుడు యీ ఓర్డర్ పెన్షన్ స్కీములో యీ క్రిపుల్ వాళ్ళకి కొంత కన్సెషన్ ఇచ్చిన మాట వస్తవమే. అయితే వీళ్ళకు ఏమిటంటే పుట్టుకతోటి కొంత క్రిపుల్ అయి ఉన్నటువంటి వాళ్ళు ఉన్నారు. వాళ్ళకు మరొక ఏంపాయిమెంటు వచ్చే అవకాశం లేదు కనుక వాళ్ళను దృష్టిలో పెట్టుకొని కొంచెం క్రిపుల్ అయినట్లయితే, చిన్నప్పుడు అయినవాళ్ళ కాని మధ్యలో అయినవాళ్ళ కాని ఏదైనా సంపాదన లేని వాళ్ళకు మేము చెప్పినది 60 సంవత్సరాలు దాటిన టైముకు వచ్చిన వాళ్ళకు క్రిపుల్స్ యిస్తామంటున్నారు. అందుకని దీనిని గురించి కూడా వారు ఆలోచించాలి. రెండవది విడోస్ విషయం వచ్చినప్పుడు వాళ్ళు 65 ఏళ్ల వచ్చినట్లయితే యీ వృద్ధావస్థం ఏవిధంగా వస్తే యిస్తున్నామో ఆ విధంగా యిస్తామని అంటున్నారు. అది క్లియర్ గానే కనిపిస్తున్నది. ఒక వేళ చిన్నతనంలో కొంతమంది విడోస్ అయి పుంటున్నారు. మధ్య వయస్సులో విడోస్ అవుతున్నారన్నమాట. ముఖ్యంగా యిది మిడిల్ క్లాస్ వ్యవహారంగా చూసుకున్నట్లయితే యింకో ఆధారం వుండదు. లేకపోతే పనిపాటలకు అలవాటుపడి వుండరు. అందువల్ల బయటకు పోరు వాళ్ళు. వాళ్ళనుకూడా దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు కొంత హెల్ప్ ఎక్స్టెండు చేయ వలసి వుంటుంది. అది ఏమైనా ఆలోచిస్తుందా కనీసం యీ విడోస్ విషయమయినా.

Sri K. Brahmananda Reddy : It is a wider question, Sir. అట్లా విడోస్ వుండవచ్చు. ఇంకా other categories వుండవచ్చు. Of course, it is a special social disability. అది నేను యిప్పుడేమీ చెప్పలేకండి.

శ్రీ మహమ్మద్ తహశీలు : అధ్యక్ష, ఈ old age pension forms sub treasury office లో పెట్టి form ఒకటికి 0.05 np. లకు అమ్ముతున్నారు. అవి దూర ప్రాంతాలనుండి వచ్చి కొనుక్కుని వెళ్ళాలంటే చాలా ఖరీదు అవుతున్నది. అవి చాలా తక్కువ. ఖరీదు, 0.05 np. లే. వాటి మూలకంగా గవర్నమెంటుకు వచ్చే ఆదాయం కూడా ఉండదు. వాటిని free గా Revenue Inspectors దగ్గర పెట్టి supply చేస్తే దానికోసం ప్రయత్నం చేస్తారా :

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి : అది consider చేస్తామనకొంది. అందులో నేను ఇదివరకే budget speech సందర్భంలో మనవి చేశాను. ఇవి విశిష్టా,

blocksలో కూడాను. B.D.Os గాని ఇతరులుకాని శ్రద్ధతీసుకొనేటట్లు సాధ్యమైనంత వరకు offices కి వెళ్ళే వాళ్ళను contact చేసి వాళ్ళదగ్గరనుండి applications వచ్చేటట్లు చూచుకొని దానికి తొందరగా disposal ఇచ్చేటట్లు చేయాలని అందులో ఏ నిబంధననైనా కూడా పడలించడానికి జిల్లా కలెక్టరుకు అధికారం కూడా ఇస్తూ మేము ఉత్తరువులు చాల చేశాము.

PUBLICATION OF 'HISTORY OF FREEDOM
STRUGGLE IN ANDHRA PRADESH'

1155—

* 2318 Q.—*Sri. Kudipudi Suryanarayana* :— Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) the stage at which the compilation and publication of the 'History of Freedom Struggle in Andhra Pradesh' is pending at present ;

(b) the amount spent so far on the enterprise ; and

(c) when the Government propose to complete the work and publish the volume ?

The Minister for Education (Sri P. V. G. Raju) :—

(a) The First volume of "History of Freedom Struggle in Andhra Pradesh" edited by Prof. M. Venkatarangayya is under print. The second volume is being re-edited by prof. M. Venkatarangayya. The Third Volume edited by prof. M. Venkatarangayya is under circulation among the members of the Executive Committee for their final scrutiny. It is expected that the fourth volume, material for which is being collected, will be completed, by the end of February, 1964.

(b) The amount spent for the period from 1954 to 31-10-63 is Rs. 2,18,400/- This includes the expenditure on the compilation of 'who is who' of the persons who participated in the Freedom Struggle in Andhra Pradesh for the period from May 1961 to 31-10-1963.

(c) The Publication of the four volumes of the 'History of Freedom Struggle in the Andhra Pradesh' would require at least one year.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు : అది తెలుగులో కూడ ప్రకటించబడుతుందా ?

Sri P. V. G. Raju : It is up to the Committee. At the moment the volumes are being published in English comprehensively.

Sri K. Suryanarayana : - Who are the Members of the Committee, Sir ?

Sri P. V. G. Raju : Sir, Prof. M. Venkatarangayya is the chief person who is looking after all editing. Then, there are other senior members, Mr. J. V. Narasinga Rao, Mr. Joshi and Swami Ramananth Tirth and so on.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : దాని చరిత్ర వ్రాసేటప్పుడు అసలు ఏ ప్రాపదికమీద ఆ చరిత్ర రాయాలని, దానికి ఉన్నటువంటి content ఏమి ఇవ్వాలని అది ఏమైనా అభిప్రాయం ఉన్నదా ? అది తెలిస్తే ఆ రిపోర్టు ఎట్లా వ్రాయాలో చూచుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

Sri. P. V. G. Raju : I do not know the details, Sir. I have not myself seen the volume. Prof. Venkatarangayya is doing it and so I think he is very competent to decide these issues, Sir. If I read it I will inform the Members.

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం : అద్యక్ష, ఇప్పుడు ఇది స్వాతంత్ర్య పోరాట చరిత్ర వ్రాస్తున్నప్పుడు ఏమైనా ఎవరైనా పంపించుకోవాలా ; లేకపోతే Generalగా వ్రాస్తారా ; లేకపోతే individuals వ్యక్తులనుకూడాను ఎక్కడైనా ఏ రాష్ట్రం అయినా లేకపోతే ఏ జిల్లా అయినా ఆవిజెప్పి వ్రాస్తారా ? ఈ విషయంలో ఏమైనా మీరు ఆలోచించారా అని అడుగుతున్నాను.

Sri. P. V. G. Raju : Sir, there are two sections. One, pertains to history of the freedom struggle ; then they will take court records ; they will take the jail records and wherever there are district congress committees, minutes of their meetings or minutes of the meetings of the Provincial Congress Committee, etc., all this material has been culled ; besides ; newspaper reports, newspapers in our country, newspapers from outside Andhra Pradesh, and also from foreign newspapers, all this is

collected ; and thus these scholars prepare a history of the freedom struggle. That is one volume, Sir.

The other is 'Who is Who'. In regard to this, Congress Committees in all the districts have been asked to provide names of persons; then Jail records are taken; then personal information as to when they were born, etc. of each person is compiled. These are the two sections that compile the whole affair, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : వారు వ్రాసేది కాంగ్రెస్ రాజకీయ చరిత్ర లేకపోతే freedom struggle చరిత్ర? వాళ్ళు చెప్పుకున్నది, కాంగ్రెసు కమిటీలలో ఉన్నవే తీసుకుంటున్నామని అన్నారు. ఆ రోజు ఉద్యమంలో ఉన్నవాళ్ళు కాంగ్రెసులో లేరు. ఇప్పుడు ఉన్నవారిలో చరిత్ర తెలియనివారు చాలామంది ఉన్నారు. వాళ్ళదగ్గర information అడిగితే వాళ్ళకు ఎట్లా తెలుస్తుంది. నిజానికి చెబుతున్నాను. గుంటూరుజిల్లా జాతీయోద్యమం చరిత్ర వ్రాయడానికి స్వామి సీతారాంగారు, ఉన్నవలక్ష్మి నారాయణగారు నేను కలిసినటువంటి ఒక కమిటీ ఉన్నది. దానికి మేము తయారుచేసినటువంటి information దాదాపు కొన్ని Volumes, బస్తాం కొంది తయారైంది. అవన్నీకూడా District Congress Committee లో ఉంచాము. అది ఇప్పుడు ఇంకొకచోట ఉన్నది. కాని దానిని అడిగినవాళ్ళు లేరట. ఆంధ్రదేశం చరిత్రలో గుంటూరు చాలా ప్రధానమైన పాత్రవహించింది. అటువంటిప్పుడు, ఆ కాగితాలేవీ చూడకుండా ఈ రోజు ఈ చరిత్ర వ్రాస్తున్నామని అంటున్నారు ఈవేళ ఉన్నటువంటి కాంగ్రెస్ కమిటీలను అడుగుతున్నామని అంటున్నారు. వాళ్ళు పేర్లు వ్రాయమంటే, ఇక్కడ ఉన్నవాళ్ళందరిపేర్లు వ్రాసుకొంటారు. ఈ జాబితా మనకు అక్కరలేదు. దానికి గవర్నమెంటు డబ్బు పెట్టనక్కరలేదు. పెట్టగలిగిందేదిఅంటే, Freedom movement కు, కనుక దానికి ఏమి ఆలోచిస్తున్నారు?

Sri. P. V. G. Raju : Sir, I think every Member of this House before 1947 was in the Congress Party or in the freedom struggle; even upto 1942 or 1943 I think even our Communist friends were connected with these things; in those days they were connected with the socialist group of the Congress and so on. Mr. Vavilala Gopalakrishnaiah knows all these things. So this history is upto 1947; nothing will come after 1947. As far as Hyderabad is concerned, there are certain questions which arose regarding 1948 police action and so on. Regarding that particular volume pertaining to police action, there are many secret documents, things like that which pertain between the then Nizam's

Government and the British Government and the Union and so on. That volume has not yet been published because we have got to get clearance from the Government of India and various agencies. Three volumes are being edited by Mr. Venkatarangayya; and the last volume, i. e. the history pertaining to the freedom struggle in Hyderabad will be taken up only after March this year.

శ్రీ ఎన్. సుబ్బారెడ్డి : ఇంతవరకు, 2.3 సంవత్సరాల క్రితం, జిల్లా కౌంగ్రెసు సంఘాలకు స్వరాజ్య పోరాటంలో పాల్గొన్న మనుష్యులు, వాళ్ళ చరిత్ర ఏమిటో తెలుపవలసిందిగా ప్రదేశ్ కౌంగ్రెసు సంఘంనుంచి ఒక circular కూడా పంపించినారు. దానిపైన కడపజిల్లాలో 110 మంది పోబోలతోనూ వాళ్ళ చరిత్రను క్లుప్తంగా వ్రాశి పంపించిఉన్నారు. దాన్నిగురించి ఏమిచేస్తున్నారో ఏమో ఇప్పటికీ తెలియలేదు. ఆ విషయంగురించి ప్రభుత్వానికేమైనా తెలుసా ?

Sri. P. V. G. Raju : Ultimately when the whole book is edited, all these friends with their photos will be seen.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : గోపాలకృష్ణయ్యగారు raise చేసిన point మేము అడగబోయేది అప్పుడే రెండు Volumes తయారైనా యని అంటున్నారు. ఇది గవర్నమెంటు undertake చేసినటువంటిదని, దీనికి congress committees ద్వారా information gather చేస్తున్నారని అంటున్నారు. అందులో కొంత inconsistency ఉన్నది. లేకపోతే, అది defective అయిపోతుంది. పెద్ద two volumes తయారైనప్పుడు, bolder participants ను, తెలిసినటువంటి వాళ్ళను, వయస్సు వచ్చినటువంటి వాళ్ళను ఇంతవరకు ఎప్పుడూ కలుసుకోలేదు. దీనికి సంబంధం ఉన్నటువంటి వాళ్ళ దానికోసం ఏమైనా instructions ఇస్తారా ? ఇచ్చినట్లయితే పుస్తకము కొంత valuable గా వుంటుంది. అదితప్ప మరేమిలేదు.

Sri. P. V. G. Raju : Sir, the hon. Member need not feel that these scholars will not consult the best sources of material available. A person like Mr. Venkatarangayya knows whom to contact and how to get contacts and how to make contacts and also how to try his source of material, to write the book of history. Therefore there need not be any doubt about the committee. But broadly speaking, no history can be compiled without a sort of authenticated material and every fact has to be authenticated by a document and therefore nothing which cannot be proved by documentation will appear in this history because this is an official history.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : మేము మనవి చేసేది, two volumes అప్పుడే తయారైపోయినా యని అంటున్నారు. ఈ కమిటీ ఎక్కడ function చేసిందో కూడాను పూలంటి old people కు తెలియలేదు. మీరు వ్రాసింది చాలా authenticated గా ఉండవచ్చు. కాని defective గా కూడా ఉండవచ్చు, ఎందుచేతనంటే, material లేకపోవడంవల్ల. అందువలన, ప్రత్యేకంగా ఈ విషయంలో instructions ఇస్తారా, to make it more comprehensible, 1920 దగ్గర నుంచి ఉన్నటువంటి విషయమే ?

Sri P. V. G. R.AJU: I do not know if the committee contacted Mr. Viswanatham and discussed with him or not. But Mr. Viswanatham is one of the seniormost living Congressmen in the State and is also very well-known to everybody in Andhra Pradesh. And he can further his public duty by writing to Mr. M. Venkatarangayya and Mr. Venkatarangayya will certainly welcome any communication from Mr. Viswanatham correcting any false impressions that there may be in the history. Mr. Viswanatham knows Mr. Venkatarangayya and I will myself personally suggest to Mr. Venkatarangayya to come and contact Mr. Viswanatham.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఇప్పుడు ఎవరో పోయి వారిని కలుసుకోవడం కాదు ప్రశ్న. వెంకటరంగయ్యగారు history వ్రాయగలరు. అంత వరకు మేము ఒప్పుకొంటాము. కాని వారు material మీద వ్రాస్తారు. material లేకుంటే వ్రాయలేరు. కాని ఆ ఇచ్చే material ఏమైన congress committees ద్వారా తెప్పించమని అంటున్నారు. వాళ్ళకు చరిత్ర తెలీదు. ఆ తరువాత ప్రోగుచేసినటువంటిది కూడా వీరికి చేరలేదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి : కాంగ్రెసు కమిటీలే కాదండి. ఆ information గురించి ఎవరిని contact చేస్తే ఆ information వస్తుందో అటువంటివాళ్ళందరిని సాధ్యమైనంత వరకు contact చేశారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్ష, అది నా తప్పు కాదు. Education Minister గారు చెప్పింది తప్పు అయితే, నాది తప్పు అవుతుంది. వారు ఏమి చెప్పారంటే, congress committees కు వ్రాసినాము, వారిదగ్గరనుంచి information తీసుకొన్నాము, అది వాళ్ళకు ఇచ్చాము ఆ data మీద, ఆ documents మీద వ్రాస్తారని అన్నారు. కాని ఆ supply చేసినటువంటి documents

defective. పరిశ్రమలో ఇదివరకు contact ఉన్నటువంటి వారిని contact చేయలేదు. ముమ్మలను వారితో contact చేయమంటారు మంత్రిగారు. వారు ఎక్కడ ఉన్నారో వారిని మేము వెతుక్కోనేదా : లేక వారు మా కోసం వెతుక్కంటారా : ఈ రెండూ కాదు. చరిత్ర వ్రాయడం అంటే ఆ రోజు ఉన్నటువంటి perspective personalities, movements. వాటికి సంబంధించిన మనుష్యులు ఎవరు. వాళ్లు ఏమేమి చేశారు అనేటటువంటిది వాళ్ళ పోయి విచారించుకోవాలి. చరిత్ర వ్రాయడం అంటే అంత తేలిక కాదు, అది authoritative person కే ఇచ్చారనుకోండి : కాని ఆయన ఎంతవరకు authoritative? Information ఉన్నంత వరకు ఆయన ఇవ్వగలడు. కాని ఆయనకు information కావాలంటే ఏమి ఉన్నది అక్కడ? ఆయన చరిత్ర వ్రాసినప్పుడు కూడా, పూర్వపు documents వేలకొలది చూచుకొని వ్రాశారు. అటువంటి పరిస్థితులలో, ఈవేళ ఇది వ్రాయడానికి ఇచ్చాము. వారిని పోయి కలవండి అంటే. ఎట్లావుంటుంది : దీన్ని గురించి క్రిందభీతదవ ప్రశ్న కూడా వేశాను. అప్పుడు వట్టాభి రామారావుగారు incharge గా ఉన్నారు చరిత్ర వాయటకు వేసిన కమిటీలో జైలుకు పోయిన వాళ్ళు ఎవరెవరు ఉన్నారని కూడా అడిగాను :

(శ్రీ) కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి : ఇంత పెద్ద ఉపన్యాసము ఆనవసరమండి. వారికి congress committees మీద కోసము ఉంటే ఉండవచ్చు. But it cannot be denied that the Congress Committees at District level and Provincial level also are fully equipped to give better and more information, Sir.

Sri Tenneti Viswanatham : I question that.

(శ్రీ) కె. ఎల్. నరసింహారావు : ఇప్పుడు బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారు చాలా ఉద్దేకంగా చెప్పారు. దానిని ఎవరూ question చేయడంలేదు. కాంగ్రెసు కమిటీలకు ఉన్న information అది తప్పుడు. information అని, ఈవేళ అక్కడ ఉన్నవారందరూ అనుభవం లేనివారని చెప్పడం కాదు. ఇప్పుడు విశ్వవాతు గారిని. గోపాల కృష్ణయ్య గారిని అడగలేదని వారు చెప్పారు. స్వామి సీతారాం గారిని కూడ అడగలేదని గోపాలకృష్ణయ్య గారు చెప్పారు. ఇంతకంటే పూర్వపు చరిత్ర కలిగినవాళ్లు కాంగ్రెసులో మరొకరు ఉన్నారని నేను అనుకున్నా. అటువంటప్పుడు, వారిని అడగకుండా, వ్రాసే చరిత్ర సమగ్రంగా ఉంటుందా :

Mr. Speaker : The Minister need not answer. I have got full faith that the people who are in charge of this work will collect information from all sources not only from the Congress but from all other sources also.

INDUSTRIAL DEVELOPMENT.

1156—

*1998 Q.— *Sarvasri P llalamarri Venkateswarlu and P. Raja gopal Naidu (put by Sri S. Vemayya :—* Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether Corporations have been constituted by the Government to promote industrial development, Small Scale Industries, Mining, Cottage Industries, Leather and Tanning ;

(b) if so when were they constituted and names of the directors and the terms and other conditions of the appointment;

(c) what are the allowances and emoluments paid to the Directors of each of the Corporations ; and

(d) what is the amount spent on office and the staff for each of the Corporation ?

The Minister for Industries (Dr. M. N. Lakshminarasayya)

(a), (b), (c) and (d) :— A statement furnishing answer to the question is placed on the table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

CLAUSE (a) :—

Yes, Sir, except for Cottage Industries and Leather for which there is the Khadi Board and an Advisory Board for Leather, Corporations have been constituted for other industries.

CLAUSE (b) :—

The Andhra Pradesh Industrial Development Corporation, the Andhra Pradesh Mining Corporation and the Andhra Pradesh Small Scale Industrial Development Corporation Ltd. have been registered as companies under the Indian Companies Act 1956. The present Directors of each of the Corporations and the date of their registration are indicated below :

(i) **ANDHRA PRADESH INDUSTRIAL DEVELOPMENT CORPORATION LTD.**

This has been registered on 16-12-1960. The present Directors are :

1. Sri A. V. Bhanoji Rao, M. L. A., Chairman.
2. Sri V. K. Rao, I. C. S., Spl. Secretary to Govt., Industries Department, Deputy Chairman.
3. Sri M. A. Abbasi, I. A. S., Secretary to Govt., Finance Dept.
4. Sri B. L. Oates, I. A. S., Director of Industries & Commerce.
5. Sri G. V. Ramakrishna, I. A. S., Managing Director.
6. Sri V. Ramakrishna, I. C. S., (Retired)
7. Sri M. Sudarsanam
8. Sri Raja Ram Dev Rao
9. Sri Jaichand D. Lohade.

(ii) ANDHRA PRADESH MINING CORPORATION LIMITED.

This has been registered on 24-2-1961. The present Directors are :—

1. Sri V. K. Rao, I. C. S.	Chairman
2. Sri T. Bhaskara Rao, I. C. S. (Retired)	Director
3. Dr. B. S. Krishnan	Director
4. Sri M. A. Abbasi, I. A. S.	Director
5. Sri B. L. Oates, I. A. S.	Director
6. Sri Syed Kazim, B. Sc., (Durham)	Director
7. Sri V. Aadiseshiah, I. A. S.	Director
8. Sri S. N. Sen	Director
9. Prof. C. S. Pitchimuthu	Director
10. Sri G. V. Ramakrishna, I. A. S.	Managing Director

ANDHRA PRADESH SMALL SCALE INDUSTRIAL DEVELOPMENT CORPORATION LIMITED.

This has been registered on 1-3-1961. The present Directors of the Company are :—

1. Sri V. Kurmayya, Vijayawada	Chairman
2. Sri T. G. V. Naidu, Hyderabad	Vice-Chairman

3. Sri B. L. Oates, I. A. S., Director of Industries and Commerce	Managing Director
4. Sri N. K. Seth, I. A. S., Deputy Secretary to Government, Industries Department.	Director
5. Sri P. Narasiah, Director, Small Industries Service Institute, Hyderabad.	Director
6. Sri P. Muddukrishna, Financial Adviser (Industries)	Director
7. Sri G. S. Raju, Vice - Chairman, A. P. Legislative Council, Vijayawada.	Director
8. Sri S. R. Gunti, Secunderabad.	Director
9. Sri A. V. Reddy, Kadiam	Director
10. Sri A. C. Jaip, New Delhi.	Director
11. Sri T. G. Krishna Murthy, Adoni	Director
12. Sri R. Venkata Subba Reddy, Cuddapah	Director
13. Sri S. Ramakrishna Vijayawada	Director
14. Sri K. Krishna Pillai, Chittoor	Director
15. Sri G. V. Rama Krishna, I. A. S., Managing Director, Andhra Pradesh Industrial Development Corporation Ltd.	Director

The terms and other conditions of the appointment are as prescribed in the Articles of Association of each corporation.

CLAUSE (c) :—

ANDHRA PRADESH INDUSTRIAL DEVELOPMENT CORPORATION LTD.

The Directors are paid a sitting fee of Rs. 100/- per meeting of the Board they attend. T. A. and D. A. is also paid to the non-official Directors as follows :—

Daily allowance :	i) for journey and halts within the Andhra Pradesh State - Rs. 20/- per day &
and	ii) outside the Andhra Pradesh State Rs. 40/- per day ;

b) Travel by Air :	Actual fare plus Rs. 10/- per trip for incidentals
c) Travel by Train :	To and fro first class or Air conditioned class fare plus incidentals at Rs. 0-6 nP per mile.
d) Travel by Road	Re. 0-62 nP per mile towards propulsion charges.

ANDHRA PRADESH MINING CORPORATION LIMITED :

The Directors are paid a sitting fee of Rs. 50/- per every meeting of the Board they attend. The outside Directors are paid travelling, hotel and other expenses properly incurred by them.

ANDHRA PRADESH SMALL SCALE INDUSTRIAL DEVELOPMENT CORPORATION LIMITED :

The Directors are paid a sitting fee of Rs. 50/- each meeting of the Board they attend. T. A. and D. A. is also paid to the non-official Directors as follows :

a) Daily Allowance :	i) For journey and halts within the Andhra Pradesh State Rs. 20/- per day.
and	ii) Outside the Andhra Pradesh State Rs. 40/- per day.
b) Travel by Air	Actual fare plus Rs. 10/- per trip for incidentals.
c) Travel by Train :	To and fro first class or Air conditioned class fare plus incidentals at Rs. 0-6 nP. per mile.
d) Travel by Road	Re. 0-62 nP per mile towards propulsion charges.

CLAUSE (d) :—

The expenditure on establishment and office of each of the Corporation is as follows :—

Date of
Registration.

i)	Andhra Pradesh Industrial Development Corporation Ltd.	Rs. 2,83,279.65 till 31-7-'63	(16-12-'60)
ii)	Andhra Pradesh Mining Corporation Ltd.	Rs. 2,98,602.64 till 31-3-'63	(24-2-'61)
iii)	Andhra Pradesh Small Scale Industrial Development Corporation Ltd.	Rs. 65,905/- till 31-3-'63	(1-3-'61)

COPPER DEPOSITS IN KOTHAGUDEM TALUK.

1157—

*2652 Q.—*Sri K. Butchaiah (Put by Sri K. L. Narasimha Rao)*
Will the hon. Minister for Industries be pleased to state:

(a) whether it is a fact that a considerable quantity of Copper deposits were found in Kothagudem taluq, District Khammam, near Kinnersani Project;

(b) if so, the nature of its quality and what is the approximate quantity available there; and

(c) whether there is any proposal to establish a Copper factory at Kothagudem in Public Sector?

Dr. M. N. Lakshminarasayya :

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(c) No, Sir.

PETROLEUM DEPOSITS.

1158—

*3832 Q.—*Sri A. Sarweswara Rao :*—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state:

(a) whether any investigations have been conducted by the Government of India in Andhra for petroleum deposits; and

(b) if so, the places where such deposits are found :

Dr M. N. Lakshminarasayya :

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : దాని సర్వే కొరకు ప్రయత్నం చేశారా ? ప్రయత్నం చేయమని మన ప్రభుత్వం పెంటరుకు సూచన చేయడం జరిగిందా ?

Dr. M. N. Lakshminarasaiak. The field party of the Natural Gas Commission has investigated, Sir.

తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణాజిల్లాలలో సర్వే చేశారు గాని encouraging results రాలేదు

(శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : కొన్ని ప్రాంతాలలో మనం అప్లయింట్ చేసిన కమిషన్సు వారు పరిశోధన చేస్తున్నారు, దొరకడంలేదు, ఇంతకంటె better knowledge, better equipment ఉన్నవారిచేత పరిశోధన చేయిస్తే బాగుంటుంది. అది పెంటరుకు సూచన చేసారా ?

డా. యమ్. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య : ప్రయత్నం జరుగుతున్నా ఉన్నది.

SODA ASH FACTORY.

1159—

*2911 Q.—*Sri M. Pitchaiah (Put by Sri. S. Vemayya) :—* Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Andhra Pradesh Washer-men's Association have submitted a memorandum to the hon-Minister to establish a Soda Ash (Essential for Washing Clothes) factory in the State in the Public Sector ; and

(b) if so, the action taken by the Government thereon :

Dr. M. N. Lakshminarasayya :

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ యస్. వేమయ్య : వారి representations లేకపోయినప్పటికీ, అటువంటి ప్యాక్టరీ పెట్టుటకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తుందా ? ప్రభుత్వ సువోమోదోగా చేయవచ్చునుగదా ?

డా. యమ్. యస్. లక్ష్మీనరసయ్య : ఆ memorandum ఇంకొక మినిస్టరుగారికి ఇస్తే వారు మాకు పంపారు. ఈ Soda Ash Factory, Public Sector లో పెట్టుతారా అని అడిగారు. ప్రైవేట్ సెక్టర్ లో పెట్టితే ప్రభుత్వం పహాయం చేయడానికి సిద్ధముగా ఉన్నది.

LARGE SCALE INDUSTRIES IN ANDHRA PRADESH.

1160—

*3379 Q.—Sri. P. Gunnayya :—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether any schemes are under consideration of the Government to establish large scale industries in Andhra Pradesh during 1963-64 with the help of Central Government ;

(b) if so the amount of loan to be granted by the Central Government ;

(c) the names of places where Industries are proposed to be established, together with their number ; and

(d) the number of persons provided with employment thereof ;

Dr. M. N. Lakshminarasayya :—

(a) No, Sir.

(b), (c) and (d) :— Do not arise.

FOUNDRIES.

1161—

*3457 Q.—Sri A. P. Vajravelu Chetty (put by Sri D. Seetaramayya) :—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state:

(a) whether the German Democratic Republic has offered to set up any foundries in our state ;

(b) if so, whether any agreement has been concluded in this respect : and

(c) if so, the terms thereof ?

Dr. M. N. Lakshminarasayya :

(a) No Sir;

(b) and (c) :- Do not arise.

PATWARI OF MAREPALLY VILLAGE AS AN
EXCISE CONTRACTOR.

1162—

*2461 - (G) Q. — Sri P. Mahendranath : Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Patwari of Marepally village, Nagar-Kurnool, Mahabubnagar District is an excise contractor of the village at present ; and

(b) if so, whether the village Officers are allowed to be excise contractors under the existing orders of the Government :

The Minister for Excise and Prohibition (Sri M. R. Appa Rao) :

(a) and (b) The answer is in the affirmative.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ : విల్లేజి ఆఫీసర్లు ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు కారా ?

శ్రీ యమ్. ఆర్. అప్పారావు : వారిమీద ban లేదు తీసుకోకూడదని.

GOVT. POWER ALCOHOL FACTORY KAMAREDDY.

1163—

*3461 Q. — Sri A. P. Vajravelu Chetty (Put by Sri D. Seetaramayya) :—Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state :

(a) whether the Government Power Alcohol Factory, Kamareddy has been leased to a Private Party ;

- (b) if so, when was it leased and on what conditions ; and
- (c) what are the amounts due under Depreciation and Royalty ?

Sri M. R. Appa Rao :

- (a) The answer is in the negative.
- (b) and (c) Do not arise.

INCLUSION OF AJITNAGAR IN VIJAYAWADA MUNICIPAL LIMITS.

1164—

*2286 Q.—*Sri V. Visweswara Rao (Put by Sri S. Vemayya) :* Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether any steps have been taken for the inclusion of Ajitnagar in the Municipal limits of Vijayawada ; and

(b) if so, when it will be included ?

The Minister for Municipal Administration (Sri A. Venkataiah) :

(a) Yes, Sir.

(b) Orders have already been issued.

(a) అవునండీ.

(b) ఈ విషయమై ఉత్తరువులు ఇదివరకే జారీ అయినవి.

శ్రీ యస్. వేమయ్య : ఎప్పటినుంచి దానికి మ్యునిసిపల్ లిమిట్సులో చేర్చుకున్నారు ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : 28-12-63

UPGRADING MAJOR PANCHAYATS INTO MUNICIPALITIES.

1165—

*2395-(A) Q.—*Sri P. Gunnayya :*—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

the district-wise number of major Panchayats in the State that have been proposed to be upgraded by the Government into municipalities during 1963-64 ?

Sri A. Venkataramayya :

(1) Anantapur	—	2
(2) Cuddapah	—	1
(3) Guntur	—	4
(4) West Godavari	—	3
(5) Krishna	—	4
(6) Kurnool	—	2
(7) Visakhapatnam	—	1

శ్రీ పి. గున్నయ్య : అసంతృప్తంలో రెండు - అన్నాదు. ఆ మ్యునిసిపాలిటీస్ను ఎప్పటిలోగా పరిపాలనా విధానంలోకి తెస్తారో నెలవిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : అసంతృప్తం జిల్లాలో ధర్మవరం, కదిరి - జనరల్ గా వాటి పరిస్థితులు ఎంక్వైరీలో ఉన్నవి. అది పూర్తి అయిన తరువాత అమలులోకి వస్తాయి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఏ ఏ జిల్లాలలో ఏ ఏ ఊళ్ళను మ్యునిసిపాలిటీస్ గా convert చేయడానికి ఆలోచించారో చెబుతారా ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : అవి 16 ఉన్నవి. టైము ఇస్తే చదువుతాను.

Mr. Speaker : There is no time.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : Let him place it on the Table, Sir.

INDUSTRIAL HOUSES

1166—

*2417 Q.—*Sri Vavilala Gopala Krishnayya :* —Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether it is a fact that 867 industrial houses are allotted to ineligible persons and 865 houses are lying vacant in Andhra Pradesh built by the loans and subsidy granted by the Central Government ; and

(b) if so, the reasons therefor ?

Sri A. Venkataramayya :

(a) 785 tenements are allotted to ineligible persons and 626 tenements are lying vacant.

(b) There is no adequate response from eligible workers for allotment of the houses.

(ఎ) 785 ఇండ్లు అనర్హులైన వ్యక్తులకు కేటాయించబడినవి: 626 ఇండ్లు ఖాళీగా ఉన్నవి.

(బి) ఈ ఇండ్ల కోసం తగినంతమంది అర్హులైన కార్మికులు, ముందుకు రాలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అన్ని ఇళ్ళు ఖాళీగా ఉండటం, విషాదకరంగా ఉన్నది. ఒక ప్రక్క ఇళ్ళకోసం బాధపడుతున్నప్పుడు, వీటికి ఎందుకు అప్లికేషన్లు రాలేదు; వస్తే ఇవ్వడంలేదా? అప్లికేషన్లు పెట్టుటకు కండిషన్లు ఏమిటి?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : విషాదకరమైన విషయం ఏమీలేదు దాదాపు 4 వేల ఇండ్లు బెజవాడ మొదలైన 11 పట్టణాలలో కట్టినప్పుడు మొత్తం మీద 600 ఇండ్లు, అవికూడ కొంచెం దూరంగా ఉండడంవల్ల మిగిలిపోయినవి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అసలు అప్లికేషన్లు రాకపోతే బిల్డింగ్స్ ఎట్లా కట్టారు.

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : Industrial labour కోసం ఇళ్ళు కట్టతారు. కట్టిన తరువాత అప్లికేషన్లు తీసుకొంటారు. ఆ ఇండ్ల గురించి పబ్లికేషన్ జరిగిన తరువాతకూడ దరఖాస్తులు రాలేదు.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య : ఆ ఇండ్లకు అద్దె ఎక్కువగా ఉన్నందువల్ల అవి ఖాళీగా ఉన్నవని ప్రభుత్వం గుర్తించిందా? నామినల్ రేటుకు తగ్గిస్తే ఆ ఇండ్లలో చేరడానికి వీలుంటుంది.

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : అద్దె ఎక్కువని భావించడంలేదు. ఇది పెంట్రిల్ గవర్నమెంటు రెస్పాన్సిబిలిటీతో కట్టే స్కీము. వారు నిర్ణయించే దానిని బట్టి అద్దె ఉంటుంది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : ఈ సందర్భంలో వరంగల్ లో రెండుమూడు వందల ఇళ్ళు కట్టిఉన్న విషయం, అద్దె ఎక్కువ అని Industrial workers రాక పోవడం, తరువాత గవర్నమెంటు సర్వేంటును ప్రవేశపెట్టడం, వారుకూడ అద్దె ఎక్కువని ఖాళీ చేయడం జరిగింది: వాటిని Industrial workers కు ఖరీదుకు ఇవ్వండి అంటే ఇవ్వకపోవడం. ఇప్పటికీ మూడు నాలుగు సంవత్సరాలై ఆ ఇళ్ళు కొంతవరకు పాడైపోవడం జరిగిన విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందా ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : అద్దె ఎక్కువయి కాదు. బొనుకు దూరముగా ఉండటం వల్ల, అటువంటివి ఇంకా కొన్ని ఇబ్బందులు ఉండవచ్చును. ఆ వి కొనుక్కొనుటకు అడిగినమాట వాస్తవమే. సెంట్రల్ గవర్నమెంటుతో ఆలోచించి అమ్ముటకొరకు ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నవి

శ్రీ బి. నాగభూషణరావు : వరంగల్ లో కట్టిన ఇళ్ళు కొందరు 250 మంది కొనుక్కొనుటకు సిద్ధముగా ఉన్నారు. కాని ఆ ఇళ్లు గత 8 సంవత్సరముల నుండి రిపేర్లు లేకుండ చెడబడినట్టి సిథిలావస్థలో ఉన్నవి. ఆ డిప్రీసియేషన్ అమౌంట్ తీసేస్తే 500 మంది రేపే చేరుటకు సిద్ధముగా ఉన్నారు. 1½ సం.ల నుంచి ఎన్నోసార్లు మేమోరాండాలు ఇచ్చారు. తొందరగా సెటిల్ చేయగలుగుతారా ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : అమ్మే విషయం గురించి పరిశీలనలో ఉన్నది.

WATER SUPPLY SCHEMES.

1167—

* 3148 Q.—*Sarvasri P. V. Ramana; P. Shyamasundara Rao; A. Sarweswara Rao; Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state:*

(a) whether any proposal is under the consideration of the Government to entrust the water supply schemes in Municipalities to private companies and run the same through them; and

(b) if so, the particulars of the same ?

Sri A. Venkataramayya :

a) Yes Sir.

b) Noorulla chazenfarulla Engineers and Contractors, Allahabad, have offered to undertake the schemes of private water

works in our State. It is proposed to try the scheme of private management of water works in any one of the Municipalities as an experimental basis. The terms and conditions offered by the Firm are being examined by the Chief Engineer (Public Health), and his report is awaited.

మారుల్లా గజన్ పురుల్లా - ఇంజనీర్లు & కంట్రాక్టర్లు వారు మన రాష్ట్రంలో ప్రైవేటు నీటి సరఫరా పథకాలు నిర్వహిస్తామని తెలిపారు. మ్యునిసిపాలిటీస్ ఏదైనా ఒకదానిలో ప్రైవేటుగా నీటి సరఫరా పథకం అమలు అనేది ప్రయోగాత్మకంగా ప్రయత్నించి చూడాలని ప్రతిపాదించబడింది. ఆ కంపెనీ తెలిపిన షరతులు, నిబంధనలు పబ్లిక్ హెల్త్ చీఫ్ ఇంజనీరు పరిశీలిస్తున్నారు. ఆయన వివేదిక రావాలి.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య : అది ప్రభుత్వం నిర్వహించవలసి యున్నప్పుడు ప్రైవేటువారిచేత నిర్వహించబడాలని అది ప్రయోగాత్మకంగా చూడాలని ఎందుకు అనుకోవలసి వచ్చింది? డబ్బు తక్కువవుతుందనా? లేక ఇంకా డబ్బు ఎక్కువచేసి కంట్రాక్టర్లుకు లాభం కలిగించాలనా?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : మొత్తం ఆంధ్రదేశంలో ఉన్న ఆన్ని ప్రాంతాల్లో నీటి వనరులు చేకూర్చుటకు కోటానుకోట్ల రూపాయలు వెచ్చించవలసిన అవసరం ఉన్నది కాబట్టి, ప్రజలకు నీరు కావాలి కాబట్టి, అది దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రైవేటు రంగంలో కూడా నీటి సదుపాయం కలుగజేసే పథకాలు అమలు జరుపుటకు అవకాశం ఉంటుందేమోనని పరిశీలిస్తున్నారు.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : ప్రైవేటు కంపెనీస్, కార్పొరేషన్స్, ఎక్కువై పోతున్నవి. ఇది ప్రభుత్వం తన బాధ్యత తప్పించుకొనుటకు చేయడంతప్ప ఇంకాకటి కాదు. నిప్పుకు (ఎలక్ట్రిసిటీకి) కార్పొరేషన్, నీటికి కార్పొరేషన్, ఇక గాలికికూడా పెట్టేట్లున్నారు. వీటివల్ల overhead charges ఎక్కువవుతున్నవి; ప్రజలకు నష్టం కలుగుతోంది అందువల్ల ప్రైవేటు సంస్థలకు ఇవ్వకుండా పునరాలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : గౌ. సభ్యునితో ఏకీభవించడానికి వీలులేదు. ప్రజలకు త్వరలో నీటి సదుపాయం కలుగజేయడానికి ఈ ప్రయత్నం చేస్తున్నది.

TUBE LIGHTS ALONG THE FOOT WAY TO THE TIRUPATHI HILLS.

1168—

* 2477 Q.—Sri K. Guruswamy Reddy : (Put by Sri S. Vemayya)
Will the hon. Minister for Religious and Charitable Endowments be pleased to state :

(a) whether the Government proposed to install tube lights in the place of the present electric lights of 25 Candle Power along the foot-way to the Tirupathi Hills ; and

(b) if so, when it will be implemented ;

The Minister for Religious and Charitable Endowments
(Smt. T. N. Sadalakshmi)

a) The Board of Trustees has resolved to instal flourescent lights.

b) The work has been taken up and is nearing completion.

BUS ACCIDENTS ON T. T. GHAT ROAD.

1169—

3086 Q.—Sri K. Mara Reddy :—Will the hon. Minister for Religious and Charitable Endowments be pleased to state.

(a) the number of Bus accidents that occurred on T. T. Ghat road during 1961-62, 1962-63 and till now during 1963; and

(b) the number of casulities therein ;

Smt. T. N. Sadalakshmi :

a) 1961-62 Particulars not available.

1962-63
(from July 62) 6

1963-64
(till 23-1-64) 6

b) 3 deaths.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్ష. figures available కావంటున్నారు. గవర్నమెంటులో రికార్డు లేదా :

శ్రీమతి టి. యన్. సదాలక్ష్మి : వారిని అడిగాము. మళ్ళీ file పంపిస్తే అలస్యం అవుతుందని ప్రస్తుతం ఉన్న particulars furnish చేస్తూ, మిగతావి మెంబర్సుకు కావలిస్తే information తెప్పించి ఇవ్వడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాము.

Mr. Speaker : When was the question sent to the Department ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : ఆ దేటు ప్రస్తుతం లేదు. ఈ ఫైలు మళ్ళీ పంపిస్తే ఆలస్యం అయిపోతుందని ఇప్పుడు available గా ఉన్న వివరాలు ఇచ్చాను.

Mr. Speaker : Then, you were not able to collect information for 1961-62. What is the point when the question comes up for answering saying that the particulars are not available and that you will get it on a future date.

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : ఆ particulars కొరకు రెండుసార్లు వ్రాశాము. రాబోతున్నాడు.

Mr. Speaker : You should have got information by now.

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : File మళ్ళీ పంపిస్తే ఆలస్యం అవుతుందని ఇప్పుడున్న particulars ఇచ్చాను.

Mr. Speaker : You should have contacted them on phone, if necessary.

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : contact చేశాము. particulars రాబోతుంది. అవి తెప్పించి table పైన పెట్టాను.

Mr. Speaker : I am not satisfied with the answer. You should have contacted them on phone, if necessary.

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : కాంటాక్ట్ చేసినాము. అప్పటికే కూడా మాకు పర్మిక్యూలర్స్ రాబోతుంది.

Mr. Speaker : I am not satisfied with the answer.

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : అవి తెప్పించి చేబుర్ మీద పెడతాను.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య : అధ్యక్ష, బి.లో చనిపోయినవారి సంఖ్య చెప్పారు. ఆ చనిపోయినవారు అక్కడ పనిచేస్తున్నటువంటి ఉద్యోగస్తులుగా ఉన్న

వారా : లేక ప్రజలారా : వారి కుటుంబాలకు ఏదైనా కాంపెన్ సేషన్ ఆలోచించి ఇవ్వబడిందా : ఇవ్వబడకపోతే, ఇచ్చే విషయం ఆలోచిస్తారా :

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : చనిపోయినవారి కుటుంబాలకు కాంపెన్ సేషన్ ఇచ్చిన ఇన్ ఫర్మేషన్ నా దగ్గర లేదండి. వారు ప్రయివేట్ వారో, అందులో పని చేస్తున్నవారో.....

Mr. Speaker : For anything you do not have any information.

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : దానికి తగిన పర్మిక్యులర్స్ తెప్పించి ఇస్తాము. డ్రయివర్స్ కు పనిష్ మెంట్ ఇస్తారు. డ్రయివర్స్ యొక్క పర్మిక్యులర్స్ ఎట్లా ఏక్స్ డెంట్ అయింది, ఎందుకు అయింది. ఆ పర్మిక్యులర్స్ తెప్పించాము. వారికి కాంపెన్ సేషన్ ఇచ్చినారో లేదో పెపరేట్ క్వశ్చన్ పేస్తే తెప్పించిపెడతాను.

Mr. Speaker : When you are asked the number of casualties, naturally members would ask whether any compensation was paid. You must anticipate these supplementaries.

శ్రీ చావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఆసలు ఇన్ ఫర్మేషనేలేదు. ఇంక నష్ట మెంటరీస్ కు ఏమి జవాబు చెబుతారండి :

T. T. DEVASTHANAMS HUNDI

1170—

* 3090 Q.—*Sri K. Mara Reddy :* Will the hon. Minister for Religious and Charitable Endowments be pleased to state :

(a) what is the total amount in Cash and Gold received in the Hundi at T. T. Devasthanams during 1961-62 and 1962-63 ;

(b) whether there was any complaint about theft of gold in the Hundi by certain persons connected with the temple during the above period ;

(c) if so, the action taken by the Government :

Smt. T. N. Sadalakshmi : (a) The accounts are maintained Fasliwar in T. T. D. Hundial collections at T. T. Devasthanams in Cash, Gold and Silver during Faslis 1371 and 1372 are :—

Fasli. 1371

Fasli. 1372

- 1) Cash collections. Rs. 54,96,296-72 np. Rs. 58,52,291-39 np.
 2) Silver. Tolas. 1,06,317.00 Rs. 101,930.00
 3) Gold. Tolas. 1,624 $\frac{3}{60}$ 9,137 $\frac{1}{8}$

(b) The answer is in the negative.

(c) Does not arise.

ఎం. బాగారెడ్డి : అధ్యక్ష, ఈమధ్య వార్తాపత్రికలో తిరుపతిలో హుందీలో అఫీషియల్స్ కొంత డబ్బు తీసివేశారని, వారిపైన కొంత యాక్షన్ తీసుకొన్నారని ప్రకటించబడింది. చాలా రోజుల క్రిందట జరిగింది. అది ఆలోచిస్తున్నారా ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : హుందీలో కాదు అధ్యక్ష. గోర్డ్ కరగ పెట్టినప్పుడు దొంగతనం అయినది. వారిపైన యాక్షన్ తీసుకొన్నాము. ఈ షిఫ్ట్ లోనే దానికి ఆన్సర్ చెప్పినాను. హుందీలో కాదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : ఇప్పుడు మంత్రిగారు చదివిన సిగర్స్ వేల్యూ ఆఫ్ ది తెన్ట్ ఏనా ? తెన్ట్ వేల్యూ 54 లక్షలు, 58 లక్షలు రు.లు సంవత్సరానికి - అదేనా మంత్రిగారు చదివింది ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : అది కేష్ కదండి. తులారు - గోర్డ్. సిల్వర్ తులారు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : అన్ని తులారు పోయాయి. ఇన్ని తులారు పోయా యంటే - నెలకు ఎంత పోతున్నట్లు ? అక్కడ ఏమైనా మేనేజ్మెంట్ ఉన్నదా ? మేనేజ్మెంట్ లేకుండా ఉన్నదా ?

Sri K. Brahmananda Reddy : The answer is—

Mr. Speaker : What Mr. Viswanatham is asking is whether that is the value of the thefts which took place and she says "Yes." She should not have said that.

Sri K. Brahmananda Reddy : What she said was in reply to (a).

Mr. Speaker : Collections, of course, I agree. Mr. Viswanatham asked : Is it the value of the thefts ?

Sri K. Brahmananda Reddy: No, Sir. Obviously not.

Sri Tenneti Viswanatham: What is the value of the thefts? అనలు తెవ్వి విషయమై క్వశ్చన్ ఉంది. అది ముఖ్యమైనది.

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి: అనలు తెవ్వి రేనేలేదని మనవి చేశాను అద్యక్ష.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం: తెవ్వియే లేదా?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి: తెవ్వి లేదంది.

Sri T. Viswanatham: God bless us all.

Mr. Speaker: Not from Hundi. There were other types of thefts for which they are taking necessary action.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: హుందీలోంచి తీస్తుండగా కేలిక్కులేషన్లో పొరపాటు వచ్చిందని పత్రికలలో వచ్చిందంది. పత్రికలలోని పొరపాటు అనుకోమంటారా? జరిగింది పొరపాటునుకోమంటారా?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి: ప్రస్తుతం ఇన్వెస్టిగేషన్లో మాత్రం హుందీలో దొంగతనం కాలేదనేది ఉంది. ఈ వర్తిక్కులలో నెవవర్సరాలలో దొంగతనం హుందీలో కాలేదని పర్టిక్యులర్స్ తెప్పించాము. అందులో లేదు అద్యక్ష.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: అద్యక్ష. మనం చాలా పత్రికలలో ఉన్నాము. ఎందుకంటే, వారికి పాపం ఇన్వెస్టిగేషన్ రాదండి. వారు నష్టం చేయటంలేదు. ఆ లేని ఇన్వెస్టిగేషన్మీద వాళ్ళ ఇన్వెస్టిగేషన్ ఇస్తున్నారు. మేము సెన్సెస్లో అది రీసీవ్ చేయవలసి వస్తున్నది. ఈ పరిస్థితి ఉన్నట్లయితే "మాకు ఇన్వెస్టిగేషన్ రాలేదు" అంటే సరిపోతుంది. Assert చేసినట్లయితే పాపం వారు చిక్కుపడుతున్నారు.

Sri K. Brahmananda Reddy: There is nothing indefinite about this reply, Sir. The amount of money that was received is mentioned. As to whether there was a complaint, she said, there was no complaint. Asked whether there was any theft in hundi, she replied in the negative. What more information do you want?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : హుందీలో కాదండీ. హుందీలో ఉన్న డబ్బు తీసివేయవల్ల ఆ రెండులో పొరపాటు వచ్చిందని అనుమానించి, వారిని ఉద్యోగంనుండి తీసివేసినామని సత్రికలలో వచ్చింది. అది నేను చదివింది.

Mr. Speaker : Not during those two years for which information was sought. Subsequently, during the year 1963 (last year)——

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఈ సంవత్సరమేనంది. 62-63 లో జరిగింది. ఆ కేసులు కూడ నడుస్తున్నవి కదండీ.

Mr. Speaker :—Of course, I too read in the papers, but I think, it was last year 1963.

శ్రీ కె. యల్. నరసింహారావు : గర్భగుడిలో హుందీ ఉండగా దొంగ తనం కాలేదనేది వారు చెబుతున్నది గర్భగుడినుండి వచ్చిన తర్వాత కలకటాలలో ఓపెన్ చేస్తారు. అక్కడ పోయిందా లేదా అన్నది సమస్య. ఈ రెండుచోట్ల నుండి పోతే హుందీలోనుండి పోయినట్లే కదండీ లెక్క ? అది ఏమైనా ఇన్ ఫర్మేషన్ ఉన్నదా ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సచాలక్ష్మి : పసలేవారీగా ప్రత్యేకంగా ఒక సంవత్సరం ఇచ్చి, ఆ సంవత్సరంలో సంగతి అడుగుతున్నారు. ఆ సంవత్సరంలో కాలేదని మనవి చేశాను. ఇదివరకు పేపర్లలో వచ్చింది — అది ఏ సంవత్సరం అయి ఉంటుందో తెలియదు కాని, ఇప్పుడు మాత్రం ఏ హుందీలోకూడ దొంగతనం కాలేదని మనవి చేస్తున్నాను.

T. T. DEVASTHANAMS INSTITUTIONS OUTSIDE THE STATE.

1171—

* 3091 Q.—*Sri K. Mara Reddy :* Will the hon. Minister for Religious and Charitable Endowments be pleased to state :

(a) the number of T. T. Devasthanams institutions that are there now outside the State in India ;

(b) whether there are any such institutions in foreign Countries also ; and

(c) the total expenditure incurred by T. T. D., yearly on such institutions outside the State :

Smt. T. N. Sadalakshmi :

(a) Eight Sir.

(b) No, Sir.

(c) Rs. 1,19,850-52.

శ్రీ కె. మారారెడ్డి : అధ్యక్ష, ఈ పై కమంఠా మన రాష్ట్రంలోనే ఉన్న పెట్టేనే బాగుంటుంది. ఇతర రాష్ట్రాలలో టూరిస్ట్ సెంటర్స్ ఉపయోగించుకొంటూ ముఖ్యమైన ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ మన రాష్ట్రంలో పెడితే చాలా బాగుంటుంది. అన్న విషయం ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : ఇంతకు పూర్వం కూడా ఇటువంటి ప్రశ్న వచ్చింది. ఇతర రాష్ట్రాలలో పెట్టాలని కొంతమంది, పెట్టకూడదని కొంతమంది చెబుతున్నారు. అయినప్పటికీ ప్రస్తుతం ఉన్నవి మాత్రం మెయిన్ రెయిన్ చేస్తున్నాము. కొత్తవి మాత్రం పెట్టేటప్పుడు ఆలోచిస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ : ఈ ఎనిమిది ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ ఏవండి? అవి ఎక్కడెక్కడ ఉంటున్నవి?

Smt. T. N. Sadalakshmi : Information centre run by T. T. Devasthanam by employing regular establishment—

Madras ...

Mr. Speaker : You place it on the Table of the House otherwise, you can send a copy.

Smt. T. N. Sadalakshmi : Yes.

శ్రీ నాగిరెడ్డి సుబ్బారెడ్డి : బంగారం మూలదనంగా ఉంచిన, దాంలో ఏమీ ప్రత్యేకంగా అభివృద్ధి రాదుకదా? ఇతర రాష్ట్రాలనుండి దేవుడికి వచ్చిన బంగారమును ఎరిక్టిసిటీకు, పూజార్థముకు వినియోగిస్తే బాగుంటుంది. అది ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా? M. ...

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : అది యీ ప్రశ్నకు సంబంధించేదు.

శ్రీ టి. కె. అర్. శర్మ : ఆ ఇన్స్టిట్యూషన్స్ ఏవి అవి అడిగితే మంత్రి గారు ఇన్ఫర్మేషన్ పెంటర్స్ చెబుతున్నారు. 8 ఇన్స్టిట్యూషన్స్ ఉన్నవి అంటే వారి ఉద్దేశ్యంలో 8 ఇన్ఫర్మేషన్ పెంటర్స్ యేనా? ఇన్ఫర్మేషన్ పెంటర్స్ గురించి కాదంటే నేను అడిగింది. 8 ఇన్స్టిట్యూషన్స్ ఏవి అవి అడిగితే. ఇన్ఫర్మేషన్ పెంటర్స్ అంటున్నారు.

Mr. Speaker : Not information centres. Institutions which have been started outside the State, for instance, educational institutions at Bombay, Delhi; number of cases like that; that is the information.

Sri T. K. R. Sharma : But when the hon. Minister began answering, she said, information centres at such and such a place.

శ్రీ టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : అవి ఇవి కలిపి 8 ఉన్నవి. ఎయ్యకేషనల్ ఇన్స్టిట్యూషన్స్ ఉన్నవి; ఇన్ఫర్మేషన్ ఇన్స్టిట్యూషన్స్ కూడా ఉన్నవి.

NEW COMMITTEE OF TRUSTEES FOR THE T. T. DEVASTHANAMS.

1172—

* 3479 Q.—*Sri N. Venkataswamy (Put by Sri S. Vemayya) :* Will the hon. Minister for Religious and Charitable Endowments be pleased to state :

(a) whether a new committee of trustees was formed for the T. T. Devasthanams in December, 1963 ; and

(b) if, so, the names of the Chairman and other trustees :

Smt. T. N. Sadalakshmi :

a) The answer is in the affirmative.

b) *Chairman :- Sri K. Chandramouli M. L. A.*

Members :-

1) *Sri P. Sangam Naidu, M. L. A.,*
Palakonda, Srikakulam District.

- 2) Sri K. Venkata Chetty, M. L.C.,
Dronachalam, Kurnool District.
- 3) Sri C. Dass, M. P.
T. N. V. Reddi Street,
Madanapalli, Chittoor District.
- 4) Sri Raja Sagi Suryanarayana Raju,
Thanagodu, Vishakhapatnam District
- 5) Sri Y. Adinarayana Reddy.
Rayachoti Taluk, Cuddapah District.
- 6) Sri K.S. Narayana, M.L.A., Secun-
derabad.
- 7) Sri P. Jagannatham, 963, Bolarum,
Secunderabad.
- 8) Smt. S.L. Devi, M.L.A., Medak
District.
- 9) Sri R. Bhagavan Dass., Indian Ex-
press, Madras.
- 10.) Sri J.V. Somayajulu, Madras.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం: కమిటీలు అవీ పార్లమెంట్ చేస్తున్నప్పుడు ఇది వరకు ముఖ్యమంత్రిగారు ఆపోజిషన్ కు కూడ తప్పకుండా మేము రిప్రజెంటేషన్ ఇస్తామని చెప్పారు. ఈ దేవస్థానం యాక్ట్ లో ఎం. ఎల్. ఏలను పేయవలసిన ప్రొవిజన్ కూడా ఉన్నది. ఇప్పుడు ఉన్నవాటిలో ఎవరినైనా ఒక మెంబర్ కు కూడ ఆపోజిషన్ నుండి ఎందుకు పేయలేదు అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: ఇప్పుడు ఉన్నటు వంటివాళ్లు అంతా కాంగ్రెస్ వాళ్ళు కాదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం: నేను M. L. A. s., విషయమై అడుగు తున్నాను. M. L. A. s., లో Opposition group నుంచి ఎందుకు వెయ్య లేదని అడగని చేస్తున్నాను. ఇదివరకు వేసిన సాంప్రదాయం ఉన్నది.

శ్రీ మతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి: Particular M. L. A. s. అని. Opposition M. L. A. s. అని అటువంటి సాంప్రదాయం ఉన్నట్లు నాకు తెలియదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : ఉన్నదని నేను మనవి చేసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : ఉంటే తెలుసుకొని ఆలోచిస్తాము.

Mr. Speaker : In future, again when trustees are appointed, this will be considered.

శ్రీ టి. బాలకృష్ణయ్య : Board of Trustees లో అంధ్ర రాష్ట్రానికి చెందనటువంటివారు ఎందరు ఉన్నారు ? వారికి అప్రాతినిధ్యం యివ్వడానికి ఏర్పడినటువంటి అవసరాలు ఏమిటో తెలివిస్తారా ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : అంధ్రరాష్ట్రానికి చెందినవారు చాల మంది ఉన్నారు. ఒకరిద్దరు మాత్రం మైసూరు, మద్రాసు, నుంచి ఉన్నారు. వారి qualification బట్టి అంటే - qualification ఎట్లా నిర్ణయించాలి? దైవభక్తి ఉన్న వారంతా ఉంటారు. T. T. దేవస్థానం విషయంలో బాగా శ్రద్ధవహిస్తారని ఉంచారు. ఫలానా డిగ్రీలు పొందిన వారనే విషయం ఎక్కడా లేదు.

† Questions. Nos 1393, 1394 and 1395

Mr. Speaker : Questions Nos. 1393, 1394 and 1395 will be taken up tomorrow or the day after. We shall now take up question No. 1396.

Sri P. Sundarayya : These questions stand in the name of the Chief Minister, and the Chief Minister is here in the House now.

Mr. Speaker : He has not received full information. He requested that they might be taken up in a day or two.

శ్రీ పావలూరి గోపాలకృష్ణయ్య : Administration విషయం ఎంత జాగ్రత్తగా ఉన్నదో మాకు అర్థం అయింది. చీఫ్ మినిస్టర్ గారికి కూడా replies సరిగా రాలేదని మాకు అర్థం అయింది.

Mr. Speaker : I do not know the reasons. I learn that he is not in possession of full information. Anyhow, we will take them up tomorrow or the day after. I asked him to get the full information from the Department by tomorrow.

† Postponed.

HEADMASTER'S ALLOWANCE IN MIDDLE SCHOOLS

1396—

*244 (3782) Q.—*Sri B. Srirama Murthy* :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Headmaster's allowance in respect of Middle, High Schools has been raised by the Government in G.O.Ms. No. 1044 Dated 24-6-1959 ;

(b) if so, what is the increase ;

(c) whether it is also a fact that Headmaster's allowance in the Elementary Schools has not been revised ; and

(d) if so, what are the reasons ?

Sri P.V.G. Raju :

a) Yes, Sir,

b) Rs. 5/-in respect of Headmasters of Middle Schools with a strength of 500 and below.

c) & (d) The Headmasters allowance of Elementary Schools was not revised by the Pay Committee as no information was furnished to that Committee. This issue will be taken up with the Finance (P.C).

శ్రీ వి. సర్వేశ్వరరావు : Elementary Schools ప్రభుత్వం నడుపు తున్నవిగాని మిగతావి గాని regular schools లో మాత్రం Headmaster కు duty allowance యిస్తున్నారు. special schools, taken over schools అనబడే వాటికి మాత్రం అదీవర్తింప చేయడంలేదు. చేసే అలోచన ప్రభుత్వానికి ఉన్నదా :

Sri P.V.G. Raju : No, Sir, not at the moment.

CONSTRUCTION OF A SCHOOL BUILDING IN ARRURU VILLAGE

1397—

*594 (5305-A) Q.—*Sri K. Ramachandra Reddy* : (Put by *Sri S. Vemayya*) : Will the hon. Minister for Education be pleased to refer to question No. 794 (2776) answered on 22nd July, 1963 and state :

(a) whether it is a fact that the Government have accorded sanction in 1954 for the construction of a school building in Arruru village, Ramannapeta taluk, Nalgonda District ;

(b) if so, the amount sanctioned therefor ;

(c) the amount of contribution paid by the public ;

(d) whether it is a fact that the Government sanctioned Rs. 2,500 for repairing the said school during 1960-61 ; and

(e) whether it is also a fact that the work had not been completed upto 5-8-1962 ?

Sri P. V. G. Raju :

(a) Yes, Sir.

b) Rs. 5365/-

c) Rs. 1934-23 nP.

d) Yes Sir, by the Standing Committee.

e) Yes Sir, but the work is reported to have been completed on 5-12-1962.

PRIVATELY MANAGED ELEMENTARY SCHOOLS

1398—

*609 Q.—Sri S. Vemayya :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

whether there are any proposals with the Government at present to take over the privately managed elementary schools :

Sri P. V. G. Raju : No, Sir.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య : ఎందువల్ల 'No' అంటున్నారు. Elementary schools అన్న ప్రభుత్వమే తీసుకోవాలని చట్టం లేకామొగదా ? దానిని గురించి ఏమి చెప్పతారు ?

Sri : P.V.G. Raju : We had half-an-hour debate last year. It is a policy question. Government has decided not to take over all the privately run schools.

STAFF IN LIBRARIES

1399—

*601 Q.—*Sri Vavilala Gopalakrishnaiah* :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the staff of the State Regional Library, Guntur, Mobile Library Eluru, State Central Library, Hyderabad and Children's Library, Public Gardens, Hyderabad, was made permanent ;

(b) if so, when ;

(c) whether any service rules have been framed for the above ; and

(d) if so, whether a copy of it will be placed on the Table of the House ?

Sri P. V. G. Raju :

a) and (b) A statement is laid on the Table of the House.

c) and (d) Service rules have been framed to the technical posts such as Librarians, Classifiers, Card-writers etc., in the following G.O.s.

1. G. O. Ms. No. 1395, G. A. (Rules) Dt. 11-9-1958
2. G. O. Ms. No. 3293, Education. Dt. 25-10-1960.
3. G. O. Ms. No. 422, G. A. (Rules) Dt. 25-3-1966
4. G. O. Ms. No. 597, G. A. (Rules) Dt. 28-4-1960
5. G. O. Ms. No. 2410, Education. Dt. 20-7-1960
6. G. O. Ms. No. 580, G. A. (Rules) Dt. 12-5-1961

They have been published at :—

Pages 2436-2437 A.P. Gazette, Part.I. Dt. 2-10-1958

Pages 3806-3807 A.P. Gazette, Part.I. Dt. 10-11-1960

Pages 1159-1163 A.P. Gazette, Part.I. Dt. 21-4-1960

Pages 1525-1527 A.P. Gazette, Part.I. Dt. 12-5-1960

Pages 2571-2572 A.P. Gazette, Part.I. Dt. 4-8-1960

Pages 1715-1719 A.P. Gazette, Part.I. Dt. 8-6-1961

respectively.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE.

Statement of Particulars of Staff retained on Permanent basis in the State Central Library, Hyderabad.

S. No.	Name of the post	No. of posts	Date from which retained on permanent basis	No. and date of the G. O.	Nature of appointment
1	2	3	4	5	6
1.	Librarian	1	3-2-1959	34, Edn., dated 5-1-1960	Temporary
2.	Superintendent (Technical)	1	1-11-1956	-do-	Permanent
3.	Accountant	1	-do-	-do-	1 Permanent
4.	U.D. Clerks	3	-do-	-do-	1 Permanent 2 Temporary
5.	L. D. Clerks	6	-do-	-do-	4 Permanent 2 Temporary
6.	Typists	3	-do-	-do-	1 Permanent 1 Temporary 1 Vacant
7.	Classifiers	3	-do-	-do-	1 Permanent 2 Temporary
8.	Card-writers	4	-do-	-do-	3 Permanent 1 Temporary

1	2	3	4	5	6
9.	Book-Keepers	8	-do-	-do-	6 Permanent 2 Temporary
10.	Supervisors Grade. II.	6	-do-	-do-	Permanent
11.	Junior Super- visors.	4	-do-	-do-	2 Permanent 2 Temporary
12.	Library Attenders	12	-do-	-do-	10 Permanent 2 Temporary
13.	Binders	6	-do-	-do-	Permanent
14.	Shroff	1	-do-	-do-	Permanent
15.	Dafedar	1	-do-	-do-	Permanent
16.	Peons	9	-do-	-do-	6 Permanent 3 Temporary
17.	Book- Bearers	20	-do-	-do-	17 Permanent 3 Temporary
18.	Book- Cleaners	7	-do-	-do-	6 Permanent 1 Temporary
19.	Farrash	4	-do-	-do-	Permanent.

Statement of particulars of staff sanctioned on temporary basis for State Central Library, Hyderabad.

S. No.	Name of the Posts.	No. of Posts	REMARKS	
1	Classifiers	1	Originally sanctioned during 1962-63 and are being continued temporarily	
2	Card-Writers	2	-do-	-do-
3	Classifiers	4	Originally sanctioned during 1961-62 and are being continued temporarily.	
4	Card-Writers	3	-do-	-do-
5	Supervisor	1	-do-	-do-
6	Film Operator	1	-do-	-do-
7	Film Examiner.	1	-do-	-do-

Statement of particulars of staff retained on Permanent Basis in the Children's Library, Public Gardens, Hyderabad.

S. No.	Name of the post	No. of posts	Date from which retained on permanent basis	No. and date of the G.O.	Nature of appointment
1	2	3	4	5	6
1	Librarian	1	13-3-1954	Lr. No. 860.Ed., Dt. 13-3-54 of Govt. of Hyderabad.	Temporary

1	2	3	4	5	6
2	Book-Keeper	1	-do-	-do-	Permanent
3	Peon	1	-do-	-do-	Permanent
4	Part-Time Book-Bearer	1	-do-	-do-	Temporary
5	Part-time Accountant	1	-do-	-do-	Temporary
6	Part-time Sweeper	1	-do-	-do-	Temporary
7	Night- Watchman	1	-do-	-do-	Permanent

Statement of Particulars of staff retained on permanent basis in the Mobile Library, Eluru.

S. No.	Names of the Posts.	No. of posts	Date from which re- tained on permanent basis	No. and date of the G.O.	Nature of appointment
1	2	3	4	5	6
1	Librarian	1	5-11-1957	91, Edn., Dated 23-1-1963	Temporary
2	Driver	1	5-9-1957	-do-	Temporary
3	Cleaner	1	20-12-1957	-do-	Temporary
4	Film Operator	1	16-5-1959	-do-	Temporary

Statement of Particulars of staff retained on Permanent basis in the State Regional Library, Guntur.

S. No.	Name of the post	No. of posts	Date from which retained on permanent basis	No. and date of the G.O.	Nature of Appointment
1	2	3	4	5	6
1.	Librarian	1	29-4-1959	2701. Edn., dated 31-8-1962.	Temporary
2.	Asst. Librarian	1	-do-	749, Edn., dated 22-3-1963	Temporary
3.	Asst. Librarian	1	16-2-1961	356 Edn., Dated 16-2-1961	Temporary
4.	Reference - Asst.	1	-do-	-do-	Temporary
5.	Head-Clerk	1	-do-	-do-	Temporary
6.	L.D. Clerks	2	-do-	-do-	1 Permanent 2 Temporary
7.	Typists	2	-do-	-do-	1 Permanent 1 Temporary
8.	Attenders	2	-do-	-do-	1 Permanent 1 Temporary
9.	Peons	5	-do-	-do-	Permanent
10.	Film - Operator	1	29-4-1959	749, Edn., Dated 22-3-1963	Temporary
11.	Peons	2	-do-	-do-	Temporary

Statement of Particulars of staff sanctioned on temporary basis in the State Regional Library, Guntur:

S. No.	Name of the posts	No. of the posts	Remarks
1	2	3	4
1	Asst. Librarians	2	Originally sanctioned during the year 1960-61 and are being continued temporarily.
2	Peons	1	

Mr. Speaker : If it is such a lengthy answer, ...

Sri P. V. G. Raju : They want such answers, and put such questions.

Mr. Speaker : You could have got them cyclostyled and got them placed on the table of the House.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : I never asked him to read it in the Assembly. I have asked him whether any service rules have been framed and if so a copy of the same might be placed on the table of the House. I never asked him to read all that and the Minister cannot say that I have put such a question; What he says is, that I have put such a question. I take objection to what he has said. My questions are specific and the answers for them also may be specific.

Sri P. V. G. Raju : If they are comprehensive, member can never have any doubt when the rules were published.

SCALES OF PAY TO THE SECONDARY GRADE TEACHERS

1400—

* 1531 Q.—*Sri P. Anthony Reddy :*—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the fact that there are two scales of pay for secondary grade teachers working in elementary schools irrespective of the post held, one for secondary grade teachers working in Aided Elementary schools and

another for Secondary Grade Teachers working in Panchayat Samithi Schools ; and :

(b) if so, will the Government consider the question of giving secondary grade scale of pay for all Secondary Grade Teachers irrespective of the post held :

Sri P. V. G. Raju :

a) There is no distinction between the scales of pay of secondary grade teachers working in Aided Elementary Schools and Panchayat Samithi Elementary schools.

b) Does not arise.

ADMISSIONS INTO VI CLASS

1401—

* 2462—(E) Q.— Sri Tenneti Visvanatham :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the Government have received Memorandum dated 26-11-1963 from Andhra Pradesh Private Elementary Teachers' Association ;

(b) whether the Government directed the Director of Public Instruction to issue any orders to the effect that Admissions into VI class can be made on the basis of School record without further test as was the practice so far ;

(c) if so, the reasons therefor ;

(d) whether the Government considered the adverse effect it has on spread and quality of education and on the teachers in private schools ; and

(e) what steps do the Government propose to take to redress the grievances mentioned in the Memorandum ?

Sri P. V. G. Raju :
a) Yes Sir.

b) No Sir.

c, d, e) Does not arise.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : నేను ప్రాసనదావిలో Whether the Government considered the adverse effect it has on spread and quality of education and on the teachers in private schools;... అని ఉన్నది. ఇందులో Whether the Government considered the advised effect it has on spread and quality of education and on the teachers in private schools అప్పు వేకాదు. Answer ఏమి చెప్పారో వినించలేదు.

Sri P. V. G. Raju :

(a) Yes Sir.

(b) No Sir.

(c), (d), (e) Does not arise.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : మొదటిది ఏమిటి ?

Sri P. V. G. Raju :

The question is : Whether the Government have received a memorandum dated 26-11-1963 from Andhra Pradesh Private Elementary Teachers "Association". My reply is "Yes, Sir", that is. a memorandum was received.

Part (b) of the question is, "Whether Government directed the Director of Public Instruction to issue any orders to the effect that admissions into VI Class can be made on the basis of school record without further test as was the practice so far?". The answer is, 'No, Sir'.

For parts (c) (d) and e) of the question, the answer is they 'do not arise'.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : నేను మొదటిది Director of Public Instructions office లో ఉండి చూసి ఈ question వేకాను. ఒక వేళ అలాంటిది ఉండి correction చేసి యినారా ?

Sri P. V. G. Raju : I do not know what the memorandum, which the hon. member says he has seen, is. There seems to be some confusion. He may discuss that with me.

(Sri Vavilala Gopalakrishnayya stood up to put supplementary questions).

Mr. Speaker : We shall have supplementaries, at the end, after all the questions are exhausted and if there is time.

MEDICAL COLLEGE AT WARANGAL

1402—

* 1924 Q.—Sri P. Gunnayya : Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) the name, the date of establishment, and the extent of land (in acres), in which the Medical College of Warangal in the District of Warangal has been located and the amount spent for the purchase of the same from the public ;

(b) the total amount spent so far for the construction of the said college building ;

(c) when the new college building which is now under construction will be completed ;

(d) the number of employees and teaching staff respectively working in the said college and the amount of expenditure being incurred on their salaries ; and

(e) the strength of the students in the said college :

The Minister for Health and Medical (Sri Y. Sivarama Prasad) :

(a) The medical College at Warangal was established on 23-7-1959. It was named as "Regional Medical College, Warangal." It is called Kakatiya Medical College, from 11-8-1962. The extent of land in which this college is located is 139 acres and 3 guntas, of which 92 acres and 13 guntas are patta lands. A compensation of Rs. 1,04,008-30 nP. was paid by the college so far in respect of 73 acres and 33 Guntas and the award for 18 acres and 20 guntas has not yet been passed. The rest of the land belongs to Government and was given free to the college.

(b) Rs. 27,28,000/-

(c) The building is expected to be completed by the college by the end of the next year.

(d) Employees of the College	No. of employees.	Amount of annual Expenditure Rs.
(i) non-teaching staff	156	1,75,036.00
(ii) Teaching staff at the College.	65	2,42,092.00
(iii) Staff in the Hospital with teaching duties in the College (for the year, 1962-63.)	25	91,248.04

(e) The strength of the College during the year, 1963-64 is 561.

(ఎ) వరంగల్ మెడికల్ కాలేజీ 23-7-1959 లో స్థాపించబడింది. అప్పుడు దీని పేరు Regional Medical College, Warangal అని ఉన్నది. అప్పుడు దానిని 11-8-1962 సంవత్సరం నుంచి కాకతీయ మెడికల్ కాలేజీ అని పేరు పెట్టబడింది. ఈ కాలేజీ 139 ఎకరాలు 3 కుంట్ల స్థలంలో ఉన్నది. 92 ఎకరాలు 13 కుంటలు పట్టా భూములు. దీనికి రూ. 1,04,008 లు compensation క్రింద యివ్వబడింది. అందులో 73 ఎకరాల 33 కుంట్లకే ఈ amount యివ్వబడింది. మిగతా 18 ఎకరాల 22 కుంట్లకు యింకా award pass కాలేదు. తతిమా భూమి అంకా గవర్నమెంటుదే free గా కాలేజీకి యివ్వబడింది.

(బి) రూ. 27,28,000.

(సి) ఈ bulidin ఈ సంవత్సరాంతం లోపల పూర్తి అవుతుంది అనుకుంటున్నాము.

(డి) కాలేజీలో ఉన్నటువంటి ఉద్యోగులు - ఈ కాలేజీలో చదువు చెప్పని ఉద్యోగులు 156 మంది. సంవత్సరానికి ఖర్చు - రూ. 1,75,036 లు. చదువుచెప్పే ఉద్యోగులు 65 మంది. ఖర్చు - రూ. 2,42,092 లు. హాస్పిటల్ లో వుండి, ఈ కాలేజీలో తద్దవుచెప్పే డ్యూటీలో వున్నవారు 25 మంది. వారి ఖర్చు 91,248 రూపాయలు. 63-64లో ఈ కాలేజీలో సూదెంట్స్ ఫెలోత్-561 మంది.

శ్రీ పి. గున్నయ్య: ఈ వరంగల్లు కాకతీయ మెడికల్ కాలేజీని అభివృద్ధి చేయవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉన్నది. విశాఖపట్నంలో కూడా యిలాంటి ప్రశాంతమైన వాతావరణం గల ప్రదేశం 150 ఎకరాల వరకు వున్నది. 500 మంది students కాకుండా strength వెయ్యికి పెంచి దీనిని యింకా అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తుందా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ : గౌరవ సభ్యులకు వరంగల్లు మెడికల్ కాలేజీపై అంత యింటరెస్టు వున్నందుకు సంతోషం. అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వం ఎప్పుడూ ప్రయత్నం చేస్తుంది.

శ్రీ బి. హెచ్. నాగభూషణరావు : ప్రభుత్వం టీచింగు, డిల్లీంగు మొదలైన వాటికి అక్కడ యంతవరకు ఎంత ఖర్చు పెట్టినది, లేక ప్రతి సంవత్సరం టీచింగు కొరకు ఎంత grant యిస్తున్నది. అదంతా పైగ్రేవేటు మేనేజిమెంటు క్రిందనే నడుస్తున్నదని యంతవరకు మేము అనుకుంటున్నాం. రిజియన్ ల్ కమిటీ కొంత సహాయము చేసినదని చెబుతున్నారు. ప్రభుత్వం దీని విషయంలో ఏమి రృపి చేసినది?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ : ఆ information ప్రస్తుతం లేదు. తరువాత కాలంలో చెబుతాను.

శ్రీ కె. రాఘవులు : ఈ కాలేజీలో చదువు చెప్పేవారు, చదువు చెప్పని వారు వున్నట్లుగా చెబుతున్నారు. చదువు చెప్పని వారిని ఎందుకు వుంచవలసివచ్చినది. వారికింద అయ్యే ఖర్చు ఎంత?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ : చదువు చెప్పని వారు అంటే non-teaching staff. తోటిలు మొదలయినవారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : రిజియన్ ల్ కమిటీనుండి వచ్చిన డబ్బు గవర్నమెంటు డబ్బు కాదా, వారిది అదనంగా వున్నదా, అది గవర్నమెంటు ఎక్స్ చెక్ క్ లోకి రాదా?

Mr. Speaker: Where is the doubt about it!

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : వారా ప్రశ్నకు జవాబు యిస్తే doubt create అయివుండేదికాదు. పైగ్రేవేటు మేనేజిమెంట్ కు కొంత యిచ్చింది. గవర్నమెంటు కొంత యిచ్చింది అంటే దానికి వారు డబ్బు అంటున్నారు. రిజియన్ ల్

కమిటీ డబ్బు గవర్నమెంటు లోనిది కాకుండా అదనంగా ఏమైనా వున్నదా? అది గవర్నమెంటు ఎక్స్ చార్జ్ లోనికి వచ్చిందా, రాలేదా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ : ప్రశ్నలో ఆ details అడగలేదు.

MEDICAL UNIVERSITY

1403—

* 3223 Q.—*Sri S. Vemayya* : Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

whether there are proposals with the Government to start Medical University during 1964-65 :

Sri Y. Sivarama Prasad : No, Sir.

శ్రీ యస్. వేమయ్య : కేంద్ర ప్రభుత్వంకూడా మరింత డబ్బు యిచ్చినట్లుగా కనబడుతున్నది. Next planలోనైనా మన రాష్ట్రానికి కాలేజీ వచ్చే అవకాశమున్నదా. అందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నించినదా.

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ : దానిని గురించిన ఆలోచన ఆయితే మా బుర్రలో వున్నదిగాని, యింకా shapeలోకి రాలేదు.

శ్రీ యస్. వేమయ్య : బుర్రలో వుండడంకాదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా యూనివర్సిటీలకు డబ్బు యిస్తున్నవని పేపర్లో చూచాము.

మన ప్రభుత్వం ప్రయత్నంలో మనకొక యూనివర్సిటీ వచ్చే ప్రయత్నం చేస్తుందా? చేస్తే, వారు ఎంత యిస్తున్నారు. మన ప్రభుత్వం ఎంతవరకు భరించ వలసివస్తుంది? ఆ స్కీము వున్నదా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ : ఆ స్కీము యింకా shapeలోనికి రాలేదు. ఆలోచనలో వున్నదని మాత్రం మనవిజేశాము.

PILOT PROJECTS OF INDUSTRIALISATION

1404—

* 1873 Q.—*Sri P. Rajagopala Naidu* (Put by *Sri S. Vemayya*) : Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) the Districts where Pilot Projects of Industrialisation were being implemented in our State ;

(b) when they were introduced ; and

(c) the work done so far ?

Dr. M. N. Lakshminarasayya :

a) The Districts where Pilot Projects of Industrialisation were being implemented are :—

KAKINADA PEDDAPURAM PILOT PROJECT :

in the District of East Godavari, comprising the following blocks :

- (1) Pithapuram; (2) Peddapuram; (3) Kapileswarapuram;
- (4) Samalkot; (5) Rayawaram (6) Gollaprolu;
- (7) Ramachandrapuram and (8) Gollapalem.

MULUG PILOT PROJECT :—In Warangal District comprising the Mulug Block.

b) They were introduced on 2-10-1955;

c) A statement is laid on the Table of the House.

STATEMENT LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE.

The activities taken up in these projects may be grouped under :

1. Khadi and Village Industries Schemes.
2. ~~Small Scale Handicrafts and Sericulture schemes.~~
3. Schemes coming under the purview of the All India Handloom Board.
4. Other Departmental schemes.

Almost all the Industries coming under the purview of categories (1) to (3) have been organised under the Cooperative Fold.

Under item (4) viz. Other Departmental Schemes, the Government have established not only Departmental schemes but also Training Production Centres, common facility centres and Rural Community Workshops.

Details of work done so far under each of the two Pilot Projects are given below :

KAKINADA PEDDAPURAM PILOT PROJECT :

The details of industrial cooperatives, Training cum Production centres, common facility centres, Rural community workshops, other Departmental Production Centres Schemes established for the development of Cottage and Village Industries are set out below —

Industrial Cooperatives.	No. of societies Registered.
1. Village Oil Industry.	5
2. Village Pottery Industry.	6
3. Hand Pounded Rice Industry.	9
4. Village Leather Industry.	7
5. Handicrafts (Veenas).	1
6. Bee-keeping.	2
7. Carpentry and Blacksmithy.	2
8. Match and Fire Works.	2
9. Agricultural implements Industry.	1
10. Tiles Industry.	1
11. Hand painting and drying.	1
12. Jute Carpets Industry.	1
13. Coir Industry.	1
14. Bamboo Industry.	1
15. Khadi Saranjana Manufacturing.	1
16. Women Cottage Industry.	1
17. Bricks Manufacturing Industry.	1
18. Khadi Spinning and Weaving.	1
19. Gun and Khadi-based Manufacture.	1
20. Handmade Paper.	1

21. Tailoring.	I
22. Rattan Cane.	I
23. Soap Industry.	I
Industrial Cooperatives.	<u>59</u>

Value of out-put
(in Rupees)

1. Village Oil Industry	2,98,838.84
2. Hand pounded Rice Industry.	3,65,508.99
3. Village Pottery Industry.	78,670.54
4. Village Leather Industry.	35,167.98
5. Cottage Fire and Match Industry.	22,159.78
6. Agricultural implement.	25,188.56
7. Jute Carpet Industry.	21,700.50
8. Carpentry and Blacksmithy.	90,715.09
9. Hand-printing and dying.	22,093.10
10. Jaggery.	68,417.70
11. Neera.	1,33,665.00
12. Hand-made paper.	31,581.29
13. Veena.	1,008.00
14. Khadi Industry.	11,123.10
15. Rattan Cane.	910.00

ADDITIONAL EMPLOYMENT GENERATED.

S. No.	Scheme/Agency.	No. of persons fully employed.	No. of persons partly employed.
SPINNING.			
1.	Khadi spinning.	21,594	
2.	Ambar spinning and operating Charkha working.	1,534	
3.	Ambar spinning and operating Charkhas under training.	1,340	

4.	Carders.	...	309
5.	Weavers.	...	3186
6.	Dhobies.	...	84
7.	Dyers.	...	112

COTTAGE INDUSTRIES :

1.	Village Oil.	152
2.	Handpounded rice.	195
3.	Leather Industry.	232
4.	Agricultural implements.	81
5.	Pottery industry.	862
6.	Shell lime industry.	85
7.	Jute carpet industry.	48
8.	Carpenters-cum-blacksmithy.	290
9.	Coir industry.	36
10.	Fire and match industry.	72
11.	Gur and Khandasari.	195
12.	Khadi spinning.	450
13.	Handmade paper.	15
14.	Printing and dying.	75
15.	Artisans assisted with loans under M. Visweswariah Industrial Scheme.	1523
16.	Artisans assisted with grants.	165
17.	Women working on sewing machines.	150
18.	Rattan Cane workers.	16
		4642

TRAINING PROGRAMME.

Cumulative achievement.

a) NO. OF PERSONS TRAINED :-

1.	Pottery.	54
2.	Coir.	59
3.	Leather goods.	18

4.	Training in weaving on improved designs.	24
5.	Training for women in tailoring.	150
6.	Butta weaving.	89
7.	Palmyrah brush unit.	18
8.	Dress making centre.	27
9.	Ambar charkha spinning.	83
10.	Regional Rural Artisans training centre.	46
11.	Agricultural workshop wing.	82

b) REFRESHER TRAINING :—

1.	Agricultural implements.	36

c) NO. OF PERSONS UNDER TRAINING :—

1.	Pottery.	5
2.	Coir.	12
3.	Training for women in tailoring.	11
4.	Palmyrah brush unit.	4
5.	Ambar charkha spinning.	284
6.	Agricultural workshop wing.	12
7.	Regional Rural Artisans Training Centre.	23

d) NO. OF PERSONS SETTLED IN JOBS AFTER TRAINING :—

1.	Pottery.	47
2.	Coir.	58
3.	Leather goods.	18
4.	Tailoring.	150
5.	Carpenters and Blacksmiths.	59
6.	Artisans trained in the Extension Training Centre.	82
7.	Butta weaving.	83
8.	Ambar charkha spinning.	100

MARKETING : Cottage and Small Scale Industries production
Marketed through Cooperative Societies and
other organised agencies :

	Achievement.
	Rs.
a) COTTON INDUSTRIES.	
Kakinada Circle	1,70,05,400.00
b) SILK FABRICS :	
Kakinada Circle	1,90,617.00
c) GOVERNMENT TRAINING CENTRE :	
1. Pottery Training Centre	46,276.75
2. Coir Training Centre	17,119.13
3. Leather goods training centre	7,811.95
4. Butta weaving	1,40,017.36
5. Palmyrah Brush unit	6,604.96
6. Tailoring Centres	680.28
7. Rural Region artisans training centre	9,817.80
8. Gramasevaks training centre	1,357.00

INDUSTRIAL COOPERATIVES :—

1. Village oil	3,87,459.91
2. Hand-pounded rice	6,73,746.23
3. Village pottery	81,489.12
4. Leather goods	60,854.52
5. Cottage match	21,739.92
6. Agricultural implements	39,478.12
7. Jute carpet	21,683.58
8. Carpentry and Blacksmithy	1,03,915.56
9. Hand-printing and dying	22,543.75
10. Jaggery	1,25,856.07
11. Neera	2,19,006.00
12. Hand-made paper	63,844.56
13. Bamboo workers	104.56
14. Venna manufacturing	197.55
15. Hand-spinning	4,788.00

FINANCIAL ASSISTANCE SANCTIONED TO THE INDUSTRIAL
COOPERATIVES IN KAKINADA PILOT PROJECT AREA:

	Loan	Grants
1. Khadi and Village Industries Commission directly	2,01,275	66,230.62
2. Bulk allotment by Khadi and Village Industries Commission	1,37,538	3,291.41
3. (a) State Aid to Industries Act	47,800	—
(b) Director of Industries and Commerce from General funds towards establishment and contingent charges and purchase of equipment		10,624.88
4. Registrar of Cooperative Societies from this allotment	3,484	11,941.94
5. Gur and Khandasari Scheme Kirlampudi	5,200	8,680.00
Total :	3,95,297	1,90,768.85
Grand total.	Rs. 5,86,065.85	

4. TRAINING-CUM-PRODUCTION CENTRES ESTABLISHED IN THE
PROJECT.

Name of the Block.	Name of the scheme.
1. Samalkot	1. Production-cum-training centre in pottery at Samalkot.
	2. Coir rope making training-cum- production centre at Samalkot
	3. Book binding and envelopes manufacturing unit
2. Kapileswarapuram	4. Book binding and envelope manufacturing unit
3. Pithapuram	5. Veena Manufacturing unit

b) COMMON FACILITY CENTRES :—

1. Kapileswaram	6. Common facility centre in carpentry.
2. Samalkot	7. -do- in Blacksmithy
3. Pithapuram	8. -do- in Carpentry
4. Gollaprolu	9. -do- in Carpentry
	10. -do- in Blacksmithy
	11. -do- in Carpentry at Gollaprolu
	12. -do- in Carpentry at G. Mamidada.
5. Ramachandra- puram	13. -do- in Carpentry.
	14. -do- in Blacksmithy.
6. Gollapalem	15. -do- in Carpentry & Blacksmithy.

(c) RURAL COMMUNITY WORKSHOPS :—

1. Rayavaram	16. Rural community workshop at Rayavaram.

DEPARTMENTAL UNITS UNDER EXECUTION :

1. Scheme for the manufacture of Steel Trunks at Ramachandrapuram.

The unit which was till recently functioning in one of the vacant godowns of the Raw Material Servicing Centre, Industrial Estate, Samalkot, has since been shifted to a 'F' type building taken on rent on the Industrial Estate, Samalkot. The Unit has gone into production from September, 1962 and so far produced steel trunks worth about Rs. 3,200/-. The anticipated installed production capacity per annum will be about Rs. 53,000/- when the unit is in full swing.

2. Scheme for the manufacture of Electric casing, Cart wheels, Photo frames, furniture, etc.

The Unit has been commissioned into production during the financial year 1962-63 in the vacant godown of the raw

material Servicing centre, Industrial Estate Samalkot, as a permanent building for the unit was then under construction. During the financial year 1962-63 the unit has produced and sold goods worth Rs. 8,202/-.

The building for the unit has been completed and handed over to the Department in May, 1963. The unit has been shifted to its new premises recently. During the current year 1963-64 the unit has so far produced goods worth Rs. 6,980/- while the sales effected amounted to Rs. 2,200/-. The installed production capacity per annum of the unit is Rs. 60,000/-.

Both the above schemes envisage the provision of training facilities to selected local skilled artisans already in the Trades in improved techniques and methods of production for a period of 3 months per batch. The details of the training so far undertaken are given below :

Name of the unit	Date of commencement of training	Candidates trained	Candidates undergoing training
1. Steel Trunks manufacturing unit Ramachandrapuram	20-3-63	3	3
2. Photo frames unit Kakinada	16-7-63	nil	4

3. Rural Industrial Estate, Samalkot.

The Industrial Estate at Samalkot was sanctioned during the 2nd Five Year Plan at a cost of Rs. 7 lakhs. 24 buildings of G. E and F. Type buildings were constructed and the amount of Rs. 7 lakhs was spent during the 2nd Plan itself. All the 24 buildings are also allotted in favour of the tenant Industrialists. Thus the targets fixed were achieved by completing this Estate during the 2nd plan itself. There is no expansion programme during the 3rd Five Year Plan and therefore there are no targets to be achieved.

4. Scheme for the establishment of Raw material servicing centre, Samalkot.
5. Scheme for the establishment of General Engineering Workshop, Samalkot.

The above two schemes have since been transferred to the management of the Andhra Pradesh Small Scale Industries Development Corporation Ltd., Hyderabad from 1-7-62.

MULUG PILOT PROJECT

The details of Industrial Cooperatives organised and Departmental units set up for the development of Cottage and Village Industries, financial results etc. are given below:

INDUSTRIAL COOPERATIVES

Name of the Industry	No. of societies registered
1. Tassar Industry	1
2. Bamboo Products industry	1
3. Handpounding of rice industry	1
4. Leather industry	1
5. Khadi spinning	1
6. Non-edible oil industry	1
7. Carpentry	1
8. Bricks industry	1
9. Village oil industry	1
10. Pottery industry	1
11. Palmgur industry	1
12. Cottage Match Industry	5
Total	16

Value of output of Industrial Co-operatives

Value of output (in Rs)

1. Handpounding of Rice Industry
2. Flaying centre

9904.04

171.90

3. Village Model Tannery	5484.00
4. Soap making industry	2280.00
5. Village Oil Industry	6745.00
6. Palmgur industry	206.75
7. Village pottery	1779.00
8. Ambar and Khadi spinning	790.00

ADDITIONAL EMPLOYMENT

Scheme/Agency	No. of persons fully employed	No. of persons partly employed
1. Handpounding of rice industry	—	13
2. Village Model Tannery	—	50
3. Leather industry	—	44
4. Soap making industry	—	1
5. Atta chakkis	—	72
6. Village oil industry	11	2
7. Palmgur industry	13	2
8. Village pottery	14	3
9. Ambar and Khadi spinning	12	8

ALL INDIA HANDLOOM BOARD

1. Handloom Weaving	70	270

ALL INDIA SILK BOARD

1. Tassar Silk Industry	9	130
2. Sericulture Industry	4	7

TRAINING PROGRAMME

Cumulative achievement

1. Demonstration cum training centre

started (number)

2. No. of persons trained :

a. Refresher training

b. Basic training

30
356

3. No. of persons settled on jobs after training

a. Handloom	74
b. Tassar	13
c. Tailoring	50
d. Nawar	51
e. Carpentry	37
f. Blacksmithy	11
g. Leather goods	17

Cottage and Small Scale Industries products marketed through Cooperative Societies and other organised agencies :

	Quantity by type	Value (Rs)
1. H. W. C. S. Mulug	26154 Yds.	371618.72
2. R. A. C. I. Mulug	27028 Yds.	69624.91
3. Soap Industrial Society Salvai	235 doz.	1048.00
4. Model Tannery	229 hides	3736.50
5. Palmgur Industrial Cooperative Society, Ghanpur	535 lbs.	123.25
6. Pottery Industrial Cooperative Society, Pathipally	53000 earthen wares.	995.00
7. Teli Industrial Cooperative Society, Narsapur	2094 srs.oil	5274.00

Financial assistance sanctioned to Industrial Cooperatives,

S. No.	Name of the society	Amount sanctioned	
		Loan	Grant
		Rs.	Rs.
1.	Handpounding of Rice Industrial Cooperative Society, Jakaram	7,000/-	7,950/-
	Awa Chakkis		600/-
2.	Potters Industrial Cooperative Society, Pathipally	405/-	

3. Non-edible oil and Small Industries Cooperative Society, Chalcvai	10,250/-	6,150/-
4. Tanners Industries Cooperative Society, Bandapalli	13,220/-	11,750/-
5. Exclusively for land	250/-	750/-
6. Teli Industrial Cooperative Society, Narsapur	412.60	6,500/-
7. Palmgur Industrial Cooperative Society, Ghanapur	4,160/-	

STATE AID TO INDUSTRIES

1. Bamboo Products Industrial Cooperative Society	3,200/-
2. Brick making Industrial Cooperative Society, Mulug	1,500/-

DEPARTMENTAL SCHEMES UNDER EXECUTION

1. Scheme for the manufacture of Katha from Sundrawood at Mulug.

The implementation of the scheme is held up for want of supply of required raw materials. The matter is under correspondence with the Chief Conservator of Forests, Hyderabad. On receipt of final report further action will be taken to implement the scheme.

2. Scheme for the development of Government Silk Farm, Salvai

The Silk farm at Salvai was established in 1954-55, and it actually came into full shape in 1956-57. The progress made from 1956-63 is given below :

Period	Mulbury acrage.	Cacoons produced Lbs. Oz.	Silk reeled Lbs. Oz.	Silk waste Lbs. Oz.	Families engaged
1956-57	...	...	...	...	...
1957-58	60.04	88.90	5.90	2.2009	19

1958-59	4.75	176.00	7.11	5.00	12
1959-60	5.00	173.00	16.11 $\frac{1}{2}$	2.60	14
1960-61	5.50	593.16	53.5 $\frac{1}{2}$	17.06	14
1961-62	4.75	555.11	34.5	14.00	20
1962-63	12.50	424.24	88.00	40.00	20

3. GOVERNMENT TASSAR SEED STATION VENKATAPUR.

This Scheme was established in the year 1957, and its activities from year to year are furnished below :—

1956-57	...	...	...	...	...
1957-58	...	33,830	32.88	...	46
1958-59	...	10,38,890	28.05	...	120
1959-60	...	1,45,715	92.06	29.02	163
1960-61	...	11,69,299	108.06	54.08	311
1961-62	...	16,977	93.14	39.07	152
1962-63	...	5,00,00	82.74	75.56	125

Other schemes under implementation in the Mulug Community Project area are (1) Tailoring Centre, Salvair, where 18 lady candidates have been trained. (2) The Leather Goods centre, Mulug is imparting training to local artisans in manufacture of Leather-Goods. (3) The R. A. C. & L. Mulug trained 289 artisans in various trades like Carpentry, Blacksmithy, Leather-goods, Handloom Weaving etc. Apart from these, the National Small Industries Corporation supplied 30 Usha sewing machines on hire purchase basis costing Rs. 7,492/—, to 30 ladies engaged in tailoring. A sum of Rs. 6847.15 has so far been recovered in instalments from them.

MERGER OF HANDLOOM CO-OPERATIVE SOCIETIES IN TELANGANA & ANDHRA

1405—

* 3185 Q.—Sri. A. Sarveswara Rao: Will the hon. Minister for Industries be pleased to refer to answer placed on the Table of the House on 14-11-1963 vide unstarred question No. 3647 and state:

the steps taken by the Government so far to merge the Handloom Co-operative Societies of Telengana and Andhra on the analogy of Co-operative State Banks and Land Mortgage Banks :

Dr. M. N. Lakshminarasayya :

Steps are afoot for finalising the preliminaries to bring about agreed solutions for all the issues involved in the merger to the extent possible of the Apex Societies in the State namely Andhra Handloom Weavers' Cooperative Society, Vijayawada, and Hyderabad Handloom Central Cooperative Association Ltd. Hyderabad.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : ఇంకా ఎంతకాలం పడుతుంది, ఏమీ స్పష్టంగా తెలియడంలేదు. ఇద చాలాకాలంగా పెండింగ్గా వున్నది. ఎప్పుడదిగినా గవర్నమెంటు కన్సీవ్ చేస్తున్నట్లు చెబుతుంది. ఎంతకాలం కన్సీవ్ చేస్తారో మాకు తెలవడంలేదు.

డాక్టర్ యం. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య : ఇంటిగ్రేటెడ్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ఆక్టు పాస్ చేసుకున్నాం. Handloom Director శీఘ్రంగా చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

ROYALTY FROM THE ROYAVARAM SLATE QUARRIES, PODILI TALUK NELLORE DIST.

1406—

*3302 Q.—*Sri P. Subbaiah : (Put by Sri S. Vemayya) :* Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

what was the royalty collected during 1960-61 and 1961-62 from the Royavaram Slate Quarries, Podili taluq, Nellore District :

Dr. M. N. Lakshminarasayya :

The particulars are given below

	1960-61	1961-62
Royalty	740-00	2,580-00
Land cess	88-80	487-20
Education cess	140-00	509-20

SRI VENKATESWARA TEMPLE IN CHILPUR

1704—

* 2754 Q.—*Sri K. Raghavulu*: Will the hon. Minister for Religious and Charitable Endowments be pleased to state.

(a) whether it is a fact that the President for Devasthanam Committee of Sri Venkateswara temple in Chilpur, Warangal taluk, has misappropriated an amount of Rs. 4,000 from the temple fund; and

(b) if so, the action taken by the Government against the said persons for the recovery of the money?

Smt T. N. Sadalakshmi:

(a) After the death of Sri Pathabi Rama Rao, President of the Committee, there was a complaint that certain gold, silver and cash had been misappropriated by him.

(b) The heirs of Sri Pathabi Rama Rao have returned half a tola of gold, 90 tolas silver and land measuring 1 acre and 10 guntas to the temple and the whole case was closed by the Committee.

శ్రీ కె. రాఘవులు : ఎందువల్ల క్లౌజ్ చేయబడిందో చెబుతారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : చెప్పారు.

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : ఆ ప్రెసిడెంటు తప్పుచేశాడు. తికవరి చేసి, ఆ కేసును కమిటీవారు క్లౌజ్ చేశారు. వారు చేసిన complaintకు తగిన గోల్డు, వెల్వర్, డబ్బు, కొంత భూమి వచ్చిందని కమిటీవారు feel అయి క్లౌజ్ చేశారు.

శ్రీ కె. రాఘవులు : వాలుగువేల రూపాయలు తిన్నేవడద్దాక ఆ తరువాత చచ్చిపోయాడు. ఎప్పుడు తికవరి చేశారు. ఎవరివ్వారా చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఆయన చచ్చిపోయిన తర్వాత, ఆయన వారసుల నుండి తీసుకున్నామని చెబుతున్నారు.

శ్రీ కె. రాఘవులు : వారిమీద పెడ చెబుతారా ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : వారసుల పేర్లు లేవు. 'వారసులు' అనిమాత్రం వున్నది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు : ఈ పట్టాభిరామారావుగారి యింటి పేరు ఏమిటి ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : ఆయనపేరు రామారావు, యింటిపేరు పట్టాభి అయి ఉండవచ్చు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : రికవరీ అయినదని చెప్పారు. మనకు రికవరీ అయినట్లుగా రికార్డు వున్నదా ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : రికవరీస్ ప్రస్తుతమున్న temple వారికి handover చేశారు.

Supplementary Questions and answers on L. A. Q. No-1401.

Mr. Speaker: Mr. Gopalakrishnayya, when Question No. 1401 was answered, you wanted to put some supplementary questions, and I said we can have your supplementaries at the end. Now you go on with your supplementary questions.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : 5వ తరగతి పూర్తిచేసినవారికి రికార్డువుంటే 6వ క్లాసులో అడ్మిట్ చేసుకోవచ్చునని సర్కులర్స్ ఇచ్చారు. స్కూల్స్లో చదివినవారికి ఫరవాలేదు. చదవనివారిని దైరెక్టుగా చేర్చుకోదానికి అవకాశం వుందా ?

Sir, P. V. G. Raju: Sir, I am reading the portion so that the hon. Member may follow it :- "Government have not issued any instructions but the Director of public Instruction himself has issued instructions since he is the competent authority, in his proceedings in 1962 to the effect that as the seven year integrated syllabus for elementary schools has been introduced in class 5 in all the elementary schools throughout the State during the current school year, pupils who have studied class 5 in elementary schools during 1963-64 and secured promotion to the next higher class may be admitted into class 6 in secondary schools without any further test from the school year 1964-65 on the strength of the certificates issued by the elementary schools."

That is the position, Sir.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ : 64-65లో దానివల్ల కలిగే యబ్బందులున్నాయి. ఇంతవరకు ప్రయివేటు, ఎయిడెడ్ స్కూల్స్‌లో చదివినవారిని పెన్షన్‌పెట్టి 5వ తరగతి పాసయినవారికి 6వ తరగతిలో చేరడానికి అవకాశంవుంది. ప్రయివేటు వారికి అట్టి అవకాశం లేకపోతే వారు స్కూల్స్ మూసుకోవలసిన అవసరం ఏర్పడుతుంది. ఈ విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచించిందా?

Sri P. V. G. Raju : I continue, Sir : "In this connection it may be stated that the private candidates who are without such record sheets may also be admitted into class 6 in secondary schools if they are found fit on admission test as is being done at present."

So, there is no difficulty, Sir.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : అడ్మిషన్ పెన్షన్ లేదని దై రెక్టర్ ఆఫ్ పబ్లిక్ ఇన్ స్ట్రక్షన్ మెమోరాండము యిచ్చారు కనుక తగ్గదా వచ్చింది కాని ఇప్పుడు అది లేదని క్లారిఫై చేశారు కాబట్టి మంచిదే.

Sri P. V. G. Raju : Thank you, Sir.

SHORT NOTICE QUESTION AND ANSWER

ABKARI AUCTIONS IN TWIN CITIES DURING 1963-64.

Sarvasri Tenneti Viswanatham, T. K. R. Sarma,
P. V. Krishna Reddy and A. Sarveswara Rao.

1407—A.

S. N. Q. No. 4004—Z

Will the hon'ble Minister for Excise and Prohibition be pleased to state :

a) when were the Abkari Auctions for 1963-64 held in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad ;

b) were any persons in arrears allowed to take part in the auction which some others were denied the hall ticket and were excluded without previous notice from the premises altogether by a barricade at the instance of the Deputy Excise Commissioner concerned.

c) has it come to the notice of the Government that those who were thus selected by the Deputy Commissioner to participate in the auction formed not a combination to lower the bid by about 10 lakhs of rupees ; and

d) if so, what auction do the Government propose to take against the official concerned on account of whom this loss has occurred to the Government ?

Sri M. R. Appa Rao :

(a) The Abkari auctions for the twin cities of Hyderabad and Secunderabad were held in the last week of August, 1963.

(b) As huge excise arrears have been piling up, the Board of Revenue (Excise) considered that persons who have been in arrears from 1960-61 onwards should not be allowed to take part in the auctions. The Deputy Commissioner of Excise who had conducted the auctions had intimated this to all concerned before starting the auctions and had acted as directed by the Board.

(c) The answer is in the affirmative.

(d) Since the rentals obtained for the shops for 1963-64 had shown an increase of about Rs. 1 lakh over the rentals of 1962-63, the question of taking action on the official concerned does not arise. However I may mention, in this connection, that some of the persons have gone in Writ Appeal which is now pending in the High Court, the matter is subjudice.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : సబ్-జుడిస్ అయితే అప్పరు చెప్పడం మానేయవలసింది.

Sri M. R. Appa Rao : The hon. Speaker directed some time back to give facts. So I am giving some facts. It is under High Court appeal.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : But these facts...and they prejudice the finding. అడ్మిట్ చేసినవారిలో డిపార్ట్మెంట్ మెంబర్లు లేదా అనే ప్రశ్న వస్తుంది. డిపార్ట్మెంట్ అడ్మిట్ చేయడం అని నోటిఫైయిచ్చారు. తరువాత డిపార్ట్మెంట్ అడ్మిట్ చేశారు. డిపార్ట్మెంట్ కాదన్నారు కాబట్టి ప్రశ్న వస్తోంది.

Mr. Speaker : He has not furnished information so far as (b) is concerned - 'where any persons in arrears allowed to take part' He said circular was issued, people were not allowed. Actually whether any defaulters had participated or not, he has not answered that question.

Sri Tenneti Viswanatham : All right, then I put that...

Mr. Speaker : Whether any persons in arrears were allowed to take part or not?

Sri M. R. Appa Row : In answer to (b), I said "As huge excise arrears have been piling up, the persons who have been in arrears from 1960-61 should not be allowed..." Before 1961 if persons were in arrears they were allowed. Only after 1960-61 they were not allowed.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : పన్నీ అనేమాట నేనంటే బాగుండదుకాని డిఫాల్టర్లను అంతమందిని అలా చేయమంటే బాగుండును. అది అండర్ స్టాండబుల్ ఫింగ్. పాతవారిని అలాచేస్తాము, కొత్తవారిని అలాచేయము అంటున్నారు. అలా చేసినవారో 60-61లో బి. యాక్స్ రయ్యరు అలాచేశారు 61-62లో లాల్ దర్మాజీ అలా ఏడ్ల జిజ్ఞాసుమంది వచ్చిన ఎ. బాలయ్య, పెరియ్య అనేవారికి ఇచ్చారు. బాలయ్య అతని కొడుకు. ఆయన 61-62లో డిఫాల్టర్ అనే విషయం తమద్దష్టికి వచ్చినా? ఈ ప్రశ్న వేసినవరవాతే అన్నరు తెప్పించారా?

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు : ఇందులో 61వరకేవుంది. వారు డిఫాల్టర్లనుకు యిచ్చారంటున్నారు. కాబట్టి - ఇందులో లేదని వుంది : ఎందుకు ఇటువంటి అన్నరు యిచ్చారో కనుక్కొని ఎంక్వయరీ చేయించి చెబుతాను.

శ్రీ కె. ఎన్. నారాయణ : డిఫాల్టర్లను allow చేయకూడదని ప్రభుత్వం నిర్ణయం చేసినదన్నారు. ఆ నిర్ణయాన్ని కాంట్రాక్టరులు అక్షమ దగ్గరకువచ్చి నప్పుడే తెలియజేశారు. అదినిజేసా, ముందుగానే వారిని ఇంటిమేట్ చేయాని జి.ఓ. కూడవుంది: well in advance they should be intimated that they will not be allowed unless the arrears are cleared. Clear చేసుకోవడానికి వారికి opportunity deny చేయబడింది. హైదరాబాద్ జిల్లాలోనే యీరాలు అప్లయచేశారు. వేరే జిల్లాలో అప్లయచేశారేదు. అది నిజమేనా. అటుకే ఫంక్షన్ జరిగింది.

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు : డిఫాల్టర్ల వారికి కన్ఫర్మ్ చేయించి వున్నారని అలా చేయలేదు. Many of these arrears were before...

Now the procedure has been changed. We are taking four months advance. Before that there was no such system. So, in future there is no possibility of the amount going into arrears. So, Sir, that distinction is made in Hyderabad because there are huge arrears this distinction between before 1961 and after 1961 arrears is made. In other places it is not so necessary to make this distinction.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : చివరిభాగంలో నష్టం రాలేదు. ఏవరేజ్ రెంటల్ మీద యిచ్చాము అన్నారు. ఆక్షను డిక్లేరు చేసిన వెంటనే ఎక్స్ క్లూడెడ్ బిడ్డర్స్ లోంచి ఒకరు వచ్చి నేను పదిలక్షలు యివ్వడానికి సిద్ధంగా వున్నానని అప్లికేషను పెట్టిన మాట ప్రభుత్వదృష్టికి వచ్చిందా ?

శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావు : రానివారు అట్లాగే అంటారు. కాని, ఎరియర్స్ వున్నాయి కాబట్టి ఎక్స్ క్లూడ్ చేశారు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : He was one of those who was excluded in contra-distinction to some others who were allowed. ఎందువల్ల ఆఫర్ చేశాడు ? అది ప్రభుత్వదృష్టికి వచ్చిందా ?

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు : వస్తే వచ్చివుండవచ్చు. దీనికి దానికి సంబంధం లేదు. ఎరియర్స్ వున్నవారిని రానివ్వలేదు. రానివ్వలేదు కాబట్టి - వారు 20 లక్షలు ఎక్కువ యిస్తామంటే మాత్రం ఏమీ వాట్య వుంటుంది ?

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ : వస్తే వచ్చివుండవచ్చు అంటే ఎట్లా ? ఎక్స్ క్లూడ్ చేయబడినవారు పదిలక్షలు యిస్తానని అప్లికేషను పెట్టాడా లేదా అనేది పెన్సి ఫిక్ క్వశను. డిస్టింక్షను విషయం వుంది. మంత్రిగారు యిన్ని జవాబులు చెప్పినా దానికి జవాబు రాలేదు. 80-81 ముందు ఎరియర్స్ వున్నవారిని డిఫాల్టర్లుగా పరిగణించకపోవడానికి ప్రత్యేకమైన కారణాలున్నాయా ?

శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావు : 80-81 తరువాత కూడా డిఫాల్టర్లుగా యిచ్చారంటున్నారు. అది విచారణ చేస్తాను. కాని, అంతకు ముందునుంచి వున్నవారికి డిస్టింక్షను వుంది. ఏ క్వయిట్ కాలిబ్రేషన్ చేసేవాడు చాలామంది వున్నారు.

Sri K. Panniah in the Chair.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : Recent defaulters exclude చేసి కొంత డిఫాల్టర్లును అలా చేశామని మంత్రిగారు అన్నటుంటున్నారు. అంక్విలో ఏమి న్యాయం వుంది ?

శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావు: న్యాయంవుంది, ఇదివరకే చెప్పాను. 20 ఏండ్లనుంచీ వున్నవారున్నారు. డిఫాల్టర్లు; అనేక కారణాలున్నాయి. అందరినీ exclude చేస్తే యిక కాంట్రాక్టర్స్ వుండరు. పక్షం వసుంది ప్రభుత్వానికి.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు : ఆక్షన్ చేసిన నాడు అయినా ఈ పాత Defaulters arrears clear చేసారా ? clear చేసిన తరువాతనే ఆక్షన్ లో పార్టీస్ దానికి అవకాశం ఇచ్చారా ?

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు : ఇక్కడ ఇన్ ఫర్మేషన్ లేదు. కనుక విచేబతాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య; స్టేటుమెంటు చదివారు అనుకోండి, పేరా 2 లో “ that only two of the 17 persons had owed huge excise arrears అన్నారు. మిగిలినవారు కొద్ది కొద్ది బకాయిలు పెట్టారు. ఇద్దరు పెద్ద బకాయిలు పెట్టారు. విశ్వనాథంగారు అడిగినట్లుగా, బకాయిఉన్న వారిని రానిచ్చి ఏ సంవత్సరానికాసంవత్సరం కట్టివి వారిని exclude చేయడం ఏనూత్రం, ఏ న్యాయం ప్రకారం చేయగలిగారు ?

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు: చెప్పాను. చాలామంది పాఠశాలలు ఉన్నవారు ఉన్నాను. వారందరిని exclude చేస్తే చాలా నష్టం వస్తుంది. అందువల్ల 1961-62 తరువాత బకాయిలున్నవారిని మాత్రం exclude చేసాము.

(శ్రీ) పి. సుందరయ్య : 1961-62కు పూర్వం వది. వన్నెండు సంవత్సరాలుగా బకాయలున్న వారిని తీసివేసి పాటపెట్టినట్లయితే ఎవరూ ఉండరు కాబట్టి పాత బకాయలున్న వారిని రానిచ్చి 1961-62, 1962-63 లలో బకాయ ఉన్నవారిని exclude చేసారు. అంతరిని exclude చేసి అయినా పెట్టి ఉండవలసింది. రేరా, arrears cancel చేసి వారిని రానిచ్చారా అంటే ఆదికూడా కాదు. కోస్, arrears మైలిగా వసూలుచేసుకోవచ్చునని రానిచ్చారా అంటే అదే మూత్రం మీద క్రొత్తగా బకాయ ఉన్నవారిని కూడా రానివ్వవచ్చును కదా ?

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. ఆహ్వానం: "A Suggestion consider చేయండి"
 సుందరమైన సూచనను suggestion consider చేయడం కాదు. ప్రభు
 వద్ద ఉన్నది సూచన అని తెలుసుకోవడానికి వచ్చిన వస్తువు కాదు. సూచనకొరతైన ఉన్న
 కాలేజీలను పూర్తిగా తీసివేసి ఇంకా ఇంకా ఉన్నవి 1000-1500 ఉన్నాయి consistent అని
 పేర్కొంటున్నాము. అందులో ఉన్నవి 1000-1500 ఉన్నాయి consistent అని
 పేర్కొంటున్నాము. అందులో ఉన్నవి 1000-1500 ఉన్నాయి consistent అని

కూడా రానిచ్చారు. ఆ సంవత్సరమే బకాయి పెట్టినవారిని రానివ్వము అన్నారు. ఇది న్యాయమా అంటే సాతబకాయిలవారిని రానివ్వకుంటే జూస్టి పాడేవారు ఉండరు కాబట్టి రానిచ్చాము అన్నారు. clear గా అక్కడ ఎవో గందరగోళం. పక్షపాతం ఉండబట్టే అట్లాచేయడం జరిగింది. కానీ ఒక సూత్రం ప్రకారం చేసినట్లు కనపడడం లేదు. దీనిని గురించి ఏమిచేస్తారు ?

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు : పక్షపాతంలేదు. ప్రభుత్వానికి ఎక్కువ డబ్బు రావాలనే కానీ ప్రత్యేకంగా ఎవరికి ఇవ్వాలనే ఆభిప్రాయంలేదు. నష్టం వస్తుందని చేస్తారు. వారు చెప్పిన suggestion consider చేస్తాము.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : కొంతమందికి అన్యాయం జరిగిందని ఆర్థిక మంత్రిగారికి ఎక్సైజ్ మంత్రిగారికి భారత ప్రభుత్వానికి కూడా పంపించారు. particular గా మమ్మల్ని exclude చేస్తున్నారని వ్రాసారు. తరువాత ఎక్కువ డబ్బు ఇస్తామని కూడా చెప్పారు. వ్రాతపూర్వకంగా కాకపోయినా నోటి తో నైనా చెప్పిఉంటారు. వ్రాతపూర్వకంగా కూడా వ్రాసిఉంటారు. డబ్బు దీపాజిట్ చేయండి. consider చేస్తామని చెప్పారా ?

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు : కోర్టుకు వెళ్ళింది; subjudice అని చెప్పాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : 1961-62 defaulters ను రానివ్వలేదని చెప్పారు. చూడండి కలమరాయి కంపెనీ 1961-62లో 150 వేలు default, అనంత రామన్ son of Ramgowd 8 లక్షలు default అయినట్లు భోగట్టా తమ దృష్టికి వచ్చిందా ?

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు : చెబితే ఎట్లా చేసారో proper action తీసుకుంటామని ఇంట్లోకి చెప్పాను.

Sri P. Sundarayya : That is not a fair answer, Sir మీరు ఇన్వెస్టిగేషన్ ఇచ్చారు కాబట్టి అలోచిస్తామంటారు. సంవత్సరంపైగా వేలాము అయితోయింది. ఇదివరకే ప్రశ్నించారు. ఇలాబహుశ్య ఏకదంగాలేదని ప్రికర్ కూడా రిమార్కు చేస్తారు. అందుకే నేటుమెంటు చేస్తున్నామని short notice question క్రింద ఇచ్చారు. కోర్టుకు వెళ్ళిపోతుందా? అది నోటీసు అని short notice question వచ్చినప్పుడు. 1961-62 లో ప్రభుత్వం అట్లు అకౌంట్లు అన్వేషించేటా అలోచిస్తామంటున్నారు. వారు తదితర విషయాలపై అట్టి రిమార్కులు ఇవ్వకుండా ఉన్నట్లుగా కోరా ఉన్నారు. వారు వదిలి allow చేసి కొంతమందిని ఎవరవ్వమనే అలా అన్వేషించ

వారిని రానివ్వక పోవడమంటే స్పష్టంగా పక్షపాతం కనబడుతోంది. ఏమిచేయమన్నారంటే ఇవికాన్ఫిర్ర్ చేసి పాత బకాయలు వసూలుచేసి, ఇవ్వకపోతే జైలులో పెట్టి recover చేసి వేలాంపేయాలి. అంతేకాని రిలక్షలు రూపాయిలు మ్రింగేసినవారిని పాటపాడడానికి అవకాశం ఇస్తే ఎట్లా ?

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు : న్యాయమా. అన్యాయమా. అనేది కోర్టులో ఉంది. subjudice విశ్వనాథంగారు అడిగింది అదికాదని నా అభిప్రాయం. ఈమధ్య బకాయలున్నవారికి కూడా అవకాశం ఇచ్చారు. అది మీనోటిసుకు వచ్చిందా అంటే రాలేదు. enquiry చేస్తాను అన్నాను. న్యాయం, అన్యాయం అనేది కోర్టులో ఉంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : న్యాయమా, అన్యాయమా అనేదికాదు. 1961-62 ముందున్నవారిని రానిచ్చాము అన్నారు. బకాయలు రద్దుచేసారా, చేయలేదు. బకాయలున్నవారిని వేలాంలోనికి ఎందుకు రానిచ్చారు ?

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు : జవాబు ఇదివరకే చెప్పాను.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ : participate చేసిన కంట్రాక్టర్లు ఎంతమంది? 1961-62 తరువాత బకాయలుంటే exclude చేయబడినవారెవరు ? 1961కు పూర్వం బకాయలుంటే పాటలో participate చేసినవారు ఎంతమంది, list చదువుకారా ?

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు : Allow చేసారని విశ్వనాథంగారు చెప్పారు. అది enquiry చేసినతరువాత తెలియ జేస్తాను.

PAPERS LAID ON THE TABLE

AMENDMENT ISSUED TO ANDHRA PRADESH

PUBLIC LIBRARIES RULES, 1961

The Minister for Education (Sri. P. V. G. Raju) : I beg to lay on the Table under sub-section (3) of section 25 of the Andhra Pradesh Public Libraries Act, 1960, a copy of G. O. Ms. No. 87 Edn. dated 9-1-64 relating to the amendment issued to Andhra Pradesh Public Libraries Rules, 1961 and published in Rules Supplement to Part II of the Andhra Pradesh Gazette dated 10-2-1964.

ANNUAL REPORT OF THE ANDHRA PRADESH MINING

The Minister for Industries (Dr. M. N. Lakshminarasiah) :

Temporary Chairman (Sri K. Punnlah) : Papers laid on the

GOVERNMENT BILL

THE ANDHRA PRADESH AGRICULTURAL UNIVERSITY

The Minister for Agriculture (Sri A. Balaram Reddy): I beg to move for leave to introduce the Andhra Pradesh Agricultural University (Amendment) Bill, 1964.

Temporary Chairman : Motion moved.

(శ్రీ) పి. సుందరయ్య : Move చేయడమైనది. స్పీకుమెంటు ఏమైనా చేస్తారా? క్రిందటి సెషన్సులోనే ఈ బిల్లు పాస్ చేసాము. ఈ అమెండింగ్ బిల్లు ప్రకారం సర్వాధికారులు వైస్ చాన్సలర్ కు ఇవ్వాలని ప్రతిపాదన చేస్తున్నారు. చాలా అప్పురావముగా ఉన్నది ఈ బిల్లు. గత కామన్సులోనే పాస్ చేసిన తరువాత ఈ బిల్లు రావడంతోనే దీనిని అంగీకరించడమే. బిల్లు ప్రవేశ పెట్టడానికి న్యూఢిరేకింగ్ లిస్టులో ఉన్నది. ఇది ఒకటిగా ఉంది. ఇందులో మొత్తం 100 కోట్ల రూపాయలు ఉన్నాయి. ఇవి 10 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే ఉన్నాయి. ఇవి 10 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే ఉన్నాయి. ఇవి 10 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే ఉన్నాయి.

(శ్రీ) పి. విజయభద్రాచారి : ఇది ఒకటిగా ఉంది. ఇందులో మొత్తం 100 కోట్ల రూపాయలు ఉన్నాయి. ఇవి 10 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే ఉన్నాయి. ఇవి 10 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే ఉన్నాయి.

ఇవ్వడంలేదు. యితానినుబట్టి, కొంతలా మార్పులు చేయవలసిందిగా ప్రతిపాదించా. వైస్ చాన్సలరుకు అధికారమే. చిక్కు వచ్చింది. దానిని పరిష్కరించడానికి బిల్లు ఈ అప్పాయింట్మెంటుకూడా purely temporary గా ఉండాలి. ఆయా

Board of management approve చేయవలసి ఉంటుంది. బోర్డును constitute చేసేవరకు పెంపరరీ అధికారాలు ఇస్తున్నాము. Appointed day క్రింద మనం notify చేయగానే transfer అయిపోతాయి institutions. అన్నీ. అక్కడ examinations అవుతున్నాయి. మూడు యూనివర్సిటీల క్రింద కాలేజీలు రావడంలో కొన్ని చిక్కులు examinations వగైరాలలో వస్తున్నాయి, వాటిని కావలసి నపుడు తీసుకునేటట్లు సవరించబడుతోంది. వైస్ చాన్సలరుకు సర్వాధికారాలు ఇవ్వడంలేదు. Permanent appointments చేయడానికి వీలులేదు. purely temporary appointments. తరువాత Board approve చేయవలసి ఉంటుంది. ఇది simple Bill.

Temporary Chairman : The question is ;

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Agricultural University (Amendment) Bill, 1964.”

The motion was adopted.

శ్రీ పి. నుందరయ్య: ఇది ఎప్పుడు వస్తుంది? ఎవరెప్పికా చేయాలని బిల్లు తయారుచేసి ప్రవేశపెట్టారు. పార్లమెంటుకి సార్వప్రదాయం ప్రకారం వ్యతిరేకంచడంలేదు. దీనిని పి. వెదనూరి సానుచేస్తాడు? జులై ఎక్షనలోనా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : ఇది One clause Bill. చాలా అవసరమైనది. బడ్జెటు వెళ్ళుతుంటే పాసుచేయడానికి వీలుంది. ఇప్పుడు కేసుకొనడానికి అనుమతి ఇవ్వాలి.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం: Business Advisory Committee.
ఒకటి పెట్టాడు. అక్కడయినా, యీ విషయం చెప్పలేదు. అక్కర్లేకూ అట్టే.
పెషనులో పెట్టారు.

Temporary Chairman: You have already given consent to the introduction of the Bill.

Introduction. వరదల వల్ల వ్యవసాయ పంటలు నష్టపోయిన ప్రాంతాల్లో పంటలు పండించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రోత్సాహం చేస్తుంది. వరదల వల్ల నష్టపోయిన ప్రాంతాల్లో పంటలు పండించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రోత్సాహం చేస్తుంది. వరదల వల్ల నష్టపోయిన ప్రాంతాల్లో పంటలు పండించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రోత్సాహం చేస్తుంది.

బదులు ఏ తేదీన తెరవబడుతుందో ఆ తేదీన బోర్డింగు వచ్చేట్లు, అవసరమైతే
అంతకుముందు హాస్టల్ను తెరిచి మూర్తిని ఆరంభం అయ్యే తేదీనుంచి హాస్టల్ను
ఆడ్మిషన్లు పూర్తిచేసి ఏర్పాట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. అయితే అందుకుగాను ఒక
ఇబ్బంది హాస్టల్ను మేనేజర్లకి వస్తుంది. ఏమంటే ఇప్పుడు ప్రభుత్వం వది మాసాలకు
మాత్రమే బోర్డింగు గ్రాంటు యివ్వడం జరుగుచున్నది. అందువల్ల ఏ హాస్టల్లా
కూడా పూర్తి ఫస్టుకంటే ముందు తెరిచే పరిస్థితులలో లేదు. అందుకోరకు ప్రభుత్వం
వది మాసాలకు కాకుండా బోర్డింగు గ్రాంటును పూర్తి సంవత్సరానికి, యివ్వవలసివ
దనీ ఆరకంగా యిచ్చినప్పుడే హాస్టల్ను, పాఠశాలలు తెరవకముందు తెరిచే పరిస్థితి
ఉంటుందని గవర్న మెంటువి నేను కోరుతున్నాను. సంచీవయ్యగారి కేబినెట్టు కాలంలో
మన ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారు 16 రూపాయల నెలసరి గ్రాంటును
పెంచుతామని హామీ యిచ్చినట్లు జ్ఞాపకం ఉంది. కనీసం యిప్పుడైనా 16 రూపాయల
బోర్డింగు గ్రాంటును 20 వరకు పెంచవలసివదని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.
గృహ వసతి కార్యక్రమాలు ఇప్పుడు బొరులకు జిల్లా పరిషత్తులకు అప్పగించబడ్డాయి.
సాధారణంగా నా నియోజకవర్గంలో నాకు తెలిసినంతవరకు గృహ వసతిక్రింద
గ్రాంట్లు ఎవరికి యివ్వబడుతున్నాయో ఏమీ నానడడంలేదు. నాకు తెలిసినంతవరకు
ఇంట్లు కట్టడంలేదు. కట్టిపట్టు రిపోర్టులు రావడం జరుగుచున్నది. ఉదాహరణ
దెప్పాలంటే ప్రోఫర్ నాగర్ కర్నూలులో గృహవసతి గ్రాంట్లు ఒకటి రెండు
యిచ్చినట్లు తెలుసును. రెండు సంవత్సరాలైనా ఇచ్చలేదు. దునియాదీకూడా లేదు.
ఈరకంగా సంచీమ కార్యక్రమానికి కేటాయించిన మొత్తాలు నద్దివియోగం కాక ఒక
వైపు ప్రభుత్వం యొక్క ప్రతిష్టకు దెబ్బ తగులుతున్నది. దానిమీద proper check
కలిగించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. స్థల సేకరణ కార్యక్రమంలో కూడా చాలా
విపరీతమైన జోక్యం జరుగుతున్నది. గతంలో మన మాజీ ముఖ్యమంత్రిగారు సంచీమ
శాఖను నిర్వహించినప్పుడు ఇదే House లో నాగర్ కర్నూలు నియోజకవరానికి
సంబంధించిన 47 గ్రామాల లిస్టు చేబిలుప్లైన్ పోయింది. హామీ యిచ్చారు. ఆ 47
గ్రామాలకు సంబంధించిన land acquisition cases నాగర్ కర్నూలు తహసీల్దార్
చాలకాలనుంచి వెంటింగులో ఉన్నాయి. వెంటిన్ పూర్తి చేయడానికి అడ్మినిస్ట్రేషన్
కున్నదని శబ్దివిన్నారు. కాని ఈనాటికీ కూడా అది మొదటి దినుగానే ఉన్నది. 47
కేసులు 10 సంవత్సరాలనుంచి pending లో ఉంది. దానిని విచారించే దశలో
లేకుండా పోయింది. కొరణ్ కూడా ఆసక్తితో చెప్పబడినది. Land acquisition
cases లో ఎవరో బిల్లుకు వేసేందుకోసం పనిచేస్తామని అప్సెల్లెట్ చేయబడినట్లు
వైస్ చాన్సలర్ బిల్లుకు వేసేందుకోసం ఆఫీసరేట్ చేయబడినట్లు. అంతకుముందు మున్సిపల్
కార్యక్రమాలకు ఏర్పాటు చేసిన భూమిని అమ్మినట్లు. భూమిని అమ్మి పొడిచి పావులు
చేసేందుకు గ్రామాలనుంచి పావులు తీసుకువెళ్ళి పొడిచేసేందుకు పావులు తీసుకువెళ్ళి

ప్రభుత్వ ఖామాలకు పట్టాలను యిచ్చే విషయంలో రివిన్యూ డిమాండులో చెప్పబడినది. మరల చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. ఒక విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి తేవలసి ఉంది. ఇండస్ట్రియల్ లేబరు గురించి లేబరు డిపార్టుమెంటు పద్దుపై చర్చ వచ్చినప్పుడు చెప్పవచ్చును. కాని హరిజనులు 90% అగ్రికల్చరలు లేబరుగా ఉన్నారు. టిరి వెల్పురు గురించి సోషలు వెల్పురు డిమాండులో ఏమీ చెప్పబడలేదు. అందుకొరకు అగ్రికల్చరలు లేబరురన్నగా ఉన్న హరిజనులు, గిరిజనులు, పేద ప్రజానీకం గురించి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. మనకు అగ్రికల్చరలు లేబరుకు సంబంధించినంతవరకు ఒక ఆక్టు ఉన్నట్లుంది. ఆ ఆక్టు ఇంతవరకు ఇంప్లీమెంటు కాలేదు దానివల్ల అగ్రికల్చరలు లేబరు పరిస్థితి విపరీతంగా ఉన్నది. అందువల్ల సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ ఈ కార్యక్రమాన్ని కూడా చేపట్టాలని వారిని నేను కోరుతున్నాను. ఇన్ని కోట్ల రూపాయలు మనం సంక్షేమ పద్ధతిలో ఖర్చు పెడుతున్నప్పుడు వారికి జరిగే అన్యాయాలను గురించి సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ చూడకపోవడం మంచిది కాదని మనవి చేస్తున్నాను. రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు అనుసరించే జమాబందీ కార్యక్రమాలు ప్రారంభమవుతున్నాయి. హరిజనులు, గిరిజనులు, తదితర బీద ప్రజలు గవర్నమెంటు ఖామాలను దుమ్ముతున్నారు. శివాయి జమాదారులను ఎవరికీ చేయకూడదని ఆర్డరు యిచ్చా మని ఒకవంక ప్రభుత్వం చెబుతున్నది. అంతవరకు నేను కృతజ్ఞత చెప్పగలను. శివాయిజమీ అనే పేరుతో రెండు మూడు ఎకరాలు ఉన్నవన్న పేదవారిపైన 10 times, 5 times పెనాల్టీలను వేసినవడం జరుగుతున్నది. ఒకవంక సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాన్ని అమలుపరిచి సహాయం చేయడం, మరొకవంక పెనాల్టీలు వేసినది వారికి అర్థం కలిగిన చేయడం వ్యయం కాదు. కనుక సాంఘిక సంక్షేమ శాఖలో ఈ విషయాన్ని తీసుకుంటూ తిరిగి పర్యచి పెనాల్టీలు వేయడం తక్కువగా అనలు వేయకుండా ఏర్పాటు చేయాలని వదిగా కోరుతున్నాను. Additional assessment వేసినతరువాత one time penalty పేపై ఇదివరకు 10 times penalty వేసిన దానికన్న హెచ్చు అయిపోతున్నది. అందువల్ల ప్రభుత్వము ప్రత్యేక దృష్టితో చూడాలని మనవి చేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. కేశవనాయకుడు : అధ్యక్ష, ఈ డిమాండును నేను బలపరుస్తున్నాను. గత సంవత్సరముకన్న ఈ సంవత్సరము హరిజన సంక్షేమానికి కేరెక్షం 84 వేలు ఎక్కువగా కేటాయించినందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. క్షేత్రజనుల పురోగమించే సోదరమానవులతో ఈ హరిజనులు, గిరిజనులు ముందుకు వెళ్ళగలరేగాక అన్ని థంగాలలోను వెనుకబడివున్నారు. గుంటూరు జిల్లాలో గిరిజనులు లక్షమంది పెనాల్టీ వున్నారు. వారు అడవి ప్రాంతాల్లో కొంత ఇంట్లో తండ్రి పశువులున్నా, కాస్తా పేదగా

“విద్యా నామనవ్య రూపమధికం ప్రచ్ఛన్న గుప్తం ధనంవిద్యాతోధకరి
యశస్సుకరి. విద్యాగురూనాంగురుః విద్యాబంధుజనే. విదేశగమనే విద్యా పరదేవతా,
విద్యారాజ సహజితే సహాధనం విద్యావిహీనః పశువు” అని చెప్పబడివది. గౌరవ
ముగా హరిజనులు గిరిజనులు బ్రతకడానికి విద్యముఖ్యము. మనరాష్ట్రములో హరి
జనుల సంఖ్య 45 లక్షలు, వారికివున్న హాస్టల్లు 900. గిరిజనులసంఖ్య 13 లక్షలు
వారికివున్న హాస్టల్లు 45. జనాభా విషయిత్తివిబిట్టిచూస్తే కనీసము 300 గిరిజనహాస్టల్లు
ఉండాలికదా. తరువాత హాస్టల్లులో గిరిజనులకు 51 రూపాయలు గ్రాంటునుఇప్పించి
చాలని ప్రార్థిస్తున్నాను. ఆంధ్రలోవున్న హరిజన వియోజకవర్గాలను ఇతర ఏజన్సీ
జిల్లాలలో ఇచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. కొబిట్టి తోడిమానవులతో పాటు మాసీట్లను
మాకు ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను. Tribal Department ను వేరుచేయాలనీ
మనవి చేస్తున్నాను. విద్య, వైద్యరంగాలలో గిరిజనులకు సౌకర్యాలు సరిగా జరుగు
చున్నవా లేదాఅనేది మంత్రిగారు పరిశీలించి, వారి అభ్యుదయానికి శ్రద్ధపహిస్తారని
అశిసూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. రాఘవులు; ఆద్యక్షి, సాంఘిక సంక్షేమశాఖ పద్మవేణి చాల మంది మిత్రులు మాట్లాడారు. ఈపద్ధతి చాల ముఖ్యమైన పద్ధతి. దాదాపు బడ్జెటులో సగ భాగము అయిన ఈ పద్ధతి అన్ని కార్యక్రమాలు వుంటాయి. ఇలాంటి పద్ధతి చాల తక్కువ డబ్బును కేటాయించడం జరిగింది. రు 4, 19, 50, 800 కేటాయించ బడింది. అర్థికముగాను, సాంఘికముగాను, రాజకీయముగాను వెనుకపడివున్న ప్రజలను అభివృద్ధి చేసేదానికి కేటాయించిన డబ్బు చాలతక్కువ అని చెప్పవలసివుంటుంది. వారికి చేసే వివిధ రకాలైన పాఠశాలలను డివిలో చేర్చుకు. హాస్టల్స్ లో ఒక్కొక్క పిల్లనాటికి రు 15/-లు ఇస్తున్నారు. అంటే రోజుకు రు 5/-లు అయింది. రోజుకు రు 5 అయితే అందరికీ అకలి బాధతో ఎలావున్నాకంటే అలాంటివి ఉన్నవి చేస్తున్నాను. private hostels కి ఇచ్చిన డబ్బును managers తనవి పట్టేస్తారు. అందువల్ల ఇంకా ముందుగాను, అందువల్ల private peoples కి ఇవ్వకుండా ఈ hostels ని గవర్నమెంటు తనకు ని run చేస్తే బాగుంటుంది. అన్నిశాతుల పిల్లలను ఒకే హాస్టల్లో వుంటే అప్పుకొక దూరమయ్యేవానికి కష్టమవుతుంది. High school communiti సాంఘికత ఈ విధముగా చెప్పడము సరికాదు. అప్పుకొన్నాను చుట్టూ వెంటాడి తనకు అంతుకొన్నా దాదాపు టాకీల అప్పుకుంటుంది. పాఠశాలలలో పాఠశాలల అప్పుకొన్నాను చుట్టూ వెంటాడి తనకు అంతుకొన్నా దాదాపు టాకీల అప్పుకుంటుంది.

ఇక్కడ స్థలాలు లేవు. డబ్బువాలతక్కువ. ఒక్కొక్కట్లాకులో 40 గ్రామాలు వుంటాయి. సంవత్సరానికి ఒక్కొక్క గ్రామమునకు 12 ఇండ్లు కేటాయిస్తూ, ఒక్కొక్క ఇంటికి రు 300/-లు subsidy ఇస్తున్నారు. ఆ రు 300/-లతో భూమి వస్తుందా? వాసాలు వస్తాయా? పెంకుటిళ్లు కట్టాలని instructions వున్నవి. హరిజనులను గిరిజనులను పైకి తీసుకొని వచ్చేదానికి అన్నివిధాల ప్రభుత్వము తోడ్పడుతున్నదని అంటున్నారు. కాని ఇతరులకు సొసైటీల ద్వారా ఇళ్లు కట్టించి ఇస్తున్నారు. ఆ ఇంటికి అయినా వచ్చును 30 సంవత్సరాలలో తీర్చుకొనే అవకాశము కలిస్తున్నారు. అ ఇండ్లను వారు కిరాయికి ఇచ్చుకొని లాభాలను సంపాదిస్తున్నారు. అలాంటి సౌకర్యాలను హరి జనులకు గిరిజనులకు ఎందుకు కలుగజేయరు అని అడుగుతున్నాను. సోషలిజమును తీసుకొనివస్తామని భువనేశ్వర్ లో తీర్మానము pass చేశారు. అట్ట అడుగునవున్న ప్రజలకు తినడానికి తిండిలేక, కట్టుకోడానికి బట్టలులేక నానాబాధలు పడుతూ, మల మలమాడుతూ ఎంగిలి విస్తళ్లు తీసుకొని తింటూంటే చూస్తూ పూరుకొనడమేనా? ఇలాంటి పరిస్థితులలో సోషలిజమును ఎల్లా స్థాపిస్తామో అర్థముకాకుండా వుంది. ఈనాడు వున్నవారికోసమే డబ్బును ఎక్కువగా ఖర్చుపెడుతున్నారు. పేద ప్రజలకు తినడానికి తిండిలేని, కట్టుకోడానికి బట్టలేని, చేసుకొనడానికి పనిలేని, పరిస్థితులలో సోషలిజం ఎట్లా అమలులోకి వస్తుంది. రాజులు మహారాజులతోను నిండివున్న ఈ ప్రభుత్వము సోషలిజమును తీసుకొని వస్తుందనేది కనుచూపు మేరలో లేదు. సోషలిజం ఎన్నడు వస్తుందో చెప్పటానికి వీలులేకుండా వుంది. బీద విద్యార్థులకు విద్యా సౌకర్యాలు కల్పించామని, హాస్టల్స్ ఏర్పాటు చేశామని చెప్పారు. భువనేశ్వరిలో ఒక ప్రైవేటు హాస్టలు వుంది. అక్కడి మేనేజరు మూడు నెలల క్రిందట రాజీ ణామా చేసి వెళ్ళారు. అక్కడ ఇంతవరకూ ఇంకొకరిని వేయలేదు. మరి అక్కడి విద్యార్థుల పరిస్థితి ఏమిటో గమనించాలి. ఇక హాస్టల్స్ స్కూలుల తొరచిన 3, 4 నెలల తరువాత తెరుస్తున్నారు. అంతవరకూ విద్యార్థులు ఎక్కడవుండాలి, ఖాదరాబాదులో కూడా ఈ విధంగా ఇరుగుతూవుంటే నేను దె చెక్కరుగారిని అడిగాను. వారు చెప్పింది ఇల్లు దొరకలేదని, ఇది ఒక్కచోటి ననుస్య కాస్తా ప్రతి సంవత్సరం విద్యార్థులు చదువుకొనటానికి వస్తారు. కనుక స్కూలు తెరిచే ముందుగానే ఇల్లు ఎందుకు మాట్లాడి వుంచరు అని నేను అడిగినా వారు ఇల్లు దొరకలేదని చెప్పారు. కనుక స్కూల్ తెరిచే ముందుగానే హాస్టల్స్ తెరిచే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుకుంటున్నాను.

ఇక వ్యవసాయం గురించి చెప్పారు. కోయజనం ఇంకా ఇతరులు కూడ అడవులలో వుండేవారు వున్నారు. వారు బాబా చెనుకబడి వున్నారు, అటువంటి వారికి వ్యవసాయంకొరకు సహాయం చేస్తామని చెప్పబడినా ఉన్నప్పటికీ కష్టం

(శ్రీ) జి. ధర్మనాయుడు : అధ్యక్షా, సాంఘిక సంక్షేమ శాఖామిత్యులు ప్రవేశపెట్టిన దీమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు తమద్వారా తెలియపరచుకొంటున్నాను. ఆంధ్ర పెడ్యూలు కలాం ఆర్థిక సాంఘిక పురోభివృద్ధికిగాను సప్తకార కార్పోరేషను విశాఖపట్టణంలో 1958-57 లో స్థాపించబడింది. చాలా సంతోషము. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో పీఠంపేట, కుదువాడ, నాదూరు, విశాఖపట్టణం జిల్లాలో శ్యాంకవరపుకోట, మాదిగూరి, వర్సీపట్నం, కృష్ణదేవీదేవి, ఉత్తయిగోపాలి జిల్లాలో తూరంచోడవరం, కోటయిచంద్రవరం, ఎలేక్టరం ప్రాంతాల్లో సాపేటికల అనుబంధ సంస్థలుగా ప్రభుత్వముచే నడిపించబడుచున్నవి. ఈ సంస్థ కాటాక్టా ఆశయాలు ఏర్పరచే ఏజెన్సీ ప్రాంతాల్లో ఆర్థికభివృద్ధి సాధించుటను గిరిజనుల భౌతిక స్థాయిని పెంపొందించుటను, సైదాన ప్రాంతాల్లో వెండిన తర్రుకులు ఏజెన్సీలలో ఉద్యోగ సౌకర్యం పెంపొందించుటకు ప్రయత్నములు చేయుటను నిశ్చయించుకొనినవి.

రించిన అటవీ ఉత్పత్తులను సరసమయిన ధరలకు కొనుగోలు చేయటము, గిరిజనుల వ్యవసాయోత్పత్తిని సరసమయిన ధరలకు కొనుగోలు చేయటము, గిరిజనుల గృహోపసర వస్తువులను సబబయిన ధరలకు సరఫరా చేయటము, ఇట్లు చేయబూనిన యీ సంస్థ మమ్ము అన్ని రంగాలలో అభివృద్ధి పరచుచున్నది. కాని కేవలం లాభాలగురించే ఈ సంస్థ నడిపించుటకు సహకారసంస్థ పూనుకొనటం చాలా విచార కరం. దురదృష్టకరం. వారు మావద్ద మార్కెటురేటుకంటె చాల తక్కువ ధరకు కొనుటమేగాక అట్లు కొన్న సరకుపై అన్ని లాభాలు ఆనగా ఫారెస్ట్ రెంటార్స్, ట్రాన్స్పోర్ట్, ఎస్టాబ్లిష్మెంట్, ఖర్చులు, అన్నీ కలిపి మార్కెటు ధరపై నూటికి పదిరూపాయలు లాభం వేసి అమ్ముతున్నారు. ఈ విధమయిన అన్ని ఖర్చులు కొండ దినుసులు పై వేయకుండా ప్రభుత్వం అడవిపన్నులో సగంవంతు భరించవలసిందిగా కోరుచున్నాను. లారీలకు అయిన ఖర్చులు ఆంధ్రరాష్ట్ర విద్యా సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ భరించుకోవలసిందిగా గిరిజన తరపున కోరటమయినది. పై రెండు అంశములు ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఆర్థిక దిగ్బంధము వలన భరించలేని పక్షములో కేంద్రప్రభుత్వము నుండి కొన్ని విధులు మంజూరు చేయుటకుగాను కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరవలసిందిగా మన ప్రభుత్వాన్ని కోరటమయినది. పై అంశములను ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధగా పరిశీలించుటకు, సక్రమముగా నడిపించుటకు ఒక అనధికార డైరెక్టర్ను వేలి విశాఖపట్టణములో అనధికార సలహా సంఘాన్ని ఏర్పాటుచేసి పరిశీలించి కొరతున్నాను. ఈ సంస్థ గిరిజనుల అభివృద్ధికిగాను స్థాపించి ఇందులో ప్రత్యేకముగా చదువుకొన్న గిరిజనులద్వారా కట్టవలసిన డిపాజిట్టులు కట్టిస్తూ వారికి పర్మినెంటు ఉద్యోగాలు ఇప్పిస్తూ వారిని అభివృద్ధిలోనికి తీసుకురావాలని కోరుతున్నాను. వీటి వలన ప్రజలకు ఉపయోగకరముగా యున్నదీ లేనిదీ తెలుసుకొనుటకు ప్రభుత్వం నేరుగా విశాఖజిల్లా శృంగవరపుకోట ప్రాంతాల ఏజన్సీ ప్రజలతో జోక్యము కలుగజేసుకొని వారు పడుతున్న సకల బాధలు, ఇబ్బందులు, కష్టాలు, తొలగించాలని తేజస్వీరా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ ఇంతటితో నెలవ తీసుకొంటున్నాను.

Sri Bhim Rao: Mr. Speaker Sir, I beg to support the demand for Rs. 4,19,50,000 introduced by the Hon. Minister for the Welfare of Scheduled Tribes, Scheduled Castes and other Backward Classes.

In this connection, I would like to congratulate our Hon. Minister as he is taking keen interest in the welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes etc. Though it is a

period of emergency, yet our budget provision in 1964-65 is a bit little more than 1963-64. But it is quite inadequate and it cannot meet the needs of the people as it is something like a drop in the ocean. Sir, the Government has done much for the development of Scheduled Tribes, much more remained to be done in the field of development. We, the tribal people are thankful to the Government as it has started a Tribal Culture, Research and Training Institute at Hyderabad in 1962 which is functioning on very sound basis and the Director of the Institute is taking very keen interest in the Tribal Welfare. I further wish the Director to take more and more interest and to make necessary suggestions and recommendation through his Institute to the Government for improving the living conditions of the tribal people in the State. There are nearly 14 lakhs of Tribal people in the State who are loyal to the Government and depending for their social and economic prosperity. Therefore I want to draw the attention of the Minister and the Government towards the basic needs of tribal people.

Education: I pay thanks to the Government as provision for education is double than the provision made in 1963-64. In this connection I would like to bring to the notice of the Government that education is a foremost thing to be given to the tribals. Therefore, more concessions, scholarships and free boardings etc. have to be provided to the tribals. Though there are a number of schools and hostels in the agency area, yet due to lack of proper check and supervision, the condition of the schools, hostels etc. has been deteriorating and tribal children are not getting the required amenities. The compulsory education and adult education must also be given full attention in the agency area.

In Utnoor taluk the medium of instruction in almost all the schools is Marathi. It would be better if the medium of instruction is to be changed to Telugu. I request our Minister through you, Sir, that at least there may be one Ahram school for Garijan and hostels for Garijan may be opened at Bellampalli because a number of boys and girls are coming from very far villages.

More facilities may be provided to the teachers working in the agency area and necessary arrangements must be made for the regular payment of their salaries as they are suffering from irregular payments. For months together they do not get salaries. In the agency area, ordinary type of school buildings and teachers quarters may also be constructed. Though there is a promise for the construction of teacher's quarters, there has been no such construction in Adilabad.

Services : In this respect, Government is giving much importance and preference to the Tribal people and fixed percentage is maintained. But I regret to say that the Tribals are neither given any opportunity in the Social Welfare Department nor in the Tribal Cultural Research and Training Institute. As per statistics there are only few graduates and post-graduates and one trained graduate among the tribals throughout Andhra Pradesh. They have not been employed in any department. I request that the Girijans and Harijans may be given reservation in the District Selection Committee. So I appeal to the Government to help the tribals for appointment and promotion in the services at least for the sake of encouragement to the future generation.

Agriculture : The main profession of the tribals is agriculture. So agriculture must be given equal priority with education. Unless tribals are developed economically, it is highly impossible to develop them in other respects. So Government must provide through the Panchayat Samithis more liberalised grants, loans to the Tribals and there is a great demand for the supply of ploughs, Bullocks and agricultural implements on the basis of free supply. Unless tribals are developed economically, it is highly impossible to develop them in other respects.

Irrigation facilities have to be provided to the tribal people so that they can develop agriculture but I am very sorry to say that the Panchayat Samithis are not doing the needful to the tribals because of various reasons. Even in tribal blocks, things are not done properly and allotted funds are not spent for the tribals.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ : 25 నిమిషాలు, మళ్ళీ రెవ్వరి ఇవ్వాలి ఇం
జనరల్ మీటింగుగా.

[illegible]

చేయగలిగినది ఎవరు, ఏ రాజకీయపార్టీ అయినా చేసినదా అని చెప్పి అన్ని చోట్ల కూడ చెప్పుకున్నారు. అది బాగానే ఉన్నది, ముఖ్యమంత్రిని చేసినారు. అది ఏ సందర్భంలో చేశారు, ఎట్లాచేశారు అనేదానికి మనం లోతుకు పోనవసరంలేదు, ప్రజలకే తెలుసు. కాని ఎవరైతే ముఖ్యమంత్రిగా తీసుకున్నాము, హరిజనుణ్ణి అని చెప్పారో వారు మళ్ళీ టరమ్ వచ్చేలోపల ఆయన మంత్రిగా ఉండలేడు, ఆయన కాళ్ళక్రింద మట్టి లాగేయడం, వారు పోవడం కూడ జరిగింది. సరే వారుపోయారు పోయిన తరువాత సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అయినారు. సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత ఈ సంక్షేమశాఖ ఏ విధముగా నిర్లక్ష్యం చేయబడినది అనేది టువంటి 2, 3 విషయాలు మీదృష్టికి తీసుకొని వస్తాను. సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి కాగానే హరిజనులకు చాల ఆశాజనకంగాను చాల అతృప్తగాను కూడ కనపడినదన్నమాట. సంజీవయ్యగారు ముఖ్యమంత్రిగా చేయలేనటువంటి పని సంజీవరెడ్డిగారు వచ్చి తప్పకుండా చేస్తారని ఇద్దరు మంత్రులు హరిజనులనుండి వేస్తారని కూడా ఆశపడ్డారన్నమాట సదాలక్ష్మిగారిని మంత్రిగా వేశారు. మరొక మంత్రిగా సంజీవయ్యగారికి తలుపు తెరిచి ఉన్నాము, వారురావచ్చు అనికూడ చెబుతూ వచ్చారు. ప్రజలు అంతా ఏమనుకున్నారంటే ఇంకో మంత్రిపదవి ఉన్నది తప్పకుండా ఇద్దరు మంత్రులు రావడం, సంజీవరెడ్డిగారి ప్రభుత్వం హరిజనుల మీద చాల ఉదారంగాను దయాదాక్షిణ్యాలతోను కలిగివున్నదని ప్రజలంతా భావించారు. కాని తీరా చూచుకున్నప్పుడు ముఖ్యమంత్రి చెప్పినటువంటి మాటలు-తలుపులు తీసి ఉంచామన్నారు. తలుపులు తీసామన్నారు - మరి ఏమైనాయో కాని అధ్యక్షా ఇవ్వబడలేదు. కాని కొంతమంది మిత్రులు-శాఖ వస్తుంది, నాకువస్తుంది మంత్రిపదవి అని చెప్పి ఉబలాటపడినవాళ్లు లేకపోలేదు. అది ఇప్పటికిని ఆశాజనకముగానే గట్టిగా విడుదలచడానికి శయపడుతూ కూడ వై.కె.మైనా తగులుతుందేమోనని మిత్రులు ఉన్నారనేది అధికతొక్కి కాదు. కాని అదికూడా ధైర్యం ఇప్పటికి కూడా ఇంకా ఆగగా ఉన్నదేమో. కాని సంజీవయ్యగారు కొన్ని సమయం చేసినటువంటిదానికి శక్తముఖ్యమైనటువంటిది శుభాకృతి జీ.కె. ఇది రిజర్వేషన్ ఆఫ్ డిమాండ్స్ కు సర్వీస్ పెన్ డ్ కొంత ఉదాహరణ. జీ.కె. డిమాండ్స్ కు సర్వీస్ పెన్ డ్ సాక్షాత్తున్నామని అప్పుడు కాకుండా బాకవర్డ్ క్లాస్సిఫైడ్ కూడ జీ.కె. డిమాండ్స్ కు సర్వీస్ పెన్ డ్ పనిగాని రిక్వైర్ మెంట్ గాని పెన్ డ్ చేద్దానికి ఉదాహరించెప్పి ఉదాహరణ జీ.కె. ఇన్స్ట్రుక్షన్లు, కాని జీ. ఓ. ఇన్స్ట్రుక్షన్లే ప్రభుత్వంలో ఉన్నటువంటి యంత్రాంగం దానిని అమలుపరచలేదు. కాన్ని డిపార్టుమెంట్లో సూక్రం ఆ రూల్స్ ఏమైందో కొంత దానిని అమలు జరపడానికి ప్రయత్నించేశారు. అనేక డిపార్టుమెంట్లలో నాల్గుగూడ దానిని అమలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేశారు. తరువాత

సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగారాగానే అమలు పరచకపోతే అమలు పరచనవసరంలేదు. అమలుపరిచిన వాటిని మాత్రం కొనసాగించండి, అన్నారు. ఎట్టకేలకు ఏమైనదిఅంటే దానిని స్క్వాష్ చేయడంకూడ జరిగింది. అది ఏవిధంగా హరిజనులకు సహాయకారిగా వాళ్లయొక్క అభివృద్ధిని కోరే విధంగాఉన్నదో మీరు గమనించాలనిచెప్పి నేను మీ ద్వారా వారిని అడుగుతున్నాను. అంతేకాదు, ముఖ్యమంత్రిగా సంజీవరెడ్డిగారు ఉన్నంతకాలము, వారికింద సంక్షేమ శాఖ ఉన్నంతకాలము, Social Welfare Advisory Committee అని ఉన్నది. ఆ Welfare Advisory Committee ఉన్నంత కాలము ఒకసారికూడా సమావేశము కాకుండా పోవడం చాలా దురదృష్టకరమని నేను మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. కాని వారివద్దనుండి, ప్రస్తుతం ఉన్నటువంటి అప్పారావుగానికి ఈ శాఖ వచ్చిన తరువాత కొంతకాలానికి, ఈ committee సమావేశము కావడం అయింది. అంతకు పూర్వము, సంజీవరెడ్డిగారు ఉన్నంతకాలము ఈ కార్యక్రమం జరగలేదు. ఈ విషయంలో నిర్లక్ష్యం జరిగిందని తెలియజేస్తున్నాను. అంతేకాదు, ఇది బహుముఖ్యంగా అభివృద్ధి సాగుతుందని చెప్పుతున్నారు. ప్రధానంగా Services Commission లో ఒక హరిజన పట్టణి వేశారు. అతడు retire అయిపోయాడు. మరి ఇంతవరకు ఎక్కడైనా ఒక హరిజనుడుకూడా దొరకలేదేమో పాపము. ఈ మంత్రి వర్గానికి, ఆ post అట్లాగే కాళిగోనే ఉన్నది. కాని ఇంత ఉదారంగా ఇది కన్సిడుండి గాని, ఆ post కు మనిషి దొరకడు. అందువల్ల దానిని అట్లాగే ఖాళీగా వేట్చేసారు. మరి ఎప్పుడు వాళ్ళకు మనిషి దొరుకుతాడో, ఎప్పుడు వేస్తారో నాకేమీ అర్థం కావడం లేదు. అట్లాగే, Services Commission Examination exclusively for Harijans జరపాలని, ఎక్కువగా recruitment ఉన్నట్లయితే ఈ gap ను fillup చేయడానికి, వీలవుతుందని, ఈ reservations కు benefit వస్తుందని జారు ప్రకటించారు. దరఖాస్తులు సేకరించారు. తీరా examinations conduct చేసే అప్పటికి, Harijans కు exclusive గా examination జరగలేదు. ఇది ఎట్లా జరిగిందో నాకు అర్థం కావడంలేదు. Exclusive గా వారికి జరుగుతుందని ప్రకటించినదాని ప్రకారంగా ఎందువల్ల జరగలేదో నాకు అర్థం కావడంలేదు. ఇదే నా హరిజనాభివృద్ధి. చెప్పేటటువంటి మాటలకు చేసేటటువంటి పనులకు ఎంత తేడా ఉన్నదో మనకు స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. కవీసం last grade తో ఉన్న servants విషయంలో కూడా peons విషయంలో అయినాసరే. ఎవరైనా caste Hindu ఉత్తీర్ణులుగా ఉండడానికి అస్కారము ఉన్నదా ఈ రోజున. ఎవరికైనా గాని రెండుయోజనా ఉద్యోగస్తులుగా లేనట్లయితే, అతరువాత ఆశనివి ఉంచుకోరు. వాటికి భార్యలు చిప్పాలంటే అది చాలా పెద్ద ప్రకటన ఉన్నదన్నమాట. ఎందువల్ల

చెప్పమన్నానంటే అస్పృశ్యతా నివారణ చట్టము ఉన్నది. ఆ చట్టరీత్యా అస్పృశ్యత నేరము అన్నారు untouchability abolish అయిపోయిందన్నారు. ఎక్కడ కూడా ఇది లేదని అధికారులు report ఇస్తున్నారు. అన్నమాట, కానీ అది ఉద్యోగస్తుల విషయంలో clear గా కనిపిస్తుంది. వీరి promotions విషయంలో ఏవిధంగా కులతత్వం పనిచేస్తున్నదో అందరికీ తెలుసును. కానీ ఇతర రాష్ట్రాలకంటే మన రాష్ట్రం విషయంలో ఇది చాల వెనుకబడిపోయిందని దీనిని పరిశీలించాలని, కనీసం ఈ reservations లో ఉన్నటువంటి అన్ని posts లోను, అన్ని centres లోను ఇవి తప్పకుండా చేయాలని నేను ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ఈ మధ్య ప్రశ్నోత్తర సమయంలో, ఇక్కడ table మీద ఒక petition పెట్టారు. I.A.S. officers హరిజనులు, గిరిజనులు ఎంతమంది ఉన్నారంటే table మీద కొన్ని అంతే ఇచ్చారు. అది work out చేస్తే $1\frac{1}{2}, 2\frac{1}{2}\%$ కంటే ఎక్కువ ఏమీ లేదన్నమాట, అదేవిధంగా అన్ని centres ఇది అగుపడుతునే ఉన్నది. మన ప్రభుత్వము కూడ ఈ reservation అమలుజరిపేదానికి తప్పకుండా recruitment విషయం మళ్ళీ ఒకసారి పునఃపరిశీలన చేయాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను, ఇతర రాష్ట్రాలలో ఏ విధంగా చేస్తున్నారో చూసినట్లయితే, Orissa Government లో third class service లో 18 percent ఇచ్చినారు. Uttar pradesh లో 18 percent ఇచ్చినారు, పంజాబులో 19 percent ఇవ్వడం జరిగింది. Madhya Pradesh లో 50 percent reservation అంతా పూర్తి అయ్యేంతవరకు కూడ 50 percent carryout చేయాలని, fillup అయినతరువాత తగ్గించాలని అన్నారు. సౌరాష్ట్రలో చాలా ఉదారంగా, ఎక్కడెక్కడైతే reservation చేసి reservation order వచ్చేవరకు promotions లో గానీ, మిగతావాటిలో గానీ అన్ని wards లో ఇది అమలుజరపాలని వారు నిర్ణయించినారు. Report of the Committee of the Welfare of Scheduled Castes and Scheduled Tribes అనేటటువంటి దాంట్లో నుంచి ఈ information ను అందిస్తున్నాను. ఈ విధంగా ఇతర రాష్ట్రాలతో ఉన్నప్పుడు, మన రాష్ట్రము చాలా అన్యాయంగా ఉన్నట్లు కనిపిస్తున్నది. నేనుచెప్పిన 2, 3 విషయాలలోనే అది స్పష్టంగా గోచరిస్తుంది. ఈ విషయము గురించి, ప్రతిపక్షమునుంచే కాకుండా, ప్రభుత్వ పక్షము నుంచి కూడా కొరతమంది చాలా గట్టిగా ముట్టడిన్నారు. ముఖ్యంగా ఈ Budget పేషుకొన్నప్పుడే ఈ అమలుజరిపేదాని కోరికను చాలితక్కువ ఉన్నదని చెప్పారు. Last Year కంటే ఈ అమలుజరిపేదాని allotment ఇచ్చారని కొంతమంది మంత్రులు తప్పుబట్టినా, అది అమలుజరిపేదాని కోరిక ప్రకారంగా ఏమీ పెరగలేదు. యథా తథా అమలుజరిపేదాని కోరిక ప్రకారంగా ఏమీ పెరగలేదు.

Scheduled classes లో మాత్రం కొంత మెరుగుదల ఉన్నది. పెరుగుదలకు, మనయొక్క activities అన్నీ లెక్కపేసుకున్నట్లయితే, అది చాలా తక్కువ అని నేను చెప్పుతున్నాను. అందరు చెప్పుతున్నారు. ఈ allotment ఇంకో పెరగాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఓయిట్లు 4 కోట్లు వచ్చేసింది, ఇంకేమీ, చాలా బ్రహ్మాండంగా ఉన్నదని మొద్దుగా అంతేలు కన్నడుతుంది. వారు ఇచ్చినవాంట్లో చాలా పెద్దపెద్దగా కన్నడుతుంది. Scholarships లో 20 లక్షలు వచ్చేటదని కన్నడుతుంది. అదినిజమే. నేను dispute చేయడంలేదు. మొత్తాలేమో జరిగి న్నాయి కాని, ఈ 4 కోట్లు రూపాయలు నిజంగా హరిజనులయొక్క సంక్షేమర కొరకు వాళ్లు benefit కావడంకోసం వెళ్తున్నావా అనే ప్రశ్న వేసుకొంటు. నిజంగా 4 కోట్ల రూపాయలు వాళ్ళ సంక్షేమంకోసం వెళ్ళటం లేదని తెలుస్తుంది. కనీసం 50 percent వరకు staff మీద ఖర్చు అయిపోతుంది. మిగతాదాంట్లో ఏదో ఇళ్ళకొరకు contracts మీద పోనూ నాలుగు అజ్ఞాలు కంటే ఎక్కువగా ఈ హరిజనులకు పోతుందని భావించడంలేదు. కాని ఈ అంతేలు చూచినట్లయితే, పెద్దగానే ఉన్నాయి. Allotment చేస్తున్నారు. అందులో ఏమీ dispute లేదు. కాని వాళ్ళ అభివృద్ధి ఎట్లావస్తుంది? ఈ డబ్బు వాళ్ళకు అందుతున్నదా లేదా? మధ్య ఎంతమంది తినిపేస్తున్నారు. అనేదానికి ఖచ్చితంగా ఈ హరిజన సంక్షేమం గురించి Scheduled Tribes గురించి ఒక commission వేయాలని, గవర్న మెంటు నిజంగా వీరి అభివృద్ధికోసం కక్షముతో, ఒక కమిషన్ వేసినప్పుడు, వీరి యొక్క నిజానిజాలు తెలుస్తాయి. వీరికి ముఖ్యంగా hostels, house-sites, బావులు ఇవి తెలిసినటువంటి విషయాలే. ఇతర వచ్చే hostels విషయంలో, గవర్న మెంటు hostels గురించి చాలా అభివృద్ధికరమైన అంతేలు కనపడుతున్నాయి. డబ్బు ఖర్చుపెడుతున్నారు. దానిని dispute చేయడంలేదు. ఇప్పుడు, నేను 2, 3 మాత్రం ఉదాహరణలు చెప్పుతాను. 1961-62లో 96 hostels పున్నాయా? బాగానే ఉంది. దానికి డబ్బు 13 లక్షలు ఖాసాయలు. ఆ సంవత్సరం 5000 వేల మంది boarders ఉన్నారు. తరువాత 62-63 వచ్చేటప్పటికి, 103 hostels ఉన్నారు. బాగానే increase అవుతాయి. 13 లక్షల నుంచి 14 లక్షలకు డబ్బుకూడా పెరి గింది. కాని boarders విషయం వచ్చేటప్పటికి, 98 hostels ఉన్నప్పుడు 6 వేల మంది ఉన్నారు. 103 hostels కు పెరిగిపోయి 6341 మంది మాత్రం అన్నారు. ఇది మంత్రగాత ఇప్పుడే లెక్కలవల్ల వాళ్ళకు కన్నడుతున్నది. అట్లాగే, 63-64 వచ్చేటప్పుడు 126 hostels వున్నాయి. డబ్బుపై 15 లక్షలకు పెరి గింది. కాని boarders సంఖ్య 5991 నుంచి 6341 పెరిగింది. boarders అది కన్నడుతుంది. కాని 63-64 వచ్చేటప్పుడు 6341 boarders ఉన్నాయి. subsidized hostels ఉన్నాయి.

నాటి లెక్కలు చూచినట్లయితే 61-62లో 876 hostels ఉంటే, boarders 18790 నుండి ఉన్నారు. 62-63 కు వచ్చేటప్పటికి hostels సంఖ్య 782 కు పెరిగింది. Boarders సంఖ్య 29,230 కు పెరిగింది. వరే జాగానేఉంది. Next year ఏమైంది, hostels సంఖ్య 782 నుంచి 888 కు పెరిగితే, boarders సంఖ్య 29 వేల నుండి 20 వేలకు తగ్గింది. అంటే ఆ hostel benefit ఏలాగు ఉన్నదో తెలియజేయడానికి వారు ఇచ్చిన అంతెద్వారానే తెలియజేస్తున్నాను. అంతేకాదు, Central Government scholarships విషయం తీసుకొంటే మనము detailed Budget లో ఇంతకు పూర్వము ఇచ్చినటువంటి అంతెలు తీసుకొన్నట్లయితే 62-63లో 14 లక్షల రూపాయలు ఇచ్చినట్లుగా ఉన్నది

1962-63 లో 14 లక్షలు ఉంటే ఈ సంవత్సరం 7 లక్షలు తరిగి పోయింది. మొత్తం 20 లక్షలు స్కాలర్ షిప్స్ కని ఉన్నా, split చేసి చూస్తే scheduled castes కు 7 లక్షలు, Backward classes కు 13 లక్షలు ఉన్నది. అంటే హరిజనులకు 14 లక్షల నుంచి 7 లక్షలకు తగ్గిపోయినట్లు కనబడుతోంది.

హాస్టల్స్ విషయంలో అనేకమంది మిత్రులు చెప్పారు. subsidised hostels కు, గవర్నమెంటు హాస్టల్స్ కు ఉండే తేడా పోవాలి. ఆక్కడ పిల్లలకు పెట్టేది nutrition food అయిఉండాలి. ఆహారం బలం కలిగించేదిగా ఉంటే విద్యార్థులు బాగా చదవగలుగుతారు. పరీక్షలు ప్లానవుతారు. ఆహారం యొక్క quality ని పెంచాలి. ఇప్పుడున్న ఈ ప్రభుత్వ యంత్రాంగం యొక్క విధానం బ్రిటీష్ కాలం వాటిది; అందువల్ల ఈ యంత్రాంగం ద్వారా ఎటువంటి అభివృద్ధి తేవడానికి వీలులేకుండా ఉన్నది. ఈ యంత్రాంగం కూడ మారాలి. ఈ విద్యార్థులకిచ్చే స్కాలర్ షిప్స్ చాల రేటుగా అందుతున్నాయి. అతికూడ రెండు రూపాయిలు ఇవ్వాల్సి ఉంటున్నారు. కొంతమందికి మొన్నజే ఈ మార్పు వెలితో ఇచ్చారు. హాస్టల్స్ కు instructions సంప్రస్తున్నారు. అట్లాన్నూ వసూలు చేయండి. స్కాలర్ షిప్స్ వచ్చిన తరువాత పిన్ హాయింస్ వచ్చు. అటువంటిదల్లు ఇచ్చుకని సామాన్య మైన సలహాలు ఇస్తున్నారు. అట్లాగే మాకు విద్యార్థుల సంబంధం లేదని. స్కాలర్ షిప్స్ అపీకేషన్లు వంపము అప్లి కేషన్స్ ఇప్పికేషన్లు ఆక్కడ వదలి వైట్టండవి చేస్తున్నారు. అవి సకాలంలో వారేదని ఇష్టం క్లెర్క్స్ తాద కనుక ఈ మంత్రి గారు విద్యార్థులకు కూడ influence ఉన్నాయోదాల్సి సంబంధాలు వేయకొవాలి.

ఇన్ స్ట్రలర్ గురించి పేర్కొనవలసింది ఉంది. అనేకమంది చేయూతు చేపట్టుతున్నారు. ప్రముఖ లెస్సెట్ గ్రిగ్ చేకొ మున్నది. అది అనేకమంది చేయూతు తొక్కుతున్న భూస్వాములు ఎన్నో తగాదాలు వేస్తున్నాయి. అది పరిష్కరించుకోగలిగిందో తెలియ

రేకుండ చేయడం, sites selection విషయంలో, ఆక్రంద Health, Welfare, Revenue - ఒకరికొకరు సంబంధం లేకుండా ఉండకుండా అందరు coordinationతో expedite చేయాలి. ఉద్యోగస్థులు చక్కగా చేయడానికి ప్రయత్నిస్తే ఎంతైనా ఉపయోగ పడుతుంది. రెవెన్యూ శాఖకు సంబంధించి ప్రభుత్వం ఆ భూములు పంచుటలో కూడా expedite చేయాలి. పట్టాలు వెంటనే ఇప్పించాలి. గ్రామంలో agriculture labour ఎక్కువ ఉంటున్నారు - వీరిలో హరిజనులు, గిరిజనులు కూడా ఉంటున్నారు వారిని గురించి మంత్రిగారు డిట్లంగా ఆలోచించాలి. వారి పరిస్థితి చాలా నిక్కచ్చముగా ఉంటున్నది. వారికి రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటునుంచి బంజర్ల పంచి ఇచ్చే విషయమై ఈ మంత్రిగారు ఎక్కువ influence ఉపయోగించి expedite చేయాలి. భూస్వాములకు లీజ్ అనే పేరుతో ఇచ్చే భూములు ఉన్నవి. వందలాది ఎకరాలు 10 సం॥ లీజు అని ఇస్తున్నారు. నావద్ద రేపల్లె, గుంటూరు తాలుకాల లెక్కలు ఉన్నవి భూస్వాములకు చూపించే ఉదాత్తత ఈ విధిపేదలయందు చూపించడంలేదు. Scheduled Tribes విషయంలో వ్యవసాయ కార్మికుల విషయంలో : The report of the study group-Welfare of the Weaker Sections అని ఉన్నది. ఈ వ్యవసాయ కూలీలుగాని, Cultivation, artisans చాలా ప్రధానమైన సెక్షన్. వీరు 100 కి 50 వంతులు గ్రామాలలో ఉన్నప్పటికీ గ్రామంలో ఆదాయం వీరికి 1 వంతు. ఇతరులకు వీరి వంతులు వెళ్ళిపోతోంది. అనగా లాభం ఇతరులు పొందుతున్నారు. అధిక సంఖ్యలో ఉన్నవారికి లాభం రావడంలేదు, పైగా వారి అప్పులుకూడా బాగా పెరుగుతున్నాయని ఆ కమిటీ రిపోర్టులో తెలియజేశారు. వీరికి చేయవలసిన ప్రధాన సదుపాయాలు 69 వ పేజీలో చెప్పారు. "Any special measures for the direct benefit of the weaker section, i. e. education, housing, medical facilities belong to the category of non-economic. They are today meagre in quantity and poor in quality." వీటికి డబ్బు కేటాయింపడం మనదే దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. ఇక్కడ ప్రలాలు విషయమై పంచాయతీ లాక్ వచ్చిన తరువాత కష్టంగా ఉన్నదని, అన్యాయం జరుగుతోందని, అసవి గవర్నమెంటువారే తీసుకోవాలని అందరూ చెబుతున్నారు. High Power Committee ఎదుట కూడా సాక్ష్యం ఇచ్చారు. అందరికీ న్యాయం జరుగుతుందని, అక్కడి భూస్వాములు, పెత్తనం చేపేవారి మనుష్యులకే న్యాయం జరుగుతోందని చెబుతున్నాడు. అది పునరాలోచింపాలని కోరుతున్నాడు - కనీసం ఆక్రంద జిల్లా పరిషత్తులో అప్పాయింట్మెంట్స్ కమిటీ ఏర్పాటు చేసి అనేక అప్పాయింట్మెంట్లు Appointments Committeeలో Scheduled Caste members కు representation ఇవ్వడానికి ఆ కమిటీని ఉన్నతాధికారిగా ఉన్న వీరిని తీసుకుంటూ ఉన్నట్లుగా ఉన్నట్లు High

Power Committee వారు ఇచ్చిన రిపోర్టును అభినందిస్తున్నానుగాని వారు పోషర్ వెల్ ఫేర్ కు సంబంధించి ఇచ్చిన రిపోర్టు చాల నక్కదూరముగా కనబడుతోంది; Practicable గా కనబడుటలేదు.

Tribal welfare గురించి కమిటీలు వేశారు. మంయప్పన్ కమిటీ రికమెండేషన్లు అమలుజరుపుటలేదు/ (ట్రైబల్ కమిటీ రికమెండేషన్లకూడ ప్రభుత్వం అమలుపరచే ప్రయత్నం చేయుటలేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వంకూడ ట్రైబల్ వెల్ ఫేర్ కమిటీని వేశారు. వారు రాష్ట్రం అంతటా తిరిగిచూచి రికమెండేషన్లు చేసిన వాటిని కూడ ప్రభుత్వం పట్టించుకొనుటలేదు. Tribal Welfare కొరకు, వారి ఆర్థిక పరిస్థితిని చక్కదిద్దుమటకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ కాలంలో 1917 లోనే కొన్ని రిజర్వు చేసిన భూములు ఉన్నవి. వాటిని వేరేవారు occupy చేస్తున్నారు. వారిని evict చేసి ఆ భూములను తీసుకొని ట్రైబల్స్ కు ఇచ్చే ప్రయత్నం జరుగుటలేదు.

కోయ ప్రజలకోసం వంటించే మందులు తాక్కు తినేసి దొంగ లెక్కలు చూపిస్తున్నారు. అది జరగకుండా కోయ ప్రజలకు అందేట్లు చర్య తీసుకోవాలి.

ట్రైనిట్ వెల్ ఫేర్ కోసం కార్పొరేషన్ ఒకటి స్థాపించారు. వారి ఆర్థిక పరిస్థితి బాగుపడుతుందని ఆశించాము కాని వారివద్ద యీ కార్పొరేషన్ కొనే వస్తువులు మార్కెటు రేటుకంటే తక్కువకు కొనటం మార్కెటుకు ఇతరులకంటే ఎక్కువ ధరకు అమ్ముకొనడం విద్వారంగా కనబడుతోంది. యీ విధంగా చేయుట మంచిదికాదు. వారి welfare కొరకు లాభించేదిగా రికబోలే scrap చేయడం మంచిది.

పారు జాడలడి సెంపాదించిన నరుడు ప్రభువే! అమ్మకొనేదాచికి బారికి
అపార్థం లేకుండా వాళ్ళను అమ్మకొనివెళ్ళుకుంటేడు. చాలా వరకు నరక ముట్టిలాగున
కార్యాలేవని కొందరలెడు. మనవి నోవలెకొచ్చెనా అని నోవెడి స్థానముకోవా
యి. ఇది సరిగ్గా కాజ్యమునా చేసేట్టునునంటే యీ ప్రభుత్వం హోమబడిసిన
కార్యాలేవని ఒక మనిషి వ్రాసెడు. అదికొనేదాచికి. చురుకుకొక కమ్మటి
ధరకు నరుమున కొని. చురుకుకొక కొమ్మటి అది. అమ్మకొన్నది. ప్రభుత్వం
చెబుతున్నదానిక, అదికొకొచ్చెనా అని నోవెడి స్థానమునా. చురుకుకొక కమ్మటి
కార్యాలేవని ఎరుకు అమ్మకొచ్చెనా అని నోవెడి స్థానమునా. చురుకుకొక కమ్మటి
కేవలం బాపిడి చేయకొచ్చెనా అమ్మకొచ్చెనా అని నోవెడి స్థానమునా. చురుకుకొక కమ్మటి
అలాంచాలి. పెద్దయితే కొన్నా పెద్దయితే కొన్నా కొన్నా పెద్దయితే కొన్నా పెద్దయితే కొన్నా
ఇష్టం వచ్చినట్లు స్పష్టమే చేస్తున్నది. పొంబానంటే. అదికొనేదాచికి బారికి

The whole bias of the Panchayat Raj institution is towards the weaker section of the village community.

~~SECRET~~

Panchayats should help the economically weaker section of the community to become members of the co-operative societies by making available financial resources అని చెప్పారు. కాని హరిజనులకు సంబంధించిన కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు, ఫిషరీ మెన్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు వారికి ఉపయోగపడటం లేదు. ఆ సొసైటీలు ఇంతవరకు నామమాత్రంగా ఉన్నవి. ఈ హరిజన సొసైటీస్ కు, యీ ఫిషరీ మెన్ సొసైటీస్ కు యీ కో-ఆపరేటివ్ డిపార్ట్ మెంట్ ఉపయోగపడటంలేదు. ఇది దృష్టిలో పెట్టుకొని, యీ మంత్రిగారు కో-ఆపరేషన్ మంత్రిగారితో సంప్రతించాలని మనవి చేస్తున్నాను. సెంటర్ లో, ఇంకా కొన్ని స్టేట్స్ లో ఒక ప్రధానమైన వద్దతి అవలంబిస్తున్నారు. పెడ్యూర్డ్ కాస్ట్, పెడ్యూర్డ్ బ్రయిట్స్ కమిషనర్ ఆఫ్ - ఒక కమిషనర్ ను వేశారు. ఆ కమిషనర్ ప్రతిసారి ఒక నివేదికను సమర్పించటం జరుగుతున్నది. ఆ నివేదికను పార్లమెంట్ ముందు పెట్టి, ఆ నివేదికపై చర్చకు కొంత టైమ్ ఎలాటేషన్ చర్చించటం జరుగుతున్నది. కేంద్రంలో ఉన్న ప్రభుత్వం, ఇక్కడున్న ప్రభుత్వం ఒక్కటే కాబట్టి, మన ప్రభుత్వం కూడ హరిజన సంక్షేమానికి కృషి చేస్తున్నామని చెబుతున్నారు కాబట్టి యీ ప్రభుత్వంకూడ అవిధంగా స్టేట్ లెవెల్ లో కమిషనర్ రిపోర్టును చర్చించి, దానిపైన యీ సభ్యుల అభిప్రాయం ఎందుకు సేకరించటంలేదో నాకు అర్థం కావటంలేదు. దబ్బు ఖర్చు లేకుండా, కనీసం చేయగలిగిన ఇటువంటి చిన్న పనులు కూడ జరగటంలేదు 1917, 1921, 1930, 1935 లలో మన దేశంలో కొన్ని భూములు పెడ్యూర్డ్ కాస్ట్ కు రిజర్వు చేసి ఇచ్చారు ఆ భూమి ఇతరులు కొనకూడదు అనే నిషేధం ఉంది. అయితే బోర్డు స్టాండింగ్ ఆర్డర్ 15 ప్రకారంగా యీ రోజు ఆ భూములన్నీ అనేక భాగాలు హరిజనులకు కాక, ఇతరుల చేతుల్లోకి పోయాయి. పెడ్యూర్డ్ బ్రయిట్స్ భూములు అట్లాగే పోయాయి. క్రిమినల్ బ్రయిట్స్ భూములు కూడ యీ రోజున భూస్వాములుగా ఉన్నవారు అనుభవిస్తున్నారు. మేము స్పెషిఫిక్ కేసెస్ - సర్వే నోబిల్స్, పేర్లతో వూరూ ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చివేస్తూనే ఇంతవరకు వాటిపై నిట్లాంటి చర్య తీసుకోవటంలేదు. కనీసం డ్రిఫ్ట్ ల్యాండ్స్ కు రిజర్వు చేసిన లాండ్ వాల్ స్వాధీనంలో లేకుండా ఇతరులు ఆక్రమించుకొన్న చోట్ల ప్రభుత్వం వెంటనే బ్యూటీఫిల్ తీసుకొని వారి భూమి వారికి ఇప్పించటానికి కృషి చేస్తారని తెలుస్తున్నది. పుమెన్ వెల్ ఫేర్ డిపార్ట్ మెంట్ ఇందులో భాగంగా ఉంది. ఈ పుమెన్ వెల్ ఫేర్ డిపార్ట్ మెంట్ పటిష్ఠము చేయటానికి యీ డిపార్ట్ మెంట్ ను పెంపటానికి ప్రభుత్వం చేస్తే బాగుంటుంది. పుమెన్ వెల్ ఫేర్ సంగతి హరిజనులకు తెలియటం లేదని చాలామంది సభ్యులు చెప్పారు. దీనిని వివేక్షిస్తేగా జరపటానికి అవసరమైతే ఇంటిని పోయినట్లు, అసెంబ్లీకి వెళ్ళినట్లు పెంచాలి. పుమెన్ వెల్ ఫేర్ బోర్డు అని ఒకటి ఉంది. ఆ బోర్డు ఏమి చేస్తున్నది.

విక్రమ చక్రవర్తి, ఏమి రికమెండేషన్స్ చేస్తున్నాడో, ఆ రిపోర్టు అసెంబ్లీ ముందుకు తీసుకువస్తే, ఆ బోర్డు ఏమి చేస్తున్నాడో, ఏమి అభివృద్ధి జరిగిందో గా, పట్టణాలు తెలుసుకోటానికి అవకాశం ఉంటుంది. అవిధంగా వుమెన్ వెల్ ఫేర్ డిపార్ట్ మెంట్ అభివృద్ధి చేయటానికి ప్రయత్నం చేయాలి. సోషల్ సెక్యూరిటీ మెజిస్ట్రి అని మన బడ్జెట్ లో ఇచ్చారు. దానిలో ప్రధానంగా ఒక విషయాన్ని చెప్పారు. ఆర్థిక పరిస్థితికో సంబంధం లేకుండా, కేస్ లతో సంబంధంలేకుండా ఆడపిల్ల లండన్ కు 12 వ క్లాస్ వరకు ఉచితంగా చదువు నేర్పిస్తా మన్నారు. అయితే ఎకనమిక్స్ ప్లేటన్ ఉన్నవారినుండి కూడ ఎందుకు డబ్బు వసూలు చేయకూడదు? వారికి ఉచితంగా ఎందుకు విద్య ఇవ్వాలి? ప్రభుత్వాన్ని ఏ పని అయినా చేయమంటే, మా దగ్గర డబ్బు లేదంటారు. మరి ఇక్కడ డబ్బు ఇవ్వగలిగిన వారికి కూడ ఉచితంగా ఎందుకు విద్య ఇవ్వాలి? సంతేమ రాజ్య మని చెప్పి, వీకర్ సెక్షన్ ను బాగుచేయాలి, వారిని ఇతరులతో సమానంగా చేయాలి అన్నప్పుడు, ఆర్థికంగా ఇవ్వగలిగిన వారికి కూడ ఉచితంగా విద్య ఇచ్చి, వారినుండి డబ్బు రాకుండా చేయటం నబబగా కనుపించటంలేదు. నిజంగా డిజిర్వింగ్ వారికే ఉచితంగా విద్య ఇవ్వాలి. ఉన్నవారినుండి డబ్బు వసూలు చేయాలి. హాస్టల్స్ గ్రాంట్ కోసం వల్లెలనుండి హాస్టల్ మేనేజర్లు హైదరాబాద్ కు రాలిబడుతున్నారు. ప్రభుత్వం ఒక ప్రిన్సిపల్ ప్రకారం, ఒక లెక్క ప్రకారం హాస్టల్స్ కు గ్రాంట్లు సక్రమంగా ఇస్తున్నప్పుడు వారు ఇంత దూరం రావలసిన అవసరం లేదు వారు డైరెక్టర్ చుట్టూ, మంత్రిల చుట్టూ తిరగవలసిన పని లేదు. ఇప్పుడు హైదరాబాద్ వచ్చి, డైరెక్టర్, మంత్రిల చుట్టూ తిరిగితేనే గ్రాంట్స్ వచ్చే పరిస్థితి సమంజసంగా లేదు. ఇతర డిపార్ట్ మెంట్స్ లో ఫేవింగ్స్ ఉంటే, వెంటనే తెప్పించి, ఒక పద్ధతి ప్రకారం, ఒక ప్రిన్సిపల్ ప్రకారం హాస్టల్స్ కు గ్రాంట్లు ఉంటారు చేయాలి. కొన్ని హాస్టల్స్ కు 100 పర్సెంట్ స్కాలర్ షిప్స్, టోర్టింగ్ గ్రాంట్స్ ఇస్తారు. కొన్ని హాస్టల్స్ కు అక్కడ 100 మంది బోర్డర్స్ ఉంటే, పది మందికే గ్రాంట్స్ ఇస్తారు. మిగతావారికి గ్రాంట్స్ ఇవ్వటంలేదు. అవిధంగా గాక, అక్కడ ఉన్న బాల బాలికల కంధర్లకు ప్రభుత్వం వెంటనే ఎడిషనల్ గ్రాంట్స్ ఇస్తే బాగుంటుంది. ప్రభుత్వం అందుకే ఒక ప్రిన్సిపల్, ఒక పద్ధతి ప్రకారం సక్రమంగా గ్రాంట్స్ హాస్టల్స్ కు ఇస్తే హైదరాబాద్ వస్తేనే హాస్టల్స్ కు గ్రాంట్స్ వస్తాయనే బ్రాండ్ లో ఫేవరిటీస్ ప్రైవేటు బాధ్యత వహించటం అనేది బద్దగదు. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఒక ప్రాజెక్ట్ ప్రిన్సిపల్ ప్రకారం హాస్టల్స్ కు గ్రాంట్ ఇవ్వాలని కోరుకున్నామే. కాబట్టి దానిని తీసుకువస్తే మనకు అవకాశం ఉంటుంది. మన ప్రజలకు విద్య అందేలా చూడటం అనేది మన ప్రభుత్వం బాధ్యత. మన ప్రజలకు విద్య అందేలా చూడటం అనేది మన ప్రభుత్వం బాధ్యత. మన ప్రజలకు విద్య అందేలా చూడటం అనేది మన ప్రభుత్వం బాధ్యత.

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు: అదృశ్య, Social Welfare Demand మీద 14 మంది సభ్యులు మాట్లాడినారు. అందరూ కూడ budget విషయాన్ని గురించి, సోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు చేసే పనులగురించి నల్లకాయించి ఉన్నారు. దీనికి ఖర్చుపెట్టే డబ్బు రు. 4, 19, 00, 000 చాలదని చెప్పారు. మన కడదరకు తెలిసినటువంటి విషయమే. Emer gency వచ్చిన దానివల్ల వీలలేక ఎక్కువ చేయలేకపోతున్నాము తప్ప ప్రభుత్వానికి ఈ demand కు యింకా ఎక్కువ ఇస్తే బాగా ఉంటుందనే ఉద్దేశ్యం ఉన్నది. క్రమంగా హెచ్చుచేస్తూనే ఉన్నాము. 1958లో కోటిరూపాయలపై చిల్లరఖర్చు పెడితే ఇప్పుడు 4కోట్ల చిల్లర ఖర్చుపెడుతూ వస్తున్నాము. ఈ డబ్బు అంతా Social Welfare department కు ప్రత్యేకించి ఖర్చుపెట్టేదబ్బు. Women's welfare కు రు 25 లక్షలు ఖర్చు పెడుతున్నాం. స్త్రీలు 3,50,00,000 జనాభాలో సగం అంటే—1, 25,00,000 ఉంటారు. రు. 25 లక్షలైనా అన్నారు. హరిజనులు పేదవాళ్లు సంఖ్య మన లెక్కల ప్రకారం హరిజనులు 15 % ఉన్నారు. tribes 3 %. 18 % ఉన్నారు అంటున్నారు. అది నిజమే. ఈ డబ్బు మాత్రమే హరిజనులకు ఖర్చుపెడుతున్నాం అనేటటువంటి విషయం కాదు Budget లో provide చేసిన రు. 25 లక్షలే స్త్రీలకు ఖర్చు పెడుతున్నామని కాదు. General గా మనం budget 135 కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నాము. ఏ ప్రాజెక్టు కట్టినా, ఏ hospital కట్టినా స్త్రీలకు హ రి జ ను ల కు, పిళ్ళందరికీ దీనిలో భాగం వస్తూనే ఉంటుంది. గోపాలకృష్ణయ్యగారు, వేమయ్యగారు చెప్పతూ 75 % యితరులకు వెదుతోంది 25 % మాత్రమే Weaker sections కు వస్తున్నదని అన్నారు. అది నిజమనే తెలుస్తున్నది. ఆ defect ను ఏవిధంగా తీర్చ వలెనో పరిశీలించడానికి మన స్లాటింగ్ మంత్రిగారు 27 వ తారీఖున ఒక కమిటీ మీటింగ్ వేస్తున్నారు. Percentages 15 %, 3 % proportionate గా కొన్ని blocks లో ఖర్చు పెడుతున్నారు, కొన్ని బ్లాక్స్ లో ఖర్చు పెట్టడంలేదు అంటున్నారు. దానికి వారు action తీసుకొని చేస్తారు. Atleast 25 % అయినా మనం యీ 185 కోట్లలో ఖర్చు పెడుతున్నామని తెలుతుంది. రు. 185 కోట్లలో రు. 7 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు పెడుతున్నామని. Women Welfare కు రు. 25 లక్షలు మాత్రమే ఖర్చు పెడుతున్నామని కాదు. Atleast 25 % అయినా అంటే రు. 45, 40 కోట్ల వరకు మనం దీనికి ఖర్చు పెడుతున్నామని కోరుకుంటున్నాం. ఈ కమిటీతో హరిజనులకు, Hostels మొదలైనవి యింకా ఎక్కువనే తీసుకుంటున్నాం. ప్రైవేట్ హాస్టల్స్ కూడా చేస్తున్నాం. Boarding grants, hostels విషయంలో, ప్రైవేట్ హాస్టల్స్ విషయంలో చాలమంది చెప్పారు. Hostels వారి అభివృద్ధి చేయడం విషయంలో మనం 150, private hostels 888 వరకు చేస్తున్నాం. ఇంకా విద్యార్థులకు ప్రైవేట్ హాస్టల్స్

26 వేలమందికి మనం boarding grants యిస్తున్నాము. ఇంకా scholarships కూడ చాలమందికి యిస్తున్నాము. ఇవన్నీ చూసినట్లయితే దాదాపు 1.13,000 మందికి either scholarships or boarding grants యిస్తున్నాము. ఇవన్నీ అందరు పర్చించే ఉన్నారు. 15 రూపాయలు మాత్రమే యిస్తున్నాము. ఇది చాలదని అంటున్నారు. 16 రూపాయలలోవే సరిపోతుందని కాదు. Private hostels పెట్టడానికి కారణం ఏమిటి? Government కొంత subsidy యిస్తుంది. అదికాకుండా ఇంకా కొంత వాళ్ళు వసూలు చేయాల్సి ఉంటుంది. ఇట్లా చాల hostels చేస్తున్నాయి. నేను చూశాను. నెల్లూరు జిల్లాలో hostels ఉన్నాయి. ఇంకా యితర జిల్లాల్లో ఉన్నాయి. అన్ని hostels చేయడంలేదు. కాని కొంతమంది మాత్రం వేరే వసూలు చేసి గాని. లేకపోతే స్వంత డబ్బు పెట్టుకొని గాని నడిపే hostels కూడ ఉన్నాయి. వాటికి గవర్నమెంటు subsidy యిస్తున్నాము. గవర్నమెంటు hostels లో ఖర్చు పెడుతున్నారు. దాదాపు 25 రూపాయలు అవుతోంది. గవర్నమెంటు హాస్టల్స్ కు subsidy లేదు కాబట్టి గవర్నమెంటే పూర్తిగా maintain చేస్తున్నారు. 25 రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. subsidy hostels లో 15 రూపాయలు యిస్తున్నాము. ఇది ఎక్కువ చేయాలని ఆలోచన ఉంది కాని financial stringency వల్ల యిబ్బందివల్ల మేము యివ్వలేక పోతున్నాము. వచ్చే సంవత్సరమైనా ఎక్కువ చేసే దానికి వీలు ఉంటుందేమోనని పైనాన్స్ ఓవిస్టర్ గారు కూడ ఆలోచన చేస్తున్నారు. ఈ సంవత్సరం మాత్రం last year యిచ్చినదే యిచ్చి 10% మాత్రం ఎక్కువ చేయడానికి వీలు ఉంటుందేమో ఇంకా allotment కాలేదు. ఇతర grants నుంచి మిగిలిన డబ్బు ఏమైనా ఉంటే యిప్పుడు యిస్తాము అంటున్నారు. ఆలస్యం అవడానికి కారణం ఏమిటంటే budget allotment చేయడానికి మొదట్లో వీలు లేకపోవడం. మార్చి చివరలో savings of other departments నుంచి కొంత యిస్తున్నారు. అందు లేక కొంత ఆలస్యం అవుతుంది. వచ్చే సంవత్సరం నుంచి యిటువంటివి తేకుండా ముందుగానే యివ్వడానికి వీలు ఉంటుందేమోనని ఆలోచిస్తున్నాము. Land acquisition విషయమై అందరు మాట్లాడినారు. చాలా delay అవుతున్నది. Land Acquisition Act amend చేయాలనే ఉద్దేశం ఉన్నది. Land Acquisition Act amend చేయడానికి Central Government Permission కావల్సి యిస్తున్నది. Central Government Permission తీసుకోడానికి ఉద్దేశమిస్తున్నాము. Land Acquire చేసిన తరువాత courts తీర్పు pay చేస్తున్నాము. Pay చేసినప్పటికీ కూడ delay అవుతున్నదని చెప్పాము. ఎక్కువ కేసులు అయివంటి Cases ఉన్నాయి. అది కూడ examine చేస్తాము. Social Welfare డివిజన్ పరిషత్ లకు పంచాయతీ రాయితీలు ఇస్తున్నాము. పంచాయతీ రాయితీలు పంచాయతీ Panchayat

Act pass చేసినప్పుడే ఆ Act లో provide చేసి ఉన్నాము. Legislature లో Act pass చేసిన తరువాత యివ్వకూడదు అంటే పునరాలోచన చేయవలసి వస్తుంది. Act కూడ amend చేయవలసి వస్తుంది. Supervision మా త్ర మే వాటికి ఇచ్చాము. Scholarships, Boarding grants యివన్నీ యిక్కడ నుంచే sanction చేసి, ఏ జిల్లాకు వచ్చిన వాటాను ఆ జిల్లా పరిషత్ కు యిస్తున్నాము. ఆ జిల్లా పరిషత్ వాళ్ళు సమితులకు యిచ్చి సమితుల ద్వారా చేస్తున్నారు. Supervision వద్దని, మనం ఎక్కువ బాధపడకూడదేమోనని నేను మిత్రులందరితో చెబుతున్నాను, Supervision వల్ల మనకు వచ్చేటటువంటి వష్టం ఏమీ ఉండదు. ఇతర సప్లైల కొన్ని ఉన్నాయని, అక్కడ పార్టీలు ఉన్నాయని, ఏ పార్టీకి చెందినవారు జిల్లా పరిషత్ ప్రసిడెంట్ అయితే ఆ పార్టీకి యిస్తున్నారని అంటున్నారు. ఈ criticism అన్ని departments కు చెందుతుంది. Education Scholarships మొదలైనవి కాకుండా బావులు యిస్తున్నారు, loans యిస్తున్నారు. వీటన్నిటి విషయమై డబ్బు పంచాయితీ సమితి వారు, జిల్లా పరిషత్ వారు ఖర్చుపెడుతున్నారు. ఈ criticism ఒక్క hostels, scholarships, Boarding grants కే కాకుండా యితర విషయాలకు కూడ చెందుతుంది. మనకు పంచాయితీ రాజ్యంలో lack of confidence ఉన్నట్లు తెలుస్తుంది. ఏమైనా దీనిని సమగ్రంగా ఆలోచించి ఏమి చేయాలో ప్లానింగ్ మంత్రిగారు కూడ ఆలోచిస్తారు. వారితో మాట్లాడి దానిని ఆలోచిస్తాము. దీనిని గురించి ఎక్కువ యిచ్చినదిలేదు. వారు తీసుకోదానికి కూడ ఎక్కువ చేసినది ఏమీలేదు. Banjar Lands గురించి కూడ చాలమంది మిత్రులు చెప్పి ఉన్నారు. Banjar Lands విషయరేపిన్యూ మినిస్టర్ గారికి సంబంధించినది.

శ్రీ వావిలూరి గోపాలకృష్ణయ్య : House sites యి వ్వధానికి allotment ఇవ్వబడితే వాళ్ళు pay చేసేదిట్లుంటే, వాళ్ళు acquire చేసుకొస్తారు :

[illegible]

శ్రీ టి. బాలకృష్ణయ్య : హైవర్ కమిటీ వచ్చినప్పుడు హరిజన కానవ నట్టు లందరూ, పార్టీ వివక్షణ లేకుండా, పోషల్ వెల్ ఫేర్ కానిమ ఒక సెవరేట్ కానిగా, యూనిట్ గా పెట్టాలనే అభిప్రాయాన్ని తెలుపడం జరిగింది. దీనిపై మంత్రి గారిని సమాధానం చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ యం. ఆర్. అప్పారావు : చివరిలో వారి ప్రశ్నలకు సమాధానాలు చెబుతాను మొట్టమొదట రామారావుగారు మాట్లాడారు. వారు చెప్పిన విషయాలపై యంతకుముందే జనరల్ గా చెప్పాను. బంజరు భూములు. స్కా లర్డ్స్ ప్యూరు. హౌస్ నైట్స్. లీగల్ అసిస్టెన్స్ గూర్చి చెప్పారు. లీగల్ అసిస్టెన్స్ త్వరగా చేకూరడంలేదు అన్నారు. అది కలెక్టర్లకు authorise చేశారు, దీనిపై ఒక కమిటీని కూడా నియమించారు. district level లో. District collector, public prosecutor తో కలిపి, వారికి త్వరగా లీగల్ అసిస్టెన్స్ ఏర్పాటు చేయాలనే ప్రయత్నిస్తున్నాం.

స్కా వెన్జిర్స్ విషయంలో ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోలేదన్నారు. ఆ పనిని మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ డైరెక్టరు గారికి యిచ్చాము. వారు దానిపై చర్య తీసుకుంటున్నారు. Debt Relief Act హరిజనులకు కూడా చెందేట్లుగా చేయమని రామారావుగారు చెప్పారు. అది ఎంతవరకు వీలు అవుతుందో examine చేస్తాం. కాలేజీ హాస్టల్స్ కు డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయడం చాలా లేట్ అవుతున్నదని చెప్పారు. క్రిందటి సంవత్సరం జిల్లా పరిషత్తులకు యిచ్చాము. అందువలన మొదటి సంవత్సరం కాస్త late అయినది. దీనిపై హెడ్ మాస్టర్లకు, కాలేజీ ప్రెసిపాల్స్ కు పరియేవైస్ లో యివ్వవలసిందిగా instructions యిచ్చాము. ఎక్కడ అలా వైస్ లో తీసుకోవడం తెలిసినట్లుంటే వారిపై చర్య తీసుకుంటాము.

ఇక, లాభదేవతలను పరిపాలించు ఒక విధియైన వ్యక్తి వేరొకరు
జరిగినది. ఇది రోజులు, నెల రోజులలో వచ్చిన వూర్తి చేయాలనే నిబంధన ఏర్పాటు
చేయుట జరిగినది. క్రిందటి తడవ 20 లక్షల రూపాయల వరకు కేటాయించుట
జరిగినది. దీనిని గమనించుచు చూపుచున్నప్పుడు, మళ్ళీ వస్తుంది. అప్పుడు జిల్లాలోని
అన్నింటికీ ప్రాంతములలో ఉత్తమముగా ఉన్న వారితో సహా నిర్మాణ సంస్థలు, రోడ్లు

రావమ్మ. దీనివలన వారికి చాలా సహాయం జరగడానికి వీలుంటుంది. లీగల్ అసిస్టెన్స్ గూర్చి చెప్పాను కలెక్టరు. గవర్నమెంటు ప్లీడర్, రిటైర్డ్ జ్యుడిషియల్ అఫిషియల్ తో కమిటీ నియామకం గూర్చి చెప్పాను. (Collector, Govt Pleader, retired Judicial officer, a social worker, two lawyers from the District (local) Bar association. P. A. to Collector and Huzur Sheristadar మ్యునిసిపల్ వర్క్స్ విషయం చెప్పాను. In order to improve the conditions of the sweepers and scavengers, the Government of India had made a provision of Rs. 22.74 lakhs in the III Plan to assist the municipalities and the elimination of carrying night soil as headloads and for implementation of Malkani's report and improvement of the working conditions of scavengers has been exclusively dealt with. మునిసిపల్ కమిషనర్ గారు దానిని చూస్తున్నారు. Jobs వారికి యివ్వవలసిందే. ఇవ్వకపోతే posts vacant చేయవలసి వున్నది. అందులో ఏమైనా అన్యాయం జరిగిందేమో కనుక్కుంటాను. గున్నయ్యగారు. యితర సభ్యులు అంటరానితనం పోలేదని చెప్పారు. చాలాచోట్ల పోయిందనుకుంటున్నాం మనం. అక్కడకూడా వుందేమో, కాని, జనరల్ గా అంటరాని తనం పోయింది. ఆ సమస్య యిప్పుడు ఎక్కువగా లేదు దానికి సంబంధించిన అట్టకూడా వున్నది. కొన్నిచోట్ల కేసులు పెట్టి చర్యలు తీసుకొనడం కూడా జరుగుతున్నది. గున్నయ్యగారు హరిజనులకు ప్రత్యేకంగా లోన్ యివ్వడానికి కోటి రూపాయలు కేటాయించున్నారు. ఖాదీ అండ్ విరేజ్ యిండస్ట్రీస్ బోర్డు యిప్పుడు కొంత లోన్ గా యిస్తున్నది. అలాగే చర్మకారక సంఘాలవంటి కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు పెట్టి, కొన్నిచోట్ల తగు సహాయాన్ని అందజేస్తున్నారు. కంచరవలస హౌసింగ్ కాలనీలో డైరెక్టర్ ఆఫ్ సోషల్ వెల్ ఫేర్ కు పిటిషన్ యిచ్చామని, దానిపై చర్య తీసుకోవలసిందని చెప్పారు. అనంతపూర్ లో యిండ్లు సరిగా కట్టలేదు అన్నారు. ఆ రెండు విషయములు కూడా examine చేయిస్తున్నాం.

బోర్డింగ్ గ్రాంట్స్ విషయం కూడా వారు చెప్పారు. వాటిని గూర్చి యితరుమందే చెప్పాను. పార్వతీపురం గవర్నమెంటు హాస్టల్ లో 88 నుండి 118 కి తగ్గించారని అన్నారు. ఆ విషయమై నేను ఎంక్వయరీ చేస్తే, 84 నుండి 70 కి ఇంక్రీజ్ చేసినట్లుగా తెలిసినది. ఆ విషయంలో వారికి సందేహం వుంటే తిరిగి ఎంక్వరీ చేస్తాను.

సోషల్ వెల్ ఫేర్ బోర్డు మీటింగు కొంత ఆలస్యం అయినమాట విజయమ్. 11th October న చేళాము. ఇదివరకు వున్న బోర్డులో ఎం. ఎల్. ఏస్ కొంత

మంది ఎన్నిక కాకపోతే వారిని మెంబర్లుగా వుంచాలా, లేదా అనేదానిపై కొంత కరెస్పాన్డెన్స్ జరిగింది. ఆ తర్వాత, గెలిచిన వారిని ex officio గా వేకాము కొత్త బోర్డులో. ఒక నెల రోజులలో మొత్తం నిర్మాణం పూర్తి అవుతుంది. ఇక మండి మీటింగు రెగ్యులర్ గా జరుగుతాయి.

District level లో హరిజన వెల్ ఫేర్ కు సంబంధించి ఒక కమిటీ పేయాలి అన్నారు ఇప్పుడు District planing committee No. 3 (B) వున్నది. అందులో MPs, కూడా వున్నారు. అందువలన వేరే కమిటీ అవసరం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

సీతారామయ్యగారు మాట్లాడారు. కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీల నుండి హరిజనులకు ఎక్కువగా సహాయం లభించడంలేదన్నారు. ఫిరియనంతవరకు ఎక్కువ సహాయం జరగాలనే అందరి వుద్దేశం. అయితే, కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ బైలాన్స్ లో పెక్కురిటీ యివ్వాలని వున్నది. పెక్కురిటీ లేకుండా యివ్వడానికి అవకాశం లేదు. కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలో పర్సనల్ పెక్కురిటీపై యిద్దరు మనుషులు ఇస్తే ప్రొవిజన్ వున్నది. ఆ విషయాలన్నీ ఆలోచించి, అవసరమైతే కో-ఆపరేషన్ మినిస్టర్ గారితో కూడా సంప్రదించి ఏవిధంగా చేయవలసిందీ ఆలోచన చేయవచ్చునని మనవి జేస్తున్నాను.

బంజరు భూముల గూర్చి యిదివరకే రెవిన్యూ మంత్రిగారు చెప్పారు. పారెస్టు నుండి హరిజనులను పుల్లయ తెచ్చుకోవడంలేదు అన్నారు. ఎండినవి స్వంతానికి తెచ్చుకోవచ్చు. అమ్మకానికి తెస్తే అడవులు పాడై పోతాయని allow చేయడంలేదు.

కాంతయ్యగారు మాట్లాడుతూ కాస్టాపాలిటన్ హాస్టల్స్ గూర్చి చెప్పారు. Open చేస్తున్నాం. హరిజన స్త్రీని బ్రాహ్మిన్ చేసుకుంటే వారికి హరిజనుల కిచ్చే కన్ సెషన్స్ యివ్వాలి అన్నారు. అది మంచి నూతన. ఎంతవరకు అది ఆచరణ సాధ్యమో చూడాలి. Examination fees, Scholarship గూర్చి చెప్పారు. ఎందుకని file లో పెట్టలేదో ఆ వివరాలు యిస్తే నేను కనుక్కుంటాను.

ఫిరరాఘవరావుగారు మాట్లాడారు. ఫినిషియల్ కార్పొరేషను గురించి తరువాత మాట్లాడతాను. అగ్రికల్చర్ లేబర్స్ కు హౌస్ సైట్స్ యివ్వాలన్నారు. ఇప్పుడు హరిజనులకే యివ్వలేకపోతున్నాము. పేదవారందరికీ యివ్వవలసిందే. కానీ, ప్రస్తుతం హరిజనులకు తప్ప యితరులకు యివ్వడానికి ఫీలులేదు. ప్రత్తిపాడు కాన్సిట్ట్యూయన్స్ లో 48 ఊళ్ళు వున్నాయి. వాటిని ఏజన్సీ ఏరియాలో చేర్చుచున్నారు.

చేర్చాలనే వుంది. 1-11-63 వ తేదీన ప్రభుత్వం కూడ వ్రాసింది. రిమైండ్ కూడ చేశాము. ఇంతవరకు దానిని గురించి ఏమీ రాలేదు. వారుకూడ వారికి సంబంధించిన పార్లమెంటు మెంబరుగారినికూడ కనుక్కోవలసిందని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం తరపునుంచి కూడ అదుగుతాము ప్రతిపాడు. శంకరవరం బ్లాకులలో నూతులు త్రవ్వడానికి కంట్రీబ్యూషన్ ఇన్ సిస్ట్ చేస్తున్నారన్నారు. అవసరం లేదని జి. ఓ. కూడ వున్నది. కాంపిటీషను వున్నప్పుడు కంట్రీబ్యూషను యిస్తామన్నవారి ప్రెసరెన్సు యిస్తున్నారేమో - అది నా అనుమానం. మంచిసీటి బావుల విషయంలో జి. ఓ. లో లేదు, అయినప్పటికీ కంట్రీబ్యూషను తీసుకొంటున్నారన్నారు. కాబట్టి తీసుకోకుండా చేయమని వ్రాస్తాము.

Mr. Speaker: You need not take the trouble of replying to the criticism of members who are now absent in the House.

శ్రీ సి. గంగిరెడ్డి : అధ్యక్ష, ఇది ఇంపార్టెంటు సబ్జెక్ట్ కనుక మంత్రి గారికి తైము యిచ్చి మాకు సంతృప్తి కలిగించేట్లు జవాబులు చెప్పించాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మాట్లాడి, ఇక్కడవున్న గౌరవ సభ్యులందరికీ సమాధానం ఇవ్వమంటున్నాను. కొంతమంది ఇంబరెస్ట్ లేక వెళ్ళిపోయారు. మీరు చెప్పిన విషయాలకు సమాధానం చెబుతారు.

Sri M. R. Appa Rao: One point raised against the Corporation is this :

“Subsidy of Rs. 20.00 lakhs per annum is being given to the Corporation by the Government.”

The aid by Government is restricted to 12½% of the total turn-over of the Corporation. The expenditure towards pay of establishment and contingencies only is being met by Government. The amount drawn from Government during the year 1962-63 is Rs. 4.13 lakhs only while the turn-over for 1962-63 is Rs. 42.00 lakhs. Strict economy is observed without effecting efficiency. The budget provision for 1963-64 is Rs. 6.50 lakhs. The budget provided for 1964-65 is Rs. 7.25 lakhs in the present demand which includes an amount of Rs. 2.38 lakhs for Telangana. The Corporation is doing the work of about 1000 sowcars, contracting

about 6,00,000 tribals in about 40 shandies spread over an area of 5,220 sq. miles in inaccessible and unhealthy places. The Corporation buys in small quantities and sells them their domestic requirements. As it is primarily a service organisation, the extra expenditure is natural. As such, the statement that the Corporation is receiving a subsidy of Rs. 20.00 lakhs per annum is not correct.

It is observed that the corporation collected seigniorage at Rs. 20 per bandy-load of shell-tamarind in the previous year. But this year this was not allowed. The corporation itself has been purchasing the stock.

As already mentioned earlier, the Corporation has to purchase directly from the tribals on a monopoly basis. However where the corporation feels that the produce cannot stand long storage, they were collecting seigniorage at a few interior places and allowing the merchants to purchase from the tribal directly after paying the seigniorage to the corporation. The instance referred to relates to this category. However, as it is felt that as far as possible, the Corporation should eliminate the profit making middle-men, this is gradually being discontinued. Hereafter it will not be the practice.

About Sri Tenneti Viswanatham's criticism that the "Corporation had become a monopolist; the grievances of the tribals are not eliminated; it was never meant to be a monopoly organization; the monopoly is wrong; and others are not being allowed to purchase from the tribals", I may submit to the House that the Corporation is granted monopoly lease in respect of minor forest produce only, with a view to eliminate the middlemen and sowcars, who exploited the tribals to a great extent. Unless the Corporation is given the monopoly, it will not be possible for it to eliminate the middlemen and relieve the tribals from their clutches. The word 'monopoly' as it is popularly understood is not the monopoly that the Corporation is enjoying. The Corporation is having the monopoly for serving the tribals. If the Government allow the private merchants also to purchase from the tribals, the

merchants would resort again to cheating the tribals by using false weights etc. As a matter of fact there is the progress in the business of corporation not only in the procurement of minor forest produce but also in the procurement of agricultural produce and supply of the daily requirements of the tribals, for which there is no monopoly. During 1962-63 the turnover of the Corporation came to Rs. 42 lakhs of which, minor forest produce is Rs. 29 lakhs, while the agricultural produce is Rs. 3.50 lakhs, The domestic requirements sold to the tribals came to about Rs. 10 lakhs. From the above, it may be seen that there is allround development in the working of the Corporation and the tribals have benefitted considerably.

As regards the criticism that the Corporation is paying less rates and that it should give higher price to tribals, the prevailing wholesale price of the commodity in the nearest market is taken as the basis from which the forest rentals, transport charges, driages etc are calculated per unit and deducted from the wholesale price. The resultant amount is paid to the tribals as purchase price. Hence it is not correct to say that the Corporation is paying low prices, i. e., lesser than what a merchant will pay. It has also to be mentioned that prices of the important commodities like Tamarind and Myrabolams are showing a downward trend during the last two years.

Regarding the criticism that the Corporation is adding 27% profit and selling the stocks at the same spot, I may inform the House that it is not correct to say that the Corporation is selling the stocks at the same spot where the stocks are purchased. The stock is generally transported to the godowns of the corporation and sold periodically by auction or by tender. Only when both these methods fail, does the corporation resort to sales by private negotiations. It is not correct to say that the Corporation is charging 27% as profit for every commodity. As a matter of fact only a reasonable margin for drriage, storage and transport is provided and that it usually ranges from 7 to 10%. It has also got to be mentioned that the cost of establishment is not

taken into consideration while fixing the purchasing price. The cost of the establishment is being borne by the Government.

Regarding the criticism made by Sri Md. Tahsil that the Corporation is not allowing the tribals to sell their produce to others, as already explained in the previous reply the corporation was granted lease of minor forest produce on monopoly basis with the main object of saving the tribals from the exploitation of the middlemen and sowcars. A huge sum of Rs. 2.78 lakhs is paid as forest rentals for securing the lease. The Corporation officials are within their right in not allowing the merchants to purchase from the tribals the items of minor forest produce covered by the lease. As regards other produce, the corporation is purchasing it from the tribals in competition with the merchants. Even in open competition with the merchants the corporation has been able to purchase during 1962-63 agricultural produce worth about Rs. 3.50 lakhs from the tribals. It is therefore quite evident that the prices paid by the Corporation are more attractive than those of the sowcars.

Sri Md. Tahsil made another point, viz.. that the prices are not being paid daily. The fact is that mostly on shandy days the tribals bring their produce for sale. The payments are made on the spot on these days. Even on non-shandy days, if they bring produce to the office of the primary, such produce also is purchased paying the price on the same day. The corporation staff is also trying to go to the villages of the tribals to purchase their produce wherever feasible so that the tribal need not trek long distances.

A point raised by Sri Vavilala Gopalakrishnayya is that while the Corporation is necessary it should be run efficiently and that 27% is being spent towards overhead charges. I may tell the House that the overheads of the Corporation came to Rs. 11 lakhs, as against a total turnover of Rs. 42 lakhs. This works out to 26%. But the amount of Rs. 11 lakhs includes nearly Rs. 3 lakhs paid towards forest rentals, Rs. 1 lakh towards taxes and Rs. 1.50 lakhs towards maintenance of vehicles. Thus the balance of about Rs. 5.50 lakhs only is spent towards establishment and other charges.

which come to 13% only. Thus it may be seen that the expenditure for running the corporation worked out to 13% only, but not 27%. The above expenses are inevitable. Every care is being taken to minimise the expenditure.

During off-season, use of jeeps was prohibited and seasonal staff was retrenched and considerable savings in expenditure was made. The Managers are going usually in the lorries. The lorries are also utilised very carefully and usually full load is transported.

This year the subsidy drawn from Government has been reduced by nearly Rs. 1½ lakhs as compared to that of the previous year. The percentage of overheads cannot be the only criterion for judging the efficiency of a business organization since charges incurred for processing commodities also come under overheads. The quantum of overhead charges also vary from commodity to commodity. But the chief commodities which the Corporation are handling like Adda leaves, Myrabolams, hill-brooms and tamarind need considerable over-head charges — procurement of these commodities from thousands of tribals in numerous shandies situated in the heart of the agency area, in small quantities, naturally present problems much more difficult and complex than what any merchant or business firm has to face in the plains.

About the judgement, Sir, some hon. members referred to it. We are seeking what the judgement is and what action should be taken.

Another important matter raised by hon. Sri. Tenneti Viswanatham is about coffee plantations.

Mr. Speaker : You need not read the whole thing. If you have already gone through it, you can just give the gist of it,

Otherwise you may say: "It is a very good scheme, it is a very good suggestion Government will consider". That will be easy explanation.

ఈ కాఫీ స్కీములను tribal people కు employment ఇవ్వడానికి పారెస్టు డిపార్టుమెంటును డబ్బు ఇచ్చి సోషల్ వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటువారు చేయిస్తున్నారు. ఇప్పటికి 407 ఎకరాలు కాఫీ ప్లాన్టేషన్ వేళారు. 1964 లో 350 వేలు. 1961 లో 335 వేలు. 1962 లో 479 వేలు చొప్పున చింతపల్లి బ్లాకు, నరిసీపట్నం తాలూకా, మినమలూర్, ఆనంతగిరి తాలూకాలలో వేళారు. కాఫీ ప్లాన్టేషన్ ఎక్కువ successful అవుతుందని ఎక్కువ ఉపయోగం ఉంటుందని విశ్వనాథంగారు చెప్పారు. వారు చెప్పింది నిజమే. అక్కడ successful గా జరుగుతోంది, చాలా జయప్రదంగా ఉన్నది. కూర్గ్లో మంచి కాఫీ దొరుకుతుంది. ఇక్కడ ప్లాన్టేషన్ చాలా బాగా ఉంది. ఆకులు కూడా కనబడకుండా కాయలు వేసినదని అక్కడకు వచ్చిన కాఫీ expert చెప్పాడు. ఇంత ఎక్కువగా కాయలు వేసినది ఎక్కడా లేదని కూడా ఆయన చెప్పాడు.

Mr. Speaker : Please try to pursue that matter. Having brought the matters to a certain stage, see that it is accomplished.

Sri M. R. Appa Rao : We are pursuing it, Sir.

నాలుగవ ప్లాన్ లో 1000 ఎకరాల్పై నా వేయాలని ఉద్దేశం. కేంద్ర ప్రభుత్వం మొదట డబ్బు ఇస్తాము అన్నారు. వారు ఇంకా ఇవ్వలేదు. అది కూడా pursue చేస్తున్నాము. కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు డబ్బు ఇస్తే ఇంకా 7, 8 వేల ఎకరాలు వేయడానికి వీలుంటుంది. అది successful scheme క్రియల్స రోజుకు రెండు రూపాయలు కూలి సంపాదిస్తున్నారు. వంద ఎకరాలలో రెండు వందల మంది పని చేస్తున్నారు. మూడు రూపాయలు కూడా కొంతమంది సంపాదిస్తున్నారు. దీనిని విశ్వనాథంగారు ప్రవేశ పెట్టారు. చాలా జయప్రదంగా ఉంది.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న : గౌరవ సభ్యులు అడిగినదానికి సమాధానాలు చెప్పకుండా పోతే ప్రతి సభ్యుడు లేచి సప్లిమెంటరీగా అడగడానికి ప్రయత్నం చేస్తాడు, అవకాశం ఎక్కువ అవుతుంది. అందరికీ సమాధానం ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : వారు ఏ సమాధానం చెప్పినా ఫలితం అంతా ఒకటే. Only if you are prepared to be satisfied with the explanation it is

all right. వారు మొదటనే చెప్పేసారు; ఒక omnibus statement చెప్పేశారు. గౌరవ సభ్యులు శీరి మంచి మాట్లాడారు; చాలా మంచి సలహాలు ఇచ్చారు; valuable suggestions ఇచ్చారని, కాని ఎమర్జెన్సీవల్ల డబ్బు లేనందువల్ల ఏమీ చేయలేక పోతున్నాము అని ఒక omnibus explanation ఇచ్చేశారు. ఎంతసేపు మాట్లాడినా రిజల్టు ఒకటే. Final result will be the same thing.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న : Specific cases ఉంటాయి. వాటిపై సమాధానం రావలసి ఉంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : Specific cases ఉంటే ఏమైనా questions వంపంది.

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు : Action తీసుకుంటున్నాము.

శ్రీ జి. బాపనయ్య : మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పారు. హరిజన శాసన సభ్యులు high power commission ముందుకాని శాసన సభలో కాని హరిజన సంక్షేమ శాఖను సమీక్షించుకు ఇవ్వవద్దని చెప్పారు, మంత్రిగారు. చట్టం చేశామని అంటున్నారు, ఇందులో by notification of the government it is entrusted to the Samithis. మనం withdraw చేసుకుంటూ నోటిఫికేషన్ చేయవచ్చును.

మిస్టర్ స్పీకర్ : Very good thing. చాలా మంచి పని చేశారని నిన్న కొంతమంది చెప్పారు. I do not know from which side.

Sri G. Bapanaiah : No member has said that, Sir. తెలంగాణ విషయం. గవర్నమెంటు హస్తాల్ని పెడుతోంది. అడపిల్లల నైనా ప్రవేటు మానేజి మెంటు నుంచి రక్షించి ప్రభుత్వమే హస్తాల్ని పెడుతుందా? ప్రవేటు మానేజిమెంటు సబ్సిడీ వసూలు చేసుకుంటున్నారు. గవర్నమెంటు హస్తాల్లో నైనా నెలకు రు. 20 లు హెచ్చిస్తున్నారు.

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు : గవర్నమెంటు హస్తాల్ని ఎక్కువ ఇస్తున్నాం. కొన్నిచోట్ల ఇస్తున్నాం; కొన్నిచోట్ల ఇవ్వడంలేదు, ఆలోచిస్తాము.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and Other Backward Classes by

Rs. 100/-

ఖమ్మంజిల్లా, బూర్గంపాడు తాలూకా బెస్తగూడెం (అన్నవరం) గ్రామస్తులకు యిండ్ల స్థలాలు చూపటంలో విఫలమైన ప్రభుత్వ చర్య పట్ల అసమ్మతి తెలుపుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Social Welfare by Rs. 100/-

తణుకు తాలూకా - పేకేరు - కె. ఇల్లింద్రపర్రు ఓగిడి గ్రామ హరిజనులు - అరుంధతీయులు ఇండ్లకొరకు దరఖాస్తు పెట్టుకున్నా ఇంతవరకు ఎట్టి చర్య గైకొననందున

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Social Welfare by Rs. 100/-

తణుకు తాలూకా - దువ్వ - వేల్పూరు గ్రామ హరిజనులు అరుంధతీయులు పెట్టుకొన్న దరఖాస్తులు యంతవరకు ఖాతరు చేయనందున

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Social Welfare by Rs. 100/-

తణుకు తాలూకా కొనూరు వడుపల్లె గ్రామ వ్యవసాయ కార్మికులు యిండ్ల స్థలముల కొరకు దరఖాస్తులు పెట్టినా యంతవరకు వాటి విషయంలో ఎటువంటి చర్యలు గైకొననందున

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Social Welfare by Rs. 100/-

తణుకు తాలూకా కాకవర్రు - పెరవలి గ్రామ వ్యవసాయ కార్మికులు - హరిజనులు - ఇండ్ల స్థలముల కొరకు దరఖాస్తులు మంజూరు అయినా డబ్బు యంత వరకు కేటాయించనందున

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Social Welfare by Rs. 100/-

తణుకు తాలూకా ఖండవల్లి - పి. వేమవరం, మల్లేశ్వరం గ్రామ హరిజనులు - అరుంధతీయులు - ఇండ్ల స్థలముల కొరకు దరఖాస్తులు పెట్టుకున్నా యంతవరకు ఎట్టి చర్యలు తీసుకోనందు వలన

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Social Welfare by Rs. 100/-

Failure to sanction legal aid to the Harijans of Gangadharapuram, of Gudivada Taluq against the suits filed by the Agraharamdar, of Billapadu, Gudivada.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Social Welfare by Rs. 100/-

To discuss

(1) Failure to provide house sites for Harijans of Nallagunta, Gudivada Taluq on vacant sites of the P. W. D. adjoining the Naguleru Channel near Pamarru limits of Gudivada Taluq (i.e. in R. S. Nos. 115, 116, 117 etc. of the P. W. D. Poramboke, Pamaru village Gudivada Taluq).

(2) Failure to provide pathway to the burial ground for the Harijans of Bethavolu, Gudivada Taluq, from R.S. No. 120/1, as there is no other public way and the land holders objecting to pass their fields.

(3) Failure to revalidate the scholarships granted for 1963-64 and pay to (1) D. Sai Baba M. I. T. College Madras, (Backward class) (2) Gundugollu Vijayakumari, B.Sc. 1 Year St. Thersa's College Ellore. (Harijan Xian) and also to renew the same for 1964-65.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is ;

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Social Welfare by Rs. 100/-

For not including the communities, sugali, Lambadi, Yerukala, Yenadi etc. of Telangana Area in the list of Scheduled Tribes as done in Andhra Area.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Social Welfare by Rs. 100/-

Failure to accept and implement the recommendations made by Sri N. Yaganti, I. A. S., in respect of Scheduled castes and Tribes their Welfare in the State appointments in Government Services and promotions in services.

(2) Failure to provide sufficient funds for acquisition of house sites for Harijans and Tribes every year.

(3) Failure to float loans both from the public and the Central Government for providing dwelling sites for Harijans and Girijans in the absence of sufficient funds with the state.

(4) For ordering the disintegration of the office of the District Social Welfare Offices and transferring the acquisition of house sites to Harijans and Girijans to Tahasildars and B. D. Os.

(5) Failure to take possession of the lands acquired for house sites and handing over the sites to applicants in time even though compensations were paid to the land owners in the following villages of Krishna District.

1. Chirichintala	Gudivada Taluq
2. Vinnakota	Gudivada Taluq
3. Kunderu	Gannavaram Taluq
4. Kristnapuram	Gannavaram Taluq

The cut motion was negatived.

Sri G. Bapa niah : Pressed for division. The House divided
Ayes : 21 ; Noes : 91

The cut motion was declared negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా పోలవరం తాలూకాలో వివసించు పెద్దూర్లు జాతుల భూములను చట్టవిరుద్ధముగా యితరులు ఆక్రమించుటను అరికట్టుటలో విఫలమైనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes by Rs. 100/-

To urge on Government to provide house sites to the Harijans. Jangalagunta Village, h/o Munnumurthy village, Sullurpet Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of Govindareddipalam h/o Brahmadevan Nellore Taluq and Dt.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To express disagreement for the abnormal delay of the Government to provide pathway to go to the burial ground to the Harijans of Allur Village. Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To express disagreement for the abnormal delay of the Government to provide house sites to the harijans of Pemmareddepalem village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To express disagreement for the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Nagai mambapuram village, Kovur Taluq, Nellore Dist.

To reduce the-allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

For the abnormal delay on the part of the Government to pay Mid-day meal Bills pertaining to Backward classes since 1961 to the Mid-day meals contractor, Kammapalem village, Kavali Taluq and Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. By Rs. 100/-

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of Manubolu Village, Nellore Taluq, and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc.

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of Parmburthi Village, Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of Kristnapatnam village, Nellore Taluq, and District

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Arundothiyas of Minagallu village, Kovur taluq Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide pathway to the Harijans of Penutalli village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of Lingayapalem L/o Brahmeadevam village, Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on Government to provide burial ground to the Harijans of Edutavaripalem village, Nellore Taluk and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To express disagreement for the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Allur village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100/-

To express disagreement for the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Iredupur village Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100/-

Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1964-65
Voting of Demands for Grants

For the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Deglapalam village, Sullurpet Taluq, Nellore District for the last several years.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide pathway to the Harijans of Marripad Village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Panchedu Village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Timmayapalam L/o Chennur village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans Turimarla village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide a donka to the Pallikapulu of Allipoluderuvu pallipalam L/o Pedur Village Nellore Taluq & District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide drinking water well to the Harijans of Lachareddi Kottalu of Padamtipalem village, Kovur Taluq Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

For the provision of drinking water well to the Harijans of Padamatpalem village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide drinking water well to the Harijans (Arundathis) of Northmopour, Village Kovur Taluq Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Sangam village, Kovur Taluq Nellore District as they are residing on bank of Pennar river.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc by Rs. 100/-

For abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Chundugunta L/o Kovur village, and Taluq Nellore District as it is pending since several years.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of sheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harjians of Siddipuram village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of scheduled Tribes etc. Rs. 100/-

For the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Damarmadugu village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Vengareddipalam L/o Podamatipalam village Kovur Taluq, Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Dudekula Families of Padamatipalam village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Pallikapulu of Pallipalam Mektapuram Village, Kovur Taluq, Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Pallikapulu of Pallipalam L/o Annareddipalam village, Kovur Taluq, Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide extension of house sites to the Harijans of Pallipad Village, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide additional house sites to the Harijans of Chinacherukur village, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide extension of house sites to the Harijans of Pedur village Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

For the failure of the Government to pay Rs. 300/- to the Midday meals contractor of Social Welfare Elementary School of Siddanakondur village, Kavali Taluq, Nellore District for the last several years.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

For the abnormal delay of the Government to pay Rs. 1,486/- to the Midday meals contractor of Social Welfare Elementary School of Jiravaripalam Village, Kavali Taluq, Nellore since long time.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

For the failure of the Government to pay Rs. 1,500/- to the midday meals contractor of Social Welfare Elementary School, Chinakraka Village, Kavali Taluq, Nellore District since a very long time.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide pathway to go to burial ground to the Harijans of Chinapalam Village, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide additional house sites to the Harijans of Zudukurpet Village, Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribe by Rs. 100/-

For the abnormal delay of the Government for the last 10 years, to provide additional village sites to the Harijans of Kudithipalam Village, Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribe by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Kodurpad, Nellore Taluq and District.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker: The question is

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

హరిజనులకు, గిరిజనులకు, తదితర వెనుకబడిన జాతులవారికి, యిండ్ల వసతి మంచినీళ్ళ శావులు, స్మశాన స్థలములు, మరుగుదొడ్లు, వసతులు యేర్పాటు చేయుటలోను, స్కూలర్‌షిప్పులు, బోర్డింగ్ గ్రాంటులు మంజూరు చేయుటలోను జరుగుచున్న జాప్యమును గురించి విరసించుటయేకాక, పై తరగతుల ఉద్యోగుల నియామకములోను, వారి ప్రమోషన్‌లోను, జరుగుచున్న అన్యాయమును అంటరాని తన నిర్మూలన చట్టము అమలుజరుగుచున్న విఫలతను గూర్చి, గాఢ విచారమును తెల్పుటకు.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To express disagreement for the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Veguru Village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To express disagreement for the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Patureddipalem village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To express disagreement for the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Kothavangallu Village, Kovur Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide drinking water well to the Harijans of Srirangarajapuram Village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide House sites for (Extension) in S. No. 155, Rebala Village, Kovur Taluq, Nellore District as it is pending since a long time.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide extension house site to the Harijans of North Rajupalem, Kovur Taluq, Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to help the Harijans of Duvur village, Kovur Taluq, Nellore District, financially for the purpose of levelling the village site which is low lying.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide extension of village sites to the Harijans for house site of Challaypalem village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Miklimpet L/o Yellayapalem, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To express disagreement for the unsatisfactory progress pertaining to the work connected with the reclamation of the Yanadies in the State.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government for the formation of a road from Tada to Sriharkota Island of Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

For the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Narlamitta L/o Mambothu Village, Sullurpet Taluq, Nellore for the last several years.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Parlapalli village, Kovur Taluq, Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide pathway to the Harijans of Gottdapalam Village, Kovur Taluq, Nellore Dist. to go to their burial ground.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to acquire S. No. 255/B & C of Duvvur Village, Kovur Taluq, Nellore District for extension of village site to the Harijans of the Village.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Venkatapuram Village, Kovur Taluq, Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Byreddipalam L/o Anemadugu village, Kavali Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Jangalagunta L/o Mannemthur Village, Sullurpet Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Leguntapad, Arundathiyapalam, Kovur Taluq Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans (Arundathiyas) of Chowkacherla Village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

For the abnormal delay for the payment of Social Welfare School building rent to the Management at Alganipadu Village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4, 19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to assign S. No. 292 etc. to the Harijans of Alanaripad village, Kovur Taluq, Nellore District for the purpose of House sites.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To discuss the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Toderu Village, Atmakur, taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Varlla village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Dampur village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100/-

To urge on the Government to grant S. No. 46 to the Harijans for their house sites at Jammipalam h/o Uanmadugu village, Kovur Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Rangacharula Khandriga h/o Brahmadevam village, Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Maktapuram village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide additional extension of house sites to the Harijans of Narayanareddipet village, Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To express disagreement for the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Buchireddipalem village, Kovur Taluq and Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide extension of village site to the Harijans of Lebur village, Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Lingalapadu Village, Kavali Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Bodagudipad Village, Kavali Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc., by Rs. 100/-

For the failure of the Government to pay Midday meals bills to the Midday meals contractor of Social Welfare School at Manubulupad Village, Kavali Taluq, Nellore District since 1960

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

For the abnormal delay of the Government to pay mid-day meals bills to the midday meals contractor of Social Welfare School at Bodagudipad Village, Kavali Taluq, Nellore District since the year 1960.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on Government to lease out S. No. 395/2 to the Harijans of Pottupallem village, Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Kothur h/O Indukurpet village, Nellore Taluq, and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To express disagreement for the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of North Mopur village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to enhance the Boarding grant from Rs. 15/- to Rs. 20/- as prices of food grains are very high.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

For the failure of the Government to provide house sites for the Harijans of Muthuku village, Nellore Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Naidupalam village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

For the construction of a drinking water well for the Harijans of Dundigamu village, Kavali Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

For the abnormal delay of the Government to sanction scholarship to the Scheduled Castes, Scheduled Tribes and other Backward Classes in the State.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

For the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Annareddipalem village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

For the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Podugupadu village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To express on Government to provide pathway to the pallikapulu, Kothuru h/O kovur village and taluq of Nellore District which pending since several years.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide pathway to the Harijans of Inamadugu Village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide pathway to the Harijans of Mudivanthi Village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Arundathipadu of Ponnur village, Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribe by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Kothuru h/o Kovur Taluq and Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

For the abnormal delay of the Government to provide house sites to the harijans of Cusuma Harijanapalem of Nawabpet Near Naruku gate Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Arundathiyulu of Trurupupundla village Rapur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide burial ground to the Arundathiyulus of Thunuper pundla village, Rapur Taluq, Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Basavayapalam village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Maneguntapadu village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

For the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Pallikapulu of Pallipalam h/o Patur village Kovur Taluq, Nellore District as it is pending since several years.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide additional house sites to the Harijans of Gangapatnam village, Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide extension of house sites to the Harijans of Allipuram village, Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijane of Marlapalli village, Sullurpet Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To express disagreement for the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Purini village Kovur taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To express disagreement for the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of the Varini Village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Dagatapalem Village, Sullurpet Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Saipet Village, Kavali Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Ganugapenta Village, Kavali Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

For the failure of the Government to provide house sites to the Harijans of Sayanakhandriga h/o Brahmadevam Village, Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide burial ground poramboke to the Harijans of Pamulavasipalam Village, Nellore Taluq and District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Balireddipajam Village, Guduru Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Kalayakogollu Village, Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To urge on Government to provide extension of house sites to the Harijans of Nidimusali Village, Nellore Taluq and District

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes, castes and other Backward Classes by Rs. 100/-

For not providing house sites to the following Villages of the scheduled castes from Kankipadu constituency :

- (1) Penmakur (2) Chagantipadu (3) Goselay (4) Edpugallu
(5) Punadipadu (6) Ganguru (7) Madduru (8) Panamaluru
(9) Gudavalli.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes, castes and other Backward Classes by Rs. 100/-

పెద్దూరు, జాతులు. పెద్దూరు కులములవారికి ఆదనపు సహాయము లేనందుకు.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

For not having provided sufficient amount for the purchases of house sites and for the construction of houses in the city Municipality for scheduled castes.

The cut motion was negated.

Mr. Speaker : The question is

To reduce the allotment of Rs. 4,19,50,800 for Welfare of Scheduled Tribes etc. by Rs. 100/-

To criticise the indifferent and unhelpful attitude of the Government towards the amelioration of other Backward Classes.

The cut motion was negated

Mr. Speaker : The question is

“That Government be granted a sum not exceeding Rs. 4,19,50,800 under Demand No. XXVIII - Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes.”

The motion was adopted and the Grant made.

DEMAND NO. XXIV - INDUSTRIES - Rs. 2,13,93,700

DEMAND NO. XLVII - CAPITAL OUTLAY ON INDUSTRIAL
DEVELOPMENT - Rs. 3,69,06,600

The Minister for Industries (Dr. M. N. Lakshminarasiah) :
Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :—

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 2,13,93,700 under Demand No. XXIV - Industries.”

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 3,69,06,600 under Demand No. XLVII - Capital Outlay on Industrial Development.”

Mr. Speaker : Motion moved.

Sri C. Bali Reddy : I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 2,13,93,700 for Industries by Rs. 100/-

For not having given any aid to the thousand - pillar Temple at Warangal for its renovation.

To reduce the allotment of Rs. 2,13,93,700 for Industries by Rs. 100/-

For Discussing about the slow progress of the Mining Corporation of this State.

To reduce the allotment of Rs. 2,13,93,700 for Industries by Rs. 100/-

To discuss about the possibilities of opening central stores branches at every district headquarters.

To reduce the allotment of Rs. 2,13,93,700 for Industries by Rs. 100/-

To discuss about the failure of Cottage Industries Schemes in the State.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

Sri T. K. R. Sarma : I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 2,13,93,700 for Industries by Rs. 100/-

To discuss failure to check the above and waste of funds in Village Industries under the Khadi and Village Industries Board.

To reduce the allotment of Rs. 2,13,93,700 for Industries by Rs. 100/-

To Focus the attention of the Government to the Malpractices and of funds in the Industrial Estate at Nandyal in Kurnool District.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

Sri C. Balireddi : I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 2,13,93,700 for Industries by Rs. 100/-

To discuss about the proposed sale of Ajamjahi shares.

Mr. Speaker : Cut motion moved.

Sri. S Vemayya : I beg to move .

To reduce the allotment of Rs. 2,13,93,700 for Industries by Rs. 100/-

To discuss the Industrial policy of the Government regarding the poor progress of the fertilizers factories in the State.

To reduce the allotment of Rs. 2,13,93,700 for Industries by Rs. 100/-

For abnormal delay regarding the construction of housing colonies to the Weavers in the State.

To reduce the allotment of Rs. 2,13,93,700 for Industries by Rs. 100/-

To impress on the Government to start Cigarette Factories in the State as the raw material is available in the State.

To reduce the allotment of Rs. 2,13,93,700 for Industries by Rs. 100/-

చేనేత కార్మికులు, నూలు రంగు రసాయనములు దొరకక మిల్లు యజమానులతో, పోటీపడలేక, నిరుద్యోగముతోను, దీన పస్థులతోను, బాధలు పడుచుంటే, మిల్లు యజమానులు అక్రమముగ పెంచు, నూలు ధరను అదుపులోపెట్టి చేనేత కార్మికులకు సహాయము చేయుటలో ప్రభుత్వము విఫలమగు చున్నందుకు.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

Sri. A. Sarveswara Rao : I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 2,13,93,700 for Industries by Rs. 100/-

నూలు ధరలు విపరీతముగా రోజు రోజురోజుకూ పెరుగుతున్నందువల్లనూ, బట్ట విడుదల కాకుండా వుంటున్నందువల్లనూ చేనేత పరిశ్రమ గడ్డు పరిస్థితిలో పడి నేత కార్మికుల స్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా తయారవుతున్న విషయం ఎన్నో దఫాలు ప్రభుత్వం దృష్టికి తేబడుతున్నా దానికి సరైన పరిష్కార మార్గం కనుగొనలేక పోయినందుకు విచారము తెలుపుటకై -

To reduce the allotment of Rs. 2,13,93,700 for Industries
by Rs. 100/-

హైదరాబాద్ కెమికల్స్ మరియు ఫర్టిలైజర్స్ లో జరుగుచున్న దుబారా ఆదృశ్యమైన మిక్స్చర్స్ గురించి విచారించి కారణభూతులైన అధికారులపై చర్య తీసుకోవలసిన

Mr. Speaker : Cut motions moved.

Sri K. Raghavulu : I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 2,13,93,700 for Industries by Rs. 100/-

వరంగల్లు జిల్లా చేనేత సంఘాలు (అనగా) జనగామా సంఘాన్ని సూపర్ సీడ్ చేసిన దానిని గురించి

To reduce the allotment of Rs. 2,13,93,700 for Industries by Rs. 100/-

వరంగల్లు జిల్లా జనగామా తాలూకాలోని పెంబర్తి గ్రామములో విశ్వకర్మ సొసైటీనుండి 700 రూపాయలు ఎక్స్ ప్రెంషన్ ఆఫీసర్ పంచాయతీ సమితిలో జమ చేస్తామని వాడుకొని తిరిగి అడిగినప్పుడు వారు సమితిలో యివ్వక తిరిగి 7 మాసములకు సొసైటీలో దాఖలు చేసిన దానిని గురించి

To reduce the allotment of Rs. 2,13,93,700 for Industries by Rs. 100/-

వరంగల్ జిల్లాలో స్థాపించిన ఇండస్ట్రియల్ సొసైటీల గురించి జనగామా తాలూకాలో విశ్వకర్మ సొసైటీలోని రికార్డులను ఎక్స్ ప్రెంషన్ ఆఫీసరు తీసుకుపోయి 6 మాసములైనా యివ్వకపోవడం గురించి

To reduce the allotment of Rs. 2,13,93,700 for Industries by Rs. 100/-

జనగామా తాలూకాలో చేనేతవారికి కట్టించిన వాటిలో పారిశ్రామికాలు ఎందుకు నివసించటంలేదో వాటి గురించి చర్చించుటకు.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

Sri A. Sarveswara Rao : I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 2,13,93,700 for Industries by Rs. 100/-

రాష్ట్రంలోని తోళ్ళ కార్మికుల బ్రతుకు నానాటికీ దిగజారుతూ, నిరుద్యోగులైన జీవనోపాధి లభించక కటకటలాడుతూవున్నప్పటికీ, తోళ్ళ పరిశ్రమ ద్వారా మవుతూవున్నప్పటికీ ప్రభుత్వం తోళ్ళ పరిశ్రమ-మాస్టర్ ప్లానును అమలు చేయక జాప్యం చేస్తూ వున్నందుకు-ఏలూరులో మోడల్ టౌనరీ పథకాన్ని అమలు చేయ నందుకూ-

To reduce the allotment of Rs. 2,13,93,700 for Industries
by Rs. 100/-

నిరుద్యోగం వల్లనూ, అధిక నూలు ధరల వల్లనూ, రసాయనిక ధరలు పెరగటంవల్లనూ, తయారైన నూలు బట్ట అమ్ముడుపోనందువల్లనూ, మిల్లలతో పోటీ పడలేక నానా బాధలు పడుతూవున్న చేనేత కార్మికులకు తగు రక్షణ కల్పించ నందుకై ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించుటకు-

To reduce the allotment of Rs. 2,13,93,700 for Industries
by Rs. 100/-

రాష్ట్ర పరిశ్రమల అభివృద్ధి దృష్ట్యా యీ నాటి బడ్జెట్ కేటాయింపు ఆశాజనకంగా లేనందున.

Mr Speaker : Cut motions moved.

DEMAND NO XLVII-CAPITAL INDUSTRIAL DEVELOPMENT

Rs. 3,69,06,600

Sri. T. K. R. Sarma : I beg to move ,

To reduce the allotments of Rs. 3,69,06,600 for Capital Outlay on Industrial Development by Rs. 100/-

To urge the Govt. to instal a sugar factory in Kurnool Dist., in the Cooperative Sector.

To reduce the allotment of Rs. 3,69,06,600 for Capital Outlay on Industrial Development by Rs. 100/-

To urge the Govt. to explore possibilities of starting a paper Industry and big iron Industry in Kurnool Dist. in view of the availability of raw materials.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ: అద్యక్ష, మంత్రిగారు డిమాండును move చేస్తూ దానిలో ఒక ఉపోద్ఘాతం కూడా పంచిపెట్టారు. కాని అసలు అంద్రదేశం యొక్క పరిస్థితిని మొదట ఆలోచిస్తే ఈ డిమాండుమెంటు కాని ఈ డిమాండు విషయంలోగాని చూపవలసిన శ్రద్ధ ఎంత ఉంటుందో అర్థమవుతుంది భారతదేశం ఒక బడుగు దేశం. ఆ బడుగు దేశంలో మన రాష్ట్రం బడుగు రాష్ట్రం. A backward state in a backward country. అది కనుక మన దృష్టిలో ఉంటే మన efforts ఎంత intensify చేయాలి, ఎంత vision ఉండాలి మన ప్లానింగు perspective ఎట్లా ఉండాలి అవసరమూడా ఆర్థం అవుతాయి.

(Sri K. Punneya in the Chair)

ఈ మధ్య బహుళ మంత్రిగారు చూసేఉంటా రనుకుంటాను. National Council of Applied Economic Research వారు ఒక సర్వే చేసి రిపోర్టు పబ్లిష్ చేశారు. కొన్ని కొన్ని చూచాయగా పత్రికలలో వచ్చినవి. Manufacturing industry జాతీయ ఆదాయం 1960-61 లో manufacturing industry యొక్క contribution లెక్క 1892 కోట్ల వరకు ఉంటే 180 లక్షల మందికి ఉద్యోగ వసతులు కల్పిస్తూఉంటే దానిలో వివిధ రాష్ట్రాల యొక్క పాత్ర అర్థం చేసుకుంటే మనం ఎక్కడ ఉన్నామో అర్థం అవుతుంది. 1892 కోట్లలో మహారాష్ట్ర manufacturing industry కి వచ్చే ఆదాయం 383 కోట్లు, పశ్చిమ బెంగాలుకు 324 కోట్లు, ఉత్తర ప్రదేశ్ 164 కోట్లు, మదరాసు 171 కోట్లు, మైసూరు 84 కోట్లు, కేరళ 74 కోట్లు, ఆంధ్రప్రదేశ్ 71 కోట్లు. కాబట్టి మన స్థితి ఎక్కడ ఉందో అర్థం చేసుకొనడానికి ఒకటి తెలుస్తుంది. పారిశ్రామికంగా వెనుకబడినటువంటి ఈ రాష్ట్రం మరొకరకంగా కొన్ని అంచనాలు తీసుకుంటే అదే Research Institute వేసిన అంచనాలనుబట్టి చూస్తే ఒక్కొక్క వ్యక్తికి ఈ పరిశ్రమలో ఉన్నవారికి net output లెక్క వేస్తే ఢిల్లీలో 2288 రూపాయలు ఉంటే మహారాష్ట్ర, పశ్చిమ బెంగాలు, గుజరాత్ 1810 కి 1860 కి రూపాయలకి మధ్యలో వారికి ఉంటే రాజస్థాన్ లో 495 ఉంటే ఒరిస్సాలో 443 ఉంటే ఆంధ్రరాష్ట్రంలో 378. యొక్క per capita net output అవుతుంది. ఎందుకంటే మన పరిశ్రమ household manufacturing establishment మీద ఎక్కువగా ఆధారపడడంవల్ల మన పారిశ్రామికీకరణ వేగంగా లేకపోవడం సరియైన పరిస్థితులు లేవని స్పష్టంగా అర్థం అయినప్పుడు మనం ఈ స్థితి నుంచి బయట పడడానికి ఎంత ప్రయత్నం చేయాలని మన ముందు కనబడుతుంది. ప్రతి సంవత్సరం తిరగ మరగ బడ్జెటులో ఏమి వేసినప్పటికీ మనం చేసిన ఖర్చులో ప్రధానమైనది మన దృష్టిలో ఉండాలి. లోగడ బడ్జెటు సమావేశాలలో ఈ డిమాండు

మీద చర్చ వచ్చినప్పుడు చెప్పాం. ముఖ్యంగా ప్రభుత్వ పక్షంనుంచి గౌరవ సభ్యులు శ్రీ వాసుదేవ నాయక్ గారు చెప్పారు. నేను చెప్పాను. మన రాష్ట్రంలో ఉండే పరిస్థితులనుబట్టి మొట్టమొదట పారిశ్రామికాభివృద్ధి చేయాలంటే ఒక thorough geological survey, prospecting కూడా intensify చేయాలి. ఆ రెండూ ఎంత వేగంగా జరిగితే అంత త్వరగా పురోగమించడానికి basis ఏర్పడుతుంది. కాబట్టి మాస్టరు ప్లాను దృష్టిలో ఉండాలి. మాస్టరు ప్లాను తయారు చేసుకుని ఉంచాలి. మాస్టరు ప్లాను తయారు చేయడానికి ఒక long range perspective సిద్ధమయి ఉండి కేంద్రంతో దానికోసం కృషి చేస్తూ pursue అయే పద్ధతిలో ఉంచకపోతే ఏటా ఏదో కేంద్రం యిచ్చింది పుచ్చుకోవడం చేతికి అడ్డం వచ్చింది తీసుకుని కట్టడం అటువంటి ప్రయత్నం మంచిదికాదు. దాని ఆలోచనే మారాలి. అనేకటువంటిది నా ముఖ్యమైన మనవి. అందుకు Standing Advisory Committee for Large Scale Industries పెట్టారు. Industrial Development Corporation పెట్టారు. అలాగే Small Scale Industrial Development Corporations పెట్టారు. Mining Corporation పెట్టారు. అటువంటివి చాలా సంస్థలు పెడుతున్నాం : వాటికి చాలా డబ్బు వెచ్చిస్తున్నాం. ఒక్కొక్క మీటింగుకి sitting fees వంద రూపాయలు. 50 రూపాయలు యిచ్చి ప్లేను చార్జీలు యిచ్చి పని చేస్తున్న దానిలో మాస్టరు ప్లాను తప్పకుండా ఉండాలని దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా మనం యింత వరకు చేయలేకపోయామని ప్రభుత్వం గమనంలో ఉంచుకొని దానిని చేయడం మొట్టమొదటి కర్తవ్యం అని ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి.

పారిశ్రామిక అభివృద్ధిచేయడములో మనకు ఉన్న biggest bottle neck power supply. ఇదివరకు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న సంజీవరెడ్డి గారు ఒక వ్యాసము వ్రాస్తూ మనము అలస్యముగా నిద్రనుంచి లేచాము. చాల రోజుల తర్వాత తెలుసుకొన్నాము అని చెప్పారు. Power is the king pin of industrial development అని ఇంకొకటి చెప్పారు. కనుక Economic Review లో స్పష్టముగా వ్రాశారు. Power is the king-pin of industrial development, అనే మాట చెప్పిచాలా అలస్యముగా నిద్ర మేల్కొన్నాము అని అన్నారు. దానిని గురించి ప్రయత్నము చేస్తున్నాము అంటే ఎంతకాలాదికి ఫారి శ్రామికాభివృద్ధికి స్వరూపం తెచ్చుకోగలము అనే సమస్య వుంది. ఇది మరొక సుఖత్రాగి పోర్టిఫోలియో కాబట్టి వేరే ఆలోచించాలి. సంజీవరెడ్డిగారి వ్యాసములో power generation and demand in Andhra Pradesh during 3rd plan period ఈ విధముగా వుంది.

1961-62 లో installed-capacity 213 మెగావాట్సు. firm generating capacity 140 మెగావాట్సు. Estimated load demand 206 magawatts.

Shortage 66 megawatts in 1961-62.

1962-63 : Installed generating capacity 213 megawatts

Firm generating capacity. 140 „

Estimated load demand. 274 „

Shortage. 134 „

1963-64 : Installed generating capacity. 262 „

Firm generating capacity. 126 „

Estimated load demand. 423 „

Shortage. 247 „

For the current financial year 1964-65 :

Installed generating capacity. 292 „

Firm generating capacity. 202 „

Estimated load demand. 455 „

Shortage. 253 „

1965-66 : Installed generating capacity. 592 „

Firm generating capacity. 547 „

Estimated load demand. 591 „

Shortage. 144 „

by the end of the Five-Years Plan. వీటిలో కొన్ని alterations వుంటే చెప్పలేము కాని జనరల్ గా మనకు వున్న position అది. పరిశ్రమలు కావాలని కోరేవారు జాగ్రత్తగా వుండండి అని సి. సుబ్రహ్మణ్యంగారు చెప్పారు.

It will be seen that beginning from current year till last year of the Plan there will be acute power shortage and there will virtually be a power crisis in the State. అని ఈ రెక్కలు అన్నీ ఇచ్చిన తరువాత మన సంజీవరెడ్డిగారు చెప్పారు. పరిశ్రమలు కావాలని అడిగిన వారికి సమాధానము ఇలా చెప్పారు. There is no point in asking for more industries without developing adequate power. అని సుబ్రహ్మణ్యంగారు చెప్పారు. power cheap గా supply చేయలేకపోవడంవల్ల మనము పారిశ్రామిక వేత్తలకు ప్రోత్సాహం ఇవ్వలేక పోతున్నాము. అలస్యముగా మేర్కొన్నా ఇప్పుడయినా పరిశ్రమల విషయములో శ్రద్ధవహించడము మంచిది. ఇటుకాలిన తరు

వాత నుయ్య త్రవ్వట మొదలు పెట్టారు అనేది గమనించి ఇప్పుడయినా పేగముగా పనిచేయవలసిన అవసరము వుందని మనవి చేస్తున్నాను. P. W. D. మినిష్టరు గారు చెప్పారని అనుకొన్నారేమో కాని పరిశ్రమలకు సంబంధించి పవరుకు ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నామనే హామీ ఈ మంత్రిగారి note లో లేదని మనవి చేస్తున్నాను. అప్పుడప్పుడు చెబుతూ వుంటాము. మనకు ఒక master plan లేకపోవడమువల్ల చేయలేకపోతున్నామేమో అని అప్పుడప్పుడు చెబుతూవుంటాము. ఈ శాసనసభలోనే మనము ఒక తీర్మానము pass చేసి, మనకు కొన్ని పరిశ్రమలను ఇవ్వాలని కేంద్రాన్ని అడిగినాము. దాని కొరకు pursue చేయడానికి కొన్ని ప్రయత్నాలు చేయడము మొదలుపెట్టాము. Low temperature carbonisation plant, diesel fuel factory, coal mining equipment factory, dry dock, marine diesel engineering factory అని ఇలాంటివి ఆలోచించాము, కొన్నింటి విషయములో తీర్మానము చేశాము. కొన్ని దృష్టిలో వున్నవి. మన రాష్ట్రానికి priority ఇవ్వవలసిన కొన్ని పరిశ్రమల విషయములో లోకనాథన్ కమిటీ నివేదిక మనముందు వుంచినది ఎప్పటికప్పుడు మనము priority ని shift చేస్తున్నాము. మనలో వున్న resources ని climatic conditions ని దృష్టిలో పెట్టుకొని ముందుకు పోవాలి. దీనికి స్పష్టమైన plan లేకపోవడమువల్ల ఎప్పటికప్పుడు shift అయి, వచ్చిన పరిశ్రమ ఏదో వుచ్చుకొని దానితో సంకృప్తి పడుతున్నాము. మనకు కేంద్రమునుంచి కొన్ని ప్రాజెక్టుల వస్తున్నవి Progress లో వున్నవని చెబుతున్నారు. చాల సంతోషము. జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తూ వుండాలి. సింథటిక్ డ్రగ్ ఫ్యాక్టరీ Heavy Electricals, 5th unit of Hindusthan Machine Tools Factory, Defence Electronics వీటిల్లో కొన్ని ఇదివరకు మనకు వచ్చినవి. డిపెన్సు రీసెర్చ్ లేబరేటరీ. డిపెన్సు మెటలర్జికల్ లేబరేటరీ హైదరాబాద్ లో పెడతారని అన్నారు. చాల మందిది. Research అవసరము కాబట్టి అదికూడ వస్తుందని చెప్పారు. Steel plant విషయములో మనకు అనుమానాలు వస్తున్నవి. ఇదివరకు మనకు వస్తాయనుకొన్నవి ఇక్కడ నుంచి పోయినవి చాల వున్నవి. Heavy Electricals వస్తుందనుకొంటే భోపాల్ పోయింది. రెండవసారి దక్షిణాదికి పోయిన విషయము తెలుసు, Marine diesel engineering plant second plan లో include చేశారు. కాని foreign exchange లేదని కొంత ఇబ్బందులలో పడ్డాము. అది మద్రాసుకు transfer అయిన సంగతి తెలుసు. ఉస్మానియా యూనివర్సిటీలో జరిగిన సెమినార్ లో rich content వున్న iron ore మన రాష్ట్రములో వున్నదని అన్నారు. 4000 టన్నులకు మైక్రో గోవాపరి బెట్టులో Coal దొరుకుతుందని చెప్పారు. 20% of the iron ore వుందని మంచి variety అని

Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1964-65
Voting of Demands for Grants

highest content వుందని చెప్పారు. పవరుతో కాకుండా Coal ని ఉపయోగించడానికి అవకాశా అన్నవని మైసూరులో వచ్చిన results ను బట్టి తెలుస్తున్నది. జంషెడ్ పూర్ లో మెటలర్జికల్ రేబరేటరీస్ లో వచ్చిన results వున్నవి. మనము వున్న పరిస్థితులను detailed గా study చేయించి కేంద్రము నుంచి మనము సాధించడానికి చేసే ప్రయత్నాలలో వెనుకాడకూడదు. కేంద్రము దారి తప్పకుండా చూడవలసిన అవసరము వుంది. దానికి అందరము పూనుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. మన రాష్ట్రములో large scale industries ని అభివృద్ధి పరచట మే కాకుండా Small Scale Industries ను Medium Size Industries ని అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రయత్నము చేయాలి. మనకు steel plant వుంటే ancillary industries అభివృద్ధికావడానికి అవకాశము వుంది. Incentive ని create చేయడానికి చిన్న పరిశ్రమలను అభివృద్ధి పరచాలి. స్థానికముగా వుండి పెట్టుబడి పెట్టగలిగినవారు ముందుకు రావడమువల్ల అభివృద్ధి అయిన రాష్ట్రాలు చాలా వున్నవి. Machine tool organised factories విషయము చూస్తే మహారాష్ట్రలో 40 వున్నవి. పశ్చిమ బెంగాలులో 80, మద్రాసులో 12, కోయంబత్తూరులో 8, పంజాబులో 12, వుంటే ఆంధ్రలో ఒకటి వుంది. Small scale manufacturing industries పంజాబులో 250 వుంటే నడరన్ జోన్ అంతయు కలిపి 12 వున్నవి అని చెబుతున్నారు. Standard pattern ను తయారుచేసి industrialists ని encourage చేస్తే ఎక్కువగా ఉపయోగపడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. Research is the elixir of industry అన్నట్లు రీసెర్చి విషయంలో మనం లేటెస్ట్ ఫార్ములాస్ ను దృష్టిలో పెట్టుకొని, మనకు వున్న రిసోర్సెస్ ను ఎలా మ్యాగిమమ్ యుటిలిటీలోకి ఉపయోగించాలో, ఏ ఇండస్ట్రీస్ కావాలో అలోచించి వారికోసం ప్రయత్నం చేయాలి. ఏ ఇండస్ట్రీ పడితే ఆ ఇండస్ట్రీ కావాలని నేను కోరను. ఇక్కడ వున్న శాక్వర్ నెస్ ను దృష్టిలో పెట్టుకొని, ఇక్కడ వున్న రా మెటీరియల్స్ ను దృష్టిలో పెట్టుకొని, మనకు వున్న క్లయిమెట్ కండిషన్స్ ను దృష్టిలో పెట్టుకొని మనకు కావలసిన ఇండస్ట్రీకోసం గట్టి ప్రయత్నం చేయాలి. ఒకసారి పార్లమెంటులో కొచ్చిన్ వారు పోర్టును డెవలప్ చేయాలని కోరితే యు. పి. వారు కూడా పోర్టును డెవలప్ చేయాలని కోరినట్లు కాదు. మనకు వున్న జ్యాయోలా జికల్ సర్వేబిల్టీ, ప్రాప్యెక్టెస్ నుబిల్టీ ఒక మాస్టర్ ప్లాన్ తయారుచేసుకొని వాటిమీద పర్మ్యూ చేయటానికి ఇప్పటినుండి ప్రయత్నంచేసి మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక వివరిలో గాని, లేక నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళికలోకాని తెచ్చుకొనేటట్లు మనం ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఇక, ఇక్కడ కార్పొరేషన్స్ ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. ఇండస్ట్రీయల్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ వుంది. దానిని పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చేయటానికి ఏర్పాటు

చేశాము. దానిని కాన్స్ట్యూట్ చేసే విషయంలో వున్న లోపాలను గురించి మనవి చేయాలి. వివియన్ బోస్ కమిటీ విచారణ చేసిన సందర్భంలో బోర్డ్ ఆఫ్ నేషనల్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ లో ముద్దాయి ఎస్. పి. జెన్ మెంబర్ గా కంటిన్యూ అవుతున్నాడు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇటీవల యూనిట్ ట్రస్ట్ ఆఫ్ ఇండియా ఆనే కొత్త సంస్థను ఏర్పాటు చేసింది. దానిలో డైరెక్టర్లను నామినేట్ చేసింది. వాగ్ లీ అని కరమచంద్ షేవర్ గ్రామ్ ఆయన, మిత్తర్ అని ఆంధ్రా కంపెనీ తరపున, ఫరేక్ అని ఇండస్ట్రియల్ కార్పొరేషన్ తరపున ఒకరు, తులి ఆఫ్ పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంక్... ఇటువంటి వారిని పెట్టి దేశంలో వున్న డబ్బు అంతా దిగుమింగి కూర్చునే పద్ధతిని పెట్టటం కేంద్రంలో జరుగుతున్నది. మన రాష్ట్రంలో కాన్స్టిట్యూట్ చేస్తున్న బాడీస్ లో, బోర్డులలో ఐ. ఎ. ఎస్. ఆఫీసర్లు వుంటున్నారు. అంతే గాక మరొక సెక్టార్ లో డిస్ ప్లేస్డ్ పర్సన్ ను రిహాబిలిటేట్ చేయటానికి ఇదొక మార్గంగా ఉపయోగపడుతున్నాయి. ఎన్నికలలో ఓడిపోతే, మంత్రివర్గంలో స్థానం లేకపోతే అటువంటివారిని శాటిన్ పై చేయటానికి వీటిల్లో పెట్టే పద్ధతివల్ల వాటి పాత్రకు నష్టం కలుగుతుంది. ఇండస్ట్రియల్ కార్పొరేషన్ జయంతి షిప్పింగ్ కార్పొరేషన్ లోన్ రికమెండ్ చేసింది. కాని జయంతి షిప్పింగ్ కార్పొరేషన్ ను లోన్ అడగలేదు, వారు అడిగింది నాకు వున్న ఓడలలో ఒక్కొక్కదానిని తాకట్టు పెట్టుకొని 64 లక్షలు గ్యారెంటీ ఇమ్మన్నానని ఆయన ప్రకటన చేశాడు. అలాగే రిపబ్లికన్ పోర్ట్ వుంది. దానికి ఎట్లా ఇచ్చారో కాని కోటిన్నర, రెండు కోట్లు ఇచ్చారు. మనం ఏదైనా స్మార్ట్ స్కేల్ ఇండస్ట్రికి కాని, మరో దానికి కాని లోన్ ఇవ్వమంటే దానికి ఎన్నో రూపు, స్క్రూటినిలు జరిపి శాంక్షన్ చేయటానికి సంవత్సరాలు తీసుకొంటారు. కాని వీరి విషయంలో ఏమీ జరిగిందో అంత డబ్బు ఒక్కసారి ఎక్కడుంచి వచ్చిందో దిగుమతి అయిన మిషనరీకి ఆఫీసర్లను పంపి వాల్యుయేషన్ వేయించటం కాని, ఆయనకున్న డబ్బు అంతా పెట్టుబడి పెట్టాడా. అవన్నీ చూడకుండా ఇది చేశామంటే మా టిల్లాలోని గోపన్న కంపెనీ జ్ఞాపకం వస్తున్నది. మనం ముంద్రా కుంభకోణ వ్యవహారం చూశాము. దాల్మియా గ్రూప్ కు సంబంధించిన వివియన్ బోస్ కమిటీ రిపోర్టు చూశాము. ఇటువంటి పరిస్థితులలో చాలా జాగ్రత్తగా యోచించి చేయవలసి వుంది. పారిశ్రామికాభివృద్ధికి ప్రభుత్వం సహాయపడాలి. అయితే ప్రావర్ స్క్రూటిని జరిపి హోస్ కు వున్న యాంగ్లయిటిని తొలగించి మనం ముందుకు వెళ్ళాలని మనవి చేస్తున్నాము. మైనింగ్ కార్పొరేషన్ లో, ట్రాన్స్ పోర్టులో ఎక్స్ ప్రా పేమెంట్స్ అన్నారు. దానికి సంబంధించిన ఆఫీసర్ మీద యాక్ షన్ తీసుకోలేదని తెలుస్తున్నది. అటువంటి విషయాల్లో జాగ్రత్త వహించి పబ్లిక్ సెక్టార్ లో ఇండస్ట్రిస్ ను డెవలప్ చేయటానికి వీలైన పద్ధతులను చేపట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను.

Calling attention to a Matter of Urgent Public Importance

re: The retrenchment of workers of K. Ramamurthy & Co., Chilakaluripet and harassment of the workers there.

ఇక లై సెన్సింగ్ మెథడ్ వుంది. మన రాష్ట్రంలో ఇండస్ట్రీస్ ను ఎక్కువ జేసి నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కరించాలి. అయితే దానికికూడా లోకల్ కండిషన్స్, రా మెటీరియల్ మొదలైన ఇతర పరిస్థితులను దృష్టిలో వుంచుకోవాలి. శ్రీకాకుళం స్పిన్నింగ్ మిల్ ఇస్తే ఆదోనినుండి కాటన్ తీసుకువెళ్ళవలసినవస్తే ఏమి ప్రయోజనం వుంటుంది? అలాంటి వాటిని జాగ్రత్తగా పరిశీలించి ఏ ప్రాంతానికి ఎటువంటి వాటికి లై సెన్సులు యివ్వాలి, లై సెన్సు యిచ్చిన తరువాత ఒక టైమ్ లోగా వాటిని పూర్తి చేసి ప్రొడక్ట్ నకు తీసుకురాకపోతే ఏమి చేయాలి అనే వాటిగురించి ప్రభుత్వం జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలని నా మనవి. అలా జాగ్రత్త పడకపోతే లై సెన్సులు అమ్ముకొనే పరిస్థితులకూడా వస్తాయి. టెక్స్ టైల్, షుగర్ ఫ్యాక్టరీ కొన్ని ఇచ్చారు. రెండు అమలులో వున్నాయి. మూడు వస్తున్నాయని చెప్పారు. కాని అవి నిర్దుష్టంగా ఎలా పని చేస్తున్నది తెలియదు. వైజాగ్ లో, కొత్తగూడెంలో ఫెర్టిలైజర్ ఫ్యాక్టరీల గురించి వివరంగా ఏమీ చెప్పలేదు. గత సంవత్సరమే ముఖ్యమంత్రిగారు, ఆర్థికమంత్రిగారు కూడ ఆచరణలోకి వస్తుందనే ఆశలు వెలిబుచ్చారు. వైజాగ్ లోది నిత్యం వాయిదా వేయబడుతున్నది, వరల్డ్ బ్యాంకులో టరమ్స్ పూర్తి కాలేదని, ఎగ్రిమెంట్ కాలేదని అంటున్నారు. కనుక ప్రభుత్వం ప్రతి విషయంలోనూ జాగ్రత్తగా ఆలోచించి, పరిశీలించి ఇండస్ట్రీస్ ను అభివృద్ధి చేయటానికి, వారికి కావలసిన సదుపాయాలు కలుగజేయటానికి పూనుకోవాలి కాని డిలే జరగకూడదని మనవి చేస్తున్నాను.

Temporary Chairman : You will continue tomorrow. Now we will take up one hour discussion.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

Re : THE RETRENCHMENT OF WORKERS OF K. RAMAMURTHY & CO.
CHILAKALURIPET AND HARASSMENT OF THE WORKERS THERE ;

శ్రీ పి. సుందరయ్య : అధ్యక్ష, చిలకలూరు పేటలో కందిమళ్ళ రామయ్య, కందిమళ్ళ రామమూర్తి తొబాకో కంపెనీలో 2880 మంది కార్మికులు పనిచేస్తున్నారు. వాళ్ళ గత 15 ఏండ్లనుంచి పనిచేస్తున్నారు, కొంతమంది 15 ఏండ్ల నుంచి కొంతమంది 10 ఏండ్ల నుండి ఈ రకంగా పనిచేస్తున్నారు. అక్కడ union ను management ఇది వరకే గుర్తించినదికూడ. అది code of discipline క్రింద union ను గుర్తించినది. ఆ union తో ఇదివరకు కొన్ని ఒడంబడికలు చేసుకోవటం జరిగినది. అంటే ఇప్పటి

re: The retrenchment of work-
ers of K. Ramamurthy &
Co., Chilakaluripet and
harassment of the workers
there,

కిప్పుడు పెట్టినటువంటి కొత్త union కాదు. సరే ఈ సంవత్సరం ఏమిటంటే మామూలుగా ఇచ్చేదానికన్నా కూడాను ఎక్కువ బోనస్ ఇవ్వాలని, తరువాత వేతనాలు కొంత పెంచాలని, కొన్ని పండగ సెలవులు ఇవ్వాలని ఈ union వాళ్ళ ముందు పెట్టినట్లయితే ఈ కోర్కెలు ఈ union తో సంప్రదించి దానితో ఒడంబడికకు రావడం, లేకపోతే Code of discipline ప్రకారం లేకపోతే లేబర్ ట్రిబ్యూనల్స్ కో, లేకపోతే labour officer సహాయం తీసుకోవడమో చేయవలసి వుంటుంది. వారు ఆ రీతిగా చేయకుండా ఈ workers లో కొంతమందిని వేరే పోటీసంఘంగా చేర్చి కంపెనీ ఏర్పాటుచేసినది: ఇదివరకు recognised union, code of discipline recognised union లో ఈ సంప్రతింపులన్నీ కూడా మానేసి ఈ union లో చేరితేనే మీకు bonus లు ఇస్తాము, మీకు జీతాలు ఇస్తాము అని చెప్పేసి అన్నారు. సరే కొంత జరిగిన తరువాత అఖరుకు లాభంలేదు, ఈ రీతిగానే ఎక్కువమంది workers ఉన్నటువంటి union ను గుర్తించకుండా తమ సాధ్యం కాదని చెప్పి ఇస్తామని చెప్పారు. ఇస్తామని చెబితే వారు అంతా తోటి కంపెనీ అయిన మద్ది వెంకటరత్నం కంపెనీ వాళ్ళు కొంత బోనస్ ఇచ్చారు. కనీసం ఆమేరకన్నా ఇస్తారా అని చూస్తే ఆమేరకైనా ఇవ్వలేదు. ఇవ్వకపోవడంవల్ల పైగా నిర్బంధంగా మా కంపెనీలో చేరితేనే మీకు ఇస్తామని చెప్పడం జరుగుతూ ఉన్నది. మద్ది వెంకటరత్నంగారి కంపెనీలో 2 నెలల బోనస్ ఇస్తే వీరు ఒక నెల బోనస్ ఇస్తామని చెప్పి పేటీ మొదలు పెట్టారు. ఈ కారణం లన్నిటి గురించి కూడాను, పండుగ సెలవలు వీటన్నిటిని గురించి కూడాను ఆ union Labour Commissioner కు వ్రాశారు. అదేరికంగా union వాళ్ళకు, ఈ కంపెనీ యజమానులకు కూడ వ్రాయడం జరిగింది. కాని కంపెనీ యజమాని వాటిని అంగీకరించకుండా ఒక 650 మంది workers ను మీకు పని లేదు. డిస్మిస్ చేస్తామన్నారు. మంత్రిగారు ఏమి చెబుతారంటే మాకు సమాధానం - అక్కడ లాఠీచార్జి అన్నీ జరిగినాయి, కోర్కెలు ఉన్నాయి. కనుక మేము చెప్పేది వినకుండా మాకేమి సమాధానం చెబుతారు ఒక గంటలో తెలియకుండా ఉన్నది. ఇంకో మంత్రికూడా లేరు అక్కడ. 650 మందిని పనినుంచి తొలగించారు. అసలు code of discipline ప్రకారంగాని, industrial rule ప్రకారంగాని. workers ను అరకంగా union తో సంప్రదింపులు లేకుండా డిస్మిస్ చేసేదానికి హక్కు మీ లేదు. అయితే మీకు పనిలేదు కాబట్టి 660 మందిని మేము అట్టే పెట్టుకుంటాము కాబట్టి 660 మందిని తీసివేస్తామని

re: The retrenchment of wor-
kers of K. Ramamurthy &
Co., Chilakaluripet and
harassment of the workers
there.

చెప్పి అనుకొని ఉండవచ్చు. దానికికూడ workers చెప్పినది ఏమిటన్నట్లయితే నీ ఇష్ట మొచ్చినట్లుగా చేయడం కాదు, ఒకవేళ నిజంగా పని లేదు అనుకొంటే జూనియర్ గా ఉన్న వారిని తాత్కాలికంగా తొలగించి పనివచ్చే కొద్దివాళ్ళను పెట్టుకోవడం సాంప్రదాయం కాని ఇష్టం ఉన్నవారిని ఉంచడం లేనివారిని తొలగించడం కాదు. ఇదివరకు ఎక్కువ seniorty ఉండి ఎక్కువ ఏండ్లు పని చేసేటటువంటి వాళ్ళను తొలగించేసి మిగిలిన వాళ్ళకు తమకు కావలసినవాళ్ళను మాత్రం పెట్టుకోవడానికి చూచారు. దానిమీద ఈ కోర్కెలను గురించేసి ఎన్ని పర్యాయాలు చెప్పినా వాళ్లు జోక్యం పుచ్చుకోకపోతే తరువాత ఏమిటన్నట్లయితే అక్కడ ఆ కార్మిక సంఘ నాయకులుగా ఉన్నటువంటి అంబటి ఆంజనేయులుగారు ఇవి న్యాయమైన కోర్కెలు, code of discipline ప్రకారం represent చేసిన ప్రకారం ప్రక్కన మద్ది వెంకట రత్నం కంపెనీ వారు ఇచ్చిన ప్రకారంగా ఇవ్వకపోవడం న్యాయం కాదని hunger strike చేయడం జరిగింది. మళ్ళీ వారిని తిరిగి reinstate చేయమని అందుచేత Code of discipline ను ఛిక్కరించినది. అసలు industrial truce ను భగ్నం చేసినది ఈ Company యజమాని 888 మందిని dismiss చేయడం Union recognise చేసిన దానిమీద Company Union అని పెట్టడం రెండవది. dismiss చేయడం ఈ రెండు కారణముల చేతను అక్కడ industrial truce భగ్నం కావడం జరిగింది. సరే దానిమీద ఈ 880 మంది తీసేసినవాళ్లు, ఉన్నవాళ్లు కూడాను సమ్మె చేయడం మొదలు పెట్టారు. ఈ సమ్మెచేయడం మొదలుపెట్టినతరువాత సరే దానిని గురించి ఇక్కడ telegram లు రోజూ concerned labour officers కు విళ్ళందరకు ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. కాని శివ తారీకునుంచి మొదలు పెట్టినది నేటికి కూడాను ఉన్నది. మేము ముందు call for attention notice ఇచ్చాము. దానిని కూడా వాయిదా అడుగుతూ ఉంటే adjournment motion రూపంగా లాఠీచార్జి - ముందుకూడ ఒక adjournment motion ఇచ్చాము. దానిని వారు ఏమిటన్నట్లయితే 17వ తరీకున రాత్రి 11 కు పోలీసులు లాఠీచార్జి చేశారు. లాఠీచార్జిచేసి అంబటి ఆంజనేయులు hunger strike చేస్తున్నారని చెప్పి తీసుకువెళ్ళి arrest చేసి custody లో పెట్టుకున్నారనుకోండి. Hospital లో పెట్టి forceable feeding అవన్నీకూడ చేస్తున్నట్లుగా వార్త వస్తున్నది. కాని ఒక 100 మంది కార్మికులను కూడ arrest చేశాడు. అక్కడనుంచి లాఠీ చార్జి చేయడమే కాకుండా workers ఇళ్ళమీదపడి సామానులు పాడుచేయడమేకాదు-ఈ telegram కూడా ఉన్నది.

Calling attention to a Matter of
Urgent Public Importance.

20th March, 1964 151

re: The retrenchment of wor-
kers of K. Ramamurthy &
Co., Chilakaluripet and
harassment of the workers
there.

KANDIMALLA COMPANY

Hunger strike - Ninth day - Police - broken peace -
Indiscriminately arrested 100 - Lathi charged - Used tear - gas -
Whole town promulgated Section 144 surrounding workers
areas - Raided houses - Samans smashed - arrested persons -
Union Office - bearer severely beaten - Company premises police
making mike announcements threatening workers to resume work -
Harassing public.

ఇది telegram. ఇది ఇచ్చిన తరువాత వెంటనే మరల ఒక adjournment notice
Speaker గా రికి ఇవ్వడం Speaker గారు ఏమిటన్నట్లయితే one hour
discussion పెట్టి సుంత్రిగారు ఇవన్నీ కూడ చూస్తారని అన్నారు. అందుచేత దాని
పరిస్థితి ఏమిటి? 9 వ తారీఖు నుంచి hunger strike సమ్మె జరుగుతూ ఉన్నది.
ఈ రోజు 20 వ తారీఖు; 11 రోజుల నుంచి జరుగుతూ ఉన్నా ప్రభుత్వం ఎలాంటి చర్య
తీసుకోకపోవడం చాలా ఆశ్చర్యకరమైన విషయంగా ఉన్నది. అక్కడ ఒక యజమాని
660 మంది workers ను ఉద్యోగం నుండి తీసిపారేసి, ప్రక్కన ఉన్న Company కి
ఇచ్చినటువంటి bonus కూడ ఇవ్వకుండా కారణాలు కూడ ఇవ్వకుండా ఇస్తామని
చెప్పి తన Company union పెట్టుకోవడం దానిమీద protest చేస్తే, కార్మికులు
సమ్మెకు పోతే ఆ labour officer కాని, లేకుంటే గవర్నమెంటు కాని 11 రోజు
లైనా కూడా ఎటువంటి చర్య తీసుకోకుండా పైగా ఏ 17 వ తారీఖున Company
యజమానికి అనుకూలంగా పోలీసులు వెళ్ళి లాఠీ ఛార్జి చేయడం అక్కడనుంచి
workers ను బాధలు పెట్టడం, పైగా పోలీసులు మైకుతో ఇదిగో సమ్మె మానేసేసి
మీరు పనిలోకి రమ్మని పోలీసులు పిలువడం నీ అవసరం ఏమి ఉన్నది. పోలీ
law and order కాపాడేవరకు చేకారంటే అర్థం ఉన్నది కాని మైక్ తీసుకొని
మీరు సమ్మె మానేసేసి ఉద్యోగంలో చేరాలని ప్రచారం చేసే అధికారం పోలీసులకు
ఎవరు ఇచ్చారు? అసలు మామూలుగా ప్రభుత్వం బలహీనంగా ఉన్న పేద ప్రజా
సేకానికి కార్మిక వరానికి తోడునీడగా ఉండవలసింది పోనిచ్చి యజమానులకు అను
కూలంగా తమ పోలీసు బలగాన్ని అక్కడ ఉపయోగించడం దీనివల్ల స్పష్టంగా కని
పిస్తున్నది. Arrest చేసికూడ మళ్ళీ లోపలపెట్టి కొట్టడం కూడ జరుగుతున్నదని
telegram లు వస్తున్నాయి. వాటన్నిటినీ చూచినా కూడా ఇంతవరకు మౌనంగా
ఏమీ చేశారో, మాకేమీ అర్థం కావడంలేదు. ఏదో మేము అయినా అసెంబ్లీ ఇక్కడ

re: The retrenchment of workers of K, Ramamurthy & Co., Chilakaluripet and harassment of the workers there.

జరుగుతూ ఉన్నది కాబట్టి call attention notice లేకుంటే adjournment notice లేకపోతే రోజూ మంత్రిగారు కనపడుతూఉంటే అక్కడ గొడవ జరుగుతూ ఉన్నదయ్యా, ఏదైనా చేయండి అని మేము వెళ్ళి చెప్పడం తప్పితే మంత్రిగారు ఇటువంటి మటన ఆంధ్రరాష్ట్రంలో labour minister గారు ఉన్నప్పుడు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో అక్కడ ఏ తగాదా వచ్చినా వెంటనే information తనకు వచ్చేటట్లు చూచుకొని వెనువెంటనే ఏమి చర్య తీసుకుంటున్నారో Labour Commissioner ను స్థానిక labour officer ను అంతా అడిగి తానుకూడా ఏదో చర్య తీసుకొనేదానికి పూనుకొని పరిష్కారం చేసేదానికి ఏమి శ్రద్ధ తీసుకోకుండా 11 రోజులుగా ఇది జరుగుతూన్నది. నాకు నిన్న మధ్యాహ్నం అక్కడనుంచి కార్యకర్తలు ఫోన్ చేసినది ఏమిటంటే మేము రాజీకి తయారుగానే ఉన్నాము. ఈ నమ్మె 8 వ తారీఖున మొదలైనప్పటికిని కూడాను - ఇంతమందికి నిజంగా పని లేదు అంటే, కార్మికులను తొలగించవచ్చు. 2860 మందిలో 660 మందిని పనులనుంచి dismiss చేయక మేము 2860 మందికూడ ఒక గంట తక్కువ పని చేసి ఆ మేరకు జీతాన్నిగూడ తగ్గించుకొని work ను distribute చేసుకొని మేము పని చేసుకుంటాము, అందుచేత 660 మందిని నిరుద్యోగులుగా చేయడం న్యాయం కాదు అని చెప్పి ఆ ఆఫీస్ కూడ ఇచ్చారు. దానిని లక్ష్యం చేయలేదు. ఇప్పుడు అఖరుకు ఏమిటన్నట్లయితే అక్కడ ఉన్నటువంటి కాంగ్రెస్ వారు కానివ్వండి ఇతరులు కానివ్వండి అందరుకూడ కలసి ఇది చాల అన్యాయం ఈ రకంగా తీసివేయడం అని చెప్పేసి దానిని ఏదో రాజీగా అయినా - లాఠీ చార్జి కూడ చాల అన్యాయంగా దారుణంగా ఉన్నది. అందుచేత ఏమిటన్నట్లయితే వాళ్ళు ఒక సూచన చేశారు. ఆ సూచన ఏమిటంటే కంపెనీ తరపున వాళ్ళ ఇద్దరిని నియమించుకొనేటట్లు ఈ కార్మికుల తరపున union తరపున ఇద్దరు ప్రతినిధులను వేసుకొని ఈ 4 గురు కూడ అంగీకరించినట్లు ఒక నమృతం ఉండిన ఇటువంటి ఇంకొక వ్యక్తిని labour officer ను కానివ్వండి లేకపోతే ఇంకో పెద్ద మనిషిని కానివ్వండి ఆయనను అధ్యక్షునిగా చేసుకొని ఈ మొత్తం వ్యవహారాన్ని పరిష్కారం చేసేదానికోసం అని సూచనచేస్తే కార్మిక ప్రతినిధులు అంగీకరించారు. ఈలోపల చెంపరరిగా చేసుకుంటూ అది ఒక వారం రోజులలోనో 18 రోజులలోనో చేసేటట్లుగా మేము తయారు అని చెప్పారు. కాని ఏమిటంటే ఆ కంపెనీ యజమానులు దానికి ఒప్పుకోవడంలేదు. అందుచేత ఏమిటంటే ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకున్నది : ఈ రీతిగా కార్మికులకు వ్యతిరేకంగా అక్కడ ఉన్న అన్ని పార్టీలు కూడ

Subject: The retrenchment of wor-
kers of K. Ramamurthy &
Co., Chikakaluripet and
harassment of the workers
there.

కలిసి, అన్యాయముచే చెప్పేసి, అందరు కూడా కలిసి సామరస్యంగా పరిష్కరించు
కోదానికి మీ తరపున ఇద్దరు కార్మికులు తరపున ఇద్దరు మధ్యస్థులైన డి.కె.వి. వెంకటేశ్వర్లు
చేసుకుందామన్న దానిని త్రోసిపుచ్చేసి కన్నప్పటికి ఆ సంవత్సరంలో కూడా ఏమిటంటే
పోలీసులు వెళ్ళి-గవర్నమెంటుతో ఈ యజమానులు కుదిర్చిన ధామవర్ష్యం, రాను-
మూర్తి గారల నైపుణ-కార్మికుల పైన ఈ దౌర్జన్యం చేయడం న్యాయం కాదు
అనలు మీరు కార్మికులను గురించి ఏ రకంగా చూడాలంటే రాజగోపాలచారి గారు
1938-37 లో B & C-Mills మధ్యలో Harvey Mills గురించి ఇదేరకంగా
దౌర్జన్యం చేస్తామంటే మీ పాతకాలపు రాజ్యం కాదు మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు
దౌర్జన్యం చేయడానికి ఖాకాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం వచ్చినది. అందుచేత ఏమిటంటే
సంపూర్ణ స్వరాజ్యం రాకముందు 11 ఏండ్లకు ముందు జరిగింది. 144వ సెక్షన్
ఏమిటంటే వాళ్ళకు వ్యతిరేకంగా ఇవ్వాడు. Harvey Mills కు 144 ఇచ్చిన
తరువాత కార్మికులకు ఉపకారం చేశారు. మొన్న మొన్న సీర్ పూర్ పేసర్ మీల్స్
లో కూడాను black legs ను తీసుకొచ్చి అక్కడ సమ్మె నాశనం చేసేదానికోసం
అక్కడ బిర్లా మేనేజ్ మెంట్ ప్రయత్నం చేస్తే అరోజు మీకు అర్థం అచ్చినా
ఇవ్వక పోయినా ఆ రకంగా black legs పని చేస్తే శాంతికి భంగకరమని చెప్పేసి
వాండ్లను పోలీసులకుండా పోలీసులను పంపించారు. యజమానికి వ్యతిరేకంగా ఈ
చర్యలు తీసుకన్నారు. అక్కడ ఏమిటంటే 2800 మంది ఏదో 4.5 గురు కాదు.
ఈ 11 రోజులుగా సమ్మె జరుగుతూ ఉంటే కార్మికులు నిరాహార దీక్షను జరుపుతూ
ఉంటే అఖరుకు కార్మికులపైన లాఠీచార్జీ చేస్తున్నారు కాని ఈ సమస్యను పరిష్క-
రించే దానికోసం ప్రభుత్వం ఇంతవరకు చర్య తీసుకోక పోవడం న్యాయం కాదు.
అందుచేత ఏమిటంటే ప్రభుత్వం ఏమిచేసినది మాకు వివరించడమే కాకుండా, ఇంత
వరకు ఏమి చేయకపోయినా, మాకు తెలిసివంతవరకు ఏమి చేయలేదు.
వెంటనే arrest చేసిన వాళ్ళను విడుదల చేయాలి. ఎక్కడెక్కడ ఈ
లాఠీచార్జీ జరిగిందో దాన్ని విచారణదానికోసం పూర్వం నుంచి
అసలు ఆలోచించి వీళ్ళను వెంటనే తీసుకొమ్మది చెప్పి, తరువాత retrench
మెంట్ చేయడం అవసరం ఉన్నట్లయితే, Labour Commission అంత
కూడా. అక్కడికి అందలి సని సమస్యకొలి గొప్ప మెంతు గుంటూరు తగ్గింపు
కాని తీసుంటే ఆ రోజు తగ్గింపుకుటు సరిగ్గా సరిగ్గా సరిగ్గా
కాని ఆ Workers Union సూచించింది. ఆ సూచనలను అంత కంటే తీసుకో

re: The retrenchment of workers of K. Ramamurthy & Co., Chilakaluripet and harassment of the workers there.

వలసిందే గాని ఈ రీతిగా highhanded గా 12 రోజుల నుంచి ఆ కంపెనీ యజమానులు చేస్తూవుంటే, దానికి మద్దతుగా మాత్రం పోలీసులు చేయడం అన్యాయం. ఇది Labour Policy కాదు. అసలు సోషలిస్టు తరహా సమాజాన్ని పెట్టేపద్ధతి గాని, లేకపోతే అభ్యుదయ సమాజాన్ని నిర్మించే పద్ధతి గాని లేకపోతే, భువనేశ్వర్ లో చెప్పినట్లుంటే సోషలిజానికి గాని ఇది మార్గం కాదు. యజమానుల వైపున ఉన్న కార్మికులకు ఈ రీతిగా చేయడం అనేది అందువల్ల నేను మంత్రిగారిని కోరేది. వెంటనే జోక్యం చేసుకొని కార్మికులకు న్యాయం కలిగించేదాని కోసం వారు ఏమి చేయ దలచుకొన్నారో చెప్పమని, అఖరుకు నిన్న నాకు telephone లో వచ్చిన దాన్ని బట్టి, యజమానుల తరపున ఇద్దరు, కార్మికుల తరపున ఇద్దరు, ఆ విధంగా ఆ నలుగురు కలసి అంగీకరించినట్లుంటే ఒక మధ్యవర్తిని పెట్టుకొని ఈ సమస్యను ఏదో విధంగా పరిష్కారం చేసేదానికోసం అదిచేసి, ఇంక ఏ పద్ధతి లేకపోతే, ఈ పరిష్కారం వచ్చేలావల, ఈ రోజున 800 మందిని పనిలోకి తీసుకొనేటట్లున్ను, కేసులు పెట్టినవి విరమించుకొనేటట్లున్ను, ఎవరిని victimize చేయకుండా ఉండే టట్లున్ను హామీ తీసుకొని ఆ రీతిగా ప్రభుత్వము చర్య తీసుకోవాలని కోరుచున్నాను. ఇంక దీనికి సంబంధించినవాళ్ళు కొన్ని వివరాలు ఇస్తూ చెప్పతారు. కాబట్టి ఇంతటితో ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ: అధ్యక్ష, చాలా వివరాలు సుందరయ్యగారు చెప్పారు. అసలు ప్రధానంగా ఇట్లాంటి labour disputes వచ్చినపుడు ప్రభుత్వంగాని వారి యంత్రాంగం అయిన Labour Department గాని ఏమి చేయగలుగుతుందనేటట్లు వంటి విషయంలో చాలా ఉదాహరణలు వస్తున్నాయి. ఈ సందర్భంలో management Union లు లోగడ ఒక agreement చేసుకొన్నాయి. ఆ agreement లో settle కావటంవంటి రెండు సమస్యలను తరువాత ఇద్దరు కలసి పరస్పరం సంప్ర తింపులు చేసుకొని పరిష్కారం చేసుకోవాలని అనుకొన్నారు. అందులో bonus అనేది పండుగ సెలవులు అనే సమస్యలు ఉన్నాయి. కాని కలగజేసుకోకుండా, సంప్రతించకుండానే వారి ఇష్టం వచ్చినట్లు management unilateral గా ఏదో ఒక decision తీసుకొని ముందుకు పోతూఉంటే ఆ agreement విలువ ఏమిటి అనేది మొదటి సమస్య. అది dispute కు ప్రధానమైనట్లుంటే కారణం. గుంటూరులో Jute Mill management మంత్రిగారి ముందు అంగీకరించి నట్లు వంటిది మళ్ళీ నేను చేయను అని ఆపేస్తే ప్రభుత్వంనుంచి దాన్ని గురించి మనకు

Calling attention to a Matter of
Urgent Public Importance,
re: The retrenchment of wor-
kers of K. Ramamurthy &
Co., Chilakaluripet and
harassment of the workers
there

20th March, 1964 155

ఇంతవరకు ఏమీ హామీలు లేవు. అది చేయగలిగినటువంటి శక్తి మనకు లేదు. ఇలాంటివి జరుగుతున్నాయి. అసలుకు Tobacco Industries లో మొత్తం ఆంధ్రదేశంలో ఉన్న 3.4 కంపెనీలలో ఒక పెద్ద కంపెనీ ఇది. చాలా లాభాలు తెచ్చుకొన్నటువంటి, లండన్ మార్కెట్‌తో సంబంధం ఉన్నటువంటి కంపెనీ ఇది. వాళ్ళకు చిలుకలూరిపేటలో ఉన్నటువంటి కంపెనీగాక వాళ్ళకు స్వంత ఊరిలో ఒక Branch Union విషయంలో, కార్మికులు హక్కులకోసం పోట్లాడుతూ ఉంటే, అవసరమైతే ఆ ఊరిలో ఒక Branch ని అడ్డంపెట్టి, అక్కడ కొందరిని జబర్దస్తీతో బలవంతంచేసి rival గా పోటీతో Company Union పెట్టి ఆ రకంగా disrupt చేసి ఎప్పుడైనా సరే, ఇక్కడ అయితే ఇక్కడనుంచి నడుకు తీసుకువెళ్ళి అక్కడ చేయించుకోవడానికి ప్రయత్నం చేసేటటువంటి, ఇన్ని ప్రయత్నాలు చేయగలిగిన తాహతుకలిగిన కంపెనీ అది. ఇలాంటి కంపెనీలలో క్రినీసం Minimum wage Act ఎప్పుడు apply చేశారో చెప్పమనండి. Factory Act లో ఉన్నటువంటి కనీసమైన సౌకర్యాలను అక్కడ కార్మికులకు ఎక్కడెక్కడ కలిగిస్తున్నారో కొంచెం చెప్పమనండి. మరి Labour Department దానిమీద ఏమి చేస్తున్నది? Factory Inspector పోయి ఎక్కడైనా 200 మంది కూలీలను పెట్టుకొన్న ఒక factory కి పోయి అక్కడ Lavatory ఉన్నదా లేదా. లేక ఇంకొకటి ఉన్నదా లేదా అని లెక్కలు వేసి, అది చేయిస్తారా లేదా అని జబర్దస్తీ చేసేటటువంటి పద్ధతులలో corrupt officer పోయి అటువంటివాళ్ళమీద జబర్దస్తీ చేస్తారు. ఇలాంటి కంపెనీలలో కనీసమైన సౌకర్యాలు కలిగించడానికి కూడా ప్రభుత్వం చేయనటువంటి ఒక inefficient machinery గా తయారైంది. అందరిని అనను నేను. కొంతమంది మంచి Officers Labour Department లో ఉన్నారు. మనము ఉన్నది Labour యొక్క హక్కులను కాపాడటానికిని ఆలోచించేవారు ఎక్కడైన ఒకరు ఉంటే, వారు చేయగలిగిన చోట్ల disputes రావడంలేదు. settle అవుతున్నాయి. న్యాయం జరుగుతున్నది కార్మికులకు కాని కొంతమంది యజమానులకు వకలా వచ్చుకునేటటువంటి Leaders గా lawyers గా తయారై disputes settle చేయకుండా చాలా వస్తుం కలుగచేసేటటువంటి పనులు చేస్తున్నారు అనేటటువంటిది. Department లో ప్రధానంగా కష్టపడుతున్నది. ఈ సమస్య ఒక dispute వున్నంతవరకూ ఈ dispute శుద్ధియై క్లియరువుతుంది. Union లో ఉండిన హక్కులతోపాటు పోలింగ్‌ను ఉన్నట్లు, కార్మికులను కత్తెలు 700 కు తగ్గి

re: The retrenchment of workers of K. Ramamurthy & Co., Chilakaluripet and harassment of the workers there.

retrench చేశారు. కనీసం వాళ్లు అడిగింది ఏమిటి, మీకు పని ఎంతకాలం ఉంటే, ఆ ఉన్నంతకాలము అందరిని పెట్టుకోండి. Working days తగ్గినాగాని, అందరికి employment ఇవ్వండి. గాని మీరు discriminate చేసి కొంత మందిని పనిలో నుంచి తొలగించేటటువంటి పని చేయవద్దు అంటే ఆ విధంగా వాళ్ళు అడిగినదానికి, చివరకు మొత్తము అందరూ కలసి, వీళ్ళ హక్కుకోసం, మిగతా 1800 కూడా కలసి తమ పనిని మానుకొని, అధికంగా సమ్మె చేస్తూఉంటే, ఆ సమ్మెకు బలంకోసం దానిని సాధించడానికి అక్కడ ఉన్నటువంటి Union Secretary, General Secretary, చిలకలూరిపేట Tobacco workers Union అలాగే అక్కడ ఉన్నటువంటి, పంచాయితీబోర్డు మెంబరు అంజనేయులు గారు అక్కడ నిరాహారదీక్ష చేస్తూఉంటే, ఆ విధంగా 10, 12 రోజులనుంచి నిరాహారదీక్ష జరుగుతున్నప్పటికీ, దాని పరిష్కారానికి కాస్తా Department గాని ప్రభుత్వముగాని కదలకుండా, దాని రిపోర్టు తెప్పించుకొనేదానికి కూడా time లేకుండా దీనికి ఏదో చిన్న సాకు ఏదో చెప్పి అక్కడనుంచి లాఠీచార్జి మొదలుపెట్టి, నిరాహారదీక్ష చేసినవానిని జైలులో పెట్టడం జరిగింది. ఇది మాత్రం ప్రభుత్వం సుకుపుగా చేయగలగుతుంది. లాఠీచార్జి, teargas నిరాహారదీక్ష బూనినవారిని జైలులో పెట్టడం ఇవిమాత్రం ప్రభుత్వం చాలా త్వరగా సులభంగా చేయగలిగింది. కాని సమస్యలు పరిష్కారం చేసేదానికి మాత్రం పక్షం రోజులుకూడా దానికి సరిపోదన్నమాట. నేను ఇక్కడ చెప్పేది, సుందరియ్యగారు చెప్పినట్లు ప్రభుత్వము వెంటనే వారిని విడుదలచేసి, సమస్యను పరిష్కరించుటకు వెంటనే వారికి ఎన్ని అడ్డకారాలు ఉంటే అన్నిటిని ఉపయోగపెట్టి ఆ రకమైన management ను లొంగదీసి సమస్యను పరిష్కరించుటకు పూనుకొనేటటువంటి ప్రయత్నం మాత్రం చేయాలి. అన్నిటికంటే ముఖ్యంగా దీనినుంచి మనం నేర్చుకోవలసినటువంటి ప్రధాన గుణ పాఠం ఏమిటంటే, మన Labour Act లో ఉన్నటువంటి అనేక లోపాలను సవరించుకొనడం. Labour Department లో ఉన్నటువంటి ఉద్యోగస్తులు ఎక్కడైనాసరే ఇటువంటి పక్షపాతం యజమానులకు అమ్మరుపుపోయేటటువంటివారు ఉంటే, వాళ్ళమీద వెంటనే action తీసుకొని అజ్ఞాంబే వాళ్ళను ఆ బాధ్యతనుంచి తప్పించడం మాత్రం చాలా ప్రభుత్వమైతే, ఇదిమాత్రం మాకు చాలాచోట్ల ఎదుర్కొంటున్నది. ఇది పారిశ్రామిక శాంతికి, మనయొక్క పారిశ్రామిక అభివృద్ధికి గాని సహాయపడేటటువంటిది కాదు. చాలా చిన్నకారణాలవల్ల, మనవిజ్ఞానం, వెంటనే ప్రభుత్వము ఈ విషయంలో చర్యతీసుకోవలసినట్టి కోరికతో ముగిస్తున్నాను.

re: The retrenchment of workers of K. Ramamurthy & Co., Chilakaluripet and harassment of the workers there.

శ్రీ ఇ. సుబ్బారావు : అధ్యక్ష, వివరాలన్నీకూడా ఇంతకు ముందు మాట్లాడినటువంటివారు చెప్పారు. అయితే ఇక్కడ అన్యాయం జరుగుతున్న దనేటటువంటి ఉద్దేశంతో అక్కడ సత్యాగ్రహం చేస్తూఉంటే, నిరాహార దీక్ష పూని ఉంటే, 13 వ తారీఖున నేను, సత్యనారాయణగారు కూడా కలసి call attention notice ఇచ్చాము. అక్కడ, ఈ వ్యతంత్ర భారత దేశంలో ఒకాయన నిరాహార దీక్ష చేస్తున్నాడు. అక్కడ దాదాపు 700 మందిని తొలగించినటువంటి ఘట్టనలో ఇంత వరకు చర్య తీసుకోలేదు. అక్కడ ఉన్నటువంటి Labour Department వారితోటి సంప్రతించి వప్పటికి కూడా వారు మొండిగా, నేను పట్టిన కుండేలుకు మూడే కాళ్ళన్నట్లు, దీమాగా కూర్చోంటే, ప్రభుత్వము ఏమీ చేయలేకుండా ఉన్నది. కాబట్టి వెంటనే దీనిమీద చర్య తీసుకోవాలని, మేము 13 వ తారీఖున call attention notice ఇచ్చాము. మన history లో వింటున్నాము. జహంగీరు ఒక గంటను పెట్టి అది మోగించగానే వచ్చి ప్రజలకు న్యాయాన్ని చేకూర్చేవాడు. కాని ఇప్పుడు ఎట్లా ఉన్నదంటే, అక్కడకూడ నిరాహార దీక్ష చేస్తున్నారు. ఎంతమంది strike చేస్తున్నారు, తరువాత మేము ఈ అసెంబ్లీలో call attention notice ఇచ్చాము. తరువాత ఏమో adjournment motion notice ఇచ్చాము. కాని ఇప్పటివరకు మంత్రులకు అది వినపడలేదు. 13 వ తారీఖున ప్రారంభించినటువంటి నిరశన దీక్ష కొనసాగుతున్నప్పటికీ 17 వ తారీఖున మనం వారికి న్యాయం కలుగజేయకపోగా అక్కడ వున్నటువంటి యజమానులకు మద్దతుగా పోలీసు బలగాన్ని తీసుకొనివచ్చి అక్కడ సత్యాగ్రహం చేసేటటువంటి వారిని ఇంకా వందమందిని arrest చేశారు అంటే, ఇది నిజంగా ప్రజా ప్రభుత్వం అని అనాలో లేకపోతే నిరంశుక ప్రభుత్వం అని అనాలో నాకు అర్థం కావడంలేదు. అటువంటప్పుడు ఈ విషయాలు తప్పకుండా మనం లేబరర్లకు న్యాయం చేస్తామని అనేకచోట్ల నాయకు లందరు వాగ్దానాలు చేస్తున్నారు, ఉపన్యాసాలు ఇస్తున్నారు. ఈ ఉపన్యాసాలు చూస్తే మేడీపండులా ఉన్నవి. వెంటనే ప్రభుత్వం జోక్యం కలుగజేసుకొని లేబరర్లకు అన్యాయం చేసిన కంపెనీమీద శర్య తీసుకొని, మిగిలిన కంపెనీలు ఇలాంటి చర్యలకు పూనుకొనకుండా ఉండేట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. అక్కడనే వర్కచుక్కు ఆర్డెస్టు చేసుకుంటున్న వెంటనే విడుదలచేసే, తీసేసిన 700 మందికి వెంటనే ఉద్యోగం ఇచ్చేట్లు మంత్రులు ప్రయత్నం చేస్తారని ఆశిస్తూ బిరమిస్తున్నాను.

re: The retrenchment of workers of K. Ramamurthy & Co., Chilakaluripet and harassment of the workers there.

శ్రీ జి. బావనయ్య : అధ్యక్ష, అక్కడ పుగాకు కంపెనీనుంచి కొంత మంది కార్మికులను తొలగించారు. ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వం కర్తవ్యం ఏమిటి? ఒక కన్సీలియేషన్ ఆఫీసరు ద్వారా గాని, లేదా వెల్ ఫేర్ ఆఫీసరు ద్వారా గాని, లేదా కమిషనర్ ద్వారా గాని, కలుసుకొని, నిరుద్యోగ సమస్య తీర్చి వారిని factory లో తప్పనిసరిగా చేర్చవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఇట్లా చేయకపోతే దేశంలో నిరుద్యోగం ఎక్కువగుతుంది. కరువు కాటకాలు ఎక్కువగుతాయి. ఉత్పత్తి తగ్గిపోతుంది. ప్యాక్టరీ యజమానులకు లాభాలు వస్తున్నాయా, లేదా, అంటే, లెక్కలు చూస్తే లాభాలు వస్తున్నాయి. అక్రమ లాభాలు అరికట్టాలి, కార్మికులను తీసివేస్తుంటే ఉపేక్ష భావం వహించకుండా రక్షణ కలిగించాలి. ఇప్పుడు పరిస్థితులు చూస్తుంటే ప్రభుత్వం యజమానుల తరపున కలిగించుకొని వారికి రక్షణ, కార్మికుల భక్షణ అనేరకంగా వ్యవహరిస్తోంది. లాఠీ చార్జీలు, teargas వదలుట చేసి కార్మికులను బాధపెట్టుతున్నారు. సత్కారాలు గాంధీగారి పద్ధతిలో చెప్పుకుందామని అన్నం మానుకొని కూర్చుంటే వారిని జైలులో పెట్టి ఇబ్బందులు పెట్టడం - ఈరకమైన విధానం అవలంబిస్తే ఇది శ్రేయోరాజ్యమని అనిపించుకోదు, సోషలిష్టు రాజ్యమని అంతకన్న అనిపించుకోదు. కనుక ప్రభుత్వం తక్షణం కలిగించుకొని చూడవలసిన అవసరం ఉన్నది. అనేక చట్టాలు ఉన్నవి. Workers Protection Act, Labour Protection Act, Compensation Act - ఇవన్నీ ఉన్నవి. వారికి బోనస్ ఇవ్వాలని ఉన్నది. లేదని మంత్రిగారు, లేదని తరపున మంత్రిగా వ్యవహరించాలి గాని పెట్టుబడి దారుల తరపున, మిల్లు యజమానుల తరపున మంత్రిగా వ్యవహరించటం బాగుండదు. లేదని తరపున వ్యవహరిస్తే మేము ఇక్కడ అడగవలసిన పనిలేదు, గగ్గోలు పడవలసిన పనిలేదు - కనుక weaker sections కు అనుకూలంగా ప్రవర్తించాలి. కార్మికులకు న్యాయం కలుగజేయాలి. లేకపోతే ఇది ఇంకొక చోట అంటుకుంటుంది, బోదు. కార్మికులను రెచ్చగొట్టడం న్యాయం కాదు, మంచిది కాదని మేనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ చావిలాల్ గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్ష, స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 17 సంవత్సరాలయినది. ఫ్రీడంలో మొట్టమొదటి కాంగ్రెసు మంత్రివర్గం రాజాజీగారి నాయకత్వంలో ఉద్భవించినప్పుడు మధుర మిల్సులో ఒక సర్దుబాటు జరిగింది. అది మినహాయిస్తే ఈ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం అన్యాయం చేస్తూ లేదా ఏదైనా విధానంలో బిటిఎ ప్రభుత్వ కాలంనాటి విధానంకన్న కొత్తగా మార్పు రాకపోవడం విచిత్రకరం.

re: The retrenchment of wor-
kers of K. Ramamurthy &
Co., Chilakaluripet and
harassment of the workers
there.

అసలు ఈ ప్రభుత్వ విధానం ఎవరిని రక్షించడానికి అనేది తేలాలి. ఒక ప్రక్క Law and order break అవుతుంటే దానికి బాధ్యులు ఎవరు : 1942లో వచ్చిన స్వాతంత్రోద్యమంలో ఆ గవర్నమెంటు ఏమి చెప్పినదంటే-ఎవరు పోట్లాడుకున్నా పోలీసు వెళ్ళవద్దు. కాని, మిలిటరీ సేవన్ను, పోలీసు సేవన్ను, గవర్నమెంటు అసీ సెర్వోను ఎవరైనా attack చేస్తుంటే మాత్రం గవర్నమెంటు protect చేసుకోవాలిగనుక, గవర్నమెంటు ప్రావర్తించి రక్షించాలిగనుక మీరు వెళ్ళండి అని చెప్పారు. ఆ రోజు గవర్నమెంటు exist కావడమనేది వారి లక్ష్యం. ఈ రోజున ప్రభుత్వ విధానం ఏవిధంగా ఉన్నది : ప్రాసర్టీ ఎవరికైతే ఉన్నదో వారు అన్యాయం చేసినా సరే, ఎక్కర్నూ వారి కోర్కెలు అడిగినారే, అడిగినది యజమానులు వప్పుకున్నా సరే, ఒప్పుకొన్నదానిని ఎగగొట్టినారే, ఎగగొట్టి మెడపట్టి నెట్టుతున్నారే. ప్రావర్తీ గలవారు వెంటనే కబురు చేయగానే మేము ఇక్కడ నీ ఆస్తికి, నిన్ను రక్షించడానికి తయారుగా ఉన్నాము అనే విధంగా ఉంటే ఈ ప్రభుత్వం ఎవరి తరపున ఉన్నది అని అడగవలసి వస్తోంది. ఇందాక రాజాజీ గారిని ఎందుకు mention చేశానంటే ఆ కాలంలో ఇంగ్లీషువారిదైన మధుర మిల్సులో వర్కర్లకు అన్యాయం జరిగింది. Strike చేశారు. వెంటనే ఆ యజమానులు గవర్నమెంటుకు రక్షణ కొరకు కబురుచేశారు. అప్పుడు రాజాజీగారు-ఎవరిని రక్షించాలో చెప్పమని అడిగారు. ఆస్తి కలవారిని రక్షించాలా? లేక Working class ను రక్షించాలా? దానిమీద వారు అక్కడ law and order break అవుతోందన్నారు. రాజాజీగారే మన్నారంటే-మొట్టమొదట law break చేసినది నీవు ఏదైతే అనుకున్నాలో అది అమలు జరుపకపోతే, ఎవరైతే obedient, గా lawful, గా behave చేస్తున్నారో వారిని రక్షించాలని 14వ సెక్షన్ పెట్టి Working class మీదికి వెళ్ళవద్దని ఆ మిల్లు యజమానులకు చెప్పారు. అప్పటినుండి ఈ కాంగ్రెసు పరిపాలనలో లేబరు విధానం ఇంకా ముందుకు advance అవుతుంది అనుకున్నాము. కాని అది ఒక్కటే కాంగ్రెసు పరిపాలనా చరిత్రలో కనబడుతున్నది. ఇప్పుడు ఈ చిలుకలూరిపేటలో జరుగుతుంది ఏమిటి? అక్కడ పుగాకు పండుతుంది. అది ఒక Commercial centre మాత్రమే. ఇంద్రప్రస్థ లేదు. Working class కొద్దిగా ఉన్నది. కందిమళ్ళవారిది పెద్ద ఫాక్టరీ. ఆ ఊరిలో monopoly తమ తీసుకోవా లనుకుంటున్నారు. అది పెద్దది అని కూలీలు అక్కడికి వెళ్లుతున్నారు ఆవిధంగా పెరుగుతున్న Working Class strength, break up చేయడం ఎట్లా అంటే - ఒకచోట అను

re: The retrenchment of workers of K. Ramamurthy & Co., Chikakaluripet and harassment of the workers there.

కున్న మాట అక్కడ లేదని నెట్టేస్తే సరిపోతుంది. ఇది ఎందుకు అంటే working class కోసం కాదు; దాని వెనక ఉన్న రైతాంగం పోగుచేసి పోగాకు కొనేటప్పుడు working class నే కాదన్నారు. గవర్నమెంటు వారివెంట ఉండిగమక, minimum wages, తూకాలలో ఏమీ చెప్పలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారనే బలహీనత రైతాంగంమీద ప్రతిబింబించడానికి చేస్తున్నారు. కనుక ఇన్నాళ్ళనుంచి వదుస్తున్న ప్రభుత్వ విధానంలో మనం లేదని క్లాసు యొక్క interest ఆలోచిస్తున్నామా, లేదా? ఆజంజాహి మీల్కు సంగతి ఉన్నది. వారు చేసిన promise break అయితే చివరకు ఒక adjustment కు వచ్చారు. అటునప్పటికీ అది కూడా fulfil చేసుకోలేకపోతున్నారని పేరు పాపాల నాలు ఉత్పత్తిచేసే మీల్కును అది వేళారు. ఇదంతా చూస్తే working class ను break చేశామా లేదా, మనవెంట గవర్నమెంటు ఉన్నదని prove చేశామా, లేదా, అనే ఒక basical point మీద నడుస్తున్నారు. ఈ పోగాకు సెంటరులో అదే జరుగుతోంది. వర్కింగ్ క్లాస్ వెళ్ళింది, వారిని వెళ్ళనట్లు అన్నారు. వర్కు తక్కువ ఉంది, తగినట్లు చేయాలన్నాము వర్కర్లు ఉపశాసన చేశారు. పోలీసును తెచ్చున్నారు, వెంటనే పరుగెత్తుకు వచ్చారు. అంతేగాని వర్కర్లు సంగతి విచారించుటకు లేదని కమిషనరు వచ్చాడా? లేదని అఫీసరు వచ్చాడా? లేదని అఫీసరు ఎప్పుడు వస్తాడంటే అందరూ అటువంటివారని కాదు. కొందరికి vested interests తయారయ్యాయి. వారూ వారూ (యజమానులు) లాలోచించుతారు; పిలిస్తే సమయానికి రారు. వారు వచ్చేటప్పటికీ అక్కడ వ్యవహారం చెయ్యజారిపోతుంది. అంతా అటున తరువాత వచ్చి - మేము వచ్చేవరకు wait చేస్తే మేము చూసేవారము కదా అంటారు. కనుక లేదని ముందుకు దూకిందని తాము చేసేది ఏమీ లేదని పోలీసుకు వ్రాసి పోలీసును పంపమంటున్నారు. ఈవిధంగా ప్రభుత్వం వారి లేబర్ పాలిస్ ఉంటున్నది. పోలీసులు వచ్చిన తరువాత లాఫీ చార్జీ, కేరగాస్ - ఇవన్నీ చేస్తారు. వర్కర్లు ఉపశాసన చేస్తే జైలులో చిట్టడం - ఈవిధంగా అక్కడ జరిగింది. ఇప్పుడు అక్కడ ఏ పరిస్థితి ఉన్నదో తెలియదు. అన్నిటికంటే ఆశ్చర్య మేమంటే అక్కడ ఏమీ జరుగుతోందో మాకు తెలుస్తుందిగాని, గవర్నమెంటుకు తెలియదు. వారి machinery fail అవుతుంది. రైజాన్ అఫీసరు, ఉండవలసిన వారంతా ఉంటారు గాని అక్కడ మంత్రిగారికి పరిస్థితులు తెలుసు; అక్కడ vested interest ఉండటంవలన వీరికి కమిషన్ అందకపోవడం జరుగుతోంది. లేకపోతే మరి ఎందుకు మంత్రిగారికి information కాదు? వారి మిషిన్స్ fail అవుతోంది.

re: The retrenchment of wor-
kers of K. Ramamurthy &
Co., Chliakaluripet and
harassment of the workers
there.

లైజాన్ fail అవుతోంది. Welfare state యొక్క basic point fail అవుతోంది. అక్కడ working class కు protection ఉన్నదా? వారికోసం negotiations నడిపారా? ట్రేబ్యునల్ కు పంపారా? అటువంటివి చేయరు. అందువల్ల మేము అడిగేది - ఇప్పుడున్న ఫరిస్థితులలో గవర్నమెంటు new approach తీసుకొని working class ను రక్షిస్తామనే ఆత్మ విశ్వాసం కలుగజేయాలి. ఈ working class, divide అవుతోంది - నేషనల్ ఫ్రేడ్ యూనియన్ అవి, A. I. T. U. C. అవి మజ్దూర్ యూనియన్ అవి - ఉన్నవి. పొలిటికల్ గా ఉండవచ్చును - కాని వారిని రక్షించకపోతే మనం ఎందుకు ఉన్నాము? కావాలంటే ఎలక్షనుకు వాడుకోవచ్చును. ఈ అభిప్రాయ భేదాలు తీసుకొని వర్కింగ్ క్లాసును కొట్టడానికి ప్రయత్నించినప్పుడు వారికి రక్షణ లేకపోతే ఎట్లా? ప్రభుత్వ లేబరు పాలసీలో మాట్టు రావాలి. లేబరు కమీషనరును వెంటనే పంపి negotiate చేసి అందరి వర్కర్సును తీసుకునేట్లు చేయాలి. లేబరు లాస్ లో బలహీనతవల్ల అనుకున్నది చేయలేక పోతున్నామని చెప్పవచ్చు - Labour Laws ఉపయోగపరచి fail అయితే, యజమానులు implement చేయడానికి వప్పుకొనకపోతే, యజమానులు working class ను break చేస్తుంటే 144 సెక్షన్ workers కు అనుకూలంగా ఉపయోగపరచాలి. సెక్షన్ 144 వీరికి అనుకూలంగా ఉపయోగపర్చాలి. అది ఉపయోగపర్చారా? అదేమీ లేకుండా మాకు చేకకాలేదు అంటారు. వర్కింగ్ క్లాస్ ను రక్షిస్తామా, లేదా. అన్నది ఒక బేసికల్ పాయింట్. ప్రభుత్వం వర్కింగ్ క్లాస్ ను రక్షిస్తామని అంటున్నది కనుక, అది అమలు జరుపుతారనే విశ్వాసంతో, ప్రభుత్వం వెంటనే ఒక నిర్ణయం తీసుకొని రిట్రీన్ మెంట్ లేకుండా చేయాలని, యీ పౌరపాటు జరిగినందుకు దానికి ఏ ఆఫీసర్ బాధ్యులో వారిపై చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

(శ్రీ ఎస్. వెంకటేశ్వర్లు : అధ్యక్ష, చిలకలూరిపేట కె ఆర్. అండ్ కె. ఆర్. కంపెనీ గురించి నాకు తెలిసిన భోగట్టా కొన్ని విషయాలు మీ ద్వారా మనవి చేయదలచుకొంటున్నాను. ఒకప్పుడు నేషనల్ ఫ్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ అక్కడ కొన్ని డిమాండ్స్ మీద అక్కడ ఉన్నటువంటి కార్మికులకు న్యాయం చేకూర్చలేదనే తలంపుతో కొన్ని డిమాండ్లు ఇచ్చి సత్యాగ్రహం చేసే సందర్భంలో, యీ ఫ్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ తో యజమానులు మిలాఖత్ అయి అర్ధరాత్రి అర్ధరాత్రియే టూనియన్ స్టాపిండుకొన్నారు. కొన్ని హక్కులను వారు వమ్ముచేశారు. ఎప్పుడైతే టూనియన్ కార్మిక రంగాన్ని బెబ్బ కొట్టడానికి తమ స్వాధీనం కోసం వినియోగించే

re : The retrenchment of wor-
kers of K. Ramamurthy &
Co., Chilakaluripet and
harassment of the workers
there.

కొన్నారో, ఆ దుష్పరితము ఇవాళ అక్కడ జరుగుతున్నటువంటి పరిస్థితులు. ఇవాళ అక్కడ కార్మికులకు అన్యాయం జరుగుతున్నది. ఏ దయా ధర్మాల మీదనో ఆధార పడవలసిన విషయం అక్కడ జరుగుతున్నది. ఇవాళ కార్మిక పరిస్థితి - వారి వ్యక్తి గతాలకో, వారి స్వార్థాలకో అంటిపెట్టకపోతే - ఆ కూలీని ఆ కంపెనీనుంచి నా ఇష్టం లేకపోతే తీసివేస్తామనే పరిస్థితులకు కూడ యజమానులు తయారవుతున్నారు. రైతులకు చూద్దామా, వారు వన్ గ్రేడ్ పొగాకు ఇచ్చినప్పుడు - 400 రు. ఖరీదుచేస్తే - అది కూడ రైతుకు ఏదో విత్త పెట్టినట్లు వాళ్లు తలంపుతో ఉన్నారు. ఇటు కార్మికులకు న్యాయంగా రావలసిన బోనసు ఇవ్వక, కార్మికులకు రావలసిన సౌకర్యాలను వమ్ము చేస్తున్నారు. ఆ కంపెనీలో - మద్ది వెంకటరత్నం కంపెనీకన్నా, యీ కె.ఆర్. అండ్ కె.ఆర్. కంపెనీ చాలా పెద్దది ఇది లండన్ మార్కెట్ తో సంబంధం ఉన్న కంపెనీ. కనీసం ఆ మద్ది వెంకటరత్నం కంపెనీతో పాటైనా, బోనసు విషయంలో గానీ, తదితర సౌకర్యాలు యీ కంపెనీ ఎందుకు ఒనకూర్చుకూడదో ఆలోచించవలసిన విషయము. మన రాజకీయ అభిప్రాయాలు ఏవిధంగా ఉన్నప్పటికీ, మన అభిప్రాయం - కార్మికులను దెబ్బకొట్టే పరిస్థితికి మనం దిగజారకూడదు. ఆ దిగజారి నటువంటి దుష్పరితము ఎప్పుడైనా కనుపించక మానదు. కార్మిక మంత్రిగారు వెంటనే జోక్యం కలుగజేసుకొని, అక్కడి కార్మికులకు న్యాయం చేకూర్చి, యీ అలబడి తగ్గించుతారని ఆశిస్తున్నాను, ఈ అవకాశం నాకు ఇచ్చినందుకు అధ్యక్షుల వారికి నమస్కారములు

(శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : అధ్యక్ష, ఇదే సందర్భంలో నేను ఒక విషయంమీద గట్టిగా అభిప్రాయం చెప్పాలని అనుకుంటున్నాను. ఈ మధ్య ఒక జనరల్ ఫీవర్ గా వస్తున్నది ఏమిటంటే, యీ ఇండస్ట్రీయల్ డిస్ ట్రాబ్ లో లేబర్ డిపార్ట్ మెంట్ మొత్తం సిక్యూయేషన్ తన చేతిలోనికి తీసుకొని, తన కమాండ్ లోకి తీసుకొని పరిష్కరించవలసివదిపోయి, లా అండ్ ఆర్డర్ సమస్యగా దానిని మార్చివేసి ఫోర్మ్ డిపార్ట్ మెంట్ యీ సమస్యను పరిష్కరించేటట్లుగా తయారవుతున్నది. ఇది మన కార్మిక విధానానికి చాలా ప్రమాదకరమైన విషయమని నేను మనవి చేస్తున్నాను. క్రిందటి సెషన్ లో - నవంబరు సమావేశంలో - ఇట్లాంటి సమస్య ఒకటి వచ్చింది. తిరుపతి కాటన్ మిల్స్ లో - రేణిగుంటలో - అక్కడ మేనేజ్ మెంట్ 98 మందిని అడ్డగోలుగా వారి చిత్తం వచ్చినట్లు డిస్ మిస్ చేయటము, అనేకమందికి సస్పెన్షన్ నోటీసులు జారీచేయటము జరిగింది. అది కార్మిక మినిస్టర్ గారి దృష్టికి తేలికం జరిగింది. వారు కొంత ఆలస్యంగా నైనా, అక్కడకు ఒక లేబర్ ఆఫీసర్ ను

re: The retrenchment of wor-
kers of K. Ramamurthy &
Co., Chilakaluripet and
harassment of the workers
there

పంపించటం, అక్కడి యజమానులను అదుపులో పెట్టటానికి ప్రయత్నం చేయటం జరిగింది. మళ్ళీ ఇప్పుడు ఈ చిలకలూరిపేటలో అదే సమస్య వచ్చింది. వందల మంది కార్మికులకు చట్టరీత్యా ఉన్న హక్కులను ఒక్క కలం పోటుతో భంగపెట్టి యజమానులు విరంభకంగా ప్రవర్తిస్తుంటే, లేబర్ డిపార్ట్మెంట్ నిస్పృహ స్థితిలో వదిలిపొతున్న పుటన ఒంటి తర్వాత ఒకటి జరుగుతున్నది. దీనివల్ల కార్మిక లోకంలో కార్మిక శాఖ మీద నమ్మకం పోయే పరిస్థితి క్రమక్రమేన ఏర్పడుతున్నది. ఇది మన రాష్ట్రానికి మన దేశానికి చాలా ప్రమాదకరమైన చిహ్నమని మనవి చేస్తున్నాను. ఇవాళ పత్రికలో కేంద్ర కార్మికమంత్రి సంజీవయ్యగారు ఇచ్చిన ఒక ప్రకటన చూశాను. వారు ఇండస్ట్రియల్ బ్రూస్ ను భంగపరచే శక్తులు కనబడుతున్నాయని అన్నారు. మన రాష్ట్రంలో యీ ఇండస్ట్రియల్ బ్రూస్ రిజల్యూషన్ ను భంగపరుస్తున్నది యజమానులని నేను విచిత్రంగా చెప్పదలచుకొన్నాను. ఇండస్ట్రియల్ బ్రూస్ రిజల్యూషన్ ప్రకారంగా ఏదైనా సర్వీసు కండిషన్ మార్పు చేయాలనుకొన్నా, లేదా, పనివారిని తగ్గించాలన్నా, ముగ్గురు కలిసి చర్చించాలి. ముఖ్యంగా కార్మిక సంఘ ప్రతినిధులతోటి కలిసి చర్చించాలి. అప్పుడే ఏదైనా మార్పు చేయాలి తప్పు మేనేజ్మెంట్ వారంతటవారు ఏమీ చేయకూడదు. కాని ఇక్కడ ఏమీ జరిగింది? ఏకపక్షంగా యజమానులు చర్య తీసుకొంటున్నారు. లేబర్ డిపార్ట్మెంట్ జోక్యం కలుగజేసుకోలేక పోతున్నది. అక్కడ లేబర్ డిపార్ట్మెంట్ ఒక రకంగా పేరలైజ్ చేయబడుతున్నది. లేబర్ డిపార్ట్మెంట్ తనకుతాను ఒక పూజిషన్ లోకి నెట్టుకోబడుతున్నది అని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అసెంబ్లీలో ఏమవుతున్నది? లా. అండ్ ఆర్డర్స్ సమస్యగా తేలిగ్గా వచ్చేస్తున్నది. పోలీసులు జోక్యం కలుగజేసుకొంటున్నారు. అది ఇండస్ట్రియల్ డిస్ప్లూట్ క్రింద పోయి కార్మికుల మెల్లలూటక్రిందకు తయారవుతున్నది. నేను లోగడ కార్మిక మంత్రిగారికి మనవి చేశాను. ఈ ఇండస్ట్రియల్ డిస్ప్లూట్ లోనికి పోలీసువాడు హోమ్ డిపార్ట్మెంట్.. రాకుండా మీ పూర్తి కంట్రోలు తీసుకోవాలి, అవసరమైన అధికారాలు మీ చేతులెట్టుకోవాలి మనవి చేశాను. గత సంవత్సరం బడెట్ చర్చల సందర్భంలో మనవి చేశాను. ఇవాళ మళ్ళీ అదే విషయం మనవి చేస్తున్నాను. ఇటువంటి విషయాలలో పోలీసు జోక్యం రావటానికి వీలులేదు. ఇండస్ట్రియల్ డిస్ప్లూట్ గానే అది పరిష్కారం కావాలి. చిలకలూరి పేటలో లాభిదారి జరిగిందంటే, బీయర్ గాన విషయం గొర్రెచేరంటే.. ఆది లేబర్ మీమిస్టర్ గారు ఒక పబ్లిక్ ఛార్జింగ్ గా స్వీకరింపాలని, యజమానుల తమ ఇష్టం తప్ప

re: The retrenchment of workers of K. Ramamurthy & Co., Chilakaluripet and harassment of the workers there.

నటు ప్రవర్తించే దోరణి ఆరికట్టటానికి గట్టి చర్యలు తీసుకోవాలని యీ కార్మిక సమస్య పరిష్కరించి రిట్రైండ్ చేయబడ్డ 700 మందిని మళ్ళీ పనిలోకి తీసుకొని, అరెస్ట్ చేయబడిన వారిని విడుదల చేయటానికి గట్టిగా కృషి చేయాలని నేను యీ సందర్భంలో మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి : అధ్యక్ష, కందిమర్ల రామవయ్య అండ్ కె. రామమూర్తి టొబాకో కంపనీ చిలకలూరిపేటలోని చాలా పెద్ద వర్తకం చేసే టుటాకొ బక ఆర్గనైజేషన్, లేదా ఒక ఇండస్ట్రీ. అది యునైటెడ్ కింగ్డం తో సామాన్యంగా ఎగుమతి చేస్తూ ఉంటుంది; బేరము చేస్తూ ఉంటుంది. ఈ మధ్యనే పొగాకు టాటా ప్రారంభం కాగానే ఫిబ్రవరి 7వ తారీఖున 175 మంది కార్మికులతో తమ కార్య కలాపాలు ప్రారంభించారు. 13 ఫిబ్రవరి నాటికి 1923 మందిని ఉద్యోగంలోకి తీసుకొని వారి వృత్తిని కొనసాగించు కొంటు ఉన్నారు. అటువంటిప్పుడు టొబాకో ఇండస్ట్రీలోనే ఒక క్రయసెస్ వచ్చింది. ఒక క్లిప్ట పరిస్థితి ఏర్పడింది. దానికి యీ కంపెనీ కూడా గురి అయిందని భోగట్టవలన తేలుస్తున్నది. టొబాకో ఇండస్ట్రీ పూర్తిగా ఎగుమతులపైనే ఆధారపడి ఉన్నది. దాని మంచి చెడు, దాని భవిష్యత్ ఎగుమతుల పైనే ఆధారపడి యున్నది. యునైటెడ్ కింగ్డం వారు పూర్తిగా కొనటానికి నిరాకరించడంవల్ల ఒక పెద్ద క్రయసెస్ ఏర్పడింది. దానినిగురించి మొన్ననే ఎగ్రికల్చరల్ మినిస్టర్ గారు దీర్ఘంగా ఉపన్యాసం చేసినారు. కాబట్టి వానిని చెప్పినారు. ఢిల్లీకి వెళ్ళి, వారితో సంప్రతించి, యునైటెడ్ కింగ్డం ఆపివేసిన కారణాన వచ్చినటువంటి పరిస్థితులను ఎదుర్కొనటానికి ఇంకా ఏదైనా మార్గం ఉన్నదా అన్నది ఆన్వేషించి 27 వేల టన్నులు మిగతావారు ఖరీదు చేయటానికి ఏర్పాటు చేయటం జరిగింది. కొంత రైతులు ఓసికపడితే, వారికి గిట్టుబాటు ధరలు వస్తాయని వారు హామీ ఇచ్చారు. టొబాకో ఇండస్ట్రీ క్రయసెస్ లో ఉన్నదనేది ఇప్పుడు స్పష్టంగా వికరం అయినది. ఇటువంటి క్లిప్ట పరిస్థితిలో యధాతథంగా బిజినెస్ జరుగుతుందా అనేమాట మనకు కొంత ఆలోచించాలి. నిరుద్యోగ సమస్యేకాదు ఇది.

Labour and unemployment problem కాదు. కేవలం industrial unrest కాదు; దీని వెనుక కొంత కుంభాపదేనటువంటి వ్యాపారం కూడా కారణంగా ఉన్నది. వాళ్ళు దానిని కారణంగా తీసుకొని, 680 మందిని stemmers అనే వారిని ఉద్యోగంనుంచి తీసివేసినారు. దానికి నిరసనగా ఆంజనేయులు ఆనే వ్యక్తికి

re: The retrenchment of wor-
kers of K. Ramamurthy &
Co., Chilakaluripet and
harassment of the workers
there.

hunger strike చేయడం జరిగింది. 9వ మార్చి లోపల అక్కడ వారు నిరాహార
దీక్షకు పూనుకొన్నప్పుడు సానుభూతి పరులు వారిచుట్టూ చేరడము. ఎ వ రై తే
loyal workers ఉన్నారో వారిని రానీయకుండా చేయడము. Physical obstru-
ction చేయడము జరిగింది. అటువంటిప్పుడు పోలీసువారు కొందరిని arrest
చేశారు. 15 మందిని ఆ రోజు arrest చేయడం జరిగింది. Arrest చేసిన సంద-
ర్భాన పుమారు మూడువేలమంది - బహుళ: అందులో పనిచేసేటటువంటి కార్మికులు
అందరు కూడి దాని చుట్టుముట్టి రానివ్వకుండా చేసే పరిస్థితులు ఏర్పడ్డవి. అటువంటి
ప్పుడు కొందరు ఉద్రేక వాతావరణంలో Physical violence కు కూడ పూను
కొన్నారని information తెలుస్తున్నది. వాళ్లు Soda water bottles రువ్వడం
వల్ల రాళ్ళురువ్వడంవల్ల ఒక head constableకు అయిదుగురు constablesకి దెబ్బలు
తగిలి గాయములు అయినాయి. అటువంటి పరిస్థితులతో కూడ పోలీసువారు ఛారిటబిక్తో,
సహనంతో వ్యవహరిస్తూ లాఠీచార్జి చేయకుండానే కేవలం tear gas సుఉపయో-
గించి ఆ crowd సంతా disperse చేయడం జరిగింది. లాఠీచార్జి చేయడం జరి-
గిందని మిత్రులు పదమూరులు చెప్పినారు. ఇక్కడకు వచ్చేపూర్వం కూడ I. G. P.
గారిని కలిసినాను. వారితో మాట్లాడినాను. వారుకూడ ఆ ప్రాంతానికి వెళ్ళి చూచి
వచ్చినారు. అదే District లో ఆ సమయంలో ఉండటంచేత వారుకూడ అన్నార
లాఠీచార్జి అనే మాట జరగనేలేదు. లాఠీచార్జి resort కాలేదు. దానికి పూనుకోలేదు.
Tear gas మాత్రమే ఉపయోగించడం జరిగింది. Disperse చేయవలసి వచ్చి-
నది. Crowds uncontrollable అవడంచేత మేము దానిని వాడవలసి వచ్చింది
గాని అన్యధాకాదు అనేమాట వారు చెప్పినారు. కనుక లాఠీచార్జి జరిగిందని ఎవరూ
కూడ అనుకోకూడదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. Tear gas మాత్రం వాడటం
జరిగింది. దానివల్ల crowds అంతా disperse అయినాయి. ఇదంతా అయిన తరు-
వాత అందరు మళ్ళీ పనిలోకి చేరారు. 17వ తారీఖునాడు ఈ దుఃస్వంఘటన జరిగింది.
ఎవరూకూడ యిది మంచిది అనే మాట అనడానికి సాహసించరు. నేను బొత్తిగా
సాహసించను. అవివర్యమైన పరిస్థితిలో పోలీసువారు జోక్యం కలుగజేసుకోవడం
law and order situation ను చేయడం అయితే యిది స్పష్టంగా ఉన్నదా లేదా
లాఠీచార్జి మాత్రము కాలేదు. ఈ మాత్రం ప్రయోగం కూడ పోలీసునుండి జరగడం
భావ్యమా కాదా? The rule of law must be observed అది లేనప్పుడు
the law of jungle will prevail అటువంటి situation దేశంలో రానివ్వ

re: The retrenchment of workers of K. Ramamurthy & Co., Chilakaluripet and harassment of the workers there.

డమా ? అది చిలకలూరిపేటగాని, యింకేదైనా ప్రాంతంగాని. అటువంటి riotous situation వచ్చినప్పుడు control చేయకపోయినట్లయితే నాయకులు ఉండి కూడ వాళ్లు control చేయలేనటువంటి పరిస్థితి వస్తున్నది. అటువంటి పరిస్థితులలో Law and order వారు interfere అయినారు. నిస్సహాయస్థితి labour department వారు చూపించినారు అని కొందరు మిత్రులు చెప్పినారు. అంజనేయులుగారు పూనుకొన్నారు అని తెలియగానే Regional Ass. stan Commissior of Labour అక్కడికి వెళ్ళినారు. వారితో సంప్రదించారు. వారు చెప్పినారు. Industrial truce resolution గురించి మిత్రులు ఒకరు ప్రస్తావించినారు. Industrial truce resolutionలో స్పష్టంగా ఉన్నది. ఏ కారణం చేత నైనా stoppage of work కాకూడదు. పరిశ్రమలలో ఉత్పత్తి ఏ విధంగాకూడ ఆపబడకూడదు అనేమాట ఉన్నది. అంజనేయులుగారు 600 మందిని తీసివేయడం చేత నిరసనగా చేసినమాట నిజమే అయినప్పటికీ Conciliation Machinery ఎదైతే ఉన్నదో దానిని వారు invoke చేయాలనే ప్రయత్నం ఏదీకూడ చేయలేదు. అప్పటికికూడ Labour department వారు అక్కడికి వెళ్ళి సంప్రతింపులు జరిపారు. ఏకారణంచేతనైనా ఎవరైనా Coercive method కు పూనుకున్నట్లయితే దానికి సహాయకారిగా ప్రభుత్వం ఉండకూడదు అనే పద్ధతి కూడ ఉన్నది. లేనట్లయితే ప్రతివారు ఏ చిన్న issue వచ్చినప్పటికీ hunger strike resort చేసినట్లయితే వారిని నివారించడానికి అందరు పూనుకోవాలి అంటే సాధ్యమయేటటువంటి పనికాదు. ఏదైనా issues, grievances ఉన్నట్లయితే మెషిన్లని మనం provide చేసుకున్నాము. Code of discipline ఉన్నది. Truce resolutions ఉన్నాయి. Industrial Acts ఉన్నాయి. ఇవన్నీ ఉపయోగించుకొనే బదులు, చెప్పకుండానే మేషిన్లని ఉపయోగించకుండానే వారే hunger strike చేసినట్లయితే, Labour department వారికి తెలియదు. తెలిసినా పోయి అప్పుడే వారిని విరమించుకోలేదు అని చెప్పడానికి సాధ్యంకాదు. ఉద్రేక కరమైన పరిస్థితులు ఏర్పడలేవి. పారిశ్రామిక రంగంలో ప్రశాంతమైన పరిస్థితులు లేకపోయినట్లయితే యజమానులకుగాని, కార్మికులకుగాని నష్టపోషణ కార్యక్రమం ప్రభుత్వం సక్రమంగా నిర్వహించుకోలేదని నా అనుకొంటాను. ప్రభుత్వం ఈయకూడదు. నిస్సహాయస్థితిలో ఉన్న దీని మిత్రులు చెప్పినారు. Labour department యొక్క role ఆలోచించినట్లయితే అది mediator role గా play చేయవలసి వస్తుంది. మధ్య పక్షంగా

Calling attention to a matter of
Urgent Public Importance.

20th March, 1964 167

re: The retrenchment of workers of K. Ramamurthy & Co., Chilakaluripet and harassment of the workers there.

వ్యవహరించవలసి వస్తుంది. ఎప్పుడూ కూడా మా దృక్పథం conciliatory దృక్పథంగానే ఉంటుంది. ఎవరు ఎంత adamant గా ఉన్నప్పటికీ అటు కార్మికులు గాని, యిటు యజమానులు గాని యిద్దరు కూడా ఒక firm, rigid attitude తీసుకుంటే కార్మికుల దగ్గరకు వెళ్ళి మీరు కొంతవరకు తగ్గండి అని వారికి చెప్పడం. యజమానుల దగ్గరకు వెళ్ళి మీరు ఇచ్చే స్థితిలో యున్నారు. మీకు అర్థిక స్తోమతు ఉన్నది. మీరు చేయాలి అని నచ్చచెప్పడమే గాని నిర్బంధ విధానాన్ని అవలంబించడానికి Labour department వారికి లేదు. ఏ Coercion చేసినా అది సాధ్యంకాదు. ఎవరూ వినరు. Labour department వారు కొంత అలస్యమైనా చేస్తున్నారు అని చెప్పినారు. అందుకు వారికి ధన్యవాదములు అర్పిస్తున్నాను. ఎప్పుడు ఏ dispute వచ్చినప్పటికీ, ఏ పారిశ్రామిక తగాదా వచ్చినప్పటికీ Labour department వారు వెంటదే కలుగజేసుకొని ఆ యజమానులతో, కార్మికులతో మాట్లాడి ఒక ఒప్పందాన్ని చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించడానికి ఎప్పుడూ సిద్ధంగానే ఉన్నది. తనయొక్క కర్తవ్యాన్ని ఎప్పుడూ వదులుకోలేదు. వదులుకోదు. అనికూడా నేను చెబుతున్నాను. ఆజంజాహీ మిల్స్ గురించి వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య గారు చెప్పినారు. తక్షణమే అందులో కలుగజేసుకొన్నాము. అక్కడ lock out అని strike అని వాళ్ళు ఈ విధంగా యుండి prohibit చేయాలనే మాటకూడా అధికారవస్తే ఆ చివరి దశలో మేము అందులో ప్రవేశం అయి, దానిని అట్లా కాకుండా చేసి దానికి ఒక విధంగా పరిష్కారాన్ని చేకూర్చ గలిగినాము. దాని ఫలితంగా ఈ రోజు ఆజంజాహీ మిల్సులో పని సక్రమంగా జరుగుతున్నది. ఇంతకుముందు Jute Mills లో వచ్చినప్పుడు ఏ వివాదం వచ్చినప్పటికీ కూడా Labour department వారు చాల శ్రద్ధతో తగాదాను శీఘ్రంగా తీర్చిదానికి ఎప్పుడూ కూడా ప్రయత్నిస్తున్నారు వారు ప్రయత్నమంతా వదులుతున్నారు. Law and Order కే వదలి వేసినట్లుగా ఉన్నది. Industrial disputes అన్నీ కూడా Law and Order గా pose అవుతాయి అన్నారు. ఇది ఒక విషయం తప్ప ఎక్కడా కూడా ఆ విధంగా జరగలేదు. అది Law and Order problem కాకుండా వ్యవహరించే జాగ్రత్త అందరి పైన ఉన్నది. యజమానుల వైపు మొగ్గు చూపిస్తున్నారు. Labour department liaison work వదలిపెట్టి vested interest ను strength చేసే మాట అన్నారు. Labour department వరకు vested interest ను strengthen చేసే అలోచన

re: The retrenchment of workers of K. Ramamurthy & Co., Chilakaluripet and harassment of the workers there.

మూదృక్పథంలో ఎప్పుడూ లేనేలేదు. వీలైనంత వరకు Workers interest ను safeguard చేయాలి. Working class interest ను safeguard చేసి ఉన్నటువంటి Acts ను rules ను, మనకు ఉన్న పలుకుబడిని, అన్నిటిని కూడ వీలైనంత వరకు వారికి అనుకూలంగా ఉండేటట్లుగానే ప్రయత్నిస్తామని గాని vested interest ను strengthen చేసే మాట ఎప్పుడూ ఎవరి ఆలోచనలో గూడ లేదని నేను చిత్త శుద్ధితో మనవి చేస్తున్నాను. 660 మంది ఉన్నారు. Arbitrators ను appoint చేసి వారి mediation వల్ల వారిని మళ్ళీ పనిలో పెట్టించాలని సుందరయ్య గారు సలహా చెప్పినారు. పరిస్థితులు చక్కబడితే తప్పకుండా మళ్ళీ పెడతాము. వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య గారు కమిషనర్ గారిని పంపాలని అన్నారు. ఆవనరం అయితే తప్పకుండా వెళ్ళవలసిన బాధ్యత కమిషనర్ పైన ఉన్నది. Regional Assistant Commissioner of Labour ఉన్నారు. వారు కాదు immediate గా వీరు పోతే ఆ పని బాగు అవుతుంది. వారు పోయినంత మాత్రాన ఆ సమస్య పరిష్కారం అవుతుందని అంటే తప్పకుండా కమిషనర్ గారు అక్కడికి వెళ్ళేటట్లుగా మేము చూస్తాము. వారియొక్క ప్రమేయంవల్ల యిది పరిష్కారం అయితే నాకంటే ఎక్కువ సంతోషించే వాళ్ళు యింకెవ్వరు ఉందరని కూడ నేను మనవి చేస్తున్నాను.

ఇంకొక పార్ట్ కూడా యిందులో పనిచేసిందేమోనని కూడా వారు చెప్పారు. నాకు వచ్చిన note లో కూడా కొంత తెలిసినది. అది ఏమిటంటే - యింకొక రైవల్ యూనియన్ ఏర్పడింది అని ఇంటర్నల్ గా ఏర్పడినవి ఒక్కొక్కప్పుడు తగాదాలు ఏర్పాటు చేస్తాయి అని. వీటిని పరిష్కరించడానికి గాను ఏ రికార్డుయిట్టా యూనియన్ వున్నదో వారి code of discipline కు అనుగుణంగా సంప్రదింపులు చేయడం జరిగింది. ఆ యూనియన్ వారు మేనేజిమెంటు వారిని, వీరిని విడదీస్తున్నారని, పెసరేట్ చేస్తున్నారని వున్నది. అయితే, ఇటువంటి తగాదాలు ఏర్పడినప్పుడు కార్మికులయొక్క సంక్షేమం దెబ్బతినకుండా చూడవలసిన బాధ్యత కేవలం ప్రభుత్వానిదే కాదు. కార్మికులపై కూడా వున్నది. కార్మిక నాయకులపై కూడా వున్నదని మనవి జేస్తున్నాను, పోలీసువారు ఎక్స్ పెస్ చేశారు అన్నారు. నేను రెండుమూడుసార్లు అరిపోర్టు చదివాను. అందులో ప్రధానమైన విషయ మొకటి వున్నది. ప్రస్తుతం బొబాకో యిండస్ట్రీలో వున్న క్రైసిస్ తొలగిపోతే మొత్తం ఇండస్ట్రీ అంతా అభి

re: The retrenchment of wor-
kers of K. Ramamurthy &
Co., Chilakaluripet and
harassment of the workers
there.

వృద్ధి చెందడానికి అవకాశముంటుంది. ఇంతకుముందు వ్యవసాయ శాఖా మంత్రి గారు చెప్పినట్లుగా ఇంటర్నేషనల్ మార్కెట్లో కొనుగోలు దారులు గమక దొరికి నట్లయితే, అవిధంగా యు.కె. యితర ప్రాంతాల నుండి దొరికే అవకాశం కూడా వున్నది. అప్పుడు ఈ పరిశ్రమలో యిబ్బందులు కూడా చాలావరకు తొలగిపోతాయని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : భవిష్యత్తులో ఏమి జరగబోతుందనేది యిప్పుడు ప్రధానం కాదు. ఇప్పుడు అక్కడ వర్కర్లు ఆఫర్ చేస్తున్నారు. ఈ రోజున ఎంత పని అయితే వున్నదో అది 15 రోజులు కానివ్వండి. నెల రోజులకు కానివ్వండి, అంతా కలిసి పనిచేస్తామని వారు అంటున్నారు. బొబాకో పరిశ్రమ అభివృద్ధి చెందితే మొత్తం 660 మందికే పని దొరుకుతుందని చెప్పడం సమంజసంకాదు. అక్కడ వర్కర్లు క్లియర్ గా చెబుతున్నారు. గంటలు అయినా తగ్గించుకుని ఎన్ని రోజులు పని వుంటే అన్ని రోజులు అంతా కలిసి పని చేస్తామంటున్నారు. అందులో కొంత మందిని తీసివేసి, కొంతమందికే యిస్తామనడం న్యాయంకాదు. దీనిని గురించి ప్రభుత్వం ఏమి ఆలోచిస్తున్నది? రెండవ విషయం. ఈ రోజున, అక్కడ సమ్మె జరుగుతున్నది. దానిపై ఏమి చేయబోతున్నారు?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి : ఉన్న వర్కర్లు అందరికీ పని కల్పించమని సుందరయ్యగారు చెబుతున్నారు. వారి point of view విజంగా. మంచిగానే వున్నది. కాని, మేనేజిమెంటు వారికి కూడా నచ్చజెప్పవలసిన అవసరమున్నది. ఇటువంటి, ఒక పుద్రి క్తమైన వాతావరణంలో అది సాధ్యం కాకపోయి వుండవచ్చు. నేనుకూడా కమిషనర్ ఆఫ్ లేబర్ ను పంపించి, కార్మికుల పక్షం వారు చెబుతున్నారు కాబట్టి, వారంతా ఒప్పుకుంటే, మీకుకూడా అక్షేపణ వుండకూడదు అని వారికి వచ్చు జెప్పడానికి నేనుకూడా ప్రయత్నిస్తాననే మాట చెబుతున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : ఇప్పుడు అరెస్టు చేసిన వారిని విడుదల చేస్తారా. లేదా? మరో విషయం. కార్మికుల ప్రతినిధులు, యజమానుల ప్రతినిధులు మధ్య వర్తులు కూర్చునికూడా వీనిని పరిష్కరించవచ్చును. పరిష్కరించడానికి అనేక మార్గాలు వున్నాయి. కొంతమందికి మాత్రమే యిస్తా మనడం న్యాయం కాదు. ప్రభుత్వం దీనిపై ఒక నిర్ణయం తీసుకొనవలసి వున్నది. మంత్రిగారు ఏమి చెబుతారు?

re: The retrenchment of wor-
kers of K. Ramamurthy and
Co., Chilakaluripet and
harassment of the workers
there.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : అధ్యక్ష, మీరు కొంత information కూడా క్లియర్ చేయాలి. రైవల్ యూనియన్ అనేది అలిండియా, పెంట్రల్ ఆర్గనైజేషన్ కు సంబంధం లేనిది లేదు. రెండవది. ఆర్డర్స్ వెళ్ళాయి అంటున్నారు. అయితే దీనికి యిక్కడ వున్న కంపెనీకి సంబంధం లేదు. ఉన్న వర్కునంతా సమానంగా డిస్ట్రిబ్యూట్ చేసుకుని, సదిరోజులు తగ్గినప్పటికీ, చేసుకుంటామని వీరు అంటున్నారు. దీనిపై లేబర్ డిపార్టుమెంటు ఒక విధానంతో ఎందుకని స్టేటుమెంటు యివ్వడానికి పూనుకోరు? ఇప్పుడు మనముందు మూడు points వున్నాయి. మొదటి-ఉన్న పనినంతా, అంతా పంచుకుని వారు చేసుకొంటామని వర్కర్స్ అంటున్నారు. గవర్నమెంటు మేనేజిమెంటుపై వత్తిడి తీసుకువచ్చి అందుకు ఒప్పుకునేట్లు చేస్తుందా, లేదా? అంతా ఒప్పుకునే మధ్యవర్తులతో మిగతా సమస్యలను పరిష్కరించడానికి పూనుకుంటుందా లేదా? అలాగే ఆర్డర్స్ చేసినవారిని వెంటనే రిలీవ్ చేస్తారా, లేదా? ఈ విషయమై మంత్రిగారు స్పష్టంగా చెప్పవలసి ఉన్నది.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి : అధ్యక్ష, బోనసుకు సంబంధించిన వివరాలు నాకు వచ్చినవి, బోనసు యివ్వబడినది. 11/12 th of the total wages earned by the workers during the season అని పోయిన సీజనులో యిచ్చారని అన్నారు ఆరకంగా, బోనసు సమస్య పరిష్కారం అయినట్లుగా నా వద్ద information వున్నది. దానికి భిన్నంగా ఏమైనా వున్నదనుకుంటే తప్పకుండా ప్రయత్నిస్తుంది డిపార్టుమెంటు. సుందరయ్యగారు చెప్పిన విషయాలనే వీరు కూడా రిపీట్ చేశారు. ఆర్-బి ట్రేషన్ కు సంబంధించి, మేనేజిమెంటు వారు కూడా ఒప్పుకుంటేనే అవుతుంది. లేకపోతే లేదు. అందుకు మా డిపార్టుమెంటు వారు తప్పకుండా ప్రయత్నిస్తారు. ఆర్-బి ట్రేషన్ కు సంబంధించి, accepted panel కూడా మా వద్ద ఉన్నది. ఆర్-బి ట్రేషన్ కు మీరు ఒప్పుకోవలసిందనే ఒక ప్రయత్నం మేము తప్పకుండా చేస్తామని మాత్రం చెబుతున్నాను. Disputes వున్నప్పుడు వాటిని పరిష్కరించి credit తెచ్చుకోవాలనే మా ఉద్దేశం కూడా. అలాంటి ఒక సంప్రదాయం నెలకొల్పాలనే వుద్దేశం డిపార్టుమెంటుకు వున్నది. లూట్ గా మేనేజిమెంటు వారికి వదిలి పెట్టేయాలని లేదు. మేము కూడా సబ్సిడీతో శీఘ్రంగా దీనిని పరిష్కరించడానికి యత్నిస్తున్నామని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : నా point కి యిప్పటికీ సమాధానం వాలేదు. ఆర్-బి ట్రేషన్ కు సంబంధించిన అక్కడి పౌరులు సూచన చేశారు. కంపెనీ తరపున

re: The retrenchment of workers of K. Ramamurthy & Co., Chilakaluripet and harassment of the workers there.

యిద్దరు వుండి. ఆ కమిషను కావాలనే వారితో ఆలోచించడానికి కమిటీ వేయాలని సూచించారు. దానికి వర్కర్లు తయారుగావున్నారు. యజమానులు తయారుగలేదు. ప్రభుత్వం దీనిపై తన చలుకుబడిని, అధికారాన్ని వినియోగిస్తుందా? ఇప్పుడు ఆక్కడ వర్కర్లు చెబుతున్నట్లు అందరికీ ఎన్నిరోజులు పనిఉంటే అన్నిరోజులు పని కల్పించడానికి ప్రయత్నిస్తుందా? ఆ points పై ప్రభుత్వం స్పెసిఫిక్ గా చెప్ప వలసి వున్నది రెండవది, అరెస్టు చేసినవారిని వెంటనే విడుదల చేసేదానిపై ప్రభుత్వం యొక్క ఆభిప్రాయం యేమిటి?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి: అధ్యక్ష, అరెస్టుఅయిన వారిని విడుదల చేసే విషయంలో. వారు ఏ సెక్షన్ క్రింద ఏ చర్యపై అరెస్టు అయినారో దీనిపై యిప్పుడు చెప్పడానికి నేను సిద్ధంగా లేను. మిగతా రెండు విషయాలు, మీరు చెప్పినవి, మంచివే. తప్పకుండా దీనిపై ప్రయత్నిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంక, మీడియేషన్ మెషినరీ గూర్చి లేబర్ డిపార్టుమెంటు ప్రయత్నం చేస్తుంది. ఇంకా ఎవరయినా, మధ్యవర్తిత్వానికి, పెద్దమనుషులు వుంటే వారి సహకారంకూడా పొందడానికి మాకు ఆక్షేపణ లేదని మనవిచేస్తూ నేను విరమిస్తున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్: తిరిగి రేపు ఉదయం 8-30 గంటలకు సమావేశమవుదాము.

1-30 P. M. The House then adjourned to meet again at Half past Eight of the Clock on Saturday the 21st March 1964.

APPENDIX

STATEMENT

OF

DR. M. N. LAKSHMINARASIAH

Minister for Industries

ON THE DEMANDS FOR GRANTS FOR THE LARGE,
MEDIUM AND SMALL SCALE INDUSTRIES FOR 1964-65

I. GENERAL

I rise to move that the Honourable Members of the House be pleased to vote demand for grant of Rs 2,13,93,700 under 'INDUSTRIES' and Rs. 3,69,06,600 under "Capital Outlay of Industrial Development."

As Honourable Members are aware, our Government have been impressing on the Central Government. time and again, the need for locating a greater number of major Central Government Projects in our State, as their location will promote ancillary small scale industries and generate an industrial climate.

The Synthetic Drugs Project and the Heavy Electricals Project, being set up with Russian and Czech., collaboration respectively, have made every good progress and have completed large part of the civil works. Government of India have since decided to locate the fifth Unit of the Hindustan Machine Tools and the Defence Electronics Factory in our State. Land required for these projects, is being made available. Work on these two projects, which are likely to cost about Rs. 35 crores, is about to commence. A team of officers has been deputed to Bhopal and Bangalore to study and report on the possibilities of developing integrated ancillary industries for these major projects.

Government of India have also decided to locate the Defence Research and Development Laboratory and the Defence Metallurgical Laboratories at Hyderabad. Land required for these institutions is being made available by our Government free of cost. We also hope that Government of India would decide to

locate a steel plant of one million tons capacity, with a capital outlay of about Rs. 200 crores in the initial stage, and rising to Rs. 600 crores during expansion, at Visakhapatnam. All data regarding land, water, power, etc., have been communicated to the authorities concerned. The Project report of the Raiwada Scheme, which is intended to meet the water requirements of the proposed steel plant, has been made available of the Hindustan Steel authorities and a similar report on the Mehadrigadda Scheme will also be sent to them soon. Some investigations to determine availability of limestone of the required quality have been completed and we are awaiting the results of the chemical analysis of the samples sent.

The Government of India are considering the feasibility of establishing a plant for manufacture of mining equipment in the Singareni area.

We are endeavouring to create a proper climate in this State for the growth of medium and small scale industries and have undertaken the following steps :—

(i) acquired over 700 acres of land at Uppal and another 200 at Moulali for development as industrial areas ; out of the area at Uppal, we have allotted 340 acres to 13 Industrial Units. It is proposed to acquire suitable land in various districts for allotment to industries ;

(ii) it has often been repeated that the high power tariff in this State militates against the growth of industry ; we have therefore formulated a scheme for providing concessions in the rates of power supply for industries in which power is an important element in the cost of processing. A Committee set up for the purpose of considering applications for concession in power rates has received some applications and sanctioned some of them. Concessions are also being extended to Small Scale Industries under a scheme formulated by the Government of India ;

(iii) steps are being taken to assess the demands of water supply in particular areas where industrial complexes are likely to develop and arrangements are being made to meet the anticipated

water requirements ; certain scheme taken up for execution for this purpose are making satisfactory progress ;

(iv) the four State-owned corporations, *i. e.*, Andhra Pradesh Industrial Development Corporation Ltd., Andhra Pradesh Small Scale Industrial Development Corporation Ltd., Andhra Pradesh State Financial Corporation Ltd., and the Andhra Pradesh Mining Corporation Ltd., are providing assistance to private entrepreneurs, to promote industries in this State ; some projects are also being directly promoted by the Corporations. These projects will be referred to later.

An Advisory Committee, with the Chief Minister as Chairman and consisting of some members of the House and prominent industrialists, was constituted some time ago to advise the Government regarding the establishment and promotion of large scale industries. At a meeting held some time ago, the Committee considered the desirability of disposing of the shareholdings of the Government in industries in which the Government do not have a controlling interest, with a view to utilising the amounts so realised for the promotion of new industries in the State. As a step in this direction the Government have decided to liquidate their investments in industries located outside the State and to provide the funds thus realised to the Andhra Pradesh Industrial Development Corporation for direct promotion of certain industries. The Government are also considering the question of disposing of their minority holding in certain undertakings within the State, *e. g.*, the Azam Jahi Mills.

ANDHRA PRADESH INDUSTRIAL DEVELOPMENT CORPORATION.

The Corporation has on hand the following four cases of direct promotion :—

- (1) HT and LT Insulators Project ;
- (2) Integrated Glass Project
- (3) Ball Bearings Project ; and
- (4) Pig Iron Project.

The progress made in regard to each is indicated below:

(1) *HT and LT Insulators Project :*

A licence has been received from the Government of India for the manufacture of 2,400 tons of HT and LT insulators per annum. The project is expected to cost a crore of rupees and out of this Rs. 60 lakhs will be the equity capital and the rest would be obtained as loan.

Steps are being taken to promote a Public Limited Company in association with a suitable Indian party. The Corporation proposes to invest Rs. 10 lakhs towards equity capital while private participation would be about Rs. 15 lakhs and the rest of the amount would be raised by public issue. The Czechs have offered technical collaboration for setting up the project. It is hoped that the collaboration terms, formation of the company and other formalities will be finalised by the middle of 1964.

(2) *Glass Project :*

A licence has been received from the Government of India for the manufacture of various kinds of glass products and the project is expected to cost Rs. 2.50 crores, out of which one crore would be the share capital and the rest would be raised through loans. An agreement has been entered into with an Indian party to promote a Public Limited Company. The Corporation would invest Rs. 50 lakhs towards equity capital while private participation would also be to the same extent. The balance of share capital would be raised through Public issue.

Hungarians have offered technical collaboration for establishing this project and collaboration agreements have been concluded with them. The Corporation is awaiting issue of import licence for importing necessary capital equipment from Hungary. Formation of the company and other formalities, it is anticipated, will be completed in a few weeks.

(3) *Ball Bearings Project :*

The Corporation has concluded technical and financial collaboration agreements with a Japanese firm for setting up this project. Government of India have approved collaboration terms

and a final licence is expected to be received shortly. This project is expected to cost about Rs.4.50 crores, out of which share capital would be Rs. 2.7 crores. Negotiations are taking place with Indian parties for the establishment of this unit.

(4) *Pig Iron Project :*

The Corporation had applied for a licence for the manufacture of 1 lakh tons of pig-iron per annum adopting Low Shaft Furnace process, Government of India have indicated their willingness to consider this project favourably, subject to the requirements of foreign exchange being cleared in consultation with the Ministry of Finance and also subject to condition that a Project Report should be furnished by the Corporation. The Corporation has obtained a Project Report from its Technical Consultants and the report is at present under scrutiny.

The cost of the project is estimated to be Rs. 7 crores. The share capital part of it would be Rs. 4.2 crores.

Further steps to finalise the collaboration agreements and formation of the company would be taken up after scrutinising the Project Report.

The Corporation, in pursuance of its objectives, has been entertaining applications from industrial concerns for financial assistance. So far the Corporation has received 36 applications for financial assistance by way of—

					Rs. in lakhs.
(a)	Investment or under-writing of share Capital	...	...	...	464
(b)	Loans	...	...	...	158
(c)	Guarantee for deferred payment/loans.				496
	Total	...			<u>1,118</u>

The Industries covered by these applications include cement, textiles, chemicals, heavy and light engineering, footwear, etc. Out of these, 25 applicants have been provided with financial

assistance by way of underwriting or investment in share capital and two were also granted financial assistance by way of guarantee for deferred payments for machinery supplied was provided with a loan of Rs. 10 lakhs and also with a guarantee for Bank loan of Rs. 15 lakhs. Two of the applicants whose applications have been accepted by the Corporation have, however, withdrawn the request for financial assistance from the Corporation.

The total amount of financial assistance sanctioned excluding the applications withdrawn is for Rs. 740.5 lakhs.

Another new item of activity taken up by the Corporation is the Development Area Scheme, under which land will be acquired and developed with facilities like roads, power, water, will be provided to industrialists desirous of setting up large scale industries.

II. NEW MAJOR INDUSTRIES UNDER CONSIDERATION

The following are some of the private sector industries likely to come up shortly in the State :—

(I) POLYSTERENE AND ACETATE FLAKE.

M/s. Sreeram Mills, promoters of this project, for producing Polysterene, have already obtained foreign exchange loan of about Rs. 2.36 crores and have registred a Company in the name of Hindustan Polymers Ltd., with an authorised capital of Rs. 5 crores. M/s. East Anglia Plastics have taken preliminary steps to establish a factory at Visakhapatnam for producing acetate flakes and other Chemicals.

(II) FERTILIZERS PROJECTS.

All the preliminary steps necessary for the establishment of these two projects at Kothagudem and Visakhapatnam are nearing completion. Our Government have constituted co ordination committees, with the Chief Secretary as the Chairman, to review the progress of these projects and to ensure timely supply of power, water, etc.

Coramandel Fertilizers have negotiated a loan of 27 million dollars from the Export Import Bank of U. S. A. and the Agency for International Development also has expressed its willingness to grant a loan of 17.5 million Dollars. The Andhra Pradesh Industrial Development Corporation has also proposed to assist the Coramandel Fertilizers substantially in underwriting their capital issue.

(III) CEMENT FACTORIES.

We have already 5 cement factories, with an aggregate installed capacity of 12.33 lakh tonnes per annum. Recently 6 more units have been licensed for establishment at Vijayanagaram, Bhongir, Yerraguntla, Bonakallu, Tandur and Alampur. Licence for the factory at Bonakallu is held by the Andhra Pradesh Mining Corporation. The Corporation is setting this up in collaboration with a private industrialist with whom it has negotiated an agreement. The factory will be set up by a new company, to be floated jointly by the Corporation and the Collaborator. Government are assisting the other licensees to ensure early establishment of these plants.

SUGAR FACTORIES.

Recently the Government of India lifted the ban on granting new licenses for manufacture of sugar and called for proposals from State Government.

Expansion of the capacity of existing units by 3,850 tonnes has been recommended to the Government of India, in the private sector. Establishment of the following new units has been recommended to the Government of India :—

(i) *Private Sector* :— Two units at Hindpur and Nandyal with 1,000 tonnes and 1,600 tonnes capacity per day.

(ii) *Co-operative Sector*.—Six applications for setting up new Co-operative Sugar Factories with a capacity of 1,000 tonnes per day each at Zahirabad, Renigunta, Mandasa, Burgapudi, Gannavaram and Kothakota.

In addition to the above, the request of Vijayarama Gajapathi Co-operative Agricultural and Industrial Society Ltd.,

Bheemsingi, Visakhapatnam (dist.) for establishing a thousand tonnes capacity plant, in modification of the licence issued for 500 tonnes capacity plant earlier, has been supported by our Government.

Some more applications for new units are under consideration of our Government.

SPINNING MILLS.

Among the 18 units licensed sometime ago for manufacture of yarn, most of the licensees have taken effective steps to establish the plants and the Government are pursuing with others the question of starting the mills. According to the policy of the Government of India, recently announced, certain marginal expansions have been allowed to increase existing spindleage and loomage of spinning and weaving mills. Several firms are taking advantage of this concession. In addition to the 5 units licensed for the installation of spindleage for waste cotton, a yarn unit at Kakinada has been permitted to instal 500 automatic looms.

Several licences have also been received for setting up a variety of industries in our State and the most important among them are those for manufacturing power tillers, welding electrodes, seamless tubes, A. C. S. R. conductors and aluminium rods and a forge unit.

CO-OPERATIVE SPINNING MILLS.

One of the important programmes undertaken by Government for the development of handloom industry and advancement of the co-operative movement is the establishment of Co-operative Spinning Mills with a view to provide yarn of the required quality, to weavers' societies at reasonable rates. Already two Co-operative Spinning Mills, at Guntakal and Hyderabad were under production and the Chirala Unit has also commenced production from March, 1963.

The Guntakal Co-operative Spinning Mills has planned expansion of its spindleage and has also obtained a licence from the Government of India. It has an authorised share capital of Rs. 60 lakhs out of which Rs. 10.85 lakhs have been subscribed

by the Government. It has made a profit of Rs. 5.50 lakhs during the year under review.

The Netha Co-operative Spinning Mills has an authorised share capital of Rs. 50 lakhs with Government participation to the extent of Rs. 12.30 lakhs. This unit, which commenced production in July, 1961, sustained a loss during 1963. Recently, certain steps have been taken for its better working, including reconstitution of the Board of Directors. The Government have also recently sanctioned a loan of Rs. 10 lakhs to it and the factory has now begun to make profit.

The Chirala Co-operative Spinning Mills has an authorised share capital of Rs. 50 lakhs with Government participation to an extent of Rs. 9.54 lakhs. It has been working fairly well; it is too early to judge the financial results of its working,

The Government expect that funds will be available from the All India Handloom Board and other sources for establishing Co-operative Spinning Mills at Nellore, East Godavari, Chittoor, Cuddapah, Adilabad and Krishna districts for which proposals have been sent up to the Government of India.

CO-OPERATIVE SUGAR FACTORIES.

Among the five Co-operative Sugar Factories licensed in the State during the second Five-Year Plan, the one at Amadala-valasa, had a trial run during 1961-62, for a few days, while three other factories, viz., those at Chittoor, Chodavaram and Palakol, commenced production during 1962-63. The fifth factory at Nizamabad is at an advanced stage of erection but is unlikely to go into production this season. The older co-operative Sugar Factories at Etikoppaka, Anakapalli and Tuni continued to be under production during the last season and this season.

The block capital requirements of each factory are estimated at Rs. 145 lakhs and are to be met as follows.—

	Rs. in lakhs.
(1) Loan from Industrial Finance Corporation, etc.	95

(2)	Share capital contribution by cane growers	...	...	...	...	25
(3)	Share capital contribution by State Government	...	...	...	...	25
	Total	...				<u>145</u>

Due to the heavy cost of equipment the cost of each factory went up to Rs. 150 lakhs. To meet the shortfall in the block capital requirements, *i.e.*, due to non-collection of full share capital from cane growers, the Life Insurance Corporation of India has given a loan of Rs. 20 lakhs to each of the five factories, on the guarantee of the State Government.

To help cane growers to purchase shares in these Factories, the Reserve Bank of India has sanctioned a medium term loan of Rs. 25 lakhs to the Andhra State Co-operative Bank Vijayawada, for advancing money to cane growers, through the primaries. Unfortunately, the Co-operative Sugar Factories could not take full advantage of this and only a part of the amount was utilised.

The State Government have given a guarantee to the State Bank of India for the loans advanced by the latter to the factories to provide working capital.

In order to achieve the target fixed for production of sugar during the 1963-64 season, the Government have issued Notifications under Defence of India Rules, making it compulsory for royts in factory areas to supply cane to these factories.

Recently Government have appointed the Regional Joint Registrar of Secunderabad Range, as the Special Officer for Co-operative Sugar Factories to study their problems in detail and to take suitable measures to ensure proper cane supply, improving sugar recovery, economising the cost of production, *etc.*

III. GOVERNMENT COMMERCIAL UNDERTAKINGS

Hon'ble Members would have already seen the separate brochure on the original Budget estimate for the year 1964-65

for the Government Commercial undertakings. I however wish to mention certain significant points alone:

ANDHRA PAPER MILLS. RAJAHMUNDRI.

Due to higher cost of raw materials and accumulation of stocks of unbleached and kraft paper and price fixation with reference to the Tariff Commission Report, this unit could not make profit during 1962-63 and 1963-64. Most of the accumulated stocks of unbleached and kraft paper would be disposed of by the end of the financial year. The Government of Andhra Pradesh have included a scheme for expansion of Andhra Paper Mills during the Third Plan period to increase the present rate of production to 60 tonnes per day to make the unit economical and profitable. Civil works for the proposed extension are in progress. The entire foreign and indigenous machinery has been supplied by M/s. Empacel Paris and the required engineering services will also be provided by the same firm. It has been decided to entrust the management of the Andhra Paper Mills to a Joint Stock Company in which Government will hold a third of the equity capital, by converting a part of the investment already made by the Government.

The production and sales during the last two years were as follows :—

	<i>Production</i>	<i>Sales</i>	<i>Loss</i>
	<i>Rs.</i>	<i>Rs.</i>	<i>Rs.</i>
1961-62 ...	22,53,665	19,66,575	2,41,388
1962-63 ...	25,92,070	25,74,470	6,54,646

GOVERNMENT CERAMIC FACTORY, GUDUR.

Production during the year 1962-63 was 5.13 lakhs Kgs. valued at about Rs. 5.01 lakhs as against Rs. 5.15 lakhs during the preceding year. The sales during the year were Rs. 18.64 lakhs as against 8.49 lakhs during the preceding year. The factory earned profit of Rs. 93,724 as against Rs. 37,582 during the preceding year. Manufacture of porcelain insulators has been

stopped and manufacture of sanitary ware has been increased, since the production of the latter is more profitable.

GOVERNMENT BLOCK GLASS FACTORY, GUDUR.

Manufacture of hollow-ware such as bottles, chimneys, etc., has been taken up. Articles worth Rs. 2.27 lakhs have been produced during the year 1962-63 as against Rs. 1.85 lakhs produced during 1961-62, and articles worth of Rs. 1.69 lakhs were sold as against sales of Rs. 1.12 lakhs during 1961-62. Loss during the year 1962-63 amounts to Rs. 63,996 as against a loss of Rs. 43,829 during the previous year. The factory would become economical and profitable after installation of Annealing lehr machinery.

INDUSTRIES IN WHICH GOVERNMENT HAVE A MAJOR OR CONSIDERABLE SHARE IN THE CAPITAL.

THE SINGARENI COLLIERIES CO., LTD.

The Singareni Collieries Co. Ltd., which has at present a paid up capital of Rs. 300 lakhs as against the authorised capital of Rs. 400 lakhs have got a plan to increase the paid up capital to Rs. 400 lakhs, initially and to raise it to Rs. 900 lakhs ultimately, before the end of the Third Five-Year Plan. The present increase in the capital is to be shared in the existing ratio of 60 : 40 between the State Government and the Central Government. The State Government propose to meet this expenditure partly by conversion of the existing loan advanced to the company.

The Company has exceeded the target of annual production of coal of 3.2 million tonnes fixed for the year ended March, 1963 and it is expected to achieve the target of 6.10 million tonnes by the end of the Third Five-Year Plan.

With a view to increasing the productivity, the Company has introduced incentive schemes for the workers, which has increased their earnings by about 20 per cent of their basic wage. The benefit thus derived, by the increase in the rate of production per worker, is shared equitably by the management and the labour, under the incentive scheme.

The Company has received Rs. 350 lakhs from the Government of India by way of loans during the year to meet the capital expenditure under the expansion programme.

The working results of the Company for the last two years were as follows :—

		<i>Production Tonnes (in lakhs)</i>	<i>Sales Rs. in lakhs</i>	<i>Profit Rs in lakhs</i>
1961	...	27.95	760.16	47.64
1962	...	28.50	1049.68	111.44

THE NIZAM SUGAR FACTORY LTD.

The Nizam Sugar Factory Ltd., is a Government Company with a paid up capital of Rs. 146 lakhs and its reserves and surpluses amount to Rs. 136 lakhs. Government hold about 75 per cent of the paid up capital of the company. The Government have clear majority in the Board of Directors of the Company and the Chairman and the Managing Director are Government Officials.

The factory has a crushing capacity of 4,200 tons of sugarcane per day. During the year 1961-62 (for a period of fifteen months) the Company earned a net profit of Rs. 19.72 lakhs and declared a dividend of 18 per cent. The accounts of the company for the year 1962-63 have not yet been finalised. The financial position of the Company has improved to a large extent in view of the improved demand for sugar, enabling the company to liquidate the previous stocks.

The working results of the company during 1960-61 and 1961-62 were, as follows :—

<i>Years</i>		<i>Production (Tonnes)</i>	<i>Sales Rs. in lakhs</i>	<i>Profit Rs. in lakhs</i>
1960-61	...	85,219.8	547.17	43.76
1961-62	...	57,566.5	682.89	19.72

THE PRAGA TOOLS CORPORATION LTD.

The Government of India have a major share holding in the Company. The State Government hold 33.8 per cent of the total paid up share capital of the Company amounting to Rs. 150.54 lakhs. The Company made a net profit of Rs. 34,382 for the year 1962-63 as against a loss of Rs. 4,34,373 incurred during the previous year. Production during the year 1962-63 amounts to Rs. 72.022 lakhs as against Rs. 61.66 lakhs during the previous year. Sales for the year 1962-63 amount to Rs. 72.01 lakhs against Rs. 76.69 lakhs during the previous year.

The Company's expansion programme for production of C.V.A. drill chucks, tool and cutter grinders (Joves and Shipmen type) and lathe chucks (Pratt Project) is progressing. The Plant for production of drill chucks has been installed but it could not be commissioned as special raw material required for the production has not yet arrived. The Company has abandoned the idea of constructing a new factory at Moulali. However, the Forge Shop of the company will be located at Kukatpalli and construction of factory buildings, etc., in the area is under progress.

The working results of the Corporation during the last three years were as follows :—

Years.		Production. Rs. in lakhs.	Sales. Rs. in lakhs.	Profit or loss Rs.
1960-61	...	48.26	67.14	+ 3.15 Lakhs.
1961-62	...	61.66	72.01	— 4,34,373
1962-63	...	72.22	76.69	+ 34,382

THE AZAM JAHU MILLS. LTD.

The investment of Government in the Azam Jahu Mills Ltd. is to the extent of 36.6 per cent in the paid-up capital of Rs. 72 lakhs. The company is directly managed by a Board of Directors consisting of a majority of Government nominees, including Chairman and Managing Director. The Company is facing some difficulties mainly due to uncertain conditions in the

cotton market. Proposals for improving the working of the Company are under active consideration of Government.

The working results of the company during the previous two years were, as follows :

Years	Sales Rs. in lakhs.	Profit Rs. in lakhs.
1960-61 ...	259.21	9.03
1961-62 ...	274.41	2.55

HYDERABAD CHEMICAL AND FERTILIZERS LTD.

The Government have invested about 50.15 per cent in the paid-up capital of Rs. 25.62 lakhs in the Hyderabad Chemical and Fertilizers Ltd. The Company is managed directly by a Board of Directors consisting of majority of Government nominees including Chairman and Managing Director. Even though the units were commissioned on 5th February, 1963 no appreciable improvement in the working of the Company could be obtained for various reasons including short supply of ammonium sulphate, which is one of the raw materials for preparation of Fertilizer Mixture. Steps for improving the working of the company are being taken by the Government.

The working results of the company during 1960-61 and 1961-62 were as follows :—

Year	sales Rs. in lakhs.	profit or loss. Rs.
1960-61 ...	71.17	(+) 72,813
1961-62 ...	52.27	(—) 20,090

THE SIRPUR PAPER MILLS LTD.

The paid up capital of the company is Rs. 344.60 lakhs out of which the State Government hold about 15.7 per cent.

The company's plans for modernisation and expansion of the Mills are in progress and they have been negotiating for necessary foreign exchange for import of plant and machinery, on terms acceptable to the Government of India. The company made a net profit of Rs. 2.93 lakhs during the year 1962-63 as against Rs. 37.87 lakhs during the previous year. Production for 1962-63 is 24,000 tonnes as against 31,700 tonnes during the previous year. Sales for 1962-63 is Rs. 340.01 lakhs as against 460.97 lakhs during 1961-62. The fall in profits has been attributed to labour strike and rise in the cost of raw materials like bamboos, chemicals, *etc.*

THE SIRSILK LTD.

The Company has a paid up capital of Rs. 302 lakhs out of which the Government hold 19.09 per cent. Steps for speedy recovery of the loans given by the State Government are under the consideration of the Government. The Company made a profit of Rs. 5.84 lakhs during the year 1962-63 as against Rs. 37.91 lakhs during the previous year. Sales for 1962-63 amount to Rs. 275.86 lakhs as against Rs. 276.27 lakhs during the previous year.

HYDERABAD ALLWYN METAL WORKS LTD.

The investment of Government is about 49.75 per cent in the total paid-up share capital of Rs. 49.59 lakhs of the Hyderabad Allwyn Metal Works Ltd. The Hyderabad Agencies Private Ltd. are managing agents of the Company. The Company made a net profit of Rs. 17.22 lakhs for the year 1962-63 as against Rs. 5.30 lakhs during the previous year. Sales of the Company during the year 1962-63 amount to Rs. 354.44 lakhs as against Rs. 277.13 lakhs during the previous year.

The Company has made arrangements, on priority basis, to manufacture and supply some defence requirements, without affecting the normal production.

IV. SMALL SCALE INDUSTRIES

Development of Small Scale Industries forms an integral part of the programme for rapid industrialisation of our country.

To achieve rapid economic growth and expansion of employment opportunities with relatively low capital investment, small scale industries are essential. The Government have taken the following steps to promote small scale industries :—

(1) establishment of training, research, servicing, etc., centres and pilot production units ;

(2) providing financial and technical facilities to private entrepreneurs ;

(3) establishment of Industrial Estates and providing necessary economic overheads, like accommodation, power, water-supply and other facilities to small industrialists ; and

(4) by providing incentives like power concessions, etc.

It has been proposed to incur an expenditure of Rs. 246.87 lakhs for continuing the schemes under implementation and for the new schemes programmed during the Third Plan period. An amount of Rs. 43.21 lakhs would be required during the ensuing year for continuing the activities under this head.

INDUSTRIAL ESTATES.

Eight Industrial Estates of the conventional type have been established at Sanatnagar, Visakhapatnam, Vijayawada, Warangal, Samalkot, Nandyal, Cuddapah and Chandulal-Baradari. An amount of Rs. 138.34 lakhs has been spent on these Industrial Estates and 220 buildings has been constructed. Investment by industrialists has been to the tune of about Rs. 3 crores and the annual turnover is over Rs. 7.88 crores. These industries have provided employment to over 2,400 persons.

During the Third Plan period an amount of Rs. 220 lakhs had been provided for Industrial Estates and it is proposed to establish 14 Assisted Private Industrial Estates, 10 conventional type estates, 5 Rural Industrial Estates and one Co-operative Industrial Estate in addition to the expansion of the four Industrial Estates at Sanatnagar, Visakhapatnam, Vijayawada and Warangal. Work on all the above mentioned estates, except the Rural Industrial Estates and Co-operative Industrial Estate, is already

in progress. An amount of Rs. 57.54 lakhs would be required during 1964-65 to continue the work on them.

RURAL INDUSTRIES PROJECTS.

Three Rural industries projects have been established at Nalgonda, Anantapur and Narasaraopet for intensive development of smaller industries in rural areas. These are centrally sponsored schemes and entitled to full financial assistance from the Government of India. Government have constituted state and project level committees, appointed necessary staff and completed rapid survey of the project areas. Based on these surveys suitable schemes have been formulated and are being implemented at a cost of Rs. 9 lakhs. The objectives of these schemes are to train local craftsmen in improved techniques and designs, to provide common service facilities, to ensure supply of improved tools at subsidised cost and to grant financial assistance to industrialists and artisans by way of loans and thus to create a favourable climate for industrialisation. During 1964-65 besides continuing these schemes, it has been programmed to establish depots in each project to undertake supply of essential raw materials, tools and implements and assist in marketing finished goods. It is proposed to assist industrial Co-operative Societies by providing necessary technical and managerial guidance.

ANDHRA PRADESH SMALL SCALE INDUSTRIAL DEVELOPMENT CORPORATION.

The Andhra Pradesh Small Scale Industrial Development Corporation has been established for promoting the rapid industrialisation of the State in the Small Scale Sector by counselling, assisting, financing, protecting and promoting the growth of small scale industries. These objectives are proposed to be achieved by improving the methods of manufacture, management, marketing and techniques of production and by co-ordinating the production of large-scale and small-scale industries.

The Corporation has taken over the management and control of six Raw Material Servicing Centres and 20 production Units dispersed throughout the State. With the aid of these

units, the Corporation ensures speedy procurement and distribution of raw materials, at controlled prices to small-scale units. During the past year and a half, the Corporation has been able to procure and distribute over Rs. 65 lakhs worth of such materials.

The Corporation is rendering financial assistance by granting loans and by participating in the share capital of industrial concerns. The Telangana Regional Committee has placed at the disposal of the Corporation a sum of Rs. 35 lakhs for promoting industries in Telangana Region. Loans totalling over Rs. 60 lakhs have been sanctioned by the Corporation so far. The Corporation is considering measures to enable small scale units to participate in an increasing measure in the Stores Purchase Programme of the State and Centre and in the Export Promotion drive which the Central Government have taken up.

ANDHRA PRADESH STATE FINANCIAL CORPORATION.

The Andhra Pradesh State Financial Corporation has been constituted for providing financial assistance to industrial units in the shape of medium term loans between Rs. 1 to 10 lakhs and in certain cases even up to Rs. 20 lakhs and for extending other facilities, *viz.*, disbursing loans sanctioned by Government under State Aid to Industries Act, guaranteeing deferred payments due from industrial concerns for purchase of capital goods within India, and other such purposes.

Up to the end of December, 1963, the Corporation sanctioned loans to 21 units aggregating approximately to Rs. 171.75 lakhs as against sanctions made to 32 units in the previous year, amounting to Rs. 57.50 lakhs. Till the end of December, 1963, the Corporation has also guaranteed deferred payments to the tune of Rs. 99.28 lakhs. The business handled by the Corporation is on the increase and better results can be expected during the next year.

For the accounting year 1963-64, the Corporation estimates a gross earning of Rs. 14.50 lakhs and there would be a net balance of Rs. 4.50 lakhs after providing for all expenses, taxes and reserves and the subvention required to make up the guaranteed dividend will be only around Rs. 75,000. Till the advances

of the Corporation are around Rs. 3 crores, it will have to depend on subventions from the State Government, to meet the obligations to the shareholders for payment of guaranteed dividend.

For the year 1964-65 we have provided Rs. 2 lakhs to meet this possible liability.

KHADI AND VILLAGE INDUSTRIES BOARD.

It is the policy of the Government to ensure and accelerate growth of Khadi and Village Industries to provide increased employment opportunities in the rural areas.

Andhra Pradesh Khadi and Village Industries Board, which is a statutory body, has been rendering useful service in achieving this objective.

The schematic budget for the Board for 1964-65 is for Rs. 2.5 crores. This provision is exclusive of the requirements of the Khadi, Silk and Woollen trading operations recently taken over by the Board. The State Government are only sanctioning funds towards establishment charges of the Board. A provision of Rs. 1.04 lakhs has been made to meet the expenditure on establishment. The increase is due to the extended activities of the Board. More than 645 co-operatives and 125 registered institutions have so far received financial aid from the Board.

The Board has so far granted loans to the tune of Rs. 1 crore and grants to an extent of Rs. 47 lakhs. The Khadi Commission has transferred to its control 57 production centres, 34 sub-centres, 6 yarn production centres and one weaving centre. Total value of these assets would amount to Rs. 80 lakhs. An amount of Rs. 25 lakhs has been provided by the Khadi Commission as working capital to run these institutions.

The State Board has launched a vigorous drive to increase production in these centres.

With the appointment of Regional Development Officers and through the association of Block Development Officers with the industrial units at the block level, Khadi and Village Industries Board has set up a wide organisation to achieve the objectives it has set for itself.

DEVELOPMENT OF LEATHER INDUSTRY.

A Leather Advisory Board with broad-based representation and with wide powers has been constituted with the Minister for Industries as Chairman for formulating policies and programmes for the development of industry throughout the State.

There are three foot-wear and leather goods centres, departmentally run, at Eluru, Vijayawada and Hyderabad, where training in tanning and manufacture of leather goods is being imparted, besides production of leather goods. Two model tanneries are functioning at Guntakal and Warangal. The reorganisation of Warangal Unit is taking place, with a view to make it commercially sound. During 1963-64 an amount of Rs. 2.86 lakhs has been sanctioned for distribution as loans to individual cobblers and leather industrial co-operatives throughout the State. Renovation of the Hyderabad tanneries is nearing completion and it is hoped that revival of this unit would contribute significantly towards the development of the industry. Recently a scheme for providing financial assistance for the setting up of 11 model tanneries has also been sanctioned. A provision of 13.06 lakhs is provided for development of leather industry during 1964-65.

COIR INDUSTRY.

At present 5 training-cum-production centres are functioning and the training institutions have so far trained more than 450 persons and a batch of 54 candidates are undergoing training at present. Goods worth Rs 28,000 have also been produced by these centres. Schemes for the manufacture of mattresses and bristle fibre have been taken up in two units, one at East Godavari and the other at Srikakulam district, and a scheme for establishment of coir goods factories has been taken up for implementation in West Godavari district. A provision of Rs. 1,16,000 has been made for these schemes for 1964-65.

SERICULTURE.

Our State offers wide scope for the development of Sericulture Industry under three categories, i.e., Mulberry Tassar and Eri.

During the Third Plan period several integrated schemes have been formulated for implementation, at a cost of Rs. 5 lakhs. Many aboriginal families have taken to silk worm rearing for promoting tassar industry. Intensification of Eri Silk worm rearing has been taken up in the castor growing areas to popularise the industry among castor cultivators. At present more than 800 families under mulberry, 1,200 families under tassar and 100 families under eri are engaged in silk worm rearing. It is expected that more families will take to sericulture during 1964-65. Schemes for supplying the required seed material and marketing facilities are proposed to be continued during 1964-65 and a provision of 2.61 lakhs is required under plan schemes and Rs. 4 lakhs under non-plan schemes.

HANDICRAFTS.

Handicrafts have a unique place in the economy of our State and the products have extensive demand within the country and abroad. Goods worth about Rs. 50 lakhs have been exported every year. Crochet lace of Narasapur, Woollen pilecarpets of Eluru, Nirmal ware, Bidri ware, toys, ivory and horn work and artistic textiles are among the handicrafts products exported from Andhra Pradesh.

Steps have been taken to organise co-operative societies of artisans, to make available finances, services, facilities, etc., to the artisans through these organisations. The programme for the year 1964-65 covers a wide range of services including financial assistance to handicraft co-operatives in the shape of loans for working capital and subsidies towards managerial assistance, extension of common facilities, opening of emporia, strengthening the exporting section, facilities of advanced training, design assistance and quality marking of handicrafts, besides attention given to the specialised development of individual crafts. Almost all the crafts have been covered by this programme in some measure or other. To improve marketing facilities it is proposed to have more sales emporia under Zilla Parishads in addition to the seven sales emporia functioning now. There is a quality marking scheme in operation to ensure quality and thus promote exports. As many as 30 schemes both in the plan and

non-plan sectors are proposed to be implemented in the year 1964-65.

INDUSTRIAL CO-OPERATIVES.

1783 industrial co-operatives have been registered up to the end of June, 1963 out of which 1,372 societies come under the purview of the Khadi and Village Industries Commission. An Industrial estate on co-operative basis has been registered at Hyderabad and Government have sanctioned a loan of Rs. 2.5 lakhs towards State participation in the share capital of the estate. Funds released by Andhra Pradesh Khadi and Village Industries Board for development of Khadi and Village Industries are being channelised through Panchayat Samithis. Steps are being taken to introduce Central financing agencies to finance industrial co-operatives, by implementing various schemes sponsored by the Government of India, like the 90 per cent guarantee scheme, provision of loans at concessional rates, etc. Necessary training also would be imparted to the extension and ministerial staff at the Co-operative Training Centre at Rajendranagar. Provision of Rs. 2.41 lakhs is required for implementation of 7 schemes under the plan, during the year 1964-65.

AMELIORATION OF UN-EMPLOYMENT.

On grants provided by the Government the Wakf Board is providing facilities in the following trades :—

- (1) Masonry;
- (2) Carpentry;
- (3) Wiring;
- (4) Cane work;
- (5) Plumbing;
- (6) Motor Mechanics;
- (7) Cement Tiles;
- (8) Lower Grade Engineering; and
- (9) Technical Training.

A provision of Rs. 10 lakhs was made during 1962-64 to provide grants and loans and to cover establishment charges.

The Government had also sanctioned a sum of Rs. 2.5 lakhs towards grant and loans for implementing schemes in the twin cities, to rehabilitate displaced goldsmiths, by setting up the following Industries :—

- (1) Hand-made paper ;
- (2) Bidriware ;
- (3) Ivory work ;
- (4) Glass Embossing and Engraving .
- (5) Manufacture of Aluminium Utensils ;
- (6) Silver Jewellery ; and
- (7) Silver Filigree.

To mitigate unemployment among goldsmiths in the State it is proposed to provide individual loans on personal security, supply sewing machines to the families of displaced goldsmiths and to implement the following scheme in five districts for the present :—

- (1) Cast Iron Foundry—Vizianagaram.
- (2) All Steel Agricultural Implements—West Godavari district.
- (3) Tin Blacksmithy—Cuddapah district.
- (4) Survey Instruments—Warangal ; and
- (5) Fancy Article Jewellery and Filigree—Karimnagar District.

V. DEVELOPMENT OF MINERAL RESOURCES.

The Department of Mines and Geology propose to utilise an amount of Rs. 13 lakhs for enforcement of regular and systematic development of minerals for conducting investigations to determine unexplored mineral wealth in the State. Investigations are being carried out for Gold, Copper, Limestone, Mica, Clays, Chromite and Asbestos deposits in the State both by Central organisations and by the Department of Mines and Geology of our Government.

The Department of Mines and Geology has also taken up mapping mica petmatites in Nellore district and dolomite limestone and iron ore in Khammam district.

The regional office established at Kurnool has been assisting the private sector in proper exploitation of mineral deposits. Another regional office is proposed to be established at Warangal during 1964-65.

The Total value of mineral production in the State has risen to over Rs. 70 millions from Rs. 67.57 in the Course of the last 5 years, including coal production. Correspondingly the mineral revenue has risen from Rs. 20 lakhs to Rs. 57.70 lakhs in 1962-63 and a revenue of Rs. 60 lakhs is expected to be derived during 1964-65.

ANDHRA PRADESH MINING CORPORATION.

The Andhra Pradesh Mining Corporation was established to exploit the mineral resources of State after systematic prospecting work and for setting up mineral based industries, in collaboration with the private sector wherever possible. The Andhra Pradesh Mining Corporation commenced actual operations from December, 1961.

1. PROSPECTING WORK.

The Corporation has investigated occurrences of barytes in Cuddapah district, clays in Vizag and East Godavari districts, cement grade limestone in Krishna district and asbestos in Cuddapah district. It is proposed to investigate during 1964-65, iron ore in Krishna district and graphite and manganese in Srikakulam district.

2. MINING OPERATIONS.

Mining projects for iron ore, barytes, high grade limestone and ball clay have been in progress during 1963-64. About 3,000 tonnes of barytes have been supplied to M/s. Barium Chemicals, Kothagudem. 4000 tonnes of high grade limestone and ball clay production of 300 tonnes per mensem have also been achieved. Further the raw material for ceramic units near Rajahmundry and Graphite crucible manufacturers are supplied by Andhra Pradesh Mining Corporation. Apart from continuing these projects a pilot mining project for asbestos, and china clay mining and washing

project, a quartz mining and lime calcination projects are proposed during the ensuing year.

3. MINERAL BASED INDUSTRIES.

An agreement with M/s. Kothari and Company has been finalised to set up a cement plant at Bonakallu in Khammam district, with a capacity of 600 tonnes per day.

Registration of the Company is expected to take place shortly. Plants for mica insulating bricks and lime calcination are expected to go into production during 1964-65.

4. CHEMICAL LABORATORY.

A fully equipped chemical laboratory set up by the Corporation during this year is attending to the analytical work of the Corporation.

During 1962-63, the first full year of operations of the Corporation a gross profit of Rs 5.79 lakhs was earned before taxation. A dividend of Rs. 1.2 lakhs representing 6 per cent of equity shares, has been paid to the Government in addition to a bonus of Rs. 11,902 Paid to the employees of the Corporation.

VI. OTHER ACTIVITIES.

CONTROLLED COMMODITIES.

Supply of non-sheet categories of steel has considerably improved while there is an acute shortage of sheets categories due to short supply by the producers. For the past two years our State has not been getting sufficient quota of galvanised corrugated and galvanised plain sheets and supplies are being made only against old indents of registered stockists. As regards non-sheet categories of steel, all genuine consumers have been enabled to place direct indents with Iron and Steel Controller and also to register their demands with stockists.

COAL AND COKE.

28,452 wagons of steam coal and 384 wagons of hard coke were allotted to Andhra Pradesh during the year under

review. Out of this supply 18,352 wagons were allotted to 16 priority classes for their consumption and remaining 10,100 wagons were allotted to coal dealers to effect supply to small consumers, on permits.

Out of 384 wagons of hard coke allotment received, 204 wagons were allotted to consumers directly and the remaining 180 wagons were supplied to small consumers through Small Scale Industries dealers, on permits.

CEMENT.

Though the demand for cement is around 6,00,000 tonnes per annum for the State, the Government of India have allotted only 2,90,250 tonnes. Even this has been possible only due to the continued efforts made by the State Government.

It is hoped that the supply position will be better soon.

HANDLOOMS.

Though the demand for grants relating to handlooms would be moved separately, I would like to relate the progress in this sector to provide a comprehensive picture of developments in the Industries sector :

Handloom Industry is next in importance only to agriculture in the State and is having a loomage of 4.51 lakhs. So far 2.80 lakhs of looms have been brought within the Co-operative fold as against 2.58 lakhs looms last year. They produce several varieties of fabrics ranging from carpets and furnishing fabrics to superfine dhoties and sarees. Remarkable specialisation has been attained in the fabrics manufactured at some centres. Since the beginning of the 3rd Plan, 3,000 outside weavers have become members in Weavers Co-operative Societies, taking advantage of the loans sanctioned for the purpose.

An amount of Rs. 1 lakh has been utilised to enable the Weavers Co-operative Societies to strengthen their share capital position.

The main schemes under implementation are (i) bringing outside weavers into the Co-operative fold; (ii) introduction of

technical improvements; (iii) payment of rebate to the consumers on handloom cloth to encourage production; (iv) State participation in the share capital of spinning mills and Apex Societies; and (v) development of Wool and Silk industry on Co-operative lines.

Arrangements have been made to obtain loans from the Reserve Bank of India on Government guarantee at concessional rates of interest *i.e.*, 1.5 per cent below the Bank rate, to provide working capital to Weavers' Societies. For the year 1963-64, State Government have given guarantee to the extent of Rs. 200 lakhs to the Reserve Bank of India. To ensure that the rate of interest to the ultimate borrower does not exceed 3 per cent, State Government have been giving subsidy to Central Banks to the extent of 3 per cent on these loans, as well as on the loans issued from their own resources, to the weavers societies. The Scheme for providing working capital loans from the Reserve Bank of India has been gaining momentum and has increased from Rs. 47.2 lakhs in 1958-59 to Rs. 130 lakhs in 1963-64. About 50 per cent of the societies in the State have been brought within the purview of the scheme and steps have been taken to make other societies also eligible for these loans.

To achieve intensive implementation of the Scheme (of financing Weavers' Co-operative Societies by the reserve Bank of India), a pilot scheme has been introduced in the East Godavari District. The pilot project has made good progress. Nearly 87 per cent of the loomage in the district is now in the Co-operative fold. The district has 10 per cent of the loomage in the Co-operative fold in the State and utilised 18 per cent of the total credit made available to Weavers' Societies in the State. During 1962-63, the Societies in the pilot project accounted for 16 per cent of the total quantity of cloth, produced by the Weavers, Societies in the State.

Arrangements have been made to supply the required amount of yarn to weavers both within and outside the co-operative fold at reasonable rates, by the Textile Commissioner, by linking the Apex Societies with the supplying mills and also allotting quotas on the mills for distribution to weavers outside the

co-operative fold. As a permanent solution, Government have decided in principle, to start 6 co-operative spinning mills in the State, in addition to the existing 3 co-operative spinning mills.

Under the export incentive scheme, dyes and chemicals imported, are being made available to weavers both within and outside the co-operative fold. Similarly, Art silk yarn is also being made available to societies and Master Weavers Organisation.

Necessary facilities are being made available to Apex and Primary Weavers Co-operative Societies for the running of sales depots both within and outside the State. During the year 1963-64 Governmental assistance has been provided for the opening of 40 new sales depots and this brings the total number of sales depots, run by the Apex and Co-operative Weavers Societies, within and outside the State, to 350. These depots have improved the sales substantially.

As mentioned earlier, rebate scheme to reduce the price gap between mill made goods and handloom products was continued during the the year and an amount of Rs. 40 lakhs has been sanctioned for the scheme.

CONCLUSION.

The revised Third Plan provision for Industries is Rs. 1,672.18 lakhs. Out of this, a sum of Rs. 561.27 lakhs was utilised during the first two years and the expenditure in the current year is likely to be Rs. 323.82 lakhs. The provision for 1964-65 is Rs. 328.01 lakhs. Details are furnished below :—

(Rs. in lakhs)		
Head of Development.	Total provision for 3rd plan (1961-66)	Total provision for 1964-65
1. Large and Medium Industries	...	...
	728.00	130.00
2. Small Scale Industries	...	...
	246.87	43.21

3. Industrial Co-operatives ...	10.00	2.41
4. Leather Industry ...	50.00	13.06
5. Industrial Estates ...	220.00	57.54
6. Handicrafts ...	22.00	3.97
7. Sericulture ...	12.00	2.61
8. Coir Industry ...	6.00	1.16
9. Khadi & Village Industries...	6.00	1.04
10. Mineral Development ...	40.10	13.00
11. Handlooms ...	331.21	60.01

I am sure that Hon. Members will agree with me that there has been a marked increase in industrial activity in the State and that the trend is likely to improve further in the ensuing year. Our achievements have not been upto our expectations, owing to several factors beyond our control. It is proposed to undertake a mid-term appraisal of the progress achieved so far and to take steps to stimulate the industrial activity. The National Council of Applied Economic Research has been entrusted with this work and on receiving their report, suitable measures would be devised to remedy the situation. I once again wish to assure the Hon'ble Members of the House that every effort will be made to ensure adequate progress in the ensuing year.

1964-65 సంవత్సరానికి భారీ, మధ్యతరహా, లఘుపరిశ్రమలకు

సంబంధించిన డిమాండ్లపై, పరిశ్రమల మంత్రి

డా॥ ఎం. ఎన్. అక్మీనరసయ్యగారి ప్రకటన

1. సాధారణ విషయాలు

'పరిశ్రమల'కు రెండు కోట్ల పదమూడు లక్షల తొంభై మూడు వేల ఏడు వందల రూపాయల డిమాండును, 'పారిశ్రామిక అభివృద్ధికై పెట్టుబడి'కి మూడు కోట్ల ఆరవై తొమ్మిది లక్షల ఆరువేల ఆరువందల రూపాయల డిమాండును మంజూరు చేయవలసినదని సభభారీని కోరుతున్నాను.

మన రాష్ట్రంలో భారీ పరిశ్రమలను నెలకొల్పినట్లయితే చిన్న తరహా అనుబంధ పరిశ్రమలు వృద్ధి చెందడానికి, పారిశ్రామిక వాతావరణం ఏర్పడ దానికి అవకాశం కలుగుతుంది. కనుక కేంద్ర ప్రభుత్వంవారి భారీ ప్రాజెక్టులను మన రాష్ట్రంలో విరివిగా నెలకొల్పవలసిన అవశ్యకతను గురించి మన ప్రభుత్వం అనేకసార్లు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వివరించిన సంగతి గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు.

రష్యా సహకారంతో సింథటిక్ ట్రగ్గు ప్రాజెక్టు, జెకోస్టోవేరియా సహ కారంతో భారీ విద్యుత్పరికరాల ప్రాజెక్టు వేగంగా విర్మించబడుతున్నాయి. సివిలు సమితిలో చాలా భాగం పూర్తయినై. హిందూస్థాన్ మెషిను టూల్సు ల్స్ యూనిటును, డిఫెన్సు ఎలక్ట్రానిక్సు ఫ్యాక్టరీని మన రాష్ట్రంలో నెలకొల్పాలని భారత ప్రభుత్వర జటివరే నిర్ణయించింది. ఈ ప్రాజెక్టులకు కావలసిన స్థలం లభ్యం చేయబడుతున్నది. సుమారు 35 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుకాగల ఈ రెండు ప్రాజెక్టుల పని ప్రారంభం కానున్నది. ఈ భారీ ప్రాజెక్టులకు తోడుగా ఏకీకృత సహాయక పరిశ్రమల అభివృద్ధికిగల అవకాశాలను గురించి పరిశీలించి వివేచించడం కోసం అధికారుల బృందాన్ని బోపాయికు, బెంగళూరుకు పంపడం జరిగింది.

రక్షణ పరిశోధన అభివృద్ధి లేబరేటరీని, డిఫెన్సు మెటలర్జికల్ లేబరేటరీని హైదరాబాదులో నెలకొల్పాలని కూడ భారత ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది. ఈ సంస్థలకు కావలసిన స్థలాన్ని మన ప్రభుత్వం ఉచితంగా లభ్యం చేస్తున్నది. ప్రారంభ దశలో సుమారు 200 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడితో, ఆ తరువాత విస్తరణ సమయంలో ఆ మొత్తాన్ని రూ. 400 కోట్లకు పెంచడానికి అవకాశముండే ఉక్కు కర్మాగారాన్ని భారత ప్రభుత్వం విశాఖపట్నంలో స్థాపించగలదనికూడ విశ్వసిస్తున్నాం. స్థలం, నీరు, విద్యుచ్ఛక్తి మొదలైన వాటికి సంబంధించిన వివరాలను

అయీ అధికారులకు అందజేయడం జరిగింది. ఈ ఉక్కు కర్మాగారపు నీటి అవసరాలను తీర్చడానికి ఉద్దేశించిన రైవాడా పథకపు వివేదిక హిందుస్తాన్ స్టీల్ అధికారులకు పంపబడింది. మేహాద్రిగడ్డ పథకపు వివేదిక కూడ వారికి త్వరలో అందజేయబడుతుంది. అవసరమైన నాణ్యతగల సున్నిపురాయి ఎంత మేరకు లభ్యమవుతుందో నిర్ణయించడంకోసం కొన్ని పరిశోధనలు జరిగాయి. మనం పంపిన మాదిరి-రసాయినిక పరిశీలనల ఫలితాలకోసం ఎదురుచూస్తున్నాం.

సింగరేణి ప్రాంతంలో మైనింగు పరికరాల తయారీకి ఒక కర్మాగారాన్ని స్థాపించడానికిగల అవకాశాలను గురించి భారత ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్నది.

మన రాష్ట్రంలో మధ్యతరహా, అమృతపరమల అభివృద్ధికి తగిన వాతావరణాన్ని కల్పించేందుకు కృషిచేస్తున్నాం—అందుకుగాను మనం ఈ దిగువ చర్యలు తీసుకున్నాం.

(i) పారిశ్రామిక ప్రదేశాలుగా అభివృద్ధి చేయడంకోసం ఉప్పల్ వద్ద 700 ఎకరాల భూమిని, మూలాలివద్ద 200 ఎకరాల భూమిని సేకరించాం. ఉప్పల్ వద్ద సేకరించిన స్థలంలో 340 ఎకరాలను 13 పారిశ్రామిక యూనిట్లకు కేటాయించాం. పరిశ్రమలకు కేటాయించే నిమిత్తంవివిధ జిల్లాలలో అనువైన స్థలాల్ని సేకరించడం లచాం.

(ii) మన రాష్ట్రంలో విద్యుచ్ఛక్తి ధరలు అధికంగా ఉండడం పరిశ్రమల అభివృద్ధికి ప్రతిబంధకంగా ఉన్నదని తరచు చెప్పబడుతున్నది. కనుక ఉత్పత్తి వ్యయముతో విద్యుచ్ఛక్తి ఒక ముఖ్య కారణంగానున్నట్టి పరిస్థితులను విద్యుచ్ఛక్తిని తక్కువ రేట్లకు సరఫరాచేయడానికి ఒక పథకాన్ని రూపొందించాం. విద్యుచ్ఛక్తి రేట్లను తక్కువ చేయవలసిందని కోరుతూ పెట్రోకోనే దరఖాస్తులను పరిశీలించేందుకు నియమించిన సంఘానికి కొన్ని దరఖాస్తులు వచ్చాయి. కొన్నిటిని సంఘం మంజూరు చేసింది. భారత ప్రభుత్వం రూపొందించిన పథకం క్రింద అమృతపరమలకు కూడ ఈ తక్కువ రేట్ల సౌకర్యం కల్పించబడుతున్నది.

(iii) పరిశ్రమలు బాగా పెరగడం ప్రాంతాల నీటి సరఫరా అవసరాలను తెలుసుకోవడానికై చర్యలు తీసుకోబడుతున్నాయి. ఆ నీటి అవసరాలను తీర్చడానికి ఏర్పాట్లు చేయబడుతున్నాయి. ఇందుకోసం చేపట్టిన పథకాలు బాగా అమలు జరుగుతున్నాయి.

(iv) ప్రభుత్వ యజమాన్యాన ఆంధ్రప్రదేశ్ పారిశ్రామికాభివృద్ధి కార్పొరేషను లిమిటెడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ అమృతపరమల పరిశ్రమల అభివృద్ధి కార్పొరేషను లిమిటెడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రాధాన్యతల కార్పొరేషను లిమిటెడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ మైనింగు కార్పొరేషను లిమిటెడు అనే నాలుగు కార్పొరేషన్లు వచ్చాయి. రాష్ట్రంలో పరిశ్రమ

లను పెంపొందించడం కోసం ప్రయత్నాలు చేయవలసి అని సహాయం అందజేస్తున్నాయి. కొన్ని ప్రాజెక్టులను కార్యరేఖనే స్వయంగా ప్రారంభిస్తున్నాయి. ఈ ప్రాజెక్టులను గురించి తరువాత వివరిస్తాను.

భారీ పరిశ్రమల స్థాపనాభివృద్ధులను గురించి ప్రభుత్వానికి సలహాలిచ్చే నిమిత్తం కొంతకాలం క్రితం ముఖ్యమంత్రి అధ్యక్షతన సలహాసంఘ మొకటి ఏర్పాటు చేయబడింది. కొందరు శాసన సభ్యులూ, ప్రముఖ పారిశ్రామిక వేత్తలూ అందులో సభ్యులుగా వున్నారు. కొద్దికాలం క్రిందట సంఘం తన సమావేశంలో, ప్రభుత్వానికి నియంత్రణాధికారంలేని పరిశ్రమలలో ప్రభుత్వ వాటాలను వదులుకోవడం ఎంతవరకు వాంఛనీయమో పరిశీలించింది. అలా వదులుకోవడంవల్ల లభించిన ద్రవ్యాన్ని రాష్ట్రంలో క్రొత్త పరిశ్రమల స్థాపనకు వినియోగించడమే అందలి ఆశయం. అందు కోసం రాష్ట్రం వెలుపలవున్న పరిశ్రమలలో తన పెట్టుబడులను ఉపసంహరించుకొని తన్నూలంగా లభించిన నిధులను ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పారిశ్రామికాభివృద్ధి కార్యరేఖను స్వయంగా కొన్ని పరిశ్రమలు స్థాపించేందుకై దాని కివ్వాలని ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది. రాష్ట్రంలో తనకు తక్కువ భాగం వాటా ఉన్నటువంటి సంస్థలలో తన వాటాలను ఉపసంహరించుకోవాలని కూడా ప్రభుత్వం యోచిస్తున్నది. అలాటివాటిలో ఆజంజాహ మిల్సు ఒకటి.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పారిశ్రామికాభివృద్ధి కార్యరేఖను

కార్యరేఖను ఈ క్రింది వాటాను ప్రాజెక్టులను నేరుగా ప్రారంభించడంబట్టి:

- (1) హెచ్. టి., ఎల్. టి. ఇన్స్ట్రుమెంట్స్ ప్రాజెక్టు;
- (2) ఇంటిగ్రేటెడ్ గ్లాసు ప్రాజెక్టు;
- (3) బాల్ బేరింగుల ప్రాజెక్టు;
- (4) దుక్కు ఇనుం ప్రాజెక్టు.

దీనిలో తల ప్రాజెక్టు ప్రగతి ఈ క్రింది విధంగా వున్నది—

(1) హెచ్. టి., ఎల్. టి. ఇన్స్ట్రుమెంట్స్ ప్రాజెక్టులు:

ఏప్రిల్ 24న టెంపుల హెచ్. టి., ఎల్. టి. ఇన్స్ట్రుమెంట్స్ తయారీ చేయడానికి భారత ప్రభుత్వం నుంచి రై సెన్సు వచ్చింది. ఈ ప్రాజెక్టుకు కోటి రూపాయల బడ్జెట్ కావాలి. అందులో రూ. 80 లక్షలు ఈ క్విటీ మూలధనంగా వుంటుంది. మిగతా మొత్తానికి ముఖ్య సేకరించబడుతుంది.

తగిన భారతీయ బృందంతో అమెరికన్ వర్కింగ్ లిమిటెడ్ కంపెనీ స్థాపించేటందుకు చర్యలు తీసుకోబడుతున్నాయి. ఈ క్విటీ మూలధనం క్రింద కార్యరేఖను రూ.

10 లక్షలు పెట్టుబడి పెట్టాలని అనుకొంటున్నది. సుమారు రూ. 15 లక్షలు వ్రయి వేటు రంగంనుంచి, మిగతాది పబ్లికునుంచి సేకరించబడుతుంది. ఈ ప్రాజెక్టుకు జెకోస్లావేకియా సాంకేతిక సహకారం అందజేస్తానన్నది. ఈ సహకారానికి సంబంధించిన షరతులు, కంపెనీ ఏర్పాటు తదితర లాంఛనాలు 1964 సంవత్సరం మధ్యకు పూర్తికాగలవని ఆశించబడుతున్నది.

(2) గ్లాసు ప్రాజెక్టు :

వివిధ రకాల గాజు వస్తువులను తయారు చేయడానికి భారత ప్రభుత్వం నుంచి లైసెన్సు వచ్చింది. ఈ ప్రాజెక్టుకు సుమారు రూ. 2 1/2 కోట్లు ఖర్చు కాగలవని అంచనా, అందులో ఒక కోటి వాటా మూలధనంగా వుంటుంది. మిగతా మొత్తానికి రుణసేకరణ జరుగుతుంది. పబ్లిక్ లిమిటెడ్ కంపెనీని ఏర్పాటు చేసేందుకుగాను ఒక భారతీయ బృందంతో ఒప్పందం కుదిరింది. ఈక్విటీ మూలధనంక్రింద కార్పొరేషను రూ. 50 లక్షలు పెట్టుబడి పెడుతుంది. వ్రయివేటు రంగంకూడ అంతే మొత్తం పెట్టుబడి పెడుతుంది. మిగతా వాటా మూలధనం పబ్లికునుంచి సేకరించబడుతుంది.

ఈ ప్రాజెక్టుకు హంగేరీదేశంవారు సాంకేతిక సహకారమందజేస్తా మన్నారు. వారితో సహకారపు ఒప్పందాలుకూడ కుదిరాయి. హంగేరీ నుంచే అవసరమైన పెట్టుబడి సరంజామా దిగుమతి చేసుకోవడానికై దిగుమతి లైసెన్సుకోసం కార్పొరేషను ఎదురుచూస్తున్నది. కంపెనీ స్థాపన తదితర లాంఛనాలు కొద్దివారాలలో పూర్తి కాగలవు.

(3) బాల్ బేరింగుల ప్రాజెక్టు :

ఈ ప్రాజెక్టు స్థాపనకై కార్పొరేషను ఒక జపనీస్ సంస్థతో సాంకేతిక ఆర్థిక సహకారాలకు సంబంధించిన ఒప్పందాలు కుదుర్చుకొన్నది. ఈ సహకారపు షరతులను భారత ప్రభుత్వం ఆమోదించింది. కుదిరిన లైసెన్సు త్వరలో రాగలదని ఆశించబడుతున్నది. ఈ ప్రాజెక్టుకు సుమారు రూ. 4 1/2 కోట్లు ఖర్చుకోగలదు. అందులో రూ. 2.7 కోట్లు వాటా మూలధనంగా వుంటుంది. ఈ యూనిటు స్థాపన కై భారతీయబృందాలతో సంప్రదింపులు జరుగుతున్నాయి.

(4) దుక్క ఇమం ప్రాజెక్టు :

రోస్టావ్ ఫర్మేసు ప్రొసెస్యారా ఏటా ఒకలక్ష టన్నుల దుక్క ఇమం తయారు చేయడానికై లైసెన్సుకోసం కార్పొరేషన్ దరఖాస్తు పెట్టుకొన్నది. ఈ ప్రాజెక్టు స్థాపనకు భారత ప్రభుత్వం తన అనుకూలతను వ్యక్తపరచింది. అయితే

అందుకు కొన్ని షరతులు విధించింది. ఆర్థిక మంత్రిత్వశాఖతో సంప్రదించి, విదేశీ మారక ద్రవ్యవనరాలను తీర్చుకోవాలి అన్నది ఒక షరతు. కార్పొరేషను ప్రాజెక్టు నివేదికను సమర్పించాలన్నది రెండవది. కార్పొరేషన్ను తన టెక్నికల్ కన్సల్టేంట్లు వద్దనుంచి ఒక ప్రాజెక్టు నివేదికను సంపాదించింది. అది ఇప్పుడు పరిశీలనలోవుంది.

ఈ ప్రాజెక్టుకు రూ. 7కోట్లు ఖర్చుకాగలదని అంచనా. అందులో రూ. 4.2 కోట్లు వాటా మూలధనంగా వుంటుంది.

ప్రాజెక్టు నివేదిక పరిశీలన పూర్తయిన పిదప సహకార ఒప్పందాలు పూర్తి చేయడానికి, కంపెనీ ఏర్పాటుచేయడానికి చర్యలు తీసుకోబడతాయి.

కార్పొరేషను తన ఆశయాలకు అనుగుణంగా, పారిశ్రామిక సంస్థలు ద్రవ్యసహాయంకోసం పెట్టుకొనే దరఖాస్తులను స్వీకరిస్తున్నది. ఈక్రింది రూపంలో ద్రవ్యసహాయం కోరుతూ కార్పొరేషనుకు 38 దరఖాస్తులు వచ్చాయి :

(ఎ) వాటామూలధనం పెట్టుబడి లేదా అండర్ రైటింగు	...	...	రూ. లక్షలు 464
(బి) ఋణాలు	...	...	158
(సి) వాయిదాపడిన చెల్లింపులకు/ఋణాలకు గ్యారంటీ	...	...	498

1118

ఈ దరఖాస్తులు పెట్టుకొన్నవాటిలో సిమెంటు, వస్త్రాలు, కెమికల్సు, భారీ, తేలిక ఇంజనీరింగు, పాదరక్షలు మొదలైన పరిశ్రమలు వున్నాయి. వాటిలో 28 మంది దరఖాస్తుదారులకు వాటామూలధనం అండర్ రైటింగు లేదా పెట్టుబడి రూపంలో ద్రవ్య సహాయం ఇవ్వబడింది. ఇద్దరి విషయంలో వారు తీసుకున్న యోజ్నాలకుగాను చెల్లింపులు తరువాత చేయడానికి గ్యారంటీ కూడా మంజూరు చేసింది. ఒక దరఖాస్తుదారుకు రూ. 10 లక్షల ఋణమూ, రూ. 15 లక్షల జ్యోషన్ ఋణానికి గ్యారంటీ ఇచ్చింది. ఇద్దరి దరఖాస్తులను కార్పొరేషను అంగీకరించినప్పటికీ వారు ద్రవ్య సహాయంకోసం చేసిన అవ్వర్ధనను ఉపసంహరించుకొన్నారు.

ఉపసంహరించుకొనబడిన దరఖాస్తులు మినహా, ఇప్పటికే మంజూరు చేసిన మొత్తం ద్రవ్య సహాయం రూ. 740.5 లక్షలు.

కార్పొరేషను అభివృద్ధి ప్రాంతపు పథకం అనే మరో శాశ్వత లక్ష్యాన్ని చేపట్టింది. ఈ పథకాన్ని అనుసరించి, భూమిని సేకరించి, రోడ్లు, విద్యుత్తు, వీధు

వంటి వసతులు సమకూర్చి పారిశ్రామిక ప్రదేశాలుగా వాటిని అభివృద్ధి పరుస్తుంది. భారీ పరిశ్రమలను నెలకొల్పదలచిన పారిశ్రామిక వేత్తలకు వాటిని కేటాయిస్తుంది.

II. పరిశీలనలోవున్న కొత్త భారీ పరిశ్రమలు

రాష్ట్రమందు త్వరలో ప్రయివేటు రంగంలో ఏర్పడనున్న పరిశ్రమలను గురించి దిగువ వివరించడం జరిగింది :—

(i) పోలిస్టెరిన్ అండ్ ఎసిటేట్ ప్లేక్స్ :

పోలిస్టెరిన్ ఉత్పత్తి కోసం ఈ ప్రాజెక్టును ఏర్పాటు చేయదలచిన మెసర్స్ శ్రీరాం మిల్సు వారు రూ. 2.36 కోట్ల విదేశీ మారక ద్రవ్యం ఋణాన్ని సంపాదించారు. రూ. 5 కోట్ల అధికృత వాటా మూలధనంతో హిందుస్థాన్ పోలిమర్స్ లిమిటెడ్ అనే పేరుతో ఒక కంపెనీని రిజిస్టరు చేశారు. ఎసిటేట్ ప్లేక్స్ ఇతర కెమికల్స్ ఉత్పత్తి చేయడం కోసం విశాఖపట్టణంలో ఒక ఫ్యాక్టరీని స్థాపించేందుకై మెసర్స్ ఈస్ట్ ఏంగ్లియా స్టాన్లీస్ వారు ప్రాథమిక చర్యలు, తీసుకొన్నారు.

(ii) ఎరువుల ప్రాజెక్టులు :

కొత్తగూడెం, విశాఖపట్టణంలో ఈ ప్రాజెక్టుల స్థాపనకు అవసరమైన ప్రాథమిక చర్య లన్నీ పూర్తి కావస్తున్నాయి. ఈ ప్రాజెక్టుల ప్రగతిని సమీక్షిస్తూ విద్యుచ్ఛక్తి, నీరు మొదలైన వాటిని సకాలంలో అందజేయడం కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రధాన కార్యదర్శి అధ్యక్షతన సమన్వయ సంఘాలను ఏర్పాటు చేసింది.

ఎక్సుపోర్టు, ఇంపోర్టు బ్యాంకు ఆఫ్ యు ఎస్. ఎ. నుంచి 27 మిలియను డాలర్ల ఋణాన్ని కోరమండల్ ఫెర్టిలైజర్స్ వాటా సమకూర్చుకొన్నారు. ఏజెన్సీ ఫర్ ఇంటర్నేషనల్ డెవలప్ మెంట్ వారు కూడా 17.5 మిలియను డాలర్ల ఋణాన్ని మంజూరు చేయడానికి తమ సంసిద్ధతను వ్యక్తపరచారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ పారిశ్రామిక కాభివృద్ధి కార్పొరేషను కూడా కోరమండల్ ఫెర్టిలైజర్స్ వారి మూలధనం విషయంలో అండర్ రైటింగు ద్వారా తోడ్పడదలచింది.

(iii) సిమెంటు ఫ్యాక్టరీలు :

మనకు ఇదివరకే 5 సిమెంటు ఫ్యాక్టరీ లున్నాయి. మొత్తంమీద వాటి స్థాపిత శక్తి సంవత్సరానికి 12.32 లక్షల టన్ను లుంటుంది. విజయనగరం, భువనేశ్వరి, పుర్రగుంట, బోవకల్లు, తాంకూరు, అలంపూరులలో మరో 5 యూనిట్లు నెలకొల్పడానికి ఇటీవలే తై నెమ్సు లిమిటెడ్ వాటాతో 5 ఫ్యాక్టరీ లై సెమ్సును ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మైనింగు కార్పొరేషను తీసుకొన్నది. కార్పొరేషను ఒక ప్రైవేటు పారిశ్రా

మికుని సమత్తతో ఒప్పందం కుదుర్చుకొని వారి సహకారంతో దీనిని నెలకొల్పుతూ వుంది. కార్పొరేషను, ఆ ప్రయివేటు వ్యక్తి కలసి సమిష్టిగా ఏర్పరచే క్రొత్త కంపెనీ ఈ ఫ్యాక్టరీని నెలకొల్పుతుంది. ఇతర ఫ్యాక్టరీలనుకూడ త్వరితంగా నెలకొల్పేటందుకుగాను ఆయా లైసెన్సు దారులకు ప్రభుత్వం తోడ్పడుతున్నది.

పంచదార ఫ్యాక్టరీలు :

పంచదార ఉత్పత్తికి క్రొత్తగా లైసెన్సులను మంజూరు చేసే విషయంలో ఇటీవలే భారత ప్రభుత్వం నిషేధాన్ని తొలగించి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వంనుంచి ప్రతి పాదనలను కోరింది.

ప్రైవేటు రంగంలో ప్రస్తుతం ఉన్న ఫ్యాక్టరీల ఉత్పాదక శక్తిని 3850 టన్నులు పెంచవలసిందిగా భారత ప్రభుత్వానికి సిఫార్సు చేయబడింది. ఈ దిగువ తెలసిన క్రొత్త యూనిట్ల స్థాపనకు భారత ప్రభుత్వానికి సిఫార్సు చేయబడింది.

(i) ప్రైవేటురంగం :—రోజుకు 1000 టన్నుల శక్తితో హిందూపురంలో ఒకటి, 1600 టన్నుల శక్తితో నంద్యాలలో మరొకటి—మొత్తం రెండు యూనిట్లు.

(ii) సహకారరంగం :—రోజుకు 1000 టన్నుల శక్తితో జహీరాబాదు, రేణిగుంట, మందసా, బుర్గుపూడి, గన్నవరం, కొత్తకోటలలో క్రొత్తగా సహకార పంచదార ఫ్యాక్టరీలను నెలకొల్పేటందుకు 5 దరఖాస్తులు.

ఇవిగాక, విశాఖపట్నం జిల్లా భీమసింగిలోని విజయరామగజపతి సహకార వ్యవసాయ పారిశ్రామిక సంఘం లిమిటెడ్ వారికి ఇంతకుముందు ఇచ్చిన 500 టన్నుల ప్లాంట్ లైసెన్సును మార్చి 1000 టన్నుల ప్లాంట్ ను నెలకొల్పేటందుకు పెట్టుకున్న దరఖాస్తును మన ప్రభుత్వం బలపరచింది.

క్రొత్తగా యూనిట్లను నెలకొల్పేటందుకు వచ్చిన మరొకటి దరఖాస్తులను మనప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్నది.

నూలు మిల్లులు :

నూలు తయారుచేయడంలోనూ కొన్నాళ్ళక్రితం 18 యూనిట్లకు లైసెన్సు లివ్వబడ్డాయి. లైసెన్సుదార్లు చాలా మంది ప్లాంట్లను నెలకొల్పడానికి కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకున్నారు. మిగతావారిచేతనూ మిల్లులను ప్రారంభించజేయటానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తున్నది. ఇటీవల ప్రకటించిన భారత ప్రభుత్వ విధానాన్ని అనుసరించి, నూలు, నేత మిల్లులలో ప్రస్తుతం ఉన్న కేంద్రీకృత, మగ్గలను పెంచుతూ కొన్ని విస్తరణలు చేయడానికి అనుమతీయబడింది. ఈ పడుపాయాన్ని అనేక సంస్థలు

వినియోగించుకుంటున్నాయి. తోపుడు ప్రత్తి కడుళ్ళ స్థావనకోసం లైసెన్సు లివ్వబడిన 5 యూనిట్లకు అదనంగా కాకినాడలో ఒక నూలు యూనిట్ 500 ఆటోమేటిక్ మగ్గలను నెలకొల్పేటందుకు అనుమతించబడింది.

మన రాష్ట్రంలో అనేక రకాల పరిశ్రమలను నెలకొల్పడానికి లైసెన్సులు వచ్చాయి. వాటిలో ముఖ్యమైనవి పవరు టెల్లర్లు వెల్డింగు ఎల్క్ట్రోడులు, సీమ్లెస్ ట్యూబులు, ఎ.సి ఎస్.ఆర్. కండక్టర్లు. అల్యూమినియం రాడ్ల తయారీకి ఒక ఫౌరీ యూనిట్లకు సంబంధించినవి.

సహకార నూలుమిల్లులు :

చేనేత పరిశ్రమ అభివృద్ధికి సహకారోద్యమ ప్రగతికి ప్రభుత్వం చేపట్టిన ముఖ్యమైన కార్యక్రమంలో సహకార నూలు మిల్లులను స్థాపించడం అనేది ఒకటి. చేనేత సంఘాలకు తగిన నాణ్యతగల నూలును సరస ధరలకు అందివ్వడమే ఈ మిల్లులను స్థాపించడంలో గల ఉద్దేశం. గుంతకల్లు హైదరాబాదులో గల రెండు సహకార నూలు మిల్లులు ఇదివరకే ఉత్పత్తిని ప్రారంభించాయి. చీరాల యూనిట్ కూడా 1963 మార్చి లగాయిత ఉత్పత్తిని ప్రారంభించింది.

గుంతకల్లు సహకార నూలుమిల్లు కడుళ్ళు ఎక్కువచేయడానికి ఉద్దేశించింది. భారత ప్రభుత్వం నుంచి లైసెన్సునుకూడా పొందింది. దీనికి రూ. 80 లక్షల అధికృత వాటా మూలధనం ఉన్నది. అందులో రూ. 10.85 లక్షలను ప్రభుత్వం ఇచ్చింది. ఈ సంవత్సరం ఈమిల్లు రూ. 5½ లక్షల లాభాన్ని ఆర్జించింది.

నేత సహకార నూలుమిల్లుకు రూ. 50 లక్షల అధికృత వాటా మూలధనం ఉన్నది. అందులో రూ. 12.30 లక్షల మేరకు ప్రభుత్వానికి వాటా ఉన్నది. 1961 జూలైలో పుత్తపత్తిని ప్రారంభించిన ఈ యూనిట్లకు 1963 లో నష్టంవచ్చింది. అది మరింత బాగా పనిచేయడానికై ఇటీవలే కొన్ని చర్యలు తీసుకోబడ్డాయి. డైరెక్టర్ల బోర్డును పునర్వ్యవస్థీకరించడంకూడా జరిగింది. ప్రభుత్వం ఇటీవలే రూ. 10 లక్షల ఋణాన్ని కూడా మంజూరుచేసింది. ఇప్పుడు ఫ్యాక్టరీకి లాభాలు వస్తున్నాయి.

చీరాల సహకారనూలు మిల్లుకు రూ. 50 లక్షల అధికృత వాటా మూలధనం ఉన్నది. అందులో రూ. 9 5¼ లక్షల మేరకు ప్రభుత్వానికి వాటా ఉన్నది. ఈ మిల్లు బాగాపనిచేస్తుంది, దీని ఆర్థికపరిస్థితి ఎలావుంటుందో ఇప్పుడప్పుడే చెప్పలేం.

నెల్లూరు, తూర్పుగోదావరి, చిత్తూరు, కడప, ఆదిలాబాదు, కృష్ణాజిల్లాల్లో సహకార నూలుమిల్లులు స్థాపించేటందుకు అఖిలభారత చేనేత బోర్డునుంచి తదితర సంస్థలనుంచి నిధులు అత్యంత కాగలవని ప్రభుత్వం ఆశిస్తుంది. ఈ మిల్లులకోసం ప్రతి పాదవలు భారత ప్రభుత్వానికి సంపించబడ్డాయి.

సహకార పంచదార ఫ్యాక్టరీలు ;

రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో లైసెన్సు పొందిన సహకార పంచదార ఫ్యాక్టరీలు అయిదింటిలోను, అమూదాలవలనలో ఉన్న ఫ్యాక్టరీ 1961-62లో కొన్నిదినాలు పనిచేసి చూసింది. చిత్తూరు, పాలకొల్లులలోని మూడు ఫ్యాక్టరీలు 1962-63 లోనే ఉత్పత్తిని ప్రారంభించాయి. నిజామాబాదులో ఉన్న అయిదవ ఫ్యాక్టరీ నిర్మాణం చాలావరకు పూర్తి అయింది, కాని ఈ అదునులో ఉత్పత్తి ప్రారంభించకపోవచ్చు. ఏటికొప్పాక, అనకాపల్లి, తునిలలో ఉన్న పాత సహకార పంచదార ఫ్యాక్టరీలు క్రిందటి అదునులోను ఈ అదునులోనుకూడా ఉత్పత్తిని కొనసాగిస్తూ ఉన్నాయి.

ప్రతి ఫ్యాక్టరీకి రూ. 145 లక్షల బ్లాకు మూలధనం అవసరంపుంటుందని అంచనా వేయబడింది. మొత్తాన్ని ఈ క్రిందివిధంగా సమకూర్చుకోవలసి ఉంటుంది:

రూ. లక్షలు

(1) ఇండస్ట్రియల్ సైనాన్సు కార్పోరేషను మొదలైన	
వాటినుంచి ఋణం	95
(2) చెఱకు ఉత్పత్తిదారులు ఇచ్చే వాటా మూలధనం	25
(3) రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చే వాటా మూలధనం	26
మొత్తం	145

పరికరాల ఖరీదు అధికం కావడంవల్ల ఒక్కొక్క ఫ్యాక్టరీ వ్యయం రూ. 150 లక్షలకు పెరిగింది. చెఱకు ఉత్పత్తిదారుల నుంచి వాటా మూలధనం పూర్తిగా వసూలు కాకపోవడం వల్ల బ్లాకు మూలధనంలో ఏర్పడ్డ కొంతమే తీర్చడానికి గాను అయిదు ఫ్యాక్టరీలకు ఒక్కొక్క దానికి రూ. 20 లక్షల చొప్పున జీవిత భీమా సంస్థ ఋణాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గ్యారంటీపై ఇచ్చింది.

ఈ ఫ్యాక్టరీలలో వాటాలు కొనుక్కోవడానికి చెఱకు పెంపత్తం దార్లకు తోడ్పడ్డం కోసం రిజర్వు బ్యాంకు రూ. 25 లక్షల మధ్యకాలిక ఋణాన్ని విజయవాడ లోని ఆంధ్రరాష్ట్ర సహకార బ్యాంకుకు మంజూరు చేసింది. ఈ సహకార బ్యాంకు ప్రాథమిక సంఘాల్వారా చెఱకు ఉత్పత్తిదారులకు ద్రవ్యాన్ని సమకూరుస్తుంది. దురదృష్టవశాత్తు సహకార పంచదార ఫ్యాక్టరీలు ఈ సదుపాయాన్ని పూర్తిగా వినియోగించుకోలేక పోయాయి. అందుతో కొద్ది భాగం మాత్రమే వినియోగించుకోబడింది.

నిర్వహణ మూల ధనాన్ని సమకూర్చుకొనేటందుకు స్టేటుబ్యాంకు ఈ ఫ్యాక్టరీలకు ఇచ్చిన ఋణాలకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గ్యారంటీ ఇచ్చింది.

1963-64 అదునులో పంచదార ఉత్పత్తికి పెట్టుకొన్న లక్ష్యన్ని సాధించేటందుకు భారత రక్షణ నియమావళిక్రింద ప్రభుత్వం ప్రకటనలను జారీ చేసింది. వాటి ప్రకారం ఫ్యాక్టరీ ప్రాంతాలలో ఉండే రైతులు ఆ ఫ్యాక్టరీలకు చెజకును తప్పనిసరిగా సరఫరా చేయవలసి ఉంటుంది.

సికిందరాబాదు రేంజి, రీజిస్ట్రార్ జాయింటు రిజిస్ట్రారును సహకార పంచదార ఫ్యాక్టరీల పెషల్ ఆఫీసరుగా ప్రభుత్వం ఇటీవలనే నియమించింది. ఆయన ఆ ఫ్యాక్టరీలకు సంబంధించిన సమస్యలను సవివరంగా పరిశీలించి చెజకు సక్రమంగా సరఫరా అయ్యేటందుకు, పంచదార గిట్టుబడి అధికమయ్యేటందుకు, ఉత్పత్తి ఖర్చులు తగ్గేటందుకు తగు చర్యలు తీసుకుంటారు.

III. ప్రభుత్వ వాణిజ్య సంస్థలు

1964-65 లో ప్రభుత్వ వాణిజ్య సంస్థల అసలు బడ్జెటు అంచనాను గురించి ప్రత్యేక కరపత్రాన్ని గౌరవ సభ్యులు ఇదివరకే చూసి వుంటారు. అయితే అందులో కొన్ని ముఖ్యాంశాలను మాత్రమే నేను పేర్కొనదలచాను.

ఆంధ్ర పేపరు మిల్లు, రాజమండ్రి :

ముడి పదార్థాల ఖర్చు అధికం కావడం, అన్ బ్లీచ్డ్, క్రాఫ్ట్ పేపరు నిల్వలు పేరుకుపోవడం, టారిఫ్ కమీషన్ నివేదిక ప్రకారం ధరలను నిర్ణయించడం మూలంగా ఈ యూనిటు 1962-63, 1963-64 లో లాభాలు చేసుకోలేక పోయినది. అన్ బ్లీచ్డ్, క్రాఫ్ట్ పేపరు నిల్వలను అర్థిక సంవత్సరాంతానికి విక్రయించడం జరుగుతుంది. ఈ ఫ్యాక్టరీ పొదుపుగా విర్వహింపబడుతూ లాభాలు చేసుకోవడానికి వీలుగా రోజుకు మరో 60 టన్నుల ఉత్పత్తి పెంచడానికిగాను ఆ ఫ్యాక్టరీని విస్తృతపరచే పథకాన్నొకదానిని మూడవ ప్రణాళికలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేర్చింది. తలపెట్టిన విస్తరణకు సీవిలుపనులు చురుకుగా సాగుతున్నాయి. దానికి కావల్సిన దేశీ, విదేశీ యంత్రసామగ్రిని మెప్పెర్స్ ఎంపాసిల్ పారిస్ వారు సరఫరా చేశారు. ఈ సంస్థ ఇంజనీరింగు సర్వీసులను కూడా సమకూరుస్తుంది.

ఆంధ్ర పేపరు మిల్లు నిర్వహణను జాయింటుస్టాకు కంపెనీకి ఒప్పజెప్పడానికి నిర్ణయించబడింది. ఇదివరకే ప్రభుత్వం పెట్టిన పెట్టుబడితో కొంతభాగం ఈక్విటీ మూలధనంగా మార్చి దానిలో మూడోవంతు తమక్రింద ఉంచుకుంటుంది. మిగిలిన గత కొంతకాలం పతస్సరాంతో ఆ ఫ్యాక్టరీలో ఉత్పత్తి విక్రయాలు ఈక్రింది విధంగా ఉన్నాయి. ఇదివరకే నిర్ణయించిన నిధులను వినియోగించుకుంటుంది.

	ఉత్పత్తి రూ.	విక్రయం రూ.	నష్టం రూ.
1961-62	25,53,665	19,66,575	2,41,388
1962-63	25,92,070	25,74,470	6,54,646

ప్రభుత్వ పింగాణి ఫ్యాక్టరీ, గూడూరు :

ఈ ఫ్యాక్టరీలో 1962-63 లో సుమారు రూ. 5.01 లక్షల విలువజేసే 5.13 లక్షల కిలోగ్రాముల సామాను ఉత్పత్తిజరిగింది. అంతకుముందు సంవత్సరం రూ. 5.15 లక్షలు విలువజేసే సామాగ్రి ఉత్పత్తి అయింది. క్రిందటి సంవత్సరం జరిగిన విక్రయం 8.49 లక్షలకాగా ఈ సంవత్సరం రూ. 8.64 లక్షలు. ఫ్యాక్టరీకి లాభాలు క్రిందటి సంవత్సరం రూ. 57,582 లు ఉంటే ఈ ఏడు రూ. 93,724 లు లాభం వచ్చింది. పోర్సిలేన్ ఇన్స్లేటర్ల ఉత్పత్తికంటే కాని టరీవేర్ ఉత్పత్తి ఎక్కువ లాభదాయకంగా ఉండడంవల్ల పోర్సిలేన్ ఇన్స్లేటర్లు తయారుచేయడం ఆపివేసి, కానిటరీవేర్ ఉత్పత్తిని హెచ్చుచేయడం జరిగింది.

ప్రభుత్వ బ్లాక్ గ్లాసు ఫ్యాక్టరీ, గూడూరు :

సీసాలు, చిమ్నీలు మొదలైన గాజుసామానుల తయారీ ప్రారంభించబడింది. 1961-62 లో రూ. 1.85 లక్షల విలువచేసే సామాగ్రి తయారుకాగా రూ. 1.12 లక్షల విలువచేసే సామాగ్రి అమ్ముడయింది. 1962-63 లో రూ. 2.27 లక్షల విలువచేసే గాజుసామాను తయారుకాగా రూ. 1.69 లక్షల విలువచేసే సామాను అమ్ముడయింది. 1962-63 సంవత్సరంలో రూ. 63.996 ల నష్టం వచ్చింది. కాగా గత సంవత్సరంలో వచ్చిన నష్టం రూ. 43.829 లు మాత్రమే. అసీలింగ్ రెహార్ యంత్రాలను నెలకొల్పిన తరువాత ఈ ఫ్యాక్టరీ మితవ్యయంతోను లాభదాయకంగాను పనిచేస్తుంది.

మూలధనంలో ప్రభుత్వానికి అధికంగా లేదా చెప్పుకోదగినంతగా

ప్రభుత్వ వాటాలున్న పరిశ్రమలు

సింగరేణి బొగ్గుగనుల కంపెనీ లిమిటెడ్ :

ఈ కంపెనీకి ప్రస్తుతం వున్న చెల్లించిన వాటా మూలధనం రూ. 3000 లక్షలు. అధికారంపొందిన వాటా మూలధనం రూ. 4000 లక్షలు. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ఆఖరయ్యేనరకి చెల్లించిన వాటా మూలధనాన్ని మొదట్లో

రూ. 400 లక్షలకు, అంతిమంగా రూ. 900 లక్షలకు పెంచడానికి ఈ కంపెనీ తలపెట్టింది. మూలధనంలో ప్రస్తుత హెచ్చింపును రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వాలు ఇప్పుడున్న 80 : 40 నిష్పత్తిలోనే భరిస్తాయి. కంపెనీకి ఇచ్చిన ఋణాన్ని మూలధనంగా మార్చడం ద్వారా ఈ ఖర్చులో కొంతభాగం భరించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తలపెట్టింది.

1963 మార్చిలో ఆఖరయిన సంవత్సరానికి 3.2 మిలియను టన్నుల బొగ్గు ఉత్పత్తి చేయాల్సింది లక్ష్యంకాగా ఈ లక్ష్యాన్ని మించి ఉత్పత్తిచేయడం జరిగింది. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ఆఖరు అయ్యేసరికి 6.10 మిలియను టన్నుల ఉత్పత్తి లక్ష్యం సాధించడం జరుగుతుందని ఆశించబడుతున్నది.

ఉత్పత్తిని అధికంచేసే ఉద్దేశ్యంతో కార్మికులకోసం కొన్ని ప్రోత్సాహక పథకాలను కంపెనీ ప్రవేశపెట్టింది. ఇందువల్ల వారి అసలు అర్జన సుమారు 20 శాతం అధికమైంది. అవిధంగా ఒక్కొక్క కార్మికునిద్వారా అధికమయిన ఉత్పత్తి మూలంగా వచ్చినలాభం నహాయక పథకాన్ననుసరించి మేనేజిమెంటు, కార్మికులమధ్య న్యాయమైన పద్ధతిలో పంపిణీ అవుతున్నది.

విస్తరణ కార్యక్రమంక్రింద మూలధన వ్యయాన్ని భరించే నిమిత్తం ఈ సంవత్సరం కంపెనీకి భారత ప్రభుత్వం నుండి రూ. 3500 లక్షల ఋణం లభించింది.

గత రెండు సంవత్సరాలలోను ఈ కంపెనీ విర్వహణ ఫలితాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి :

	ఉత్పత్తి (టన్నులు లక్షలలో)	అమ్మకం రూ. లక్షలు	లాభం రూ. లక్షలు
1961	27.95	760.16	47.64
1962	28.59	1049.68	111.44

విజాం పంచదార ఫ్యాక్టరీ, లిమిటెడ్ :

విజాం పంచదార ఫ్యాక్టరీ ప్రభుత్వ కంపెనీ. దీని యొక్క చెల్లించిన మూలధనం రూ. 146 లక్షలు. దీని రిజర్వు నిధులు మిగులు విధుల మొత్తం రూ. 136 లక్షలు. కంపెనీ యొక్క చెల్లించిన మూలధనంలో సుమారు 75 శాతం ప్రభుత్వానికి ఉంది. కంపెనీ డైరెక్టర్ బోర్డులో ప్రభుత్వ ప్రతినిధుల సంఖ్య అధికం. చైర్మను, మేనేజింగు డైరెక్టరు ఇద్దరు కూడా ప్రభుత్వదోహదారులే.

రోజుకు 4,200 టన్నుల చెరకునుండి రసంతీయగల శక్తి ఈ ప్యాక్టరీకి ఉన్నది. 1961-62 సంవత్సరంలో (15 మాసాల కాలంలో) ఈ కంపెనీకి రూ. 19.72 లక్షల నికరలాభం వచ్చింది. 15 శాతం డివిడెండు ప్రకటించింది. ఈ కంపెనీకి సంబంధించిన 1962-63 వ సంవత్సరపు అక్టోబరు ఇంకా పూర్తి కాలేదు. సంచదార గిరాకి జాగా ఎక్కువయింది. ఇందువల్ల కంపెనీ, గత సంవత్సరాల సంచదార నిల్వలను వదిలించుకో గలిగింది. ఇందుమూలంగా కంపెనీ యొక్క ఆర్థిక పరిస్థితి చాలావరకు మెరుగయింది.

1960-61, 1961-62 సంవత్సరాలలో ఈ కంపెనీ విర్వహణ ఫలితాలు ఈ క్రిందివిధంగా ఉన్నాయి:

సంవత్సరాలు	ఉత్పత్తి టన్నులలో	అమ్మకం. రూ. లక్షలు	లాభం. రూ. లాభం
1960-61	65,219.6	547.17	48.76
1961-62	57,566.5	682.89	19.72

ప్రాగా టూల్స్ కార్పొరేషన్, లిమిటెడ్ :

ఈ కంపెనీలో భారత ప్రభుత్వం వారికి అత్యధిక భాగం వాటాలున్నాయి. ఈ కంపెనీ యొక్క మొత్తం చెల్లించిన వాటా మూలధనంలో 33.8 శాతం అంటే రూ. 150.54 లక్షల మొత్తం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానిది. 1962-63 లో ఈ కంపెనీకి రూ. 34,382 ల నికరలాభం వచ్చింది. అంతకుముందు సంవత్సరం ఈ కంపెనీకి రూ. 4,34,373 ల నష్టం వచ్చింది. 1962-63 సంవత్సరంలో ఉత్పత్తి విలువ రూ. 72.22 లక్షలు కాగా, అంతకుముందు సంవత్సరం ఉత్పత్తి విలువ రూ. 61.66 లక్షలు మాత్రమే. 1962-63 లో రూ. 72.01 లక్షల అమ్మకాలు జరిగాయి. కాగా, అంతకుముందు సంవత్సరంలో రూ. 76.69 లక్షల అమ్మకాలు జరిగాయి.

సి. వి. ఎ. డ్రిల్ చక్కులు, టూల్ అండ్ కట్టర్ గ్రౌండ్ల (జోన్స్ అండ్ విచ్ మాన్ ప్రైవేట్) లెట్ చక్కుల (ప్రాటో పాటెంట్) ఉత్పత్తికి సంబంధించిన కంపెనీ విస్తరణ కార్యక్రమం సాగుతున్నది. డ్రిల్ చక్కుల ఉత్పత్తికి సంబంధించిన యంత్రాలు అమర్చబడ్డాయి. కానీ ఈ ఉత్పత్తికి కావలసిన ప్రత్యేక ముడి పదార్థాలు ఇంకా రానందువల్ల ఉత్పత్తి ప్రారంభం కాలేదు. మోలార్లలో క్రాత్ ప్యాక్టరీ విర్మించే ఆలోచనను కంపెనీ విరమించుకొన్నది. అయితే కంపెనీ యొక్క

పోర్టిషాపు కూకట్‌పల్లిలో నెలకొల్పబడుతుంది. ఈ ప్రాంతంలో ఫ్యాక్టరీ భవనాల నిర్మాణం జరుగుతున్నది.

గత మూడు సంవత్సరాలకు సంబంధించిన ఫ్యాక్టరీ నిర్వహణ ఫలితాలు ఈ క్రింద ఇవ్వబడినాయి :

సంవత్సరాలు	ఉత్పత్తి (లక్షలు) రూ.	ఆమ్మకాలు (లక్షలు) రూ.	లాభం లేక నష్టం రూ.
1960-61	48.24	67.14	+ 3.15 లక్షలు (లాభం)
1961-62	61.66	72.01	— 4,34,573 (నష్టం)
1962-63	72.22	76.69	+ 34,982 (లాభం)

ఆజంజాహి మిల్సు, లిమిటెడ్:

ఆజంజాహి మిల్సు, లిమిటెడ్ యొక్క చెల్లించిన వాటా మూలధనం రూ. 72 లక్షలలో 76.6 కాతం పెట్టుబడి ప్రభుత్వానిది. డైరెక్టర్ల బోర్డు ఈ కంపెనీని స్వయంగా నిర్వహిస్తున్నది. ఛైర్మను, మేనేజింగ్ డైరెక్టర్లతో సహా డైరెక్టర్లలో ఎక్కువ మంది ప్రభుత్వంచేత నామినేటు చేయబడినవారే. ఈ కంపెనీ కొన్ని చిక్కులను ఎదుర్కొంటున్నది. ఈ చిక్కులు ప్రధానంగా ప్రత్తి మార్కెటులోని అనిశ్చిత పరిస్థితులవల్ల ఏర్పడుతున్నట్టివి. కంపెనీ నిర్వహణాభివృద్ధికి సంబంధించిన ప్రతిపాదనలను ప్రభుత్వం తీవ్రంగా పరిశీలిస్తున్నది.

గత రెండు సంవత్సరాలలోను ఈ కంపెనీ నిర్వహణ ఫలితాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:

సంవత్సరాలు	ఆమ్మకాలు రూ. లక్షలు	లాభం రూ. లక్షలు
1960-61	259.21	9.03
1961-62	274.41	2.55

హైదరాబాదు కెమికల్స్ అండ్ ఫర్టిలైజర్స్, లిమిటెడు :

హైదరాబాదు కెమికల్స్ అండ్ ఫర్టిలైజర్స్, లిమిటెడ్ యొక్క చెల్లించిన వాటా మూలధనం రూ. 25.62 లక్షలు. ఇందులో ప్రభుత్వం 50.15 శాతం పెట్టుబడిపెట్టింది. ఈ కంపెనీ డైరెక్టర్ల బోర్డు నిర్వహణ క్రింద వున్నది. చైర్మన్, మేనేజింగ్ డైరెక్టర్లతోనూ డైరెక్టర్లలో అధిక సంఖ్యాకులు ప్రభుత్వంచేత నామినేటు చేయబడినవారే. 1963 ఫిబ్రవరి 5వ తారీఖునుంచి ఈ యూనిట్లు పని చేయడం ప్రారంభించినప్పటికీ, వివిధ కారణాలవల్ల కంపెనీ పని విషయంలో చెప్పుకోతగ్గంత అభివృద్ధి కనిపించలేదు. రసాయనిక ఎరువు పుష్కలమైన రాయచోటియంతో కావలసిన ముడిపదార్థాలలో ఒకటైన అమ్మోనియంసల్ఫేటు కావలసినంత సరఫరా కారపోవడం పై కారణాలలో ఒకటి. ఈ కంపెనీ అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం అనేక చర్యలను తీసుకొంటున్నది.

1960-61, 1961-62 సంవత్సరాలలో ఈ కంపెనీ నిర్వాహణ ఫలితాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి :

సంవత్సరం	అమ్మకాలు రూ. లక్షలలో	నికరలాభం లేక నష్టం రూ.
1960-61	71.17	(+) 72.813
1961-62	52.27	(—) 20.090

సిర్కారు పేవరు మిల్స్, లిమిటెడు :

ఈ కంపెనీయొక్క చెల్లించిన వాటా మూలధనం రూ. 344.60 లక్షలు. ఇందులో 15.7 శాతం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానిది. ఈ మిల్లును అధునికంచేసి విస్తరింప చేయడానికి సంబంధించిన కంపెనీ ప్రణాళికలు అమలుజరుగుతున్నాయి. భారత ప్రభుత్వం వారికి అమోదయోగ్యమైన షరతుల ననుసరించి అవసరమైన ప్లాంటును, యంత్రాలను దిగుమతిచేసికొనే నిమిత్తం ఈ కంపెనీవారు విదేశీపూరక ద్రవ్యంకోసం సంప్రదింపులు జరుపుతున్నారు. 1962-63 లో ఈ కంపెనీకి వచ్చిన లాభం రూ. 2.93 లక్షలు. అంతకుముందు సంవత్సరం రూ. 37.87 లక్షలు లాభం వచ్చింది. 1962-63లో ఉత్పత్తి 24,000 టన్నులు. అంతకుముందు సంవత్సరం ఉత్పత్తి 31,700 టన్నులు. 1962-63లో జరిగిన అమ్మకాల విలువ రూ. 340.01 లక్షలు. 1961-62లో అమ్మకాల విలువ రూ. 360.97 లక్షలు. కార్మికులు సమైక్యచేయడం. వెదురు, రసాయనిక పదార్థాలు మొదలయిన వాటి ధర పెరగడం ఇవి 1961-62లో లాభం తగ్గడానికి గల కారణాలు.

సర్వీస్ లో, లిమిటెడ్ :

ఈ కంపెనీ యొక్క చెల్లించినవాటా మూలధనం రూ. 302 లక్షలు. ఇందులో 19.09 శాతం ప్రభుత్వావిది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఋణాలను త్వరగా బాబట్టుకోనేటందుకు తీసికోవాల్సిన చర్యలను గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. 1962-63 లో ఈ కంపెనీకి రూ. 5.84 లక్షల లాభం వచ్చింది. అంతకుముందు సంవత్సరంలో రూ. 37.91 లక్షల లాభం వచ్చింది. 1962-63 లో రూ. 275.86 లక్షల మేరకు అమ్మకాలు జరిగాయి. అంతకు ముందు సంవత్సరం జరిగిన అమ్మకాల విలువ రూ. 276.27 లక్షలు. హైదరాబాదు ఆర్బిస్ మెటలు వర్క్స్, లిమిటెడ్ :

హైదరాబాదు ఆర్బిస్ మెటలు వర్క్స్, లిమిటెడ్ యొక్క చెల్లించిన వాటా మూలధనం రూ. 49.59 లక్షలు. ఇందులో 49.75 శాతం మేరకు ప్రభుత్వం పెట్టుబడిపెట్టింది. హైదరాబాదు ఏజెన్సీ ప్రయివేటు లిమిటెడ్ వారు ఈ కంపెనీకి మేనేజింగు ఏజెంట్లుగా వున్నారు. 1962-63 లో ఈ కంపెనీకి రూ. 17.22 లక్షల లాభం వచ్చింది. అంతకుముందు సంవత్సరం రూ. 5.30 లక్షల లాభం వచ్చింది. 1962-63లో ఈ కంపెనీ అమ్మకాల విలువ రూ. 354.44 లక్షలు. అంతకుముందు సంవత్సరం అమ్మకాల విలువ రూ. 277.13 లక్షలు.

మామూలు ఉత్పత్తికి భంగం కలుగకుండా ప్రాధాన్యతా ప్రాతిపదికపై రక్షణావసరాల ఉత్పత్తికి ఈ కంపెనీ ఏర్పాట్లు చేసింది.

IV. లఘుపరిశ్రమలు

మనదేశాన్ని త్వరితంగా పారిశ్రామికీకరించే కార్యక్రమంలో లఘు పరిశ్రమల అభివృద్ధి ఒక ప్రధాన అంశం. తక్కువ పెట్టుబడితో త్వరితంగా ఆర్థికాభివృద్ధిని సాధించడానికి, ఉద్యోగావకాశాలను ఎక్కువ చేయడానికి లఘుపరిశ్రమలు ఎంతో అవసరం. లఘుపరిశ్రమల అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం ఈ క్రింది చర్యలను తీసుకున్నది :

(1) శిక్షణ, పరిశోధన, సర్వీసింగు మొదలైన కేంద్రాలు, పైలట్ ఉత్పత్తి యూనిట్లు స్థాపించడం :

(2) ప్రయివేటు పారిశ్రామిక వేత్తలకు ఆర్థిక, సాంకేతిక సదుపాయాలను కల్పించడం :

(3) పారిశ్రామిక క్షేత్రాలను స్థాపించడం. చిన్న తరహా పారిశ్రామిక వేత్తలకు అవసరమైన వసతి, విద్యుచ్ఛక్తి, నీటిసరఫరా, తదితర సదుపాయాలను కల్పించడం :

(4) విద్యుచ్ఛక్తిని తక్కువ రేట్లకు సరఫరా చేయడంవంటి సదుపాయాలను కల్పించడం

అమలు జరుగుతున్న పథకాలకు, మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో అమలు పరచదలచిన క్రొత్త పథకాలకు గాను రూ. 248.87 లక్షల మొత్తం ఖర్చు పెట్టడానికి ప్రతిపాదించబడింది. వచ్చే సంవత్సరం ఇందుకు సంబంధించిన కార్యకలాపాలను కొనసాగించడానికి రూ. 43.21 లక్షల మొత్తం అవసరమవుతుంది. పారిశ్రామిక క్షేత్రాలు :

ఎనిమిది సాధారణ పారిశ్రామిక క్షేత్రాలను సనత్ నగరు, విశాఖపట్టణం, విజయవాడ, వరంగలు, సామర్లకోట, నంద్యాల, కడప, చందూలాల్ బారాదరి లలో స్థాపించడం జరిగింది. ఈ పారిశ్రామిక క్షేత్రాల నిమిత్తం రూ. 198.34 లక్షల మొత్తం ఖర్చు పెట్టబడింది. 220 ఖజానాల నిర్మాణం జరిగింది. పారిశ్రామిక వేత్తలు రూ. 3 కోట్ల వరకు పెట్టుబడి పెట్టారు. సాలీనా టర్నోవరు విలువ రూ. 7.88 కోట్లు. ఈ పరిశ్రమలు 2,400 మందికి పైగా ఉద్యోగాలను కల్పించాయి.

మూడవ ప్రణాళికా కాలంలో పారిశ్రామిక క్షేత్రాల కోసం రూ. 220 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. సహాయమివ్వబడే 14 ప్రముఖ పారిశ్రామిక క్షేత్రాలను, 10 సాధారణ పారిశ్రామిక క్షేత్రాలను, 5 గ్రామీణ పారిశ్రామిక క్షేత్రాలను, ఒక సహకార పారిశ్రామిక క్షేత్రాన్ని స్థాపించడానికి ప్రతిపాదించబడింది. ఇంతేకాకుండా, సనత్ నగరు, విశాఖపట్టణం, విజయవాడ, వరంగల్లులలో ఉన్న నాలుగు పారిశ్రామిక క్షేత్రాలను విస్తృతపరచడానికి ప్రతిపాదించబడింది.

గ్రామీణ పారిశ్రామిక క్షేత్రాలు. సహకార పారిశ్రామిక క్షేత్రం స్థాపనకు సంబంధించిన పని మినహా పైన పేర్కొన్న మిగతా పారిశ్రామిక క్షేత్రాల పని సాగుతున్నది ఈ పారిశ్రామిక క్షేత్రాల పనిని కొనసాగించేటందుకు 1964-65 సంవత్సరంలో రూ. 57.54 లక్షల మొత్తం అవసరమవుతుంది.

గ్రామీణ పరిశ్రమల ప్రాజెక్టులు :

గ్రామీణ పరిశ్రమల ప్రాజెక్టులు :

గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో చిన్నతరహా పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేసేటందుకు గాను నల్గొండ, ఆనంతపురం, నర్సారావు పేటలలో మూడు గ్రామీణ పరిశ్రమల

ప్రాజెక్టులు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. ఇవి కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకాలు. వీటికి భారత ప్రభుత్వం నుండి పూర్తిగా ఆర్థిక సహాయం లభిస్తుంది. ప్రభుత్వం వారు రాష్ట్ర స్థాయిలోను, ప్రాజెక్టు స్థాయిలోను కమిటీలను ఏర్పాటు చేశారు. ఆవసరమైన సిబ్బందిని నియమించారు. ప్రాజెక్టు ప్రాంతాలలో సర్వే పూర్తిచేశారు. ఈ సర్వేల ప్రతిపాదిక పై తగు పథకాలను రూపొందించి వాటిని రూ. 9 లక్షల ఖర్చుతో అమలుపరచడం జరుగుతున్నది. ఈ పథకాల ఆశయాలు—మేయరకపు పత్రములలోను డిజైనులలోను స్థానిక పనివారికి శిక్షణ ఇవ్వడం, ఉమ్మడి సర్వీసు సౌకర్యాలను సమకూర్చడం, తగ్గింపు ధరకు మేయరకపు పరికరాలను సరఫరా చేయడం, పారిశ్రామిక వేత్తలకు, పనివారికి అప్పుల రూపంలో ఆర్థిక సహాయం చేసి పారిశ్రామికీకరణకు అనువైన పరిస్థితులను కల్పించడం, 1964-64 లో ఈ పథకాలను కొనసాగించడంతో పాటు అత్యవసర ముడి చదార్థాలను, పరికరాలను పనిముట్లను సరఫరా చేయడానికి తయారైన వస్తువులను విక్రయించడంలో తోడ్పడడానికి గాను ప్రతి ప్రాజెక్టులోను డిపోలను నెలకొల్పడానికి తలపెట్టబడింది. ఆవసరమైన సాంకేతిక, మేనేజీరియల్ సలహాలు ఇవ్వడం ద్వారా పారిశ్రామిక సహకార సంఘాలకు సహాయం చేయడానికి ప్రతిపాదించబడింది.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లఘు పరిశ్రమాభివృద్ధి కార్పొరేషను :

లఘు పరిశ్రమల రంగంలో మన రాష్ట్రాన్ని శీఘ్రగతిని పారిశ్రామికీకరించడం కోసం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లఘు పరిశ్రమల అభివృద్ధి కార్పొరేషను స్థాపించబడింది. ఇది చిన్న లఘుపరిశ్రమలకు సలహాలిస్తుంది. నిధులు సమకూరుస్తుంది. వాటికి రక్షణ కల్పిస్తుంది, వాటి అభివృద్ధికి దోహదం కల్పిస్తుంది. ఉత్పత్తిని, మేనేజిమెంటును, మార్కెటింగు విధానాలను మెరుగు పరచడం ద్వారాను ఖరీదైన లఘు పరిశ్రమల ఉత్పత్తిని సమన్వయ పరచడం ద్వారాను ఈ ఆశయాలను సాధించడానికి సంకల్పించబడింది.

ఈ కార్పొరేషను, రాష్ట్రమంతటా ఉన్న ఆరు ముడి సరకుల సర్వీసింగు సెంటర్లు, 20 ఉత్పత్తి యూనిట్ల విర్వహణ నియంత్రణల శాఢ్యతను స్వీకరించింది. ఈ యూనిట్ల తోడ్పాటుతో కార్పొరేషను ముడి సరకులను త్వరగా పేకరించి చిన్న తరహా యూనిట్ల కంట్రోలు ధరలకు సరఫరా చేస్తుంది. గత ఒకటిన్నర సంవత్సరంలో కార్పొరేషను రూ. 45 లక్షలకు పైగా విలువచేసే సరకులను పేకరించి సరఫరా చేసింది.

కార్పొరేషను పారిశ్రామిక సంస్థలకు అప్పలివ్వడం ద్వారాను వాటి వాటా మూలధనానికి డబ్బు చెల్లించడం ద్వారాను అడ్డ సహాయం చేస్తున్నది. తెలంగాణ ప్రాంతంలో పరిశ్రమలను అభివృద్ధి పరచేటందుకు తెలంగాణ ప్రాంతీయ

సంఘం వారు రూ. 35 లక్షల మొత్తం కార్పొరేషనుకు అందుబాటులో ఉంచారు. కార్పొరేషను ఇంతవరకు మొత్తం రూ. 60 లక్షలకు పైగా అప్పులు ఇచ్చింది. రాష్ట్ర స్టోల్స్ కొనుగోలు కార్యక్రమంలోను కేంద్రప్రభుత్వం ప్రారంభించిన ఎగుమతుల అభివృద్ధి ఉద్యమంలోను మరింత ఎక్కువగా పాల్గొనేటందుకు చిన్న తరహా యూనిట్లకు వీలుకలిపించే నిమిత్తం చర్యలు తీసుకోవాలని కార్పొరేషను ఆలోచిస్తున్నది.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ స్టేటు ఫైనాన్సియల్ కార్పొరేషన్ :

పరిశ్రమలకు ఆర్థిక సహాయాన్ని సమకూర్చేటందుకు ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేటు ఫైనాన్సియల్ కార్పొరేషను ఎర్పాటు చేయబడింది. ఇది లక్ష మొదలుకొని పది లక్షల రూపాయల వరకు కొన్ని సందర్భాలలో 20 లక్షల వరకు కూడ మధ్యకాలిక ఋణాలు ఇస్తుంది. పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వ సహాయవట్టం క్రింద ప్రభుత్వంచే మంజూరుచేయబడిన అప్పులను పంపిణీచేయటం భారతదేశంలో పెట్టుబడి వస్తువులను కొన్నందుకు తదితర కార్యాలకుగాను పారిశ్రామిక సంస్థలు ఇవ్వవలసిన ప్రైకాలకు గ్యారంటీ ఇవ్వడం మున్నగునటువంటి ఇతర సౌకర్యాలను సమకూరుస్తుంది. కార్పొరేషను 1963 డిసెంబరు ఆఖరు వరకు 21 యూనిట్లకు రూ. 171.75 లక్షల మొత్తం మంజూరుచేసింది. అంతకుముందు సంవత్సరం 32 యూనిట్లకు మొత్తం మీద రూ. 57 1/2 లక్షలు మంజూరుచేసింది. 1963 డిసెంబరు ఆఖరువరకు కార్పొరేషను రూ. 99.28 లక్షల మేరకు ఆపియంచిన చెల్లింపులకు గ్యారంటీకూడ ఇచ్చింది. కార్పొరేషను వ్యాపారం బాగా పెరుగుతున్నది. వచ్చే సంవత్సరం ఫలితాలు ఇంకా బాగావుంటాయని ఆశించవచ్చు.

1963-64 లెక్కల సంవత్సరంలో కార్పొరేషను మొత్తం సంపాదన రూ. 14.50 లక్షలు వుంటుందని అంచనా. అన్ని ఖర్చులు, పన్నులు, రిజర్వులకు ఎర్పాటుచేసిన తరువాత రూ. 45 లక్షల నికర మొత్తం మిగులుతుంది. గ్యారంటీఇచ్చిన డివిడెండును పూర్తిచేయడానికి ప్రభుత్వము చేయాల్సిన సహాయం రూ. 75,000 మాత్రమే వుంటుంది. కార్పొరేషను అడ్వాన్సులు నుమారు రూ. 8కోట్లు అయ్యేవరకు వాటాదారులకు గ్యారంటీ ఇచ్చిన డివిడెండును చెల్లించేటందుకు అది రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సహాయపైననే ఆధారపడి వుండవలసివుంటుంది.

ఇందుకోసం 1964-65 లో రూ. 2 లక్షల మొత్తం కేటాయించాం.

ఖాదీ, గ్రామ పరిశ్రమల ఖోర్డు :

గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఉద్యోగవకాశాలను అధికంచేసేటందుకై ఖాదీ, గ్రామ పరిశ్రమల అభివృద్ధిని శీఘ్రతరం చేయటమే ప్రభుత్వ విధానం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఖాదీ గ్రామ పరిశ్రమల బోర్డు ఒక చట్టబద్ధమైన సంస్థ. ఈ ఆశయాన్ని సాధించడంలో ఈ సంస్థ ప్రయోజకరమైన కృషి చేస్తున్నది.

1964-65 సంవత్సరానికి బోర్డు పథకాల బడ్జెటు రూ. 2.5 కోట్లు. ఈ మొత్తంలో బోర్డు ఇటీవల చేపట్టిన ఖాదీ, పట్టు ఉన్ని వర్తక కార్యకలాపాల కేటాయింపు చేరలేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వంవారు బోర్డు సిబ్బంది ఖర్చులకు మాత్రమే నిధులు మంజూరుచేస్తూ వున్నారు. సిబ్బందికయ్యే ఖర్చుకుగాను రూ. 1.04 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ కేటాయింపు పెరగడానికి కారణం బోర్డు తన కార్యకలాపాలను విస్తృతంచేయడమే. ఇంతవరకు 645కు పైగా సహకార సంఘాలు, 125 రిజిస్టర్డ్ సంస్థలు బోర్డునుంచి ఆర్థిక సహాయం పొందాయి.

బోర్డు ఇంతవరకు కోటి రూపాయల మేరకు అప్పులు, రూ. 47 లక్షల మేరకు గ్రాంట్లు మంజూరుచేసింది. ఖాదీ కమీషను 67 ఉత్పత్తి సెంటరులను 84 సబ్-సెంటరులను 6 నూలు పుత్పల్లి కేంద్రాలను, ఒక నేత కేంద్రాన్ని దానికి బదిలీచేసింది. ఈ ఆస్తులమొత్తం విలువ రూ. 80 లక్షలు వుంటుంది. ఈ సంస్థలను నడపడానికి నిర్వాహణ మూలధనంగా ఖాదీ కమీషనువారు రూ. 25 లక్షల మొత్తం సమకూర్చారు. ఈ కేంద్రాలలో ఉత్పత్తిని అధికం చేయడానికి రాష్ట్రబోర్డు ఒక తీవ్రమైన ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించింది.

ప్రాంతీయ అభివృద్ధి అధికార్ల నియామకముతోను, బ్లాక్ స్టాయిలో బి.డి.ఓ. లకు పారిశ్రామిక కేంద్రాలతో సంబంధం ఏర్పరచబడినదానూ, ఖాదీ గ్రామ పరిశ్రమలబోర్డు తాను ఏర్పరచుకొన్న లక్ష్యాలను సాధించటానికై ఒక విస్తృత వ్యవస్థను ఏర్పరచింది.

తోళ్ళ పరిశ్రమ అభివృద్ధి :

రాష్ట్రమంతటా తోళ్ళ పరిశ్రమను అభివృద్ధి పరచటంకోసం తగిన విధానాలను కార్యక్రమాలను రూపొందించేటందుకై పరిశ్రమ మంత్రి అధ్యక్షతన విస్తృత అధికారాలతో విస్తృత ప్రాతినిధ్యంగల ఒక తోళ్ళ పరిశ్రమ సలహా సంఘాన్ని ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది.

ఏలూరు, విజయవాడ, హైదరాబాదులలో ఒక్కొక్కటి వొప్పవ మూడు పాదరక్షలు, తోలువస్తువుల కేంద్రాలు పరిశ్రమల శాఖచే నిర్వహించబడుతున్నాయి. ఈ కేంద్రాలలో తోలు వస్తువులను ఉత్పత్తిచేయడమే తాకుండా భావింపు. తోలువస్తువుల తయారీలో విక్షణకూడా ఇవ్వబడుతున్నది. గుంతకల్లు, పర్లంగల్లులలో రెండు పనులుగా టావర్లీలు పనిచేస్తున్నాయి. వరంగల్లు

యూనిట్టును అర్థికంగా పటిష్ఠం చేసేటందుకై అది పునర్వ్యవస్థీకరించబడుతున్నది. 1963-64 సంవత్సరంలో రాష్ట్రమంతా పాదరక్షలు తయారు చేసేవారికి తోళ్ళ పారిశ్రామిక సహకార సంఘాలకు అప్పులు ఇంచేటందుకు రూ. 2.86 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. హైదరాబాదులోని టానరీసు పునర్వ్యవస్థీకరణం పూర్తి కావస్తున్నది. ఈ యూనిట్లు పునరుద్ధరణ ఈ పరిశ్రమాభివృద్ధికి చెప్పుకోతగ్గంతగా తోడ్పడుతుందని ఆశించబడుతున్నది. ఇటీవలనే, 11 నమూనా టానరీలను ఏర్పాటు చేసేటందుకు అర్థిక సహాయాన్ని సమకూర్చటానికై ఒక పథకం వంజూరు చేయబడింది. 1964-65 లో తోళ్ళ పరిశ్రమాభివృద్ధి కోసం రూ. 13.06 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

నార పరిశ్రమ :

ప్రస్తుతం, శిక్షణ-ఉత్పత్తి రేంద్రాలు 5 పని చేస్తున్నాయి. ఈ శిక్షణ సంస్థల్లో ఇంతవరకు 450 మందికి పైగా శిక్షణ ఇవ్వబడింది. ఇప్పుడు 54 మంది అభ్యర్థులు శిక్షణ పొందుతున్నారు. ఈ రేంద్రాలలో రూ. 38,000 విలువ చేసే వస్తువులు కూడ ఉత్పత్తి చేయబడినాయి. మెత్తలు, కుంచెనార తయారు చేసేటందుకు రెండు పథకాలు తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో ఒకటి, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఒకటి ప్రారంభించబడ్డాయి. నార వస్తువుల ప్యాక్టరీలను స్థాపించటానికొక పథకం వల్లిమ గోదావరి జిల్లాలో అమలుపరచేటందుకు చేపట్టబడింది. ఈ పథకాలకోసం 1964-65 లో రూ. 1,16,000 మొత్తం కేటాయించబడింది.

పట్టు పరిశ్రమ :

మన రాష్ట్రంలో మూడు తరగతుల క్రింద మల్బరీ, టస్సార్, ఎరి, పట్టు, పరిశ్రమను అభివృద్ధి పరచడానికి విస్తృతావకాశాలున్నాయి.

మూడో ప్రణాళికా కాలంలో రూ. 5 లక్షల ఖర్చుతో అమలుపరచడానికి ఏకీకృత పథకాలు ఆనేకం రూపొందించబడ్డాయి. టస్సార్ పరిశ్రమను అభివృద్ధి పరచడానికి అదివాసుల కుటుంబాలనేకం పట్టుపురుగుల పెంపకం వృత్తిని చేపట్టాయి. అముదం సంఠ పండించే వారిలో ఏరిపట్టుపురుగుల పెంపకాన్ని ప్రచారం చేసేటందుకై ఆ ప్రాంతాలలో తీవ్రతరమైన కార్యక్రమం కొనసాగుతున్నది. ప్రస్తుతం 800 లకు పైగా కుటుంబాలు మల్బరీ పట్టు పురుగులను, 1,200 కుటుంబాలు టస్సార్ పట్టుపురుగులను, 100 కుటుంబాలు ఏరి పట్టుపురుగులను పెంచుతున్నారు. 1964-65 లో మరొకొన్ని కుటుంబాలు ఈ పరిశ్రమను చేపట్టకాయని ఆశించబడుతున్నది. అపవరమైన విత్తనాలను సరఫరా చేయడానికి మార్కెటింగు సౌకర్యాలను సమకూర్చడానికి సంబంధించిన పథకాలను 1964-65 లో కొనసాగించడానికి ప్రతి

పాదించబడింది. ఇందుకోసం ప్రణాళిక పథకాలక్రింద రూ. 2.61 లక్షల మొత్తం ప్రణాళికేతర పథకాల క్రింద రూ. 4 లక్షల మొత్తం కేటాయించడం అవసరం. చేతిపనులు :

మన రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థలో చేతిపనులకు ఒక ప్రత్యేక స్థానం వున్నది. చేతిపని వస్తువులకు మన దేశంలోనూ విదేశాల్లోనూ చాలా గిరాకీ వుంది. ప్రతి సంవత్సరం సుమారు 50 లక్షల విలువచేసే వస్తువులు ఎగుమతి చేయబడుతున్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి ఎగుమతి అయ్యే చేతిపని వస్తువులలో నర్నాపూర్ కు చెందిన అల్లిక జల్లారు, ఏలూరి ఉన్ని పైలుకార్పెట్లు, నిర్మల్ వస్తువులు, ఓద్రీ వస్తువులు, అట వస్తువులు, దంతపు వస్తువులు, కళాత్మకమైన వస్త్రాలు వున్నాయి.

సవివారల సహకార సంఘాలను ఏర్పాటు చేయటానికి చర్యలు తీసుకోబడ్డాయి. ఈ సంఘాలల ద్వారా పనివారలకు నిధులు, సర్వీసులు, సౌకర్యాలు మొదలైనవి సమకూర్చబడతాయి. 1964-65 సంవత్సరపు కార్యక్రమంలో వివిధ అంశాలు వున్నాయి. చేతిపనుల సహకార సంఘాలకు నిర్వహణ మూల ధనానికి అప్పులు, ఆర్థిక సహాయం మేనేజీరియల్ సహాయం క్రింద సబ్సిడీలో ఉమ్మడి సౌకర్యాల విస్తరణ, ఎంపొరియములు ప్రారంభించడం, ఎగుమతి విభాగాన్ని పటిష్టంచేయడం, ఉన్నత శిక్షణ సౌకర్యాలు డిజైన్లు రూపొందించడంలో సహాయం, చేతిపని వస్తువుల విక్రయం మొదలైనవి ఈ కార్యక్రమంలో చేరివున్నాయి. అంతే కాక వేరువేరు చేతిపనులను ప్రత్యేకంగా అభివృద్ధి పరచటానికి శ్రద్ధ తీసుకోవడం వున్నది. దాదాపు చేతిపనులన్నీ ఎంతోకొంత ఈ కార్యక్రమంక్రింద సహాయం పొందుతాయి. మార్కెటింగు సౌకర్యాలను మెరుగుపరచడానికి ఇప్పుడున్న ఏడు అమ్మకపు ఎంపొరియములకు అదనంగా జిల్లాపరిషత్తులక్రింద మరికొన్ని ఎంపొరియాలను ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రతిపాదించబడింది. వస్తువులు నాణ్యంగా ఉండేటట్లుచూసి ఎగుమతులను అధికం చేయడంకోసం, నాణ్యమైన వస్తువుల మార్కెటింగు పథకం ఒకటి అమలులో ఉన్నది. ప్రణాళిక, ప్రణాళికేతర రంగాలలో 1964-65 లో 30 పథకాలను అమలుపరచడానికి తలపెట్టబడింది.

పారిశ్రామిక సహకార సంఘాలు :

1963 జూన్ అఖరుకు 1783 పారిశ్రామిక సహకార సంఘాలు రిజిస్టరు అయినాయి. వాటిలో 1372 సంఘాలు ఖాదీ, గ్రామపరిశ్రమల కమీషను పరిధి క్రిందకి వస్తాయి. హైదరాబాదులో సహకార ప్రాతిపదికపై ఒక పారిశ్రామిక క్షేత్రం రిజిస్టరు చేయబడింది. దాని వాటా మూలధనంలో ప్రభుత్వ పేట్టుబడిక్రింద ప్రభుత్వం

వారు రూ. 2.5 లక్షల అప్పు మంజూరుచేశారు. ఖాదీ గ్రామీణ పరిశ్రమల అభివృద్ధికోసం ఆంధ్రప్రదేశ్ ఖాదీ గ్రామ పరిశ్రమల బోర్డువారు విడుదలచేసిన నిధులను పంచాయతీసమితులద్వారా పంపిణీచేయడం జరుగుతున్నది. భారతప్రభుత్వమువారు ప్రతిపాదించిన 90 % గ్యారంటీ పథకం, తగ్గింపురేటుకు అప్పులివ్వడం మున్నగువంటి వివిధ పథకాలను అమలుపరచడంద్వారా పారిశ్రామిక సహకార సంఘాలకు నిధులను సమకూర్చేటందుకు సెంట్రల్ ఫైనాన్సింగు ఏజన్సీలను ఏర్పాటు చేయడానికి చర్యలు తీసుకోబడుతున్నాయి. రాజేంద్రనగరులోని సహకార శిక్షణ కేంద్రంలో విస్తరణ సిబ్బందికి, ఓవిస్సీరియల్ సిబ్బందికి అవసరమైన శిక్షణ జరపబడుతుంది. 1964-65 లో ప్రణాళికక్రింద 7 పథకాలను అమలుపరచడానికి రూ. 2.41 లక్షల మొత్తం కేటాయింపు అవసరమవుతుంది.

విరుద్ధోగ నిర్మూలన:

ప్రభుత్వం సమకూర్చిన గ్రాంట్లతో వాక్ప్ బోర్డు ఈ క్రింద తెలిపిన వృత్తులలో శిక్షణ సౌకర్యాలు కల్పిస్తున్నది:

1. రాతిపని
2. వడ్రంగం
3. వైరింగు
4. పేము పని
5. స్లబింగు
6. మోటారు మెకానిక్సు
7. సిమెంటు పెంతులు
8. లోయరు గ్రేడు ఇంజనీరింగు
9. సాంకేతిక శిక్షణ

గ్రాంట్లు, అప్పులు, సిబ్బంది ఖర్చులు మొదలైన వాటికోసం 1963-64 లో రూ. 10 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. వృత్తికోల్పోయిన స్వర్ణకారులకు ఈ క్రింద పరిశ్రమలను నెలకొల్పడంద్వారా వుద్యోగ కల్పన చేయడంకోసం జంట నగరాల్లో పథకాలను అమలుపరచటానికై గ్రాంట్లు, ఋణాలకోసం ప్రభుత్వం రూ. 2.5 లక్షల మొత్తాన్ని కూడా మంజూరుచేసింది:

1. చేతి తయారీ కాగితం
2. బ్రిడ్జి వేర్

3. దంతం పని

4. గాజు సామాను ఎంబోజింగు. ఎంగ్రేవింగు

5. అల్యూమినియం పాత్రల తయారీ

6. వెండి ఫిలిగ్రీ

రాష్ట్రంలో స్వర్ణకారులలోని నిరుద్యోగాన్ని తగ్గించడానికై వ్యక్తిగత పూచీ మీద వ్యక్తులకు అప్పులను ఇవ్వటానికి, వృత్తికోల్పోయిన స్వర్ణకారులకు కుటుంబాలకు కుటుంబ మిషన్లను సప్లయచేయటానికి ప్రస్తుతానికి ఐదు జిల్లాలలో ఈ క్రింద తెలిపిన పథకాలను అమలు పరచటానికి వుద్దేశించబడింది:

1. ఇనుపపొత పొండి	—	విజయవగరం
2. వ్యవసాయానికి అవసరమయ్యే		
అన్ని ఉక్కు పనిముట్లు	—	కడపజిల్లా
3. చీనారేకు పని	—	పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా
4. సర్వే పరికరాలు	—	వరంగల్లు
5. ఫ్యాన్స్ వస్తువులు, ఆభరణాలు.		
ఫిలిగ్రీ	—	కరీంనగర్ జిల్లా

V. ఖనిజ వనర్ల అభివృద్ధి

ఖనిజాలను క్రమబద్ధమైన రీతిగా అభివృద్ధి పరచేట్టు చూడటానికి, రాష్ట్రంలో తేలకుండావున్న ఖనిజ సంపదను బేరీజు వేయటానికై పరిశోధనలు జరపటానికి మైన్సు, జియాలజీ శాఖ రూ. 13 లక్షల మొత్తాన్ని వినియోగించదలచింది. రాష్ట్రంలోవున్న బంగారం, రాగి, సున్నపురాయి, అగ్రకం, క్లేయి, క్రోమైటు, అస్బెస్టాసు నిల్వల గురించి కేంద్ర సంస్థలూ, రాష్ట్ర మైన్సు, జియాలజీ శాఖ అన్వేషణ జరుపుతూ వున్నాయి.

నెల్లూరు జిల్లాలో మైకా పెర్మటైటును, ఖమ్మం జిల్లాలో డోలోమైటు సున్నపురాయిని, మడి ఇసుమును పూరింపగలచేసే పనిని కూడా మైన్సు, జియాలజీ శాఖ చేపట్టింది.

ఖనిజ సంపదను అన్వేషించడంలో కర్నూలులో నెలకొల్పబడిన ప్రాంతీయ కార్యాలయం, ప్రయివేటు రంగానికి తోడ్పడుతూ వుంది. 1954-55 లో మరో ప్రాంతీయ కార్యాలయాన్ని వరంగల్లులో ఏర్పాటు చేయటానికి వుద్దేశించబడింది.

గడచిన పదేండ్లలోను రాష్ట్రంలోని ఖనిజ పుత్పత్తి మొత్తం విలువ బొగ్గు పుత్పత్తి కలుపుకొని రూ. 87.57 మిలియన్లనుంచి రూ. 70 మిలియన్లకు పెరిగింది. అదే విధంగా ఖనిజదాయం రూ. 30 లక్షలనుంచి 1962-63 లో రూ. 57.70 లక్షలకు పెరిగింది. ఈ ఆదాయం 1964-65 లో రూ. 60 లక్షలు కాగలదని అశించబడుతోంది.

(i) ఆంధ్రప్రదేశ్ మైనింగు కార్పొరేషను :

రాష్ట్రంలోని ఖనిజాలను సక్రమంగా అన్వేషించి వాటిని వినియోగంలోకి తేవటానికి, సాధ్యమయినట్లయితే ప్రయివేటు రంగం సహకారంతో ఖనిజ పరిశ్రమలను నెలకొల్పటానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ మైనింగు కార్పొరేషను ఏర్పడింది. 1961 డిశంబరు నుంచి ఈ కార్పొరేషను పనిచేయడం మొదలుపెట్టింది.

1. అన్వేషణ పని :

కడపజిల్లాలో బ్యారైటు, విశాఖ, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలలో క్లేటు, కృష్ణాజిల్లాలో సిమెంటు గ్రేడు సున్నపురాయి, కడప జిల్లాలో ఆస్పెస్టాసు - నిర్వలకోసం కార్పొరేషను అన్వేషణలు జరిపింది. 1964-65 లో కృష్ణాజిల్లాలో ముడి ఇనుము, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో గ్రాఫైటు, మాంగనీసులకోసం అన్వేషించటానికి వుద్దేశించబడింది.

2. మైనింగు కార్యకలాపాలు :

1963-64 లో ముడి ఇనుము, బ్యారైటు, మేలురకం సున్నపురాయి, బాల్ క్లేకు నంబందించిన ఖనిజ పథకాలు అమలు జరిగాయి. కొత్తగూడెంలోని మెన్నర్సు బేరియం కెమికల్సువారికి 3,000 టన్నుల బ్యారైటును సరఫరా చేయడం జరిగింది. నెలసరిన 300 టన్నుల బాల్ క్లేసు, 4,000 టన్నుల మేలురకం సున్నపురాయిని, ఉత్పత్తిచేయడంకూడా జరిగింది. అంతేకాదు, రాజమండ్రి వద్దనున్న పింగాణి యూనిట్లకు, గ్రాఫైటు సాచుగ్రి తయారీదార్లకు అవసరమైన ముడి సరకులను ఆంధ్రప్రదేశ్ మైనింగు కార్పొరేషను సరఫరా చేసింది. ఈ పథకాలను కొనసాగించడమే కాకుండా పైలటు ఆస్పెస్టాసు మైనింగు పథకాన్ని, చెన్నకే మైనింగు, పాపింగు పథకాన్ని, క్వార్ట్జు మైనింగు, లైమి కార్బినేషను పథకాలను వచ్చే ఏడాది చేపట్టటానికికూడా వుద్దేశించబడింది.

3. ఖనిజాధార పరిశ్రమలు :

ఖమ్మంజిల్లా బోనకల్లులో రోజుకు 800 టన్నుల శక్తిగల ప్లాంటును ఒక దాన్ని నెలకొల్పటానికి మెన్నర్సు కొలారి ఆండ్ కంపెనీవారితో ఒక ఒప్పందం కుదిరింది. త్వరలోనే ఈ కంపెనీ రిజిస్ట్రేషనుపని పూర్తి కాగలదని అశించబడు

తున్నది. మైకా ఇన్సులేటింగు ఇటుకలస్లాంటు, లైమ్ కార్బొనెషనుస్లాంటు 1964-65లో పుత్తత్తిని ప్రారంభించగలవని ఆశించగలడు. తున్నది.

4. తెమికలు లేబరేటరీ ;

ఈ ఏడాది అన్నిహంగులూవున్న తెమికలు లేబరేటరీ నొకదాన్ని కార్పొరేషను నెలకొల్పింది. ఈ లేబరేటరీ కార్పొరేషనుకు సంబంధించిన ఆనలిటిక్స్ వని చూస్తున్నది. కార్పొరేషను కార్యకలాపాలను నిర్వహించిన కొలి పూర్తిసంవత్సరం 1962-63 లో పన్నువిధింపుకు పూర్వం రూ. 5.79 లక్షల ఆదాయం వచ్చింది. కార్పొరేషను తన వ్యయాలకు రూ. 11,902 ల దోసను చెల్లించింది. అంతేకాకుండా ఈక్విటీ వాటాలలో 6 శాతానికి సరిపెరిసే రూ. 1.2 లక్షల డివిడెండును ప్రభుత్వానికి చెల్లించడం జరిగింది.

VI. ఇతర కార్యకలాపాలు

కంట్రోలు వస్తువులు :

ఉక్కుకు సంబంధించినంతవరకు రేకులుకాకుండా ఇతర తరగతుల వస్తువుల విషయంలో సరఫరా సంతృప్తికరంగానే వుంది. కాని రేకులకు సంబంధించినంతవరకు వాటి పుత్తత్తిదారులనుంచి సప్లయ పరిగా లేనికారణంగా వాటి కొరత చాల ఎక్కువగా వుంది. గత రెండేళ్ళనుంచి మన రాష్ట్రానికి గాల్ఫ్ నైజుడు కాట్రుగేజెడు గాల్ఫ్ నైజుడు ప్లెయిను రేకుల కోటా చాలినంతగా సావటంలేదు. పోగా రిజిష్టరు స్టాకిస్టుల పూర్వం పంపుతూన్న ఇండెంట్లకు మాత్రమే పీటిని సప్లయ చేస్తున్నారు. ఉక్కుకు సంబంధించి రేకులు కాకుండా ఇతర తరగతులవిషయంలో నిజమైన వాడకందార్లందరకు ఇనుము ఉక్కు కంట్రోలరుకు నేరుగా ఇండెంట్లు చేసుకొటానికి, కంట్రోలరు అఫీసులో తమ అవసరాలను రిజిష్టరు చేసుకొటానికికూడా అవకాశం కల్పించబడింది.

బొగ్గు, కోకు :

ఈ సంవత్సరం కాలంలో ఆండ్రప్రడేక్షన్ 28,452 వ్యాగన్ల అవిరి బొగ్గు, 384 వ్యాగన్ల హార్డుకోకు కేటాయించబడింది. ఈ సప్లయ మొత్తంలో ప్రాధాన్యమివ్వబడిన 18 తరగతుల వాడకందార్లకు, 18,352 వ్యాగన్లను కేటాయించడం జరిగింది. పోగా మిగిలిన 10,100 వ్యాగన్లను, కొద్ది వాడకందార్లకు పర్మిట్టమైన సప్లయ చేయటానికి బొగ్గు వ్యాపారులకు కేటాయించడం జరిగింది.

వచ్చిన 384 వ్యాగన్ల హార్డుకోకు కేటాయింపులోను నేరుగా వాడకందార్లకు 204 వ్యాగన్లు కేటాయించబడ్డాయి. మిగతా 180 వ్యాగన్లు లఘు

పరిశ్రమల వ్యాపారులద్వారా ఫర్మిటమిద చిన్నతరహా వినియోగదార్లకు సరఫరా చేయబడ్డాయి.

సిమెంటు :

రాష్ట్రంలో సాలుసరివ 8,00,000 టన్నుల సిమెంటు గిరాకీ పున్నప్పటికి భారత ప్రభుత్వం 2,00,250 టన్నులను మాత్రమే కేటాయించింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎన్నో ప్రయత్నాలచేయగా ఇంతమాత్రమైనా లభించింది. త్వరలోనే సప్లయ పరిస్థితి మెరుగు కాగలదని ఆశించబడుతున్నది.

చేనేత పరిశ్రమ :

చేనేత పరిశ్రమకు సంబంధించిన గ్రాంట్లకోసం పిూందును ప్రత్యేకంగా ప్రతిపాదించనున్నప్పటికీ పారిశ్రామిక రంగంలో జరిగిన అభివృద్ధిని సంగ్రహంగా తెలుపటానికై ఈ రంగంలో జరిగిన అభివృద్ధిని ప్రస్తావించదలచుకున్నాను.

రాష్ట్రంలో వ్యవసాయం తరువాత ప్రముఖమైంది చేనేత పరిశ్రమ. ఈ పరిశ్రమలో 4.51 లక్షల మగ్గాలు పున్నాయి. గత సంవత్సరం సహకార రంగంలో 2.58 లక్షల మగ్గాలువుండగా ఇప్పుడు 2.80 లక్షల మగ్గాలు పున్నాయి. ఇవి తివాసీలు, అంకరణకు పుసయోగించే గుడ్డలనుంచి మేలురకం ధోవతులు, చీరలు వరకు వివిధ రకాలైన వస్త్రాలను తయారుచేస్తాయి. కొన్ని కేంద్రాలలో ప్రత్యేక నైపుణ్యంతో కూడిన వస్త్రాలు వుత్పత్తి చేయడం జరుగుతున్నది. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ప్రారంభమైనప్పటి నుంచి మంజూరైన ఋణ సౌకర్యాన్ని వినియోగించుకొని చేనేత సహకార సంఘాలలో నేత పనివారు 3,000 మంది సమ్యులయ్యారు.

నేత సహకార సంఘాలు తమవాటా మూలధనం స్థితిని మెరుగు పరచుకోటానికై లక్షరూపాయల మొత్తం వినియోగించడం జరిగింది.

ప్రస్తుతము అమలులో ఉన్న ముఖ్య పథకాలు:— (i) నేతపనిచారిని సహకార రంగం క్రిందికి తీసుకొనిరావడం. (ii) సాంకేతికాభివృద్ధికి సంబంధించిన విధానాలు ప్రవేశపెట్టడం. (iii) ఉత్పత్తిని ప్రోత్సహించడానికిగాను వాడకం దార్లకు చేనేత వస్త్రాలపై రిబేటుచెల్లించడం. (iv) నూలు షిల్లులు, ఎపెక్సు సంఘాల వాటా మూలధనంలో రాష్ట్రం వాటా చేసుకోవడం. (v) సహకార వద్దతులలో ఉన్ని, సిల్కు పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేయడం.

చేనేత పనివారల సంఘాలకు నిర్వహణ మూలధనాన్ని సమకూర్చేందుకు గాను ప్రభుత్వ గ్యారంటీమీద రిజర్వు బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా నుండి బ్యాంకు రేటుకన్నా 1.5 శాతం తక్కువ పర్సెంటేజుకు ఋణాలను పొందేటందుకు ఏర్పాట్లు

చేయబడ్డాయి. 1963-64 సంవత్సరానికిగాను, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూ. 200 లక్షల మేరకు రిజర్వు బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియాకు గ్యారంటీ ఇచ్చింది. అంత్య ఋణ గ్రహీతకు వడ్డీరేటు 3 శాతంకన్నా ఎక్కువకాకుండా ఉండేదుకుగాను, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సెంట్రల్ బ్యాంకులకు ఈ ఋణాలమీద, వారి స్వంత వనరులద్వారా చేనేత పనివారల సంఘాలకు అందజేసిన ఋణాలమీద 3 శాతం మేరకు సబ్సిడీ ఇస్తుంది. రిజర్వు బ్యాంకునుంచి నిర్వహణ మూలదనం ఋణాలను సమకూర్చే పథకం శీఘ్రంగా కొనసాగుచు, 1958-59 సంవత్సరంలో రూ. 47.2 లక్షల మొత్తంనుంచి, 1963-64 లో రూ. 130 లక్షలకు పెరిగింది. రాష్ట్రంలోని సుమారు 50 శాతము సంఘాలను ఈ పథకం క్రిందకు తీసుకురావడం జరిగింది. మిలిగిన సంఘాలు కూడ ఈ ఋణాలను పొందేటందుకు వీలుగా చర్యలు తీసుకోబడ్డాయి.

రిజర్వుబ్యాంకు చేనేత సహకార సంఘాలకు ద్రివ్యసహాయం చేసే పథకాన్ని తీవ్రవరంగా అమలుపరిచే నిమిత్తం పైలటు పథకం ఒకటి తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో ప్రవేశపెట్టబడింది. ఈ పైలట్ పథకం బాగా అమలు జరుగుతున్నది. ఈ జిల్లాలోని సుమారు, 87 శాతము మగ్గులు ఇప్పుడు సహకార రంగంక్రింద ఉన్నాయి. యీ జిల్లా, రాష్ట్రంలోని సహకార రంగంక్రింద వున్న మగ్గులలో 10 శాతము కలిగియుండి, రాష్ట్రంలోని చేనేత సంఘాలకు అందజేస్తున్న పరపతి మొత్తంలో 18 శాతము వినియోగించుకొంటున్నది. 1962-63 సం॥లో రాష్ట్రంలోని చేనేత సంఘాలచే ఉత్పత్తి చేయబడిన మొత్తంగుడ్లలో 16 శాతము గుడ్లను యీ పైలట్ పథకం క్రింద వున్న సంఘాలు ఉత్పత్తి చేశాయి.

సహకార రంగములోనూ వెలుపలనున్న చేనేత పనివారికి సమంజసమైన రేటుకు కావలసినంత నూలును సరఫరా చేసేందుకుగాను, టెక్స్టైల్ కమిషనరు నూలు సరఫరాచేసే మిల్లాలను ఎవెక్కు సంఘాలకు జతపర్చడం, సహకార రంగం క్రింద లేని చేనేత పనివారికి పంపిణీ నిమిత్తం మిల్లాల కోటాను తేటాయించటంవంటి ఏర్పాట్లు చేశారు. యీ సమస్యను శాశ్వతంగా పరిష్కరించేందుకుగాను సహకార పద్ధతిపై ప్రస్తుతమున్న మూడు నూలు మిల్లాలకు అదనంగా రాష్ట్రంలో సహకార పద్ధతిపై ఆరు నూలుమిల్లాలను నెరికొల్పడానికి ప్రభుత్వం సూత్రప్రాయంగా నిశ్చయించింది.

ఎగుమతికి ప్రోత్సాహం కల్పించే పథకం క్రింద సహకార రంగంలోనూ దాని వెలుపలావున్న, చేనేత పనివారలకు, దిగుమతి చేసుకున్న అద్దకాల రంగులు, రసాయనిక పదార్థాలు అందజేయబడుతూ ఉన్నాయి. అదే విధంగా చేనేత సంఘాలకు, మాష్టర్ వీవర్స్ ఆర్గనైజేషన్లకు అర్హులైన మూలను అందజేయబడుతున్నాయి.

రాష్ట్రంలోనూ, వెలుపలా ఎపెక్సు సంఘాలకు, ప్రాథమిక సేవ సంఘాలకు వాటి అమ్మకం డిపోలను నడిపేందుకు అవసరమైన సదుపాయాలు రలుగజేయ బిడుతున్నాయి. 1963-64 సంవత్సరములో 40 క్రొత్త అమ్మకం డిపోలను తెరవడానికి ప్రభుత్వ సహాయం లభించింది. దీనిమూలంగా, రాష్ట్రంలోనూ, వెలుపలా ఎపెక్సు సంఘాలచేత చేనేర సహకార సంఘాలచేత నడపబడుతున్న అమ్మకం డిపోల సంఖ్య 350 కి పెరిగింది. ఈ డిపోలు అమ్మకాలను బాగా అధికంచేశాయి.

ఇంతకుముందే తెలిపినట్లు మిల్లులో తయారు చేయబడిన వస్తువులను, చేనేత వస్తువులకు మధ్య, ధరలోనున్న తేడాను తగ్గించేందుకు రివేలు పథకం ఈ సంవత్సరం కొనసాగించబడింది. అంగుళాగాను రూ. 40 లోపు మొత్తం మంజూరు చేయబడింది.

ముగింపు

సంపదించిన మూడవ ప్రజాశిరలో పరిశ్రమలలోనూ రూ. 1,672.18 లక్షలు కేటాయించబడ్డాయి. దీనిలో, మొదటి రెండు సంవత్సరాలలో రూ. 661.27 లక్షల మొత్తం వినియోగించబడింది. ఈ యేడాదిలో సుమారు రూ. 323,82 లక్షల వ్యయం కావచ్చు. 1964-65 కి రూ. 328.01 లక్షలు కేటాయించబడ్డాయి వివరాలు క్రింద తెలుపబడ్డాయి.

అభివృద్ధి పద్ధతి	మూడవ ప్రజాశిరకు మొత్తం కేటాయింపు (1961-66, (రూ. లక్షలలో)	1964-65కు మొత్తం కేటాయింపు (రూ. లక్షలలో)
(1)	(2)	(3)
1. భారీపరిశ్రమలు, మధ్యతరహా పరిశ్రమలు	728	130
2. లఘుపరిశ్రమలు	247.87	43.21
3. పారిశ్రామిక సహకార సంఘాలు	10	2.41
4. చర్మపరిశ్రమ	50	13.06
5. పారిశ్రామిక క్షేత్రాలు	220	57.54
6. చేతిపనులు	22	3.97
7. పట్టుపరిశ్రమ	12	2.61
8. నార పరిశ్రమ		1.16

9. ఖాదీ, గ్రామీణ పరిశ్రమలు	6	1.64
10. ఖనిజముల అభివృద్ధి	40.10	13.00
11. చేనేత పరిశ్రమ	331.21	60.01

రాష్ట్రంలో పారిశ్రామికరంగంలో తగినంత అభివృద్ధి జరిగిందనీ, వచ్చే యేడాదిలో ఈ పరిస్థితి ఇంకా మెరుగుకాగలదనీ అన్న నా అభిప్రాయంతో గౌరవనభ్యులు నాతో ఏకీభవిస్తారని నేను విశ్వసిస్తున్నాను; మన అధీనంలో లేనటువంటి అనేక కారణాలవల్ల ఆశించినంతగా విజయాలను మనం సాధించలేక పోయాం. ఇప్పటివరకు సాధించిన అభివృద్ధిని గురించి చేరీజు వేయడానికి, పారిశ్రామికరంగంలో ప్రోత్సాహకరమైన చర్యలు తీసుకోడానికి సంకల్పించడం జరిగింది. నేషనల్ అప్రెయిడ్ ఎకనమిక్ రీసెర్చి కౌన్సిలువారికి ఈ పని అప్పగించడం జరిగింది. వారి నివేదిక అందినమీదట పరిస్థితిని చక్కబరచేటందుకు సరియైన చర్యలు రూపొందించబడతాయి. వచ్చే సంవత్సరంలో తగినంత అభివృద్ధిని సాధించేందుకు సర్వస్వప్రయత్నాలు చేయబడతాయని గౌరవనభ్యులకు మరల హామీ ఇస్తున్నాను.

